

Naɔ -së 'ö -gban Yesu Klisi -bha 'ö **Matiö** -ya pö

Yesu "bhema -nu 'to -bhiëë
(Dhukö 3,23-38)

¹ Yesu 'ö Atanna -ya -ya Medhame 'ka bha-
"bhema -nu 'to -bhiëë □ne: 'Me 'wo -gban
Ablaamö bha 'ö dho 'ö zun- 'ka Davi -bha, 'ö
go Davi -bha 'ö dho 'ö zun Yesu -bha. -A -me
"gblügbly -wo □ple, wo □në- 'wo Ablaamö waa-
Davi -a -nu 'ka.

² Ablaamö bha □në Izaakö kpö, 'yö Izaakö -yö
Zaköbö kpö, 'yö Zaköbö -dɪ 'pö 'ö Zuda waa- ö
dheebhang -nu -a -nu kpö.

³ □Dhe 'ö Zuda □ya Fadhezö waa- Zedha -a -nu
kpö, -a -nu dhe 'wo- -dhe Tama bha- "dhiü, 'yö
Fadhezö -dɪ 'pö 'ö Eslöömö kpö, 'yö Eslöömö -yö
Adhamö kpö,

⁴ 'yö Adhamö -yö Abinadabö kpö, 'yö Abinad-
abö -yö Naason kpö, 'yö Naason -yö Samö kpö,

⁵ 'yö Samö -yö Boazö kpö Dhaabö "dhiü, 'yö
Boazö -yö Obädö kpö, 'yö 'wo- -bha dhe -dhe 'pö
Dhutö. Obädö bha □në Izai kpö,

⁶ 'yö Izai -zë 'ö gun -na -gblüdë Davi 'kpö.

□Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö Davi -yö Sadhomö kpö,
Sadhomö bha □në- dhe -yö gun Udhi -bha dhebho
'ka "këë 'yö Davi -ya bho- -go.

⁷ 'Yö Sadhomö -yö Dhoboamö kpɔ, 'yö 'wo Dhoboamö gbö -dhe Abia, 'yö 'wo Abia gbö -dhe Aza.

⁸ Aza -bha gbö Ꞇne 'wo- -dhe 'pö Zozafa, 'yö 'wo Zozafa gbö -dhe Zolamö, 'yö 'wo Zolamö gbö -dhe Ozia,

⁹ Ozia bha Ꞇne Zoatamö kpɔ, 'yö Zoatamö -yö Akazö kpɔ, 'yö Akazö -yö Ezekiasö kpɔ,

¹⁰ 'yö 'wo Ezekiasö gbö -dhe 'pö Manase, 'yö Manase -yö Amɔ kpɔ, 'yö Amɔ -yö Zozia kpɔ.

¹¹ Zozia bha 'yö Zekonia waa- ö dheebhang -nu -a -nu kpɔ "tüng 'wo Izraedhö -me -nu kun- 'ka 'wo dho- -nu 'ka Ꞇdhuëndhe 'gü Babidhönö bha- 'ka.

¹² ꞆDhe 'ö Izraedhö -me -nu Ꞇwa 'go Babidhönö Ꞇwa nu, 'yö Zekonia -yö Sadhasiedhö kpɔ, 'yö Sadhasiedhö -yö Zodhobabedhö kpɔ.

¹³ 'Yö Zodhobabedhö -yö Abiudö kpɔ, 'yö Abiudö -yö Edhiakimö kpɔ, 'yö Edhiakimö -yö Azɔɔ kpɔ,

¹⁴ 'yö Azɔɔ -yö Sadɔkö kpɔ, 'yö Sadɔkö -yö Asimö kpɔ, 'yö Asimö -yö Edhiudö kpɔ,

¹⁵ Edhiudö bha 'yö Edheazaa kpɔ, 'yö Edheazaa -yö Matan kpɔ, Matan bha Ꞇne Zakɔbö kpɔ,

¹⁶ 'yö Zakɔbö -yö Zosefu 'ö -kë Madhi 'ö Yesu 'wo- -dhe Atanna -bha -Yame bha- kpɔ bha- -bha gɔn 'ka bha- kpɔ.

¹⁷ Yesu "bhema -nu 'ö go Ablaamö -bha 'ö dho 'ö zun Davi -bha -wo me -kaong do ga -yiisiö, 'yö 'me 'wo go Davi -bha 'wo dho 'wo zun "tüng 'wo Izraedhö -me -nu kun- 'ka, 'wo dho Babidhönö -a -bha bha 'wo -kaong do ga -yiisiö 'pö, 'yö 'me 'wo go 'pö "tüng 'dhe bha- -bha 'wo nu 'wo zun- 'ka

Atanna -bha -Yame bho "tüng -bha 'pö 'wo -kaong
do ga -yiisiö.

*Yesu bho -ko -dhiang 'ö Matiö -ya zë
(Dhukö 2,1-7)*

¹⁸ -Kö 'ö Yesu Klisi -yö bho- 'ka -kaa -ga 'ö ya:
Madhi 'ö -kë Yesu 'kpödhe 'ka bha -yö -gun Zosëfu
dhöbhaa -më 'ka. -Wo -to -dho bha □në- 'gü kö
'wii -da □kö wo 'ko □keng- "ëen kö Madhi 'yii -da
□kö Zosëfu -go 'köödhö kö -yö kë- -bha dhe 'ka,
'yö Madhi -yö 'gu sü Atanna -bha 'Nii- "slüüslü
-bha 'gügbudhe -kö 'ka.

¹⁹ □Dhe 'ö -kë □dhe Zosëfu 'ö -kë Madhi
dhöbhaame 'ka bha -yö -gun "klüsëme 'ka, 'ö
'yaa gun- "piü □dhe 'ö Madhi "pëng -pën bha, 'yö-
-ya ö zuë" "piü □dhe waa- Madhi 'wo "kan -bin
'gü 'gu 'ö- sü "dhü bha- -wön 'gü.

²⁰ □Dhe 'ö ö -zu 'gön sië 'wön bha- 'gü "dhü, 'yö
kwa Dëme -bha "kië do -yö ö -dī -zön -dhe kö
-yö yi zë sië 'yö- pö- -dhe: «Zosëfu, Davi suu 'gü
-në, "sika 'ya 'dho -da i 'gü Madhi -sü i -bha dhe
'ka -sü -wön 'gü, -a -gen -mü □dhe 'gu 'ö- sü bha-
-dī 'gü "slë 'yaa -mü, "kë Atanna -bha 'Nii- -bha
'gügbudhe □në- -kë 'yö 'gbiödhe 'ka bha.

²¹ 'Në 'ö dho- 'kpö bha 'nëgöön -mü. □Yaa-
'kpö, 'i- -dhe Yesu, (□Waa- pö "dhü kö -wa -pö
<Mëdhamë>). -A -gen -mü □dhe 'në bha □në dho
ö -bha "següme -nu -go -ta 'dho -a -nu -bha 'wön
yaa -go.»

²² 'Wön -nu 'wo "dhü bha -wo -kë "dhü kö 'pë
'ö kwa Dëme Atanna -yö bho- 'ka ö -wudhiüloomë
-ta 'ö- pö yi 'bha 'ka bha □në- -nu 'gü -wön -yö kë.
-A -gen -mü □dhe -yö -ben zë -sü 'ka □dhe:

23 (Ka -dho "kan ka -ta kö) 'nëdhebhɔ do 'ö 'yii
-zuö goon- -bha do

□ya 'gu 'sü kö □ya 'nëgoon do 'kpɔ,

-a 'në bha -wo -dho -a -dhe Manie.»

(□Waa- pö "dhü kö -wa pö <Atanna -yö kwa "piü>.)

24 □Dhe 'ö Zosefu □ya -bö, 'yö- -kë □dhe -ko 'ö
Atanna -bha "kië -ya pö- 'ka- -dhe bha- 'dhö, 'yö
Madhi sü dhe 'ka,

25 "kεε -a -nu -bha sεε" 'yii kë do 'ö dho 'ö zun-
'ka Madhi 'në 'kpɔ -yi -bha. □Dhe 'ö □yaa- 'kpɔ,
'yö Zosefu -ya 'tɔ kpɔ, 'yö 'wo- -dhe Yesu.

2

*'Wɔndɔmε -nu 'wo go 'yënnɔ- -wo -zian 'ka
-a -nu -nu kö -wo wo 'yan -kpan Yesu -bha -kɔ
-dhiang 'ö Matiö -ya zë*

1 Yesu -yö -bhɔ Zude -pö do 'bha 'wo- -dhe
Betedhemö bha □në- 'gü Edhodö -bha -gblüdëdhe
"töng 'gü. □Dhe 'ö □ya bhɔ, 'yö 'wɔndɔmε -nu 'wo
"susëngga -nu -bho 'koo -dɔ bha 'wo go "sɛgɔ 'bha
'ö 'yënnɔ- -wo -zian 'ka -a 'gü bha 'wo nu 'wo □loo
Zedhizadhëmö.

2 'Yö 'wo mε -nu dheε" kpɔ 'wo- pö: «'Në 'ö dho
kë Zuifö -nu -bha -gblüdë 'ka 'ö bhɔ yö bha -yö
'mε? Yi- -bha "susëngga -yö kö □ya -wo "yεa- yi
-gɔ "sε 'gü 'yënnɔ- -wo -zian 'ka 'yö 'yi nu kö 'yi-
-dhɔkë.»

3 □Dhe 'ö -gblüdë Edhodö □ya 'wɔn bha- ma, 'yö
"sika 'dhö -da waa- Zedhizadhëmö -mε -nu □gban
"pεpε 'gü (kö -yö ö -zu 'gɔn sië □dhe -gblüdë -dee
'dhe 'ö bhɔ bha yöö ö -bha mɛdhe kɔɔ- ö 'ka).

4 'Yö 'wo "saabhɔmε -gɔmε -nu waa- Zuifö -nu
-bha 'tɔnggɔmε -nu 'wo- -gɔ "sε bha- 'gü -a -nu

□gban "pepe □loo 'ko -ta, 'yö- -nu dheε" kpɔ 'ö-pö: «-Dhe -mεε □nä Atanna -bha -Yame dho bho-bha 'wo- pö 'kpa 'ö 'ka- do?»

⁵ 'Yö 'wo- pö- -dhe: «-Wa -dhe -dhe Bet-edhemö, -a -dhe -yö Zude -se 'gü.» -A -gen -mü □dhe Atanna -wɔdhiöloomε -ya -ya Atanna -bha 'sëedhe 'gü 'ö- pö:

⁶ «Betedhemö -pö 'i Zude -se 'gü, bhi -zë 'bhii kë 'pödhε 'tɔbhɔsü -nu 'wo Zude -se 'gü -a -bhaasü -sü 'ka, -a -gen -mü □dhe -gblüdë do- -dho 'go i 'gü, 'ö zun ma Izraedhö -següme -nu -dhe "dhiü □dhe -ko 'ö -tuü -maakëme -yö zun- 'ka -tuü -nu -dhe "dhiü bha- 'dhö.»

⁷ □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö Edhodö -yö 'wɔndome -nu bha- -nu -dhe -bin 'gü, 'yö- -nu dheε" kpɔ "tüng □dede 'ö "susëngga bha 'ö -wo 'ka -a -nu -dhe 'yεa- -a 'ka.

⁸ □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö ö -wɔ kpɔ- -nu -bha 'ö- pö: «-Ka 'dho Betedhemö kö 'ka 'nä bha- -dhe mɔɔ- -së 'ka. □Ya kë □dhe 'ka- -dhe yö kö 'ka nu 'ka- pö n -dhe kö mang -dɪ 'pö 'a 'dho- -dhɔkë -dhe 'gü.»

⁹ □Dhe 'ö -gblüdë □ya ö -wɔ 'kpɔ- -nu -bha □dhe -ko bha- 'dhö, 'yö 'wo dho. -A -nu 'dho -sü 'ka, 'yö 'wo "susëngga 'wo- yö wo -go "se 'gü 'yënn- -wo -zian 'ka bha- yö 'zü -deewo kö □ya zun- -nu -dhe "dhiü,

¹⁰ □Dhe 'ö "susëngga bha □ya 'dho □ya □loo 'ko 'ö Yesu "blë -dee -yö gun- 'gü bha- -dhe "dhüng 'gü, 'yö ö bo 'ta 'sü -sü 'ka, 'yö- 'gü -wɔn -yö -dhi -a -nu -dhe □dedewo.

11 'Yö 'wo dho 'wo -da 'kə bha- 'gü, 'yö 'wo Madhi waa- ö gbö Yesu -a -nu yö, 'yö 'wo zun 'nə bha- -dhe wo kpiö 'gü 'yö 'wo 'tə ɲloo- -bha 'yö 'wo woo- ɲnao ɲkwɛɛ- -nu "dhi -pɔ, 'yö 'wo "sɛnng -nu waa- pɛ 'bha -nu 'ö ɲwaa- "gü 'ö- ɲfi 'dhö -kə -sɛ ɲdhe -dhasiklɔɔ "yi ɲfi 'dhö 'wo- -dhe ansansö bha waa- "yi ɲfi -sɛ bha 'wo- -dhe 'pö 'miidhö bha- ɲgbao -a -nu -gɔ. (Pɛ -nu 'wo "dhü bha- -nu song 'ö 'dhö -ma 'yaa- wo- -bha).

12 ɲDhe 'ö ɲya kɛ "dhü, 'yö Atanna -ya pö 'wɔndɔmɛ -nu bha- -nu -dhe "yɛɛn -wɔ 'gü ɲdhe -a -nu yee kɛ -sü 'ka 'wa 'dho bɔ Edhodö -zian 'ka, "kɛɛ -wo bɔ zian "wɛɛ 'ka kö -wo 'dho wo -gɔ "sɛ 'gü. 'Yö 'wo bɔ zian "wɛɛ 'ka 'wo dho.

Zosefu 'dhö, Madhi 'dhö, Yesu 'dhö, -a -nu -dua kö -wo 'dho Ezitö -sɛ 'gü -kə -dhiang 'ö Matiö -ya zɛ

13 ɲDhe 'ö 'wɔndɔmɛ -nu bha ɲwa 'dho, 'yö Atanna -bha "kiɛ do -yö ö -dɪ -zɔn Zosefu -dhe kö -yö yi zɛ siɛ, 'yö- pö- -dhe: «Zosefu, -bhö "wlü kö 'i 'nə waa- ö dhe bha- -nu 'sü kö 'ka 'dho ka -gblɛn 'kpɔ Ezitö -sɛ 'gü kö -yö 'dho -yö zun- 'ka -dhekpɔɔyi 'a dho- pö- 'ka i -dhe ɲdhe 'ka ka yee kɛ 'ka nu- 'ka i -gɔ "sɛ 'gü yö bha- -bha. -A -gɛn -mü ɲdhe Edhodö -dho 'nə ya- mɔɔ- kö 'ö- zɛ.»

14 'Yö Zosefu -yö ɲwlü 'yö 'nə waa- ö dhe bha- -nu sü gbɛng, 'yö dho- -nu 'ka Ezitö -sɛ 'gü.

15 'Yö 'wo to 'mü 'ö dho 'ö zun- 'ka Edhodö ga -yi -bha. 'Wɔn -nu bha -wo -kɛ "dhü kö 'pɛ 'ö kwa Dɛmɛ -ya pö 'ö bɔ- 'ka ö -wɔdhiüloomɛ -ta bha- 'gü -wɔn ɲnɛ -yö kɛ ɲdhe:
«'Ma n Gbö -dhe 'nu kö -yö 'go Ezitö -sɛ 'gü -yö nu.»

*'Në -nu 'wo Betedhemö Edhodö -bha -a -nu zë
-kɔ -dhiang 'ö Matiö -ya zë*

16 □Dhe 'ö Edhodö □yaa- 'wɔn do □dhe
'wɔndɔmɛ -nu bha □wa 'kpɔ ɔ 'ka, 'yö bhlɔɔ -yö
ma- 'gü □dedewo, 'yö- pö ɔ -bha "sɔdha -nu -dhe
-wo 'dho kö -wo 'nëgɔɔn "pɛpɛ 'kö- -kwɛ □ya
□mɔɔ □ple -bha, "ɛɛn -a mɛ 'dhe -zian 'ö- -nu -bha
□ple -naa "dhiü 'yii pa □kö, 'ö 'wo Betedhemö
-dhe waa- ɔ -züzü -dhe -nu 'gü bha- □gban zë,
(kë "dhü kö 'në bha 'ya 'dho dha ɔ -gɔ). -A kë 'ö-
wo "dhü bha -ya dhɔng -sü -sü "tüng 'ö 'wɔndɔmɛ
-nu bha 'wo- □kpɔɔ- 'ka bha □në- -bha.

17 'Pë 'ö Atanna -wɔdhiüloomɛ Zedhemi -ya pö
yi 'bha 'ka bha- 'gü -wɔn -yö -kë -kɔ bha □në- 'gü,
-a -gɛn -mü □dhe

18 Zedhemi -ya -pö 'ö- pö:

«□Wa mɛ "gblawɔ ma Dhama -pö 'gü,
"gbɔ □gbang 'ö -dɔn bho -wɔ 'dhö- "piü yö -mü,
Dhasɛdhö suu 'gü -në -nu -bha dhong -nu □në
'wo wo bhang -nu -gbɔ bɔ sië,
'yö 'waa "wɔ- -bha kö -wa -nu -dheɛ ga bha,
-a -gɛn -mü □dhe -a -nu bhang -nu bha □wa ga.»

*Zosefu -nu yee -kë kö -wo 'dho wo -dɔ -gɔ "sɛ
'gü -kɔ -dhiang 'ö Matiö -ya zë*

19 □Dhe 'ö Edhodö □ya ga, 'yö Atanna -bha "kië
do 'bha -yö dhiang zë 'zü Zosefu -dhe Ezitö -sɛ 'gü
kö -yö yi zë sië

20 'yö- pö- -dhe: «-Bhö "wlü kö 'i 'në waa- ɔ dhe
bha- -nu 'sü 'zü -deewo kö 'ka ka yee kë 'ka 'dho
Izraɛdhö -sɛ 'gü, -a -gɛn -mü □dhe 'mɛ 'wo gun-
"piü □dhe 'wo 'në bha- zë bha □wa ga.»

²¹ 'Yö Zosefu -yö □wlü, 'yö 'nē waa- ö dhe bha-nu sü, 'yö 'wo wo yee -kē 'wo dho Izraedhö -se 'gü.

²² "Κεε □dhe 'ö □yaa- ma 'zü □dhe Asedhausö □ya -ya ö dē Edhodö "gblüv 'gü -gblüdedhe 'gü Zude -se bha- 'gü, 'yö -ya "se -gō bha- 'gü -sü "suö -ya -kē, □dhe 'ö -kō 'ö dho- kē- 'ka Atanna □yaa-zon 'zü- -dhe "yeen -wv 'gü,

²³ 'yö dho Gadhidhe -se 'gü, 'yö -ya -a 'pö- 'kpüido 'wo- -dhe Nazadhetö bha- 'gü kē "dhü kö 'pē 'ö Atanna -wv dhiüloomē -nu -wa pö □dhe «-wo -dho -a -dhe Nazadhetö mi» bha- 'gü -wv -yö kē.

3

Zan Mezumē -bha Atanna -wv pö -kō -dhiang 'ö Matiö -ya zē

(Makö 1,1-8; Dhukö 3,1-18; Zan 1,19-28)

¹ -A "töng 'ö "dhü bha- 'gü, 'yö me do 'bha 'wo- -dhe Zan Mezumē bha 'ö nu "tungtadhe 'dhe 'ö Zude -se 'gü bha- 'gü, 'yö -ya Atanna -bha -dheä "dhiü bho -sü -bha mü

² 'ö- pö: «-Ka ka kwaa- ka kē -song yaya -nu -zü kö 'ka ka zuē" slēē- Atanna "piü, -a -gen -mü □dhe -a -bha -gblüdedhe □ya □yōon ka "soo!»

³ Zan bha □nē Atanna -wv dhiüloomē Ezai -yö 'wv 'ö -gban -bha -a -dhiang zē yi 'bha 'ka 'ö- pö: «'Me 'ö "gbä siē "tung -ta bha -ya pö: -Ka kwa Dēmē -bō -ta -zian baa- kö -a -ta -dhe -yö wō -tekpē -tekpēdhö, kö 'ka- dō □zinng 'gü!»

⁴ Zan bha- -dasō -yö -gun -yōonmēa kaa- □nē- 'ka, 'yö kwi "pēn -ya ö -gō so -ta, 'yö -kpaa waa- "zōyōn -nu -bhö. (-A -gen -mü □dhe Atanna

-wudhiüloomε -nu 'wo gun -tosεa kē siē "tūng -ta
 "tūng bha- 'gü -a -nu -bhöpē waa- -nu so -da -ko
 □nē gun bha.)

⁵ 'Yö Zedhizadhēmō -mε -nu waa- 'mε 'wo Zude
 -sε "pεpε □gban 'gü waa- mε 'dhε 'wo bō "yiga
 'kpīi- 'wo- -dhε Zuudēn bha- "pεan "piü, -a -nu
 □gban "pεpε 'wo nu- "piü mü.

⁶ 'Yö 'wo wo kē -song yaya □gban pō- -dhε mε
 □gban "yaan mü, 'yö Zan -ya -nu -go 'wōn yaa 'gü
 -zu bho Zuudēn □bhaa.

⁷ □Dhε 'ö Zan □ya Fadhizien -nu waa- Sadusien
 -nu yō kō -wo nu siē ö "piü 'gbε kō 'ö- -nu "zu,
 ("kεε kō -ya 'wōn dō □dhε 'waa- "piü □dhε 'wo
 wo kwaa- wo kē -song yaya -nu -zē -zü) 'yö- pō-
 -nu -dhε: «"Gblüödhεgblεεnmε -nu 'ö 'ka □dhε
 □bhüü 'dhö ya, 'dee- pō ka -dhε □dhε ka -mōō
 -bha 'ka dha Atanna -bha -mawōnsiödhe yi 'ö nu
 siē bha- -gō?»

⁸ □Dhε 'ö -kē □dhε 'ka ka zuē" slēē- Atanna "piü,
 "ta -ko -sē 'ö dho- -zōn □dhε 'ka ka zuē" slēē-
 Atanna "piü □dedewo tēan- 'ka, 'ka "gla bha □nē,
 -kaa kē!

⁹ 'Ka 'dho- pō ka -dī -dhε □dhε: «Ablaamō suu
 -mü yi 'ka, (ö "dhü kō Atanna 'yii 'dho za dō ka
 -bha)», -a -gēn -mü □dhε Atanna -mōō -bha 'ö
 -gwē -nu ya- -nu -gla Ablaamō suu 'gü -nē -nu
 'gü!

¹⁰ □Dua -yö wō -sü 'ka "dhü gēnngdhō -a bō
 -yan -ta. "Dhü 'ö 'yii bhε -sē dō, -wo -dho -a "kan
 'wo- -gü.»

¹¹ 'Yö Zan -ya pō 'zü □dhε: «Ma -zē -a ka -zu
 "yi □nē- 'ka, kō -ya -zōn □dhε 'ka ka zuē" slēē-
 "kεε mε dō 'bha -dho nu n zian- -ta bha, yō -zē

-yö -dho ka pa- -bha 'Nii- "slüüslü waa- peng □në-
'ka. Yö -zë □bhlëë -yö 'kpii- 'ö -ziö n -ta, -a -gen
'gü -sabha -zian fië- -dhö n 'ka.

¹² -A -bha 'dhaa- -ya -gɔ kö -yö ö -bha mɛ -nu
-piö 'gü □dhɛ -mlü 'dhö, kö -ya ga □loo "bhutu
'gü, kö -ya "kɛa -nu waa- □flee -nu -zë "gü peng
'ö 'yaa "dhuu -a 'gü.

*Yesu -bɔ Atanna 'ka -zu bho -kɔ -dhiang 'ö
Matiö -ya zë*

(Makö 1,9-11; Dhukö 3,21-22)

¹³ □Dhɛ 'ö □ya kɛ "dhö, 'yö Yesu -yö go
Gadhidhe -sɛ 'gü, 'yö nu "yiga 'wo- -dhɛ Zuuden
bha- □bhaa Zan "piü kö -yö ö "zu.

¹⁴ "Kɛɛ Zan yii- "wɪ- -bha, 'yö- -yɔ bɔ- -gɔ 'yö-
pö- -dhɛ: «Ma 'kö ma -zë maa nu i "piü kö 'i n
"zu kö 'a kɛ "slüüslü bha 'yö bhi □në 'i nu n "piü
-ee?

¹⁵ "Kɛɛ 'yö Yesu -ya pö- -dhɛ 'ö- pö: «-Bhö "wɪ-
-bha kö -yö kɛ "dhö □kö "tüng ya- 'gü, -a -gen -mü
□dhɛ -a -dhɛa -bha -dhɛ 'a- kɛ □dhɛ -kɔ 'ö Atanna
-ya pö- 'ka □në- 'dhö.» 'Yö Zan -yö -wɪ -bha.

¹⁶ □Dhɛ 'ö Yesu 'dhö 'go sië "yi □bhaa (kö Zan
□ya bo- "zu -sü 'ka), 'ö dho -dhɛ -ga kö dhang-
"dhi □ya "pu -a wëëdhö kö Atanna -bha 'Nii- -yö
'go sië dhang- 'gü 'ö □lɔɔ- -ta □dhɛ -tong 'dhö,

¹⁷ 'yö- "tu 'dhö -da 'zü -wɔ do 'bha 'gü kö -yö
"wɪ sië dhang- 'gü 'ö- pö: «N Gbö doseng 'ö n -gɔ
'yö do bha- -dhɔ 'ö n kɛ -a "sinma 'yaa 'dhö.»

4

Sotraan -bha Yesu 'gü dan -ko -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Makö 1,12-13; Dhukö 4,1-13)

¹ □Dhe 'ö □ya kë "dhü 'yö Atanna -bha 'Nii-
-yö zun Yesu -dhe "dhiü 'yö dho- 'ka "tong -ta kö
Sotraan -ya 'gü dan.

² 'Yö -ziö 'ö dho mü. □Dhe 'ö □ya 'sunng- 'ma
-dhekpaoyi -kaong -yiisiö 'ka 'yënnng- 'gü waa-
gbeng 'gü, 'yö din- -ya kun.

³ 'Yö Sotraan -yö □yoon- "soo 'yö- pö- -dhe: «□Ya
kë □dhe 'i Atanna Gbö 'ka □dedewo tean- 'ka,
-bhö dhiang zë -gwë -nu ya- -nu -dhe kö -wo "gla
-bhöpë 'gü kö 'i- -bhö!»

⁴ 'Yö Yesu -ya -yo bo- -go 'ö- pö: «-Abin, -a -gen
-mü □dhe -yö -ben zë -sü 'ka Atanna -bha 'sëedhe
'gü □dhe:

<-Bhöpë yöö do 'aa mü 'ö me -bha -tosea -kë -bha
-pë 'ka,

me- moo- -bha 'ö me -yö -tosea -kë 'pö -wu "pepe
'ö go Atanna "dhi -a -bha.>

⁵ □Dhe 'ö □yaa- pö- -dhe "dhü, 'yö- sü 'zü -deewo
'ö dho- 'ka 'pödhë "slüüslü 'wo- Zedhizadhemö
-dhe -kë bha- 'gü, 'yö- do Atanna -dhökëgüko 'ö
mü bha- -ta "dhöng 'gü,

⁶ 'yö- pö- -dhe 'zü -deewo 'ö- pö: «□Ya kë □dhe 'i
Atanna Gbö 'ka □dedewo, -bhö do yö kö 'i kwaa-
i -di -zü "sia- □kö 'dhe □ee! -A -gen -mü □dhe -yö
-ben zë -sü 'ka Atanna -wu 'gü □dhe:

<Atanna -dho ö -bha "kië -nu bo 'ö 'wo -ko kpo i
-go

kö i -gen "dhiü 'ya 'dho -zuö -gwë -bha.>

⁷ 'Yö Yesu -ya pö 'pö- -dhe 'zü 'ö- pö: «-Abin, -a -gen -mü □dhe -yö -ben zë -sü 'ka 'pö Atanna -go 'sëedhe 'gü □dhe:

<'Bha 'dho i Dëme 'ö i -bha Atanna 'ka bha- 'gü dan!>

⁸ □Dhe 'ö □waa- pö wo 'ko -dhe "dhö, 'yö Sotraan -yö Yesu sü 'zü -dee wo 'ö dho- 'ka -ton □gblæn do □gbin-, 'yö "se "pepe 'ö "kpung □taa -a □gban -zon -dhe waa- -nu -bha -sëdhe -nu 'dhö

⁹ 'yö- pö- -dhe: «-Bhö -dhe -ga, □ya kë □dhe 'bha zun n -dhe kpiö 'gü, kö 'i n -dhökë, a -dho pë "pepe bha- □gban nu i -dhe kö 'i -ya -go "dhiü.»

¹⁰ 'Yö Yesu -ya pö- -dhe: «Sotraan, -bhö ziö 'i 'go bha, -a -gen -mü □dhe -yö -ben zë -sü 'ka Atanna -bha 'sëedhe 'gü □dhe:

<I -dho i Dëme, i -bha Atanna yöö do □në- -dhökë, 'bhii 'dho pë "wëe 'bha -dhökë yö -zë zian 'gü>.

¹¹ □Dhe 'ö □yaa- pö "dhö, 'yö Sotraan -yö ö □kwaa- -zü □kö -a 'dhe bha- 'gü 'yö dho. 'Yö Atanna -bha "kië -nu 'wo nu- "söo mü 'yö 'wo zun- 'gü -ziö wo -sü -bha.

Yesu -bha yë zü -bho Gadhidhe -se 'gü -ko -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Makö 1,14-15; Dhukö 4,14-15)

¹² □Dhe 'ö Yesu □yaa- ma □dhe □wa Zan -da -kaso 'gü, 'yö dho Gadhidhe -se 'gü.

¹³ "Këe 'yii "wı- -bha kö -yö -ya Nazadhetö -pö 'ö "klv bho- 'gü bha- 'gü, 'yö dho 'yö -ya Kapënaomö -pö 'ö -ya -sü 'ka "yitagbea 'ö Gadhidhe, Zabidhong -se waa- Nefutali -se -a -nu 'gü bha- 'gü.

14 -A -kë 'ö- wo "dhü bha □në -kë -wu 'ö Atanna -wudhiüloomε Ezai -ya pö yi 'bha 'ka bha- 'gü -wön kë -ko 'ka; -a -gen -mü □dhe Ezai -ya -pö yi 'bha 'ka 'ö- pö:

15 «Zabidhong -se waa- Nefutali -se 'ö 'ka □wee -yi "pean "piü Zuuden □taama, 'ö 'kaa Zuifö 'ka, a- -pö ka -dhe □dhe:

16 'me 'wo -tosea kë sië -dhetiüdhe 'gü ('ö 'waa Atanna do) bha, -dhepuudhe -dho 'so- -nu -ta ('ö 'wo- do)! 'Ö 'me 'wo -tosea kë sië -dhe 'ö ga dhong □ya -dhe tröö- -ta ('waa Atanna do -sü -wön 'gü) bha, 'wo -dhepuudhe yö ('ö 'wo- do).»

17 Yesu -yö ö -bha 'wön -taong -së pö -sü 'zü -bho "tüng bha □në -'gü 'yö- pö: «-Ka ka zuë" slëë- Atanna "piü, -a -gen -mü □dhe -a -bha -gblüdedhe □ya □teng ka -ta!»

Yesu -bha 'yibhakëme -yiisio -dhe -ko 'ö Matiö -ya pö

(Makö 1,16-20; Dhukö 5,1-11)

18 □Dhe 'ö □ya kë "dhü 'yö Yesu -yö -kpan 'nëglöon -nu □ple 'wo -kë dheebhangzë -nu 'ka, 'wo -kë "nuuzuömε 'ka, 'ö 'wo- me do -dhe Simo 'wo- 'to □ya -ta -dhe Piëdhö bha waa- dheebhang Andre, -a -nu -bha kö -wo woo- "nuu -zuö sië "yi -ta "gbëa 'ö Gadhidhe bha- □bhaa, kö yöö -di 'pö -yö "ta 'sü sië "yi bha- "kpung "dhiü.

19 'Yö- pö- -nu -dhe: «-Ka nu 'kwa 'dho! A -dho ka kë "nuu -zuö me -go -me 'ka kö 'ka nu- -nu 'ka n -dhe!»

20 □Dhe 'ö □waa- ma "dhü, -wo -to -dhe do bha-
'gü 'wo wo □kwaa woo- "nuu -nu bha- -nu -zü 'wo
-ziö □keng-.

21 □Dhe 'ö □ya □yɔɔn ö "dhiü 'zü 'dɛdɛ, 'yö -kpan
'zü dheebhangzë -nu □ple 'wo- mɛ do -dhe Zakö
'wo- mɛ do -dhe Zan, 'wo -kë Zebede gbö -nu
'ka 'pö bha- -nu -bha waa- -nu dë 'dhö kö -wo
"kplagɔnë 'gü kö -wo woo- "nuu -nu pë kë sië,
'yö- -nu -dhe 'pö.

22 -Wo -to -dhe do bha- 'gü 'pö 'wo wo dë oo,
-a "yitagɔ oo, (-a "nuu -nu oo), -a □gban "pɛpɛ to,
'yö 'wo -ziö Yesu □keng-.

23 Yesu -gun ziö sië -kɔ bha □në- 'gü Gad-
hidhe -sɛ □gban "pɛpɛ 'gü Zuifö -nu -bha -yak-
wëëkëgüko -nu 'gü mɛ -nu □klang -kë Atanna
-wu 'ka -sü -nu waa- 'wɔn -taɔng -së 'ö -gban
Atanna -bha -gblüdëdhɛ -bha bha- -dhiang zë -sü
'ka. 'Yö "yua suu □gban "pɛpɛ bho mɛ -nu bha,
'yö □niɔɔmɛ □gban "pɛpɛ □niɔɔdhɛ -nu bho- -nu
-bha 'pö.

24 'Yö- 'tɔ 'dhö -ya bhɔ -sü -bha Siidhi -sɛ 'gü
-dhe □gban "pɛpɛ 'gü, 'yö "yua suu "ɔɔ suu 'ö 'mɛ
'kö- -nu -bha "sɛ bha- 'gü 'ö sëë -zë bho sië, 'yö
'wo -ya nu -sü -bha -a -nu 'ka -a -dhɛ. "Yina yaa
'dhö 'mɛ -nu 'ö- -nu 'gü waa- glɔɔdhɛmɛ -nu waa-
-genlɔmɛ -nu, 'yö- -nu □gban -kë "klüöklü.

25 'Yö mɛ "dhaa -yö -ya -klëen -zü -sü -bha,
'mɛ 'wo go Gadhidhe oo, 'wo go 'pö- "gblügbli
-kaɔng do 'wo "sɛ 'ö- 'gü bha- 'gü oo, 'mɛ 'wo go
Zedhizadhëmö -dhe waa- Zude -dhe -nu 'gü oo,
mɛ 'dhe 'wo go "sɛ "pɛan 'dhe 'ö Zuuden □taama
bha- 'gü, 'yö 'wo -ya ziö -sü -bha -a □keng-.

5

Atanna -wv 'ö Yesu -ya pö -tön □gbin- -a -dhiang 'ö Matiö -ya zë

¹ □Dhe 'ö Yesu □ya me "bhü- "dhaa bha- yö kö □wa □klëen ö -zü □dhe -kə bha- 'dhö, 'yö -da -tön 'në 'bha bha- □gbin- 'yö 'yaanu. 'Yö- -bha □klangdhiü -nu 'wo -da 'pö- □keng- mü.

² 'Yö -ya dhiang zë -sü -bha -a -nu -dhe 'ö- pö:
(*Dhukö 6,20-23*)

³ «'Me 'wo- 'wön də wo zuë" "piü □dhe 'waa pë 'bha 'ka Atanna wëëdhö bha- -nu -bha -së; -a -gen -mü □dhe -a -bha -gblüëdhë bha -ya wo □në- -nu -bha 'ka.

⁴ 'Me 'wo "gbu bə sië "tüng ya- 'gü -a -nu -bha -së, -a -gen -mü □dhe Atanna -dho -a -nu -dheə ga.

⁵ 'Me 'ö 'wön 'yaa -siö -nu -dhe bha- -nu -bha -së, -a -gen -mü □dhe Atanna -dho "sə nu- -nu -dhe yi də 'ka □dhe -kə 'ö- "plüün bho- 'ka bha- 'dhö.

⁶ 'Me 'ö Atanna dhəəbhaa kē -sü -dho -ya -nu -kē 'böbödhö 'ö 'wo -ya -a zuën -ta bha- -nu -bha -së, -a -gen -mü □dhe -yö -dho -a -kē "dhü -sü -faan nu- -nu -dhe.

⁷ 'Me 'ö me -wëë -ya -nu -kē -a -nu -bha -së, -a -gen -mü □dhe Atanna -dho -a -nu -wëëdhë yö 'pö.

⁸ 'Me 'ö- -nu zuëpiüdhe 'dhö "puu -a -nu -bha -së, -a -gen -mü □dhe -wo -dho Atanna yö.

⁹ 'Me 'wo me -nu -kə wü 'koo -a -nu -bha -së, -a -gen -mü □dhe Atanna -dho -a -nu -dhe ö bhang -nu.

¹⁰ Me 'wo- -nu -wëëdhë bho sië Atanna dhəəbhaa kē -sü -wön 'gü -a -nu -bha -së, -a -gen

-mü □dhe -a -bha -gblüdedhe -ya wo □nē -nu -bha 'ka.

¹¹ □Wa "si bho ka -go kö -wo ka -wëē -kē □gban "pεpε suu wo, kö -wo □sua -nu -ya ka -bha, kö -wo dhiang yaa □gban suu 'do 'do zē ka -bha ka -bha -kē n -bha 'ka -sü -wɔn 'gü kö ka -bha □ya kē -sē,

¹² ka □nii -yö -da kö 'ka ka "dhia bho, -a -gen -mü □dhe -a □trɔɔn 'kpii- -yö -ya -sü 'ka ka -go dhang- 'gü. -Kɔ 'wo Atanna -wɔdhiüloomε -nu 'wo gun ka "dhiü -a -nu -wëēdhε bho- 'ka yi 'bha 'ka 'yö bha.»

"Kpungtaadhe -bha □wee waa- -bha -dhepuudhe -dhiang 'ö Yesu -ya zē 'ö Matiö -ya pö

(Makö 9,50; Dhukö 14,34-35)

¹³ 'Yö- pö: «Ka □nē 'ka □dhe "kpungtaadhe -bha □wee 'dhö, "kεε □wee -zē □ya kē 'ɔtɔɔ, -mē □nē 'wo dho- -da -bha 'zü -deewo kö -yö kē "nεnεε? □Ya kē "dhü kö- -zun "dhiü -bhlɔɔ 'yaa 'dhö 'zü, kö □ya 'to -wɛnng "kpɛnng -pē □nē- 'ka kö -wo taa- -ta.

¹⁴ Ka □nē 'ka "kpungtaadhe -bha -dhepuudhe 'ka, "εεn 'pödhε 'ö -ya -sü 'ka -tɔn □gbin- -a -dhe -yö -dhεng -ee?

¹⁵ 'Sa 'waa -dhangbha dɔ 'pö 'waa- -da gbɔ -zē □wlöö, "kεε -wa -dɔ pē 'bha □nē- -ta 'yö -dhe -pu mε "pεpε 'wo 'kɔɔdhö -a -nu -ta.

¹⁶ □Dhe 'ö -kē □dhe ka □nē 'ka "kpungtaadhe -bha -dhangbha 'ka 'pö bha, -a -dheε -bha □dhe ka 'bhü -yö "flü kö mε □gban -wa yö. Ka 'bhü 'ö dho bho 'ö mε □gban -wa yö bha yö -mü 'wɔn -sɛsɛngbɔ -nu 'ka dho- kē bha □nē- 'ka, yö □nē

□waa- yö, 'yö 'wo dho ka Dë Atanna 'ö -ya -sü 'ka dhang- 'gü bha- 'to bho- -bha.»

Atanna -bha 'tong- 'kun -ko □dede -dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö Matiö -ya pö

¹⁷ 'Yö- pö: «'Ya 'dho kë ka 'gü □dhe a -nu kö 'tong- -nu 'ö Moizö -ya -ben zë bha waa- -wu -nu 'ö Atanna -wodhiüloomε -nu -wa pö yi 'bha 'ka 'ö- go 'sëédhe 'gü bha 'a- 'bha bho "gbluv, "kεε a -nu kö 'a- 'gü -wön □në- kë.

¹⁸ A- -pö ka -dhe tean- □dede 'ka □dhe: "Sε waa- dhang- -zë 'wo -tun □kö, 'tong- -nu bha- ga do 'yii 'dho 'go "gbluv, aa" □ni -a □blün 'në -zian 'yii dho 'sü- -bha 'ö dho 'ö zun- 'ka pë "pepe □gban "dhiütoy- -bha.

¹⁹ Yö □në- -wön 'gü 'yö mε "uv mε 'ö dho 'tong- bha- 'dëdε 'në 'bha -zian bho, 'ö dho 'ö- -ko -zon mε "wεε -nu -dhe, -a -mε □në dho 'to mε □gban "pepe 'dëdε -sü 'ka Atanna -bha -gblüdedhe 'ö dho 'go dhang- 'gü bha- kë -yi 'ka. "Kεε 'mε 'kö 'tong- bha- kun, 'ö- □bhlëë -ya, 'ö- -ko -zon 'pö mε "wεε -nu -dhe, -yö -dho -due 'kpü- □slöo -gblüdedhe bha- 'gü.

²⁰ A- -pö ka -dhe tean- □dede 'ka □dhe: Ka -bha Atanna dhöbhaawön kë -sü 'yii ziö Zuifö -nu -bha 'tonggomε -nu waa- Fadhizien -nu -bha -ta, 'kii 'dho -da Atanna -bha -gblüdedhe bha- 'gü.»

-Dhio 'ö Yesu -ya do zuënεεsümε -nu -ta -a -dhiang 'ö Matiö -ya zë

²¹ 'Yö- pö: «Ka- -ma □dhe -wo ka- -pö ka "bhema -nu -dhe yi 'bha 'ka □dhe: Mε 'bha 'ya 'dho mε zë, mε 'ö ya mε zë kö □ya za -ya ö -d

-bha. -Wo 'dho- 'ka 'pödë -nu -dhe kö -wo za dö-
-bha,

²² "kεε ma -zë a- -pö ka -dhe: Mε "υυ mε 'ö yaa-
ö -siö -dhe -wön -yö ö "teado "piü kö dheε" 'kpɔ
-ya -mε -bha, kö -wo -dho 'dho- 'ka 'pödë -nu -kuu
"dhiü kö -wo za dö- -bha. Mε 'ö yaa- -pö ö "teado
-dhe "yaaki 'yaa i -bha, -wo -dho 'dho- -mε 'ka
-kwεazë -nu -kuu "dhiü. Mε 'ö yaa ö "teado -dhe
slaame, kö peng 'ö □geebɔɔ bha -dho 'gü -mε do
'bha □në bha.

²³ □Ya kë □dhe 'bha 'dho "saa- bho Atanna "dhiü
-a -bha "saabhodhe 'gü, kö 'i 'to mü kö i -zɔ -yö
-bö □dhe 'wön 'bha -yö i dheebhang 'bha -zɔ "piü
i -bha,

²⁴ -bhö i -bha "saapë 'to -dhe bha- 'gü kö 'i 'dho
bhεa" i dheebhang bha- -dhe kö i gun -na nu 'i
"saa- bha- bho Atanna "dhiü.

²⁵ □Ya kë □dhe mε 'bha □ya i -da zadɔmε -nu
-dhe, 'ka 'dho sië ka "kwëë -a -nu -kuu "dhiü kö
'ka ziö- -gen 'gü, -bhö -a "slë mɔɔ- kö 'ka □mɔɔ-
'gü kö ka -tun zian -ta. Kö 'ya 'dho i -da "sɔdha
-nu □kwεε- 'ö 'wo i -da -kaso 'gü.

²⁶ A- -pö i -dhe tεan- □dede 'ka □dhe i -dho 'to
-kaso bha- 'gü "dhü 'ö dho 'ö zun- 'ka mε 'ö- -bha
'wön 'dhö i -bha bha- -bha -suganë 'ö i -gɔ -a -kpεa
nu -yi -bha.»

²⁷ 'Yö- pö: «Ka- -ma 'zü □dhe mε 'bha 'ya 'dho
-zua zë,

²⁸ "kεε ma -zë a- -pö ka -dhe □dhe mε "υυ mε
'i mε -nu -bha dhe yö, 'ö i zuë" -yö bhɔ- -bha kö
'bha -da "piü i zuë" 'gü □yën □naa bha.

²⁹ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, □ya kë □dhe i -kɔ -së
'gü "yanga □ya kë i -pö 'wön yaa 'gü -pë 'ka, -bhö

-a bho "kɛa 'gü kö 'i- -zuö i 'ka ɲgblɛɛn, ("tüng 'ö 'yii i -da 'ka ɲkö 'wɔn yaa 'gü bha- 'ka); -a -ɣɛn -mü ɲdhe i daɔ do -go i -bha -sü kö 'i dha -a fië- -dhö i daɔ ɲgban -to i -bha -sü 'ö 'i dho ɲgeebɔɔ -pɛng 'gü -a -bha.

³⁰ ɲYa kɛ 'zü ɲdhe i -kɔ -sɛ 'gü -gbe ɲnɛ ɲya kɛ i -pö 'wɔn yaa 'gü -pɛ 'ka, -bhö -a "kplü bho kö 'i- -zuö i 'ka ɲgblɛɛn, ("tüng 'ö 'yii i -da 'ka ɲkö 'wɔn yaa 'gü bha- 'ka); -a -ɣɛn -mü ɲdhe i daɔ do -kan i -bha -sü 'ö 'i dha -a fië- -dhö i -dhü -todhüsü 'ö dho ɲgeebɔɔ -pɛng 'gü -a -bha.»

(Matiö 19,9; Makö 10,11-12; Dhukö 16,18)

³¹ 'Yö- pö: «Ka- -ma 'pö ɲdhe mɛ 'ö dho ö -bha dhebhɔ bho "bü, -ya -bho "bü 'sɛɛdhe kɛ kö -ya ɲnɛng- -bha,

³² "kɛɛ ma -zɛ a- -pö ka -dhe ɲdhe mɛ "ɔɔ mɛ 'ö- -bha dhebhɔ 'yii- to -zɛ wo kö -yö dho -zua zɛ -dhe 'gü, ɲyaa- bho "bü 'wɔn "wɛɛ 'bha -zɛ 'gü kö -a dhebhɔ bha -yö gwaan- "wɛɛ 'kpɔ, kö- -bha gɔn bha ɲnɛ- "yan dɔ -ɣɛan. 'Sa mɛ "ɔɔ mɛ 'i dhe -bho "bü -sü sü, kö -da ɲnɛ 'i- wo mɛ -nu -bha dhe "piü bha.»

-Dhio 'ö Yesu -ya dɔ -sö -bhö -sü -wɔn 'gü -a -dhiang 'ö Matiö -ya zɛ

³³ 'Yö- pö: «Ka- -ma 'zü ɲdhe -wo ka- -pö ka "bhɛma -nu -dhe yi 'bha 'ka ɲdhe mɛ 'bha 'ya 'dho -sö -bhö 'ö 'yaa- 'gü -wɔn kɛ, ɲdhe mɛ ɲya -sö -bhö 'wɔn suu "ɔɔ suu 'ö- 'gü kwa Dɛmɛ -dhe, -a -mɛ -ya 'gü -wɔn kɛ gbonggbongdhö,

³⁴ "kɛɛ ma -zɛ a- -pö ka -dhe ɲdhe 'ka 'dho -sö -zian ɲnɛ- -bhö tongtongdhö. 'Ka 'dho- -bhö

dhang- 'gü -dhe 'to 'gü, -a -gen -mü □dhe Atanna -bha -gblüedēdhe -gbloo -mü.

³⁵ "Een 'ka 'dho- -bhö "kpongtaadhē 'to 'gü, -a -gen -mü □dhe Atanna -gendōdhe -mü. 'Ka 'dho- -bhö 'zü Zedhizadhēmō -dhe 'to 'gü, -a -gen -mü □dhe -gblüde 'kpii- -bha 'pōdhe -mü.

³⁶ 'Ka 'dho- -bhö 'pō ka -dī 'to 'gü, -a -gen -mü □dhe 'kaa □mō- -bha kō 'ka ka -gōdhe ga do -zian 'flū "Een kō 'ka- trō ka -dī -dhe.

³⁷ "Kee kaa- □iin -yō kē □iin 'ka, -a 'dhe 'ka- pō 'zü 'aa bhoo, -ka 'to 'aa bhoo -ta, -a -gen -mü □dhe -a 'dhe 'kō 'ka- -da -ta -a 'dhe bha- zian- -ta bha -yō -go Sotraan □nē- "piö.»

*-Dhio 'ö -gban me -dī bhlōō bho -sü -bha -a
-dhiang 'ö Yesu -ya zē 'ö Matiö -ya pō
(Dhukö 6,29-30)*

³⁸ 'Yō- pō: «-Wa -pō 'zü ka "bhēma -nu -dhe yi 'bha 'ka □dhe: <'Me □ya me "yan 'wü -wa "yan 'wü 'pō, 'me □ya me "songa do "ye -wa -bha "ye 'pō>

³⁹ "kee ma -zē a- -pō ka -dhe □dhe: 'Ka 'dho ka -dī bhlōō bho me 'ö 'wōn yaa -kē ka 'ka -a -gō. Me 'ö ka "tu -ma ka -kō -sē 'gü, -ka ka □kwaa 'gü "tu slēē- -me -ta kō -ya -ma 'pō.

⁴⁰ Me □ya ka -da zadōme -nu -dhe kō -wo kaa- "bhēe 'sü ka -gō ka -san -bha, -ka kaa- □gbauu- dō- -me -gō.

⁴¹ □Ya kē □dhe 'me 'ö -ziō ka -gō □ya -kpan ka -bha zian -ta kō -yō faan wō ka -ta kō -yō □kwēe 'gbiin- -ya ka □gbīn- kō -ya pō 'ka ziō -tōn do -ta, -ka ziō -tōn □plē -ta.

⁴² Me 'ö pë -gbadhε ka -gɔ, -kaa nu- -mε -dhε, mε 'ö nu pë "siεng 'sü ka -gɔ, 'ka 'dho -kɔ -mε -dhε -a -pë -ta.»

*-Dhio 'ö -gban mε 'yaɔ- -dhɔ -bha mε kē -sü
-bha -a -dhiang 'ö Yesu -ya zē 'ö Matiö -ya pö
(Dhukö 6,27-28.32-36)*

⁴³ 'Yö- pö: «□Ya 'go yö -zē 'gü, -wo ka- -pö ka "bhεma -nu -dhε 'pö □dhε ka kēyɔɔ -nu -dhɔ -yö ka kē kö ka 'yaɔ- -nu -zē -a -nu -san -yö ka kē.

⁴⁴ "Kεε ma -zē a- -pö ka -dhε □dhε ka 'yaɔ- -nu -dhɔ -yö ka kē kö 'mε 'wo ka -wēedhε bho siē 'ka bhεa" Atanna -dhε -a -nu -wɔn 'gü.

⁴⁵ 'Ka yö □nē- kē "dhü kö 'ka bho ka Dē 'ö -ya -sü 'ka dhang- 'gü bha- -bha. -A -gεn -mü □dhε -yö ö -bha 'yēng- -wo 'wɔnyaakēmε -nu -dhε □dhε -kɔ do 'ö- -wo 'ka 'wɔnsēkēmε -nu -dhε bha □nē- 'dhö, 'yö dha ban 'zü ö 'wɔnsēkēmε -nu -dhε □dhε 'wɔnyaakēmε 'dhö 'pö.

⁴⁶ -Ya kē □dhε 'mε 'ö ka -dhɔ 'dhö- -nu -kē □nē- -nu -dhɔ □ya ka kē doseng kö -mē -wɔn □nē dho kē mε 'kɔn -wɔn 'ka ka -bha -kē Atanna -bha mε 'ka -sü "gblɔɔ 'piü, 'yö Atanna dho ka □trɔɔn -da -a -wɔn 'gü. 'Niisongkunmε -nu ('wo mε -nu -ta □nē- -bhö bha) -wa -kē 'pö □dhε -kɔ 'dhε 'kö bha- 'dhö bhoo!

⁴⁷ □Ya kē 'zü □dhε 'ka ka dheebhang -nu -dɔ -slɔɔ □nē- -nu □tua bho doseng kö "dhabhliwɔn -mεε □nē 'ka- -kē 'wɔn bha- 'gü, mε 'waa Atanna dɔ -wa kē 'pö "dhü!

⁴⁸ Pö 'yaa ka Dē Atanna 'ö -ya -sü 'ka dhang- 'gü bha- -bha -kɔ do 'ö- 'gü bha, pö 'ya 'dho kē ka -bha 'pö- -kɔ 'gü.»

6

*-Gbaɔ -wëēmɛ -nu -gɔ -dhio 'ö Yesu -ya dɔ 'ö
Matiö -ya pö*

¹ □Dhɛ 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö go mü 'zü 'ö- pö:
«-Kaa kē -sē kö ka -bha 'wɔn -sē kē -sü 'ya 'dho
kē □dhɛ pē -yaan kē -sü 'dhö. □Ya kē □dhɛ 'ka-
kē "dhü kö 'kii 'dho ka □trɔɔn yö ka Dē 'ö -ya -sü
'ka dhang- 'gü bha- "piü.

² -A -wɔn 'gü 'bha- pö bhii 'wëëga □gbaɔ
-wëēmɛ -gɔ, -bhö -a kē -sueɛdhö kö mɛ "yan 'ya
'dho □loo i -ta □dhɛ -kɔ 'ö □naɔyaankēmɛ -nu 'wo-
kē- 'ka Zuifö -nu -bha -yakwëëkägükɔ -nu 'gü,
"ɛɛn -kpinng -ta -dhɛ -nu 'gü ("kɛɛ kö -a -nu "ta
-kɔ -zē 'bha 'yaa -sē) bha- 'dhö. -A -gɛn -mü □dhɛ
'mɛ 'kö 'wo bha -wa -kē "dhü kö -wo wo 'tɔ □nē-
bhɔ. A- -pö ka -dhɛ tɛan- □dede 'ka □dhɛ wo -zē
□wa wo □trɔɔn □slɔɔ 'nu (mɛ "bhü- -nu -bha -a
-nu 'tɔ bhɔ -sü bha- 'ka □naa bha).

³ "Kɛɛ bhi -zē 'bha- pö 'i 'wëëga nu -wëēmɛ -dhɛ
-a "slē mɔɔ- kö mɛ -zian 'ö dɔ -sü 'ka i "sɔɔ 'ya 'dho
'wɔn □slɔɔ- 'gü!

⁴ Kē "dhü kö gbaɔ- 'i- wo bha -yö 'tɔ -bin 'gü kö
i Dē 'ö 'wɔn 'bha 'yaa -bin -bha bha -yö i □trɔɔn
nu.»

*-Dhio 'ö -gban -bhɛa Atanna -dhɛ -kɔ -bha -a
-dhiang 'ö Yesu -ya zē 'ö Matiö -ya pö*

(Dhukö 11,2-4)

⁵ 'Yö go mü 'zü 'ö- pö: «'Ka bhɛa" siē Atanna
-dhɛ 'ka 'dho- kē □dhɛ mɛ -yaankēmɛ -nu 'dhö; -a
-gɛn -mü □dhɛ wo □nē □wa dɔ -kpinng -ta -dhɛ
-nu waa- Zuifö -nu -bha -yakwëëkägükɔ -nu 'gü
-dhɛ -nu 'gü, 'yö 'wo □bhɛa kö mɛ -nu "yan -yö

□moo wo "dhiü □dhe Atanna -dhokēme -mü wo 'ka. A- -pö ka -dhe tean- □dede 'ka □dhe 'me 'wo "dhü bha □wa wo □troon □slöö -ya bo.

⁶ "Kee bhi -zē 'bha- pö bhii bhea" Atanna -dhe, -bhö -da i -go 'koodhö kö 'i "kwee ta i -ta kö 'i bhea"- -dhe. □Ya kë "dhü i Dē 'ö 'wön 'bha 'yaa -bin -bha 'ö i "piü -bin 'gü mü bha -yö -dho i □troon nu; -a -gen -mü □dhe -a "yan -yö i -bha.

⁷ □Ya 'go yö -zē 'gü, 'ka bhea" siē Atanna -dhe, 'ka 'dho- wo -dhe do 'gü kplonkplondhö □dhe me- pē wo -dhokēpē -nu -dhe me 'waa Atanna do □nē 'ö -kē -nu 'gü □dhe -bhea -dhe do 'gü kplonkplondhö -sü □nē □ya kë "dhü 'yö me -wu ma, 'yö- -yo -bo me -go.

⁸ -Abin! Ka -zē 'ka 'dho ka -bha kë "dhü, -a -gen -mü □dhe "sanni 'ka pē -gbadhe, pē 'ö ka -mawön 'dhö- -bha, ka Dē 'ö -ya -sü 'ka dhang- 'gü bha -ya -do 'kpakpadhö.

⁹ -A -kē "dhü -sü bha- 'gü 'ka- pö 'ka bhea" Atanna -dhe -kaa pö:

Yi Dē Atanna 'i -ya -sü 'ka dhang- -nu 'gü, i 'to 'ö "slüüslü bha -yö bhö -dhe □gban "pepe 'gü.

¹⁰ I -bha -gblüdedhe -yö nu, i dhoo bhaawön □nē -yö kë "kpung □taa □dhe -ko 'ö- 'ka dhang- 'gü -a 'dhö.

¹¹ -Bhöpē 'ö □moo yi -bha □dē, -bhö -a nu yi -dhe.

¹² -Bhö yi -kē -song yaya -nu -mawön 'to □dhe -ko 'yi 'me 'wo 'wön yaa -kē 'pö yi 'ka -a -nu -mawön to- 'ka 'pö -a 'dhö.

¹³ 'Bha 'dho kwaa- yi -zü

'ö 'yi dho 'wön yaa kë -zian -ta,

"kee -bhö yi dha Sotran -go;

-a -gen -mü □dhe -gblüdedhe, 'gügbudhe

waa- 'təbhədhe -wo bhi □nē i -go
 'ö- zübhoyi 'yaa 'dhö,
 'ö- "dhiütodhe 'yaa 'dhö.
 Kö -yö kē "dhü bha 'aa -yö kē!

¹⁴ □Ya kē □dhe 'wōn yaa 'ö me -nu -wa -kē ka
 'ka, 'ka- -nu -mawōn 'to, ka Dē 'ö dhang- 'gü -yö
 -dho ka -bha 'wōn yaa -nu -mawōn 'to 'pö.

¹⁵ "Κεε □ya kē □dhe 'kii- -nu -bha 'wōn yaa -nu
 -mawōn 'to -zē wo, kaa -dī 'pö 'yii dho ka -mawōn
 'to.»

*-Dhio 'ö -gban 'sunng- 'ma -sü -bha -a -dhiang
 'ö Yesu -ya zē 'ö Matiö -ya pö*

¹⁶ 'Yö- pö: «□Ya kē □dhe 'ka 'sunng- 'ma siē kö
 'ka bhea" Atanna -dhe, 'ka 'dho ka wē 'gü -siö
 □dhe -kə 'ö -dī -to me -nu "yēnngme -nu 'wo- kē-
 'ka -a 'dhö! 'Ö 'wo wo wē 'gü -siö kö me □gban
 "pepe -wa 'wōn dō □dhe -wo 'sunng- 'ma siē. A-
 -pö ka -dhe tean- □dede 'ka □dhe: 'Me 'wo bha
 □wa wo □troōn □slōō "pepedhō □naa bha.

¹⁷ "Κεε bhi -zē, a- -pö i -dhe □dhe i 'sunng- 'ma
 siē, -bhö i wēē' "zu "pepedhō kö 'i i -go 'gü -piö
 -sē 'ka

¹⁸ kö me 'bha 'ya 'dho- 'wōn dō □dhe i 'sunng-
 ma siē; i Dē doseng 'ö 'wōn 'bha 'yaa -bin -bha,
 'ö i "piü mü bha □nē dho- 'wōn dō, 'yö 'wōn -nu
 'i- kē siē bha- -go "yōō dō i -go.»

*-Dhio 'ö -gban □naō -due bho -kə -sē -bha -a
 -dhiang 'ö Yesu -ya zē 'ö Matiö -ya pö*

(Dhukö 12,33-34)

¹⁹ 'Yö dhiang zē- -nu -dhe 'ö- pö: «'Ka 'dho kaa-
 □naō -nu -due bho "kpungtaadhe 'ö pē see- -pē
 waa- "kōō -nu 'wo- -bha, 'ö □kwaanme -nu 'wo

'kpong -nu wü faandhe bha, 'wo pë □kwaan- -bha ya- 'gü.

²⁰ "Kεε -ka ka -bha □nao -nu -duε bho dhang- 'gü -dhe, 'ö pë see- -pë bha waa- "koo -nu 'waa- -bha, "εεn 'ö □kwaanmε -nu 'waa 'kpong 'wü- -bha kö -wo pë □kwaan bha □në- 'gü!

²¹ -A -gen -mü □dhe -dhe 'ö i -bha □nao 'dhö- -bha, 'yö i zuë" 'dhö -kë -bha 'pö.»

(Dhukö 11,34-36)

²² 'Yö go mü 'ö- pö: «Mε "yanga □në □dhe mε kwi -bha -dhepuudhe 'dhö. □Ya kë □dhe mε "yanga 'dhö ö 'flëë- 'gü kö pë 'bha -pë 'bha 'yaa- -bha, kö i kwi □gban "pεpε -yö "puu 'pö.

²³ "Kεε □ya kë □dhe i "yanga -zë -a -dhe □ya -ya -bha 'yaa -dhe yö sië 'zü, kö i kwi -dı 'pö □ya -da -dhe tii 'gü □naa bha. □Ya kë □dhe 'pë 'ö dho i gba -dhepuudhe 'ka, □ya kë -dhetiidhe 'ka, kö -dhetiidhe bha -yö -dho kë -ziisü.»

(Dhukö 16,13)

²⁴ 'Yö Yesu -yö dho dhiang 'ka ö "dhiü 'ö- pö: «Mε do 'yaa □moo- -bha kö -yö yë kë mε □ple "piü. -A mε do -dho -dho -a kë, 'ö- mε do -san -ya -kë "wε gbonggbongdhö. -Yö -dho -kplü mε do -bha 'ö -kan mε 'dhe 'ö 'dhö- -bha, -ko do bha- 'gü, 'kii 'dho □moo- -bha 'pö kö 'ka ka -dı nu Atanna waa- □nao -a -nu -dhe "kwëë.

(Dhukö 12,22-31)

²⁵ 'Yö- pö: «'Wön 'ö- -wön 'gü 'yö 'a- pö ka -dhe □dhe: 'Ka 'dho -ya pë -nu 'ka dho- -bhö "εεn 'ö 'ka dho- mü kö 'ka -tosea kë -ta, "εεn so -nu 'ka dho- -da bha- 'bha -wön zuën -ta bha 'yö bha; -a -gen -mü □dhe -tosea kë -sü -wön -yö "gbu- 'ö-

-ziö -bhöpë -wɔn -ta, "ɛɛn 'zü mɛ kwi -wɔn -yö
 "gbɪ- 'ö -ziö sɔ -wɔn -zë -ta, "ɛɛn ɲsua -mü -ee?

26 -Maa -nu 'wo ziö sië dhang- 'gü bha -kaa -nu
 -ga! 'Waa pë ta kö woo- -a "kan kö -wa -kɔ dɔ,
 "kɛɛ ka Dë 'ö -ya -sü 'ka dhang- 'gü bha -ya -nu
 "dhiü -gba. "ɛɛn -a -ga 'ka- wo bha -maanë -nu
 -zë -a -nu -wɔn -yö "gbɪ- 'ö -ziö ka -zë ka -ta -ee?

27 De -mü 'ka ka kpö 'gü 'yö ɲmɔɔ- -bha 'ö ö -dɪ
 -bha -tosɛa -dɛkpaɔyi dɔ -zian -da 'gü ö -dɪ -dɛ
 -a -bha -ya ö -dɪ -wɔn zuën -ta -sü 'gü?

28 -Më ɲnë -kë 'sa 'yö 'ka -ya ka -dasɔ -nu -wɔn
 zuën -ta? -Kɔ 'ö blëë -nu 'wo "bin -ya sië -'ka "bü
 bha -kaa -ga kö 'ka- 'suan- bho! 'Waa yë 'bha kë
 "ɛɛn 'waa sɔ bɔ.

29 "Kɛɛ 'sa a- -pö ka -dɛ tɛan- 'ka ɲdɛ -gblüdë
 'bha 'ö gun Izraëdhö -sɛ 'gü yi 'bha 'ka 'wo-
 Sathomɔ -kë bha- -bha -gblüdëdɛ ɲgban waa-
 -bha -bha, 'yii sɔ suu 'ö- "yan 'dhö -së ɲdɛ blëë
 -nu bha- dɔ 'dhö bha- -da tongtongdhö.

30 "Bü -blëë "wɛɛwɛɛ dɛ -nu 'ö ɲwa "bin -ya
 ɲdɛ 'ö dhia" kö ɲwa "kpɛa 'kpɔ 'wo dho- -nu "kan
 'wo- -gü bha Atanna ɲya wo -zë -a -nu dhi "sinma
 -sinma wo "dhü bha -oo, 'yö ka -zë ɲwɛ? -Më
 ɲnë -kë 'yö 'yaa sɔ -da ka -bha ("kɛɛ kö ka -zë ka
 ɲbhlëësü wo -zë -a -nu -bha)? 'Dhang 'ö kaa- bho
 Atanna "dhiü 'kpakpadhö bha 'yö -kë!

31 A- -pö ka -dɛ "sika 'ya 'dho kë ka 'gü ka
 -bhöpë -wɔn 'gü; "sika 'ya 'dho kë ka 'gü ka müpë
 -nu "ɛɛn ka -dasɔ -nu -wɔn 'gü,

32 'mɛ 'waa Atanna dɔ ɲnë 'wo pë -nu bha- -nu
 ɲmɔɔ- -kpɛawo, "kɛɛ ka Dë 'ö -ya -sü 'ka dhang-
 'gü -ya 'wɔn -dɔ ɲdɛ ka -mawɔn -ya -bha.

33 'Pë 'ö 'ka dho- ɲmɔɔ- -blëësü yö -mü Atanna

-bha -gblüedēdhε waa- -a dhooḃbhaawōn -nu kē -sü
 □nē- 'ka kō pē 'dhε 'wo to yōō □dede -ya nu ka
 -dhε -a taa 'ka.

³⁴ -A -kē "dhü -sü bha- 'gü, 'ka 'dho -ya -dhε
 'ö dho □kpaḃ dhia" -a -wōn zuēn -ta, -a -gēn
 -mü □dhε -dhεkpaoyi "pεpε □gban -bha 'gü -wōn
 -yō 'do 'do. -Dhε 'dhε □ya □kpaḃ 'yō- -bha 'gü
 sēēbhodhe 'ö □moo- -bha 'yō -kē 'pō- 'gü.

7

*-Dhio 'ö Yesu -ya dō 'ö -gban za -dō mε -nu -bha
 -sü -bha -a -dhiang 'ö Matiö -ya zē
 (Dhukö 6,37-38.41-42)*

¹ 'Yō- pō: «'Ka 'dho za dō mε 'bha -bha, kō
 Atanna -dī 'pō 'ya 'dho za dō ka -bha.

² -A -gēn -mü □dhε -yō -dho za dō ka -bha □dhε
 -kō 'ö kaa -dī 'pō 'ka- dō- 'ka mε -nu -bha bha
 □nē- 'dhö; 'ka mε -nu -bha dō -mawōn yaa -dhε
 -bha, -yō -dho ka -bha dō -mawōn yaa -dhε -bha
 'pō.

³ -Mē □nē -kē 'yō "yε -bi 'ö -da i "tεado "yan
 -bha 'yō 'i yō -zē yō, 'yō 'bhaa "dhü -blün kō bhi
 -zē i "yan -bha bha- yō.

⁴ I -dho pō i dheebhang -dhε -kō kē □dhε □dhε
 <-bhö dō kō 'a "yε -bi bho i "yēnng> kō bhi -zē
 "dhü -blün -yō i "yēnng?

⁵ □Flümε, -bhö "dhü -blün bho □kō i "yan -bha
 -blēsü kō i -dhε yō kō 'i gun -na "yε -bi bho i
 dheebhang "yan -bha 'pō!»

⁶ 'Yō go mü 'ö- pō: «'Ka 'dho 'pē 'ö □bhlēēsü -a
 nu 'gben- -nu -dhε, 'ö 'wo □slēē ka -bha 'wo ka
 kun. 'Ka 'dho ka -bha pē □bhlēēsü -nu -zuō -bho
 -nu -dhε kō 'wa 'dho taa- -ta.»

*-Dhio 'ö -gban pë -gbadhε -sü, pë mɔɔ- -sü waa-
"kwεε -ta -ma -sü -bha 'ö Yesu -ya dɔ 'ö Matiö -ya
pö*

(Dhukö 11,9-13)

⁷ 'Yö go mü 'zü 'ö- pö: «-Ka pë -gbadhε, ka -dho -a [slɔɔ! -Ka pë mɔɔ-, ka -dho -a yö! -Ka "kwεε -ta -ma, -wo -dho "kwεε "pu ka -gɔ.

⁸ -A -gɛn -mü [dhε mε 'ö pë -gbadhε 'yö- [slɔɔ, 'mε 'ö pë [mɔɔ 'pö 'yö- yö, 'yö 'wo "kwεε -pu 'mε 'ö "kwεε -ta -ma -a -gɔ 'pö.

⁹ Mε 'bha -yö -dhö ka kpö 'gü 'ö- -bha 'në [ya 'bluu- -gbadhε -gɔ, 'yö -gwë kpö nu- -dhε -ee?

¹⁰ "Ɛɛn mε 'bha- -dhö ka kpö 'gü 'yö- -bha 'në [ya 'yuü- -gbadhε -gɔ, 'yö -mlεε "yaandhe nu- -dhε -ee?

¹¹ [Ya kē "dhü ka 'ö ka -zē ka kēwɔn 'dhö 'ya- bha, 'ka dɔ pē -sē -nu ka -bha 'nē -nu -dhε -dhε 'ka [dhε -kɔ bha- 'dhö, -mē [nē -kē 'yö ka Dē 'ö -ya -sü 'ka dhang- 'gü bha 'yaa pē -sē nu 'mε 'wo- -gbadhε -gɔ -a -nu -dhε 'pö?

¹² [Ya 'go mü pē "pɛpɛ 'ka- "piü [dhε mε -nu -wa kē ka -dhε bha, -kaa kē- -nu -dhε 'pö, -a -gɛn -mü [dhε 'pē 'ö Moizö -bha 'tɔng- waa- Atanna -wɔdhiüloomε -nu -bha 'sēedhε 'wo- pö bha 'yö bha.»

*-Dhio 'ö -gban 'kɔdhi 'ö "sɔɔsɔɔ -a -bha 'ö Yesu
-ya dɔ 'ö Matiö -ya pö*

(Dhukö 13,24)

¹³ 'Yö go mü 'ö- pö: «-Kē Atanna -bha mε 'ka -sü bha- -dhε -yö 'ya- [dhε 'kɔ 'ö- "dhi 'dhö "sɔɔsɔɔ, -da -a 'gü -sü 'dhö, "kεε bɔdhe 'ö 'dhö 'yö bha, kō 'ka kē- -bha 'ka! -A -gɛn -mü [dhε [geebɔɔ -pɛng 'gü -zian bha- -sɔ -dhε -yö "gbεa, 'yö- -tadhε 'dhö

-basü 'ka "pepeðhö, 'yö 'me 'wo bɔ mü □nē 'wo 'gbɛ.

¹⁴ 'Yö zian 'dhe kö dho □sii 'ö 'yaa yēn -a kēðhe 'gü bha 'ö "sɔɔsɔɔ, 'yö -bɔ -ta -dhe 'dhö "gbu- □dedewo, 'yö me 'wo bɔ- -ta 'waa 'gbɛ.»

-Dhio 'ö Yesu -ya dɔ 'ö -gban "dhü waa- ö bhe -a -nu -bha 'ö Matiö -ya pö

(Dhukö 6,43-44)

¹⁵ 'Yö- pö: «-Ka ka -dɪ 'kun -sē Atanna -wɔdhiüloomɛ □flüsü -nu -gɔ! 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü, 'yö 'a- pö "dhü bha- -gɛn -mü □dhe: -Wo -dho nu ka "piü kö □wa wo tɔng 'ka □dhe "bhlaanē 'dhö, "kɛɛ kö 'gba -dɔ ka -bha kö 'wo ka 'gü see- -wɔn □nē- -nu 'gü □dhe gwee -nu 'dhö.

¹⁶ "Kɛɛ ka -dho -a -nu dɔ 'kpakpadhö -a -nu kēwɔn -nu □nē- -bha; -a -gɛn -mü □dhe -a -nu kēwɔn 'yaa -sē

¹⁷ -A 'klɔɔ- -mü □dhe "dhü 'ö "dhü -sē 'ka -a bhe din -yö -kē -sē; -a 'dhe 'yaa -sē 'pö, -a bhe din 'yaa dhi.

¹⁸ "Dhü 'ö -sē -a bhe -zē din 'yaa -siö, -a 'dhe 'ö 'ya- 'pö, -a bhe din 'yaa dhi.

¹⁹ -A -kē "dhü -sü 'gü, "dhü 'ö 'yaa bhe -sē dɔ, -a "kan □nē 'wo dho- wo 'yö 'wo- -zuö pɛng 'gü.

²⁰ 'Wo "dhü -sē dɔ- bhe -bha -kɔ do 'ö- 'gü bha, ka -dho Atanna -wɔdhiüloomɛ □flüsü -nu bha- -nu dɔ -kɔ do bha □nē- 'gü 'pö.»

-Dhio 'ö Yesu -ya dɔ 'ö -gban 'wɔn -kē ö 'tɔgüme -nu -bha -a -dhiang 'ö Matiö -ya zē

(Dhukö 13,25-27)

²¹ 'Yö go mü 'zü 'ö- pö: «Me "pepe 'wo n -dhe siē <n Dēmɛ, n Dēmɛ> bha, -a -nu □gban 'wii 'dho

-da Atanna -bha -gblüdedhe 'gü kö 'yii kë me 'kö n Dë 'ö -ya -sü 'ka dhang- 'gü bha- dhooobhaawon -kë -a 'ka.

²² Atanna -bha za -do me -bha yi bha □ya □loo, me 'gbε- -dho pö n -dhe: <N Dëme, n Dëme, yi Atanna -wu "dhiü □loo i 'to 'gü, 'ö 'yi "yina yaa -nu kë me -nu 'gü i 'to 'gü, 'ö 'yi "dhabhliwon 'gbε □dede -kë i 'to 'gü>

²³ "kεε -a -dho pö- -nu -dhe: 'Maa ka do tongtongdhö, -a -gen -mü □dhe ka -to 'won yaa kë -sü -bha -kpeawo, -ka bho n -dhe taa-!»

*-Dhio 'ö -gban 'ko do -sü -bha 'ö Yesu -ya do 'ö
Matiö -ya pö*

(Dhukö 6,47-49)

²⁴ 'Yö go mü 'zü 'ö- pö: «"Kεε me "bu me 'ö ö "tu to 'won -nu 'a go sië- pö bha- -bha, 'ö- 'gü -won -nu -kë kö- -me -yö □dhe 'wondome do 'ö ö -bha 'ko do -gwë -ta □në- 'dhö.

²⁵ □Dhe 'ö □ya ö -bha 'ko bha- -do -gwë 'saa- "dhiü □ya ö bo, 'yö dha -yö ban, 'yö "yi -yö pa, 'yö "tεε "gbu- -nu 'wo -ziö, "kεε 'yö 'ko bha 'yii 'wü, -a -gen -mü □dhe kö- -gen -yö -gban -sü 'ka -gwë -ta.

²⁶ "Kεε me "bu me 'ö 'won 'ka 'go sië- ma bha- ma, 'ö 'yaa- 'gü -ta 'sü, kö- -me -yö □dhe -tamame 'ö 'yaa ö -zu 'gon 'ö dho 'ö 'ko do "yεen -ta □në- 'dhö.

²⁷ □Dhe 'ö □ya 'ko do, 'yö dha -yö ban, 'yö "yi -yö pa, 'yö "tεε "gbu- -nu 'wo -ziö, 'yö 'ko bha 'ö wü, 'yö- □gban -yö □see dee" wo "pεεpedhö.»

*-Dhio 'ö -gban Yesu -bha me draan- -ko -bha -a
-dhiang 'ö Matiö -ya zë*

²⁸ □Dhe 'ö Yesu □ya ö bo dhiang -nu bha- -nu zë-sü 'ka □dhe -ko bha- 'dhö, 'yö- -bha me draan- -ko bha- 'wön -yö me 'wo gun mü bha- -nu □gban "pepe kón;

²⁹ -a -gen -mü □dhe -a -bha me draan- -ko bha -yö -gun bho sië Zuifö -nu -bha 'tonggome -nu -bha 'piö, 'ö me □draan -wogbiindhe 'ka.»

8

Yesu -bha □weeyuame do -dhe bo -ko -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Makö 1,40-45; Dhukö 5,12-16)

¹ □Dhe 'ö Yesu □ya 'go -tön □gbin-, 'yö me kpö 'gbe 'wo -ziö □keng-.

² 'Wo dho -dhe -ga kö □weeme do □ya □yöön- 'söo kö □ya zun ö kpiö 'gü- -dhe, kö □yaa- pö: «N Dëme, a- 'wön -dö □dhe i -möö -bha 'i n -kë "klüöklü, "këe kö i -dho "wı- -bha □tön n -go -ee?»

³ 'Yö Yesu -yö ö -gbe 'gü -pu 'yö- zun -bha 'yö-pö: «'Ma "wı- -bha, -bhö kë "klüöklü!» -Yö -to -dhe do bha- 'gü, 'ö- -bha □wee -yua -yö go -bha 'yö kë "klüöklü.

⁴ □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö Yesu -ya pö- -dhe: «-Bhö i "tu 'to -së 'ka, 'bha 'dho 'wön ya- -gen do me 'bha -dhe, "këe -bhö 'dho 'i i -dı -zön "saabhome □në- -dhe kö -ko 'dhe 'i- -bha □dëe bha -ya yö! □Ya 'go mü kö 'i "saa- bho Atanna "dhiü □dhe -ko 'ö Moizö -ya -zön 'ka -a 'dhö kö me □gban -wa 'wön dö □dhe 'bha kë "klüöklü.»

"Södha -gome 'ö go Wlömö -a -bha gwëemi -kë "klüöklü -ko -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Dhukö 7,1-10)

⁵ □Dhe 'ö Yesu 'dhö -da sië Kapεεnaomö -pö 'gü, 'yö Wlomö -me -nu -bha "sodha këng do -godhiüme do -yö nu- "piü, 'yö "ta bhoo -da -dhe

⁶ 'ö- pö: «N Dëme, -bhö "ta n -dhe, ma gwëëmi do -yö "yua "dhiü sië -ziisü, -a -dhe □gban "pepe □ya ga- -bha, -yö wo sië 'koodhö.»

⁷ 'Yö Yesu -ya pö- -dhe: «A -dho 'dho 'a -wo i -go 'koodhö kö 'a- dha.»

⁸ "Kεε 'yö "sodha -gomε bha 'ö- pö- -dhe 'ö- pö: «N □koonme, a □dhe -më 'dhö 'yö 'i- "piü kö 'i -da n -go 'koodhö, a- 'won -do □dhe -wu dosengseng -ya 'go i "dhi 'bha- pö, ma gwëëmi bha- -dho kë "klüöklü;

⁹ -a -gen -mü □dhe ma 'ö n -godhiüme -nu 'wo 'dhö 'pö ya, mang -dī 'pö n -kowlöömε -nu -wo -dhö 'ö 'ma- pö me do -dhe: «-Bhö 'dho -dhe 'ö □ni- 'gü!» 'ö dho 'ö 'ma- pö- me 'bha -dhe: «-Bhö nu!» 'ö nu, 'ö 'ma- pö ma gwëëmi do -dhe: «-Bhö -a kë □ni!» 'ö- -kë. ("Sanni n -bha -zë -yö kë "dhü bha -oo, 'yö bhi -zë □we?)»

¹⁰ □Dhe 'ö Yesu □yaa- -wu ma □dhe -ko bha- 'dhö, 'yö- "dhia -yö ma- 'gü, 'yö- pö 'me 'wo gun- □keng- bha- -nu -dhe: «-Ka -dhe -ga, a- -pö ka -dhe tean- □dede 'ka □dhe 'dhang -bho n "dhiü -ko suu ya, 'mii- yö me 'bha -go Izraedhö -se -zian ya- 'gü do kö maa -dhe "weε □në- pö!»

¹¹ "Kεε a- -pö ka -dhe □dhe me 'gbε □dede -dho 'go 'yënn- -wo -zian 'ka, 'wo go 'yënn- -pö -zian 'ka 'wo pë -bhö wo 'kwëë- waa- Ablaamö -nu, Izaakö -nu waa- Zakobö -nu 'dhö Atanna -bha -gblüdedhekédhe 'ö dhang- 'gü bha- 'gü.

¹² 'Yö 'me 'kö- -dhe gun- -bha -dhe -wo -da Atanna -bha -gblüdedhekédhe bha- 'gü bha 'wo-

-nu -zuö "kpenng -dhetiidhe 'gü, ('yö 'wo □saan mü,) 'yö 'wo "gbu bɔ kö -wo wo "son "dhiü -bhö sië klöklödhö.»

¹³ □Dhe 'ö Yesu □ya dhiang bha- zë- -nu -dhe "dhü, 'yö- pö "sodha -gɔmɛ bha- -dhe: «-Bhö 'dho i -gɔ 'kɔɔdhö, -yö -dho kē i -dhe □dhe -kɔ 'i -zu yö- 'ka n -dhe bha- 'dhö!» -A "tüng □dede 'wo- pö sië- 'ka "dhü bha, 'yö "sodha -gɔmɛ -bha gwëemi bha 'ö -kē 'ka "klüüklü.

Yesu -bha 'yua -bho mɛ 'gbɛ -bha -kɔ -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Makö 1,29-34; Dhukö 4,38-41)

¹⁴ □Dhe 'ö □ya kē "dhü, 'yö Yesu waa- -bha □klang -nu 'wo dho Piɛdhö -gɔ 'kɔɔdhö. 'Yö -kpan Piɛdhö -bha dhebhɔ dhe -bha kö "nɛnɛ □ya nu-ta kö -yö 'waanu -sü 'ka- 'ka "wɛ tɔnklɔɔndhö.

¹⁵ 'Yö ö -kɔ pa- -kɔ 'ka. -Yö -to -dhe do bha- 'gü 'ö "nɛnɛ -yö -kan 'gü, 'yö □wlü 'ö- -nu "dhiü -ziö wo.

¹⁶ □Dhe 'ö yɛan" "piü □ya □loo, 'yö 'wo nu mɛ 'gbɛ 'ö "yina yaa -nu 'wo- -nu 'gü -a -nu 'ka Yesu -dhe. 'Yö "yina yaa -nu bha- -nu -kē ö -wu 'ka, 'yö "yuëdhi "pɛpɛ 'wo gun 'mü -a -nu -kē "klüüklü 'pö.

¹⁷ -Wu 'ö Atanna -wudhiüloomɛ Ezai -ya pö yi 'bha 'ka bha- 'gü -wɔn -yö -kē -kɔ bha □nē- 'gü □dhe:

«-Yö yi □niɔɔdhe -nu -bho yi -bha,
'ö yi -bha "yua -nu -kwɛɛ bho yi -ta.»

-Kē Yesu -bha 'ka -kɔ -dhiang 'ö- zë 'ö Matiö -ya pö

(Dhukö 9,57-62)

18 □Dhe 'ö Yesu □ya 'me 'wo □klëen- -zü bha-
-nu -ta -ga, 'yö- pö- -bha □klang -nu -dhe □dhe
-wo "yi "kan kö -wo bo "yi □taama.

19 'Yö Zuifö -nu -bha 'tonggomε do -yö □yoon-
"soo 'yö- pö- -dhe: «N Dëme, -dhe "pepe 'i dho
'dho- 'gü, a -dho 'dho i □keng-»

20 'Yö Yesu -ya -yo bo- -go 'ö- pö: «"Sakpadë -nu
-wo 'gü -ye -yö -dhö, 'ö -maa -nu -di 'pö 'wo 'ko
-nu do 'wo -wo 'gü, "kεε mang Megböme -zë -dhe
-zian 'a dho n "tεε pa- 'gü 'yaa 'dhö.

21 -Wo -to -dhe do bha- 'gü, 'yö- -bha □klang -nu
bha- me do -ya pö- -dhe: «N Dëme, -bhö do "gbu-
bhea" □në 'a- wo i -dhe kö 'i i -ko bho n 'gü □kö
kö 'a 'dho, kö n dë □ya ga 'ma- -weε bho kö 'a nu
'a 'to i □keng- -dhe!»

22 'Yö Yesu -ya -yo bo- -go 'ö- pö: «Bhi -zë -bhö
nu kö 'kwa 'dho! -Bhö kwaa- 'me Atanna -ya -nu
-sü □dhe me □gee 'dhö bha- -nu -zü kö -wo wo
'ko -nu -weε bho.»

*Yesu -bha "tεε 'daonnu -ko -dhiang 'ö Matiö -ya
zë*

(Makö 4,35-41; Dhukö 8,22-25)

23 □Dhe 'ö Yesu □ya bo- -pö "dhö -sü 'ka, 'yö -da
"yitagö 'gü waa- -bha □klangdhiü -nu 'dhö.

24 'Wo dho "kan wo -ta kö "tεε "gbu- □ya -ya
ziö -sü -bha, kö "yitagö □ya -ya □bang "bang kë
-sü -bha, kö "yi -yö -ma sië- -bha "gbu- 'ka, kö
"yi kpö -nu -wo "wlü sië -dhe □gban "pepe 'gü, 'ö-
'bha -nu 'wo -pö -nu wo "yitagö 'gü -dhe -nu 'gü,
"kεε kö Yesu -zë -yö yi □në- zë sië.

25 'Yö- -bha □klang -nu 'wo □yɔɔn- "sɔɔ 'wo pa-
-bha, 'yö 'wo- pö- -dhɛ: «Yi Dëmɛ, -bhö kwa dha
-dhe, ga □ya dun kwa -ta □zɔɔ -wa!»

26 'Yö Yesu -ya pö- -nu -dhɛ: «-Më □në -kë 'yö
'ka -suü 'gbɪ- "dhü? Ka 'dhang bho -sü □në 'yaa
n "dhiü 'kpakpadhö -ee?»

□Dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö □wlü 'yö □gbla "tɛɛ
'ö gun ziö sië bha waa- "yi 'ö gun □bang "bang kë
sië 'pö bha- -nu -ta, 'yö -dhɛta -yö dɔ dingdhö.

27 'Yö- 'wɔn -yö mɛ □gban kɔn, 'yö 'wo -ya pö
-sü -bha: «De suu □në □ni □zɔɔ 'yö "tɛɛ -nu waa-
"yi -nu □gban 'wo- -wɔ ma □ni -oo?»

*Yesu -bha "yinayaamɛ □plɛ -kë "klöüklö -kɔ
-dhiang 'ö Matiö -ya zë*

(Makö 5,1-20; Dhukö 8,26-39)

28 □Dhe 'ö Yesu □ya "yi "kan □ya bɔ "yi □taama
Gadadha -mɛ -nu -gɔ "sɛ 'gü -zian "piü, 'yö gɔɔn-
-nu □plɛ 'wo go mɛ -wɛɛbhodhe 'bha bha- 'gü 'wo
nu- "dhiü -gɔ. Mɛ □plɛ 'wo "dhü bha "yina yaa -yö
-gun -nu 'gü, -a -nu "kɛɛkë -kɔ yaa bha- -wɔn 'gü
kö zian 'ö bɔ -dhe bha- 'gü □ya "kan, kö mɛ 'bha
'yaa bɔ mü 'zü.

29 'Yö 'wo -ya "gbla -sü -bha 'wo- pö: «Atanna
Gbö, i -bha -më -wɔn □në yi -bha! "Ëɛn -yö i "piü
□dhe 'i 'wɔn wɔ yi -ta kö- "tüng 'yii □loo □kö -ee?

30 "Tüng 'wo- pö sië- 'ka "dhü bha kö -bhɔ -kplü
'kpüi- do -yö bhɔ sië- -nu "sɔɔ -dhe 'bha 'gü mü.

31 'Yö "yina -nu bha 'wo -ya bhɛa" -sü -bha Yesu
-dhɛ 'wo- pö: «□Ya kë □dhe 'i dho yi "piü -zë kë
'mɛ 'wo ya- -nu 'gü kö -bhö dɔ "gbɪ- bhɛa" □në
'yi- wo i -dhe kö 'i yi bɔ -bhɔ -kluu ya- 'gü!»

³² 'Yö Yesu -ya pö- -nu -dhe: «'Ma "wı- -bha, -ka 'dho!» 'Yö "yina yaa -nu bha 'wo 'go gɔɔn- -nu ɓple bha- -nu 'gü, 'yö 'wo -sɔ -bhɔ -kluu bha- 'gü. 'Yö -bhɔ -nu bha 'wo -sɔ -beang 'sü -sü -bha goo -bha -dhe bha- 'gü, 'yö 'wo dho 'wo ɓwenng "yi ɓbhaa 'yö "yi -ya -nu ɓgban zē dee" wo "pepeɗhö.

³³ ɓDhe 'ö ɓya kē "dhü, 'yö -bhɔ -kpluu bha- -gɔɗhiümē -nu 'wo -ziö -beang 'ka 'wo dho 'wo -wo 'pödhö. 'Yö 'wo -ya 'wɔn bha- -gen dɔ -sü -bha mē -nu -dhe waa- 'wɔn 'dhe 'ö -gban mē ɓple 'ö "yina yaa -yö gun- -nu 'gü bha- -nu -bha bha- 'dhö 'pö.

³⁴ ɓDhe 'ö ɓya kē "dhü, 'yö mē "pepe 'wo 'pö- bha- 'gü bha 'wo kpö dɔ 'wo dho dɔ Yesu -gɔ zian-. ɓDhe 'wo -kpan -bha, 'yö 'wo ɓbhea- -dhe kö -yö 'dho -yö 'go wo -gɔ "se bha- 'gü.

9

Yesu -bha "trüünyuame do -kē "klüüklü -kɔ -dhiang 'ö Matiö -ya zē

(Makö 2,1-12; Dhukö 5,17-26)

¹ ɓDhe 'wo- pö Yesu -dhe "dhü, 'yö -da "yitago 'gü 'yö "yi bha- -kan 'zü -deewo 'yö dho ö -gɔ 'pödhö Kapɛɛnaɔmō.

² 'Yö 'wo nu- -dhe -genloome do 'ö wɔ -sü 'ka "gbang -ta -a 'ka. ɓDhe 'ö Yesu ɓyaa- 'wɔn dɔ ɓdhe mē 'wo bha -zu -yö ö -dhe -sü -ya -nu -gɔ, 'yö- pö -genloome bha- -dhe: «-Bhö i -zu -gban, n "taɔngdē, 'ma i -bha 'wɔn yaa -nu -mawɔn 'to!»

³ 'Yö Zuifö -nu -bha 'tonggome 'bha -nu 'wo -ya -a pö -sü -bha wo zuē" "piü ɓdhe: «'Mē 'ö ya ɓya -da Atanna "dhiü!»

4 □Dhe 'ö -kë 'pö □dhe Yesu -ya -nu -zɔgɔngüwɔn -nu bha- -dɔ bha 'yö- pö- -nu -dhe: «-Më □në -kë 'yö -zɔgɔndhe suu bha 'ö -da ka zuë" "piü?

5 -A pö -sü 'ö "trüünyuame -dhe □dhe <-bhö "wlü kö 'i i -wɔtapë 'sü 'kii ziö» waa- pö -sü 'ö- -dhe □dhe <'bɔn □ya 'go i -bha» -a -më □në "gbü-?>

6 "Kë -a kë 'a- wo bha a- -kë "dhü kö 'ka- 'wɔn □në- dɔ □dhe mang Mëgbömë n -kɔ -yö -mɔɔ -bha kö 'a mɛ -bha 'wɔn yaa -nu -mawɔn 'to "kɔɔng ya- □taa.» □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö Yesu -ya pö "trüünyuame bha- -dhe: «-Bhö "wlü kö 'i i -wɔtapë 'sü 'i 'dho i -go 'kɔɔdhö!»

7 'Yö gɔndënë bha 'ö □wlü, 'yö ö -wɔtapë sü 'yö -ziö.

8 □Dhe 'ö mɛ "dhaa 'wo gun -dhe bha- 'gü bha- -nu "yan □ya -da 'wɔn bha- -dhe 'gü, 'yö "suö 'dhö -da -nu 'gü 'yö 'wo -ya Atanna 'to bhɔ -sü -bha 'wɔn suu -nu bha- kë -faan 'ö- nu mɛbhü dhe -dhe bha- -wɔn 'gü.

Yesu -bha Matiö -dhe -kɔ -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Makö 2,13-17; Dhukö 5,27-32)

9 □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö Yesu -yö ziö 'ö dho. -A 'dho -sü 'ka 'yö -kpan gɔndë do 'wo- -dhe Matiö -a -bha kö -yö -ya sië 'nii- song -bho 'gü -kɔ 'gü 'yö- pö- -dhe: «-Bhö nu kö 'i -da n □keng-!» 'Yö Matiö -yö □wlü 'yö -ziö □keng-.

10 Yi do 'ka kö Yesu -yö pë -bhö sië Matiö bha- -go 'kɔɔdhö, 'yö 'niisɔngkunmɛ -nu 'gbɛ waa- 'mɛ 'ö- -nu 'to □ya zë -a -nu këwɔn yaa -nu -wɔn 'gü

bha, 'wo nu 'wo wo -yεa kun Yesu waa- -bha
□klang -nu -a -nu kpö 'gü pē -bhö -dhe 'gü mü.

¹¹ □Dhe 'ö Fadhizien -nu 'wo- -dhe yö "dhö 'yö
'wo- pö- -bha □klang -nu -dhe: «-Mē □nē -kē 'yö
ka -gome waa- 'niisongkunmε, □flümε -nu bha
waa- 'mε 'ö- -nu 'tö □ya zē -a -nu kē -song -nu
-wön 'gü bha 'wo pē -bhö siē wo "kwēē?»

¹² □Dhe 'ö Yesu □yaa- -nu -wü bha- ma, 'yö- pö-
-nu -dhe: «'Mε 'ö "yua 'yaa- -nu -bha bha, -a -nu
-mawön 'yaa zun -dhötröo -bha, "kεε 'mε 'ö- -nu
'gü 'yaa -sē bha □nē 'wo -dhötröo □möö;

¹³ -a -gen -mü □dhe 'pē 'ö -ben zē -sü 'ka Atanna
-wü 'sēēdhε 'gü -ya -pö:

<'Mε 'ö mε -nu -wēē -ga 'yö- -dhö -yö n -kē,

"kεε "saapē -nu -zē "dhia 'yaa n 'gü 'gbε.>

-Ka 'dhö kö 'ka -wü bha- 'klöö- möö-! "Kεε ma
-zē 'mii nu 'mε 'wo- pö wo -dī -dhe □dhe pö 'aa
wo -bha wo -zē -a -nu -dhe -dhe 'gü, a -nu kö
'a 'wönyaakēmε -nu □nē- -nu -dhe kö -wo wo bo
'wön yaa kē -sü 'ka.

*Yesu -bha 'sunng- 'ma -sü -dhiang 'ö- zē 'ö
Matiö -ya pö*

(Makö 2,18-22; Dhukö 5,33-39)

¹⁴ □Dhe 'ö □ya kē "dhö, 'yö Zan Mεzumε -bha
□klang -nu 'wo nu 'wo □yöön Yesu "söö, 'yö 'wo-
dhεε" kpö 'wo- pö: «-Yö -kē mü □dhe 'yö yaa-
Fadhizien -nu -zē 'yi 'sunng- ma -kpεawo (□dhe
-kö 'ö Atanna -wü -ya pö- 'ka -a 'dhö), 'yö i -bha
□klang -nu -zē 'waa- 'ma?»

¹⁵ 'Yö Yesu -ya -yo bö- -nu -go 'ö- pö: «'Mε 'wo-
-nu -dhe dhe 'sü troo kē -dhe 'gü -a -dhe 'yaa-
-bha □dhe -wo wo wē 'gü -siö "töng 'ö dhesügon

'dhö- 'ka- -nu "piü bha- 'ka (-a -gen -mü □dhe kö-
-nu □nü -yö -da sië), "kεε -a "tüng -yö nu sië 'ö
'wo dho dhesügön 'sü- 'ka- -nu -gɔ; -a "tüng bha
□në 'wo dho 'sunng- 'ma- 'ka (-a -gen -mü □dhe
kö zuëdhiütεε □ya -ya -nu -bha).

¹⁶ -A -gen -mü □dhe mε 'bha 'yaa sɔ "kplü -dee
□nëng sɔ zii -bha kö -ya -wɔ. □Ya kë "dhü -a sɔ
"pɛn -dee bha -ya zii bha- -gan 'ö- "pε -dhe -da
"dhiü.

¹⁷ "Εεn 'waa we -kiansü -da puu" zii 'gü, -a puu"
-yö -wü 'ö- we -yö □wenng 'yö -kë pë see- -sü 'ka.

*Zuifö -nu -gɔdhiümε do 'dhu -bö -kɔ waa-
dhebhɔ do 'ö -kɔ -yε Yesu -bha sɔ -bha -a -dhiang
'ö Matiö -ya zë*

(Makö 5,21-43; Dhukö 8,40-56)

¹⁸ Yesu -yö -to dhiang -zë -a -nu -dhe -dhe 'gü,
'yö Zuifö -nu -gɔmε do -yö nu 'yö zun ö kpiö 'gü
-a -kuu "dhiü 'yö- pö- -dhe: «N Dëmε, n 'dhu □ya
ga -dede ya- 'gü -wa! -Bhö "ta n -dhe kö 'i i -kɔ
'pa- 'ka kö -yö -bö -dhe!»

¹⁹ 'Yö Yesu waa- ö -bha □klang -nu 'wo -ziö
□keng-.

²⁰ □Dhe 'wo 'dho sië 'yö dhebhɔ do 'ö □yɔɔn yën
-yua -yö zun- -bha 'ö- -kwε □ya kë -kaɔng do ga
□ple bha 'ö bɔ Yesu □kee- -ta 'yö ö -kɔ pa- -bha
-sɔ "zɔ 'ka.

²¹ -A kë 'ö- wo "dhü bha- -gen -mü □dhe -yö ö
-zɔ -gɔn □dhe: «'Ya □mɔɔ- -bha kö ö -kɔ -zian -yö
'pa- -bha sɔ "zɔ 'ka kö- -bha "yua ya □ya bo □naa
bha.»

²² □Dhe 'ö □ya ö -kɔ "yε- -bha sɔ "zɔ -bha □dhe
-kɔ bha- 'dhö, 'yö Yesu -yö □slëë ö 'gü. □Dhe 'ö-
yö, 'yö- pö- -dhe: «i -zɔ -gban, n "teado, i -bha -zɔ

-yö n -dhe -sü □ya i dha!» □Dhe 'ö Yesu □yaa- pö "dhü, dhebhönë bha -yö -to -dhe do bha- 'gü 'yö- bha "yua -yö bo.

²³ □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö Yesu -yö dho 'yö □loo Zuifö -nu -gömë bha- -go 'koodhö kö "truupiömë -nu waa- më "wëwëë -nu -wo "gbu bō sië, 'ö 'wo □gbang dō- 'ka yuudhö kö -wo -gblagbla -nu bho sië. 'Yö Yesu -ya pö- -nu -dhe:

²⁴ «-Ka 'go, -ka zun "kpenng! 'Në ya 'yii ga, -yö yi □në- zë!» 'Yö 'wo □wëë dō- bha.

²⁵ □Dhe 'ö □wa 'më 'wo bha- □gban zun "kpenng, 'yö Yesu -yö -da 'kōdhi bha- 'gü, 'yö 'nēdhebhō bha- -bō, 'yö- kun- -kō -bha 'yö- □wlü.

²⁶ 'Yö 'wōn bha- -taong -yö sō "së bha- 'gü -dhe □gban "pëpë 'gü.

Yesu -bha 'yanwlümë □plë -kë "klüöklü -kō -dhiang 'ö Matiö -ya zë

²⁷ □Dhe 'ö Yesu □ya 'go -dhe bha- 'gü 'ö dho sië ö "dhiü, 'ö ziö sië -dhe 'bha bha- 'gü, 'yö "yan □wlümë □plë 'wo -ziö □keng- "gbla -sü 'ka kö -wa pö sië: «(Yi "bhema) Davi Gbō, -bhō yi -wëë -ga -dhe!»

²⁸ □Dhe 'ö □ya 'dho □ya -da 'kōdhö, 'yö "yanwlümë □plë bha 'wo □yōn- "sō, 'yö Yesu -ya -nu dhë" kpō 'ö- pō: «Ka 'dhang -bho "dhiü □dhe a -mō -bha 'a ka -kë "klüöklü -ee?» 'Yö 'wo- pō- -dhe: «□lin! Yi Dëmë, 'yi 'dhang -bho "dhiü.»

²⁹ □Dhe 'ö □ya kë "dhü 'yö Yesu -yö ö -kō pa- -nu "yan 'ka 'yö- pō: «Kō -yö kë 'sa ka -dhe □dhe -kō 'ka ka -zu yō- 'ka n -dhe bha- 'dhö!»

³⁰ 'Yö me □ple bha- -nu "yan -yö -dhe yö. 'Yö Yesu -yö -dhio dö- -nu -ta gloglödho 'ö- pö: «Ka ka "tu 'to -së 'ka, 'wön ya me 'bha 'ya dho- ma!»

³¹ "Kee □dhe 'ö □wa zun "kpenng, 'yö 'wo to 'wo zun- -dhiang -zë "sego "pean 'dhe bha- 'gü -sü -bha -dhe □gban "pepe 'gü.

Yesu -bha "bhübhügon do -kë "klüüklü -ko -dhiang 'ö Matiö -ya zë

³² □Dhe 'ö □ya 'go -dhe 'dhe bha- 'gü 'ö 'dho sië, 'yö 'wo nu- -dhe göndënë do 'ö "yina yaa 'dhö- 'gü -a 'ka. Göndënë 'ö "dhü bha -yö -gun "bhübhü 'ka.

³³ □Dhe 'ö Yesu □ya "yina yaa bha- kë 'ö □ya 'dho, 'yö göndënë bha 'ö -ya dhiang zë -sü -bha. 'Yö 'wön bha- 'wön -yö me kpö 'gbë 'wo gun mü bha- -nu kön 'yö 'wo- pö: «'Wön 'dhe 'kö- suu 'dhö ya 'yii- -dhe yö Izraëdhö -se ya- 'gü do -wa!»

³⁴ "Kee kö Fadhizien -nu -zë -wa pö sië Sotraan □në 'gügbüdhë suu bha- -nu Yesu -dhe 'yö "yina yaa -nu kë sië- 'ka me 'gü bha.»

Me "bhü- -nu -wëë -bha Yesu kë -ko -dhiang 'ö Matiö -ya zë

³⁵ Yesu -yö -gun ziö sië 'pö- -nu -bhiëë -ta 'dööondhö kö -yö 'dho sië Zuifö -nu -bha -yak- wëëkëgükö -nu 'gü 'ö dhiang zë me -nu -dhe, naö -së 'ö -gban Atanna -bha -gblüdedhe -bha -a pö -sü 'ka kö -yö "yuëdhi suu □gban "pepe -bha "yua -nu bho sië- -nu -bha, 'ö □niöome -nu suu □gban "pepe -kë "klüüklü 'pö.

³⁶ 'Yö -wëë 'dhö -ya -da -ta -sü -bha me kpö 'gbë 'ö- -nu yö sië bha- -nu -wön 'gü, -a -gen -mü □dhe kö- -nu 'gü □ya ga, kö faan 'yaa- -nu 'gü 'zü, kö

□wa kë □dhe "bhlaa -nu 'ö- -nu -maakëmε 'yaa 'dhö 'ö □wa -pen -a 'dhö.

³⁷ 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö Yesu -ya pö ö -bha □klang -nu -dhe □dhe: «-Bɔ Atanna 'ka -dhɔ 'dhö 'mε 'ö- -nu -bha -wo 'gbε □dedewo, "kεε 'ö □dhe -mlü "kan -sü 'dhö, kö- "kanmε □nē 'yaa 'dhö bha 'yö bha.

³⁸ 'Yö- pö □dhe 'ö "dhü kö -ka bhεa" Atanna -dhe kö 'ö □dhe -mlü "kan -sü 'dhö kö -yö mε bɔ kö -wa "kan!»

10

Yesu -bha bɔmε -nu -kaɔng do ga □ple bha- -nu bɔ -kɔ -dhiang 'ö Matiö -ya zē

(Makö 3,13-19; Dhukö 6,12-26)

¹ 'Ö go mü 'yö Yesu -yö ö -bha □klang -nu -kaɔng do ga □ple bha- -nu -dhe, 'yö 'gügbüdhε -nu -nu -dhe kö -wo "yina yaa -nu kë- 'ka mε -nu 'gü, kö- -nu -kɔ -yö ziö- 'ka "yua suu □gban "pεpε -gɔ, waa- □niɔɔ -kɔ suu □gban 'dhö.

² Yesu -bha bɔmε -nu 'wo "dhü bha- -nu 'to □nε: -A mε -blεsü □nε 'wo- -dhe Simɔ 'yö 'wo- -tɔ -ya -ta -dhe Piɛdhö, 'yö- dheebhang Andre, 'yö Zakö waa- ö dheebhang Zan 'wo kë Zebede gbö -nu 'ka.

³ 'Yö Fidhipö, Batedhemi, Toma, Matiö 'ö -kē 'niisongkunmε 'ka, 'yö Zakö 'ö -kē 'pö Adhöfe gbö 'ka, 'yö Tade,

⁴ 'yö Simɔ 'ö -kē "setakozēmε 'ka waa- Zuda Isikadhiɔtö 'ö Yesu -da ö 'yao- -nu □kwεε- bha.

(Makö 6,7-13; Dhukö 9,1-6)

⁵⁻⁶ Yesu -bha bɔmε -nu -kaɔng do ga □ple bha- -nu 'to □nē bha: 'Mε 'wo bha □nē Yesu -ya -nu bɔ 'yö ö -wu kpɔ- -nu -bha 'ö- pö: Izraedhö -mε

-nu 'ö □wa 'go Atanna -bha zian -ta □wa kē □dhē
 "bhlaa -nu 'ö- -nu -gōdhiümē 'yaa 'dhö, 'ö □wa
 □dhēng -a -nu 'dhö bha □nē -ka 'dho- -nu -zian
 'ka, 'ka 'dho 'dho 'mē 'waa Izraēdhö -mē -nu 'ka
 bha- -nu -zian 'ka, 'ka 'dho -da Samadhi -pö -nu
 'bha -zian yaan- -bha.

⁷ -Ka -da zian -gloo "piü -dhē -nu 'gü kö 'ka
 Atanna -wü pö- -nu -dhē 'ka- pö: «Atanna -bha
 -gblüdedhē bha □ya dun ka -ta!

⁸ 'Ka 'dho -ka "yua -nu bho mē -nu -bha kö 'ka
 'mē □wa ga -a -nu -bö kö 'ka □wee -yua bho mē
 -nu -bha, kö 'ka "yina yaa -nu kē 'ka- -nu bho
 mē 'gü! 'Gügüdhē 'ö Atanna -ya nu ka -dhē kö
 'ka pē -nu bha- -nu kē- 'ka bha -ya -gbao ka -gō
 "wēwēwē. Kaa -dī 'pö, -ka 'wōn -sē -nu bha- kē
 mē -nu -dhē "wēwēwē.

⁹ 'Ka dho "sēnng waa- 'wēē- -da ka -ta (-a -gēn
 -mü □dhē 'pē ka -mawōn -yō zun- -bha -wo -dho
 -a nu ka -dhē).

¹⁰ □Ya 'go mü 'zü, 'ka 'dho "ta -kpo 'ka glēē" 'kun
 ka -ko "piü, 'ka 'dho "bhēē □plē -naa 'sü, -sabha
 'ya 'dho kē ka -gō, "ēēn "dhü 'ya 'dho kē ka -ko
 "piü! -A -gēn -mü □dhē -a -dhēa -bha □dhē 'mē
 'ö yē kē siē, 'ö- kē siē 'mē 'ö- -dhē bha -ya gba
 -bhöpē 'ka.

¹¹ □Ya kē □dhē 'ka -da 'pö- "gblügblü -nu 'gü,
 "ēēn 'pö- 'sēennē -nu 'gü, 'mē 'ö dho -ko -ya
 ka -dhēng -bha, -kaa mē mōo- kö 'ka 'dho- -gō
 'kōodhō 'ka 'to mü -yō 'dho -yō zun- 'ka ka -bha
 -go 'pö- bha- 'gü -yi -bha.

¹² 'Kō "pēpē 'ö 'ka dho -da 'gü, -kaa pö- 'gü -mē
 -nu -dhē: «Zuēwaanūsü -yō kē ka -gō!

¹³ □Ya kē □dhē 'ko bha- 'gü -mē -nu □wa ka

-dheng bun, kö ka -bha zuëwaanu 'dhuë- 'ka- -kë
-nu -bha bha -yö -dho -nu 'kun-. "Κεε □ya kë □dhe
'wii ka -dheng 'kun, 'dhuë- bha 'yii 'dho- -nu 'kun-
-yö -dho ö yee kë 'ö nu ka "piü.

¹⁴ □Ya kë □dhe 'ka -da 'pö- 'bha 'gü, "εεν 'ö 'ko
-zian □në- 'ka 'ö 'wii "wı- -bha kö -wo ka -dheng
'kun, "εεν kö -wo wo "tu -to ka -wu -bha, -ka 'go
mü kö 'ka ka -gen -bha -ma kö "σε 'ö do ka -gen
-bha 'pö- bha- 'gü bha -yö 'go ka -gen -bha (kö-
-nu -bha "dhang bha -yö do- -nu -ta).

¹⁵ A- -pö ka -dhe tean- □dede 'ka □dhe: Zadoyi
'ka 'wön 'ö -wo Sodomö waa- Gomoo -me -nu -ta,
-yö -dho kë 'dëde 'pödhë bha- 'gü -me -nu -bha
-bha.»

*Yesu -bha □klang -nu -wëedhe 'wo dho- bho -a
-dhiang 'ö- zë 'ö Matiö -ya pö*

(Makö 13,9-13; Dhukö 21,12-17)

¹⁶ 'Yö Yesu -yö dhiang zë- -nu -dhe 'ö- pö: «-Ka
ka "tu 'to! Ka bo 'a- wo sië bha a ka -bo □dhe
"bhlaanë 'wo- bo laa -nu kpö 'gü □në- 'dhö. -A -kë
"dhü -sü bha- 'gü, -ka kë -glengsü kö ka "gblüüdhe
-yö kë "puu!

¹⁷ Kö 'ka ka -zu kë ka -dı 'gü me "bhı- -nu -go,
-a -gen -mü □dhe -wo -dho 'dho ka 'ka zadögüko
-nu 'gü, 'ö 'wo ka -ma -nu wo □klangga 'ka Zuifö
-nu -bha -yakwëëkëgüko -nu 'gü.

¹⁸ 'Ö 'wo dho ka 'ka me -godhiüme -nu waa-
-gblüde -nu -kuu "dhiü -dhe -nu 'gü n -wön 'gü kë
"dhü kö 'ka "σεdhe kë n -bha -a -nu -dhe, "εεν
'me 'waa Zuifö 'ka -a -nu -dhe.

¹⁹ "Κεε □wa ka 'kun □wa 'dho ka 'ka zadögüko
-nu 'gü (n -wön 'gü), 'ka 'dho -ya dhiang -nu 'ka
dho- zë, "εεν -ko -nu 'ka dho- zë- 'ka -a zuën -ta.

-A "tüng □dede bha- 'ka, -wv -nu 'ö 'ka dho- pö -wo -dho dɔ ka "dhi.

²⁰ -Wv -nu 'wo "dhü bha 'wii 'dho kē -wv 'ö go ka -dɪ 'gü -a 'ka, "kεε Atanna 'ö ka Dē 'ka bha- bha 'Nii- "slüöslü bha □nē dho bɔ ka 'gü 'ö dhiang zē.

²¹ Dheebhangzē -nu -dho wo 'ko -da mε -nu □kwεε 'wo- -nu zē. 'Nē dē -nu -dɪ 'pö -wo -dho woo- 'nē -nu kē -kɔ do bha- 'gü. 'Ö 'nē -nu -dɪ 'pö 'wo dɔ wo dē -nu -gɔ, 'ö 'wo- -nu -da 'pö mε □kwεε- 'wo- -nu zē.

²² Ka -san -dho mε □gban "pεpε kē n -wɔn 'gü, "kεε 'mε 'ö dho- 'kun "gbɪ- 'ö dho 'ö zun- 'ka -a "dhiütodhe -bha, -yö -dho dha.

²³ □Ya kē □dhe □wa 'wɔn wɔ ka -ta 'pö- 'kpɪi- do 'gü, -ka □dua 'ka 'dho -a 'bha 'gü kō 'ka 'dho- 'ka "dhiü -kpεawo! A- -pö ka -dhe tεan- 'ka □dhe 'kii 'dho ka bɔ -ziö Izraedhö -pö □gban 'gü -sü 'ka kō mang Megböme 'mii nu □kō.

²⁴ -A pö 'a- wo ka -dhe "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe □klangdhiü 'nē 'bha 'yaa 'kpɪi- kō -yö ziö- 'ka ö -gɔmε -zē -ta, "εεn 'zü yēkēmε 'bha 'yaa 'kpɪi- kō -yö ziö- 'ka ö -gɔmε -zē -ta.

²⁵ "Kεε -a -dheα -bha □dhe □klangdhiü 'nē -yö kē □dhe ö -gɔmε □nē- 'dhö, kō yēkēmε -dɪ 'pö -yö kē □dhe ö dēmε 'dhö. -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü □dhe ma 'ö ma -zē 'a 'kɔ dēmε 'ka bha □wa n -dhe Bεεzebidhö, 'yö ka 'kō 'ka 'kɔgünē -nu 'ka □wε? (□Waa- pö Bεεzebidhö kō -wa -pö Sotraan.)

*'Mε 'ö -suü -gɔ -mε 'ka -a -dhiang 'ö Yesu -ya zē 'ö Matiö -ya pö
(Dhukö 12,2-7)*

26 'Yö go mü 'ö- pö: «'Ka 'dho "suö məbhıdhe -go! Pë "pəpə 'wo -bin -sü 'ka -wo -dho -wo zang -ta.

27 Pë -nu 'a- pö sië ka -dhe -dhetiıdhe 'gü ya, -kaa -nu pö -dhebongdhe 'gü, "εεn 'wɔn -nu 'a- pö sië ka -dhe ɲplɛ 'gü ya, -kaa pö "gbı- 'ka "dheɛdhe -nu 'gü!

28 'Ka 'dho "suö 'mə 'wo ɲmɔɔ- -bha 'wo ka zë, "kεε 'ö 'waa ɲmɔɔ- -bha kö -wo ka 'nii- -zë zë bha- -nu -go! "Kεε -ka "suö Atanna 'kö- -ko -yö ɲmɔɔ- -bha kö -yö ka zë kö -yö 'dho -yö ka 'nii- -nu ɲgban zë kö -ya -zuö ɲgeebɔɔ pəng 'gü bha ɲnë- -go!

29 Ka- 'wɔn -do ɲdhe -wo -mɔɔ -bha kö -wo zöng ɲplɛ "dhɔɔ do -suga do -bha, (-a -nu ɲhlëë 'yaa 'dhö -sü -wɔn 'gü), "kεε 'sa kö- do 'yaa -pö "sia- "wεεwεε kö ka Dë Atanna 'yii "wı- -bha. ɲYa kē "dhü 'yö ka -zë ɲwε?

30 Ka -zë ka wun "dhe -zian 'ö ka -go -bha bha -yö dhong -sü 'ka 'ö- "dhi 'dhö ka dë bha- "yaan.

31 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü, 'yö 'a- pö "suö 'ya 'dho ka kē, ka -wɔn -yö "gbı- 'ö ziö zöng -nu -ta bha 'yö bha.»

*-Bo Yesu 'ka -sü waa- -wɔn zɔɔ- -sü -dhiang 'ö
Matiö -ya zë*

(Dhukö 12,8-9)

32 'Yö- pö: «Mε "uu mε 'ö dho- pö mε ɲgban "pəpə wëëdhö ɲdhe 'ö n -bha 'ka, mang -dı 'pö a -dho pö n Dë 'ö -ya -sü 'ka dhang- -nu 'gü bha- wëëdhö (yi do 'ka) ɲdhe -yö n -bha 'ka 'pö.

³³ "Kεε 'mε 'ö dho- pö mε -nu wëedhö □dhe 'yaa n dɔ, mang -dɪ 'pö a -dho pö- -mε -bha n Dë 'ö -ya -sü 'ka dhang- -nu 'gü, -a wëedhö □dhe 'maa- dɔ.»
(*Dhukö 12,51-53; 14,26-27*)

³⁴ □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö -ya mü 'zü 'ö- pö: «'Ya 'dho kë ka 'gü □dhe -dhi 'ko -dhe -sü □në 'a nu- 'ka "kpungtaame -nu -dhe. 'Mii nu -dhi 'ko -dhe -sü 'ka, a -nu -siödhe □në- 'ka.

³⁵ -A -gen -mü □dhe a -nu kö 'a 'gügblüdhe □në- da 'nëgɔɔn waa- dë -a -nu □zinng 'gü, 'nëdhebhɔ waa- dhe -a -nu □zinng 'gü, "εεn gbö -bha dhebhɔ waa- gɔndhe -a -nu □zinng 'gü.

³⁶ 'Kɔ do 'gü -mε -nu -dho -siö wo 'ko -dhe n -wɔn 'gü.

³⁷ 'Mε 'ö- dë waa- dhe -nu -dho dho- kë kö -yö ziö- 'ka n -ta, kö 'yaa n □bhlëögümε 'ka; 'mε 'ö- gbö "εεn -a 'dhu -dho -ya -kë 'ö -ziö 'ka n -ta kö 'yaa n □bhlëögümε 'ka.

³⁸ 'Mε 'wɔn -kun mε -bha -sü 'ö □dhe n -dɔ -bha "dhü bha- 'dhö bha 'yii kë- -gɔ kö -ya bun ö -bha -tosea 'gü kö -yö ziö- 'ka n □keng- kö 'yaa n □bhlëögümε 'ka, kö -a -dhe 'yaa- -bha kö -yö kë ma mε 'ka.

³⁹ 'Mε 'ö dho- pö 'ö ö -dɪ dha, -a -mε -gɔ -dho 'to- 'gü, "kεε 'mε 'ö dho "wɪ- -bha kö ö -gɔ 'to n -wɔn 'gü, -a -mε -dho dha.

*Mε □trɔɔn nu -sü -dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö
Matiö -ya pö
(Makö 9,41)*

⁴⁰ □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö go mü 'zü 'ö- pö: «'Mε 'ö □ya 'ö -kɔ -ya ka -dheng -bha, kö □ya 'ö -kɔ -ya n -dheng -bha. Mε 'ö □ya 'ö -kɔ -ya n -dheng

-bha 'pö, kö n Dë Atanna 'ö n bə bha ꞑya ö -kə
-ya -a -dɛng -bha.

⁴¹ 'Mɛ 'ö Atanna -wɔdhiüloomɛ -dɛng bun -a
-bha -kə Atanna -wɔdhiüloomɛ 'ka -sü -wɔn 'gü,
ꞑtrɔɔn 'ö dho- -nu ö -wɔdhiüloomɛ -dɛ bha, -yö
-dho -a -mɛ -bha nu 'pö. 'Mɛ 'ö dho 'mɛ 'ö pö 'aa-
-bha -a -dɛng bun -a -bha -kə mɛ "slöüslü 'ka -sü
-wɔn 'gü, ꞑtrɔɔn 'ö Atanna dho- nu 'mɛ 'ö "dhü
bha- -dɛ bha, -yö -dho -a -mɛ -bha nu 'pö.

⁴² 'Yö- pö a- -pö ka -dɛ tɛan- ꞑdede 'ka ꞑdɛ:
Mɛ "ʊ mɛ 'ö "yi -sɛa -kɔɔ do -zian nu mɛ -dɛ,
-a -mɛ -bha -kə ma ꞑklangdhiü 'ka -sü -wɔn 'gü,
n Dë Atanna -dho -a -mɛ ꞑtrɔɔn nu, 'yii 'dho 'to-
'gü tongtongdhö.

11

*Mɛ 'ö Zan Mɛzumɛ -ya bə Yesu dɛɛ" 'kpɔ -dɛ
'gü -a -dɛng 'ö Matiö -ya zɛ
(Dhukö 7,18-35)*

¹ ꞑDɛ 'ö Yesu ꞑya ö bo ö -bha mɛ draan- -wɔ
-zɔn -sü 'ka ö -bha ꞑklang -nu -kaɔng do ga ꞑplɛ
bha- -nu -dɛ ꞑdɛ -kə bha- 'dhö, 'yö go -dɛ bha-
'gü 'ö dho mɛ draan- -sü waa- Atanna -wɔ pö -sü
'ka 'pö- -nu 'gü "sɛ bha- -ta.

² -A "töng bha- 'ka kö Zan Mɛzumɛ -yö -kaso
'gü, 'yö yɛ 'ö Klisi 'dhö- kə siɛ bha- -wɔn ma.

ꞑDɛ 'ö ꞑya kə "dhü, 'yö ö -bha ꞑklang -nu 'bha
bə

³ kö -wo Yesu dɛɛ" 'kpɔ ꞑdɛ: «'Mɛ 'wo- do
ꞑdɛ -yö -dho nu bha yö -mü -a 'ka -ɛɛ "ɛɛn wo
-tun ꞑkö -ya mɛ "wɛɛ 'bha- -gɔ 'zü -ɛɛ?»

⁴ 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'ö- pö: «-Ka 'dho kö 'pë 'ka- ma "εεν 'ö ka "yan dɔ- 'gü bha 'ka- -gen dɔ Zan -dhe

⁵ □dhe "yënnngtiime -nu -wo -dhe yö sië, -ta 'bebedhö -me -nu -wo "ta sië -së 'ka, □weeyuame -nu 'ö- -nu kwi □ya see- 'nu -blæsü bha, -wo kë sië "klöüklö, 'ö "tɔwlüme -nu 'wo 'wɔn ma sië, game -nu -dɪ 'pö -wo -bö sië 'wo go ga 'gü, 'ö 'wɔn -taɔng -së 'dhö pö sië -wëëme -nu -dhe.

⁶ □Dhe 'ö "dhü me "ɔɔ me 'ö- 'gü 'yii ga -zɔ -yö Atanna -dhe -sü 'ka kö- -me -bha -së!

⁷ □Dhe 'ö Zan -bha □klang -nu bha □wa 'dho, 'yö Yesu -yö 'wɔn 'ö -ghan Zan -bha -a pö -sü zü bho me kpö 'wo gun 'mü bha- -nu -dhe 'ö- pö: «'Dho 'ka- wo "tung -ta bha, ka -dho -më □në- -ga -dhe 'gü? -Kaadhüga 'ö "tεε -ya -vin □në 'ka dho- -ga -dhe 'gü -ee?

⁸ "Εεν 'me 'wo -gblüdedhe -sɔ -da -sü 'ka -ee? -Abin! -A -gen -mü □dhe me 'dhe 'kö 'wo "dhü bha -wo -gblüdedhe -kɔ -nu □në- 'gü.

⁹ "Kεε ka -dho 'sa -më □në- kë mü yö -zë 'gü? "Εεν ka -dho Atanna -wɔdhiüloomε do bha □në- -ga -dhe 'gü -ee? A- -pö ka -dhe □ma □iin, Atanna -wɔdhiüloomε -mü, yö -zë -a "dhiü -zian -yö -ziö Atanna -wɔdhiüloomε -kpεa -ta.

¹⁰ -A -gen -mü □dhe Atanna -ya -pö ö -bha 'sëedhe 'gü yö □në- -bu 'gü 'ö- pö:

<-Dhe -ga, 'ma ma bɔme do bɔ i "dhiü

kö -yö i -bha zian -glootadhe -pë kë.>

¹¹ A- -pö ka -dhe tεan- □dede 'ka □dhe me "ɔɔ me 'wo zun bho -sü -bha "kpɔng □taa yi 'bha 'ka 'ö nu 'ö zun- 'ka □dεε -bha bha, -a me 'bha 'ö dho kë 'kpɪi- kö -yö -ziö Zan Mezume -ta 'yaa 'dhö, "kεε

'sa Atanna 'dhö ö -bha -gblüdëdhe bha- -ta "pu -sü 'ka 'me 'ö- -nu -dhe □dëe bha- me 'dëde -sü -zian 'ö- 'gü -a □bhlëë -yö 'kpii- Zan -zë -bha.

12 'Ö go "töng 'ö Zan Mezume -yö Atanna -wu pö- 'ka bha -bha, 'ö dho 'ö zun- 'ka □dëe -bha, Atanna -bha -gblüdëdhe bha- -wön □ya kë □dhe -gblü □në- 'dhö, -a -kun "gbu- -me -nu □në 'wo- □sloo sië.

13 Atanna -wudhiüloome -nu "pepe □gban waa- Moizö 'dhö 'tong- 'ö- -ben zë kwa -dhe bha -wo 'wön 'ö -gban -a -bha -gblüdëdhe bha- -bha bha □në- -dhiang zë 'ö nu 'ö zun- 'ka Zan Mezume -bha yi -bha.

14 □Ya kë □dhe 'ka- "piü □dhe 'ka 'dhang bho n "dhiü kö a- -pö ka -dhe □dhe: Zan bha □në Edhi 'wo- nu -wön -dhiang zë Atanna -bha 'sëëdhe 'gü bha- 'ka.

15 □Ya kë □dhe 'wön 'gü ma -tu 'dhö ka -go -bha, -kaa "pu -së 'ka kö 'ka- ma!

16 'Yö go mü 'ö- pö "këe kö 'me 'wo □dëe -yën ya- 'gü ya, a -dho -a -nu -zön 'ka -zön -më □në- 'ka -ee? -Wo -kë □dhe 'në 'sëennë -nu 'wo -ya -sü 'ka "dheë 'kpii- 'gü 'wo- pö sië wo 'ko -nu -dhe:

17 «'Ya "tan bho kö 'ka nu yi -wu -bha "këe 'kii- -yo bo. "Een 'ya gata -gbu bo kö 'ka nu yi -wu -bha, "këe -wëë 'yii bo ka -ta bha □në- -nu 'dhö.»

18 Pë 'ö -kë 'yö 'a 'me 'wo □dëe -a -nu -bha -tosea -zön 'në 'sëennë -nu 'wo troo kë sië "dheë 'kpii- 'gü -a -nu 'ka bha, -a -gen -mü □dhe: Zan 'dhö nu 'yaa gun -bhöpë □dede -bhö sië "een 'yaa gun we mü sië 'yö 'wo- pö- -bha □dhe: «'Yina yaa -ya 'gü!»

19 □Dhe 'ö mang Megböme 'ma nu 'zü, 'ö 'ma

pë -bhö 'ö 'ma we mü □dhe me "wεε □gban 'dhö, 'yö 'wo- pö: «Me bha we mü -dudu waa- pë -bhö -dudu -mü. □Ya 'go mü 'zü waa- 'niisongkunme -nu waa- 'wonyaakême -nu □në 'wo □nëng 'kwëë-!» "Kεε a- -pö ka -dhe □dhe Atanna -bha 'wondodhe -yö ö -dī -zön me "bhü- -nu -dhe -dhe bha □në- 'gü □dhe Zan -yö -gun Atanna -bha zian □në- -zön sië me "bhü- -nu -dhe tean- 'ka.»

*'Pö- -nu 'ö 'wii 'dhang bho Yesu -wön "dhiü 'ö
Matiö -ya pö*

(Dhukö 10,13-15)

²⁰ □Dhe 'ö □ya kē "dhü 'yö Yesu -yö zun -wëëwu -kpo 'pö- -nu 'ö "dhabhliwön 'gbε -kē 'gü bha- -nu 'gü -me -nu -bha, wo zuë" slëë- 'ö 'wii- wo Atanna "piü bha- -wön 'gü 'ö- pö:

²¹ «"Eke! Kodhazēn -me -nu, ka -bha -yö -wëësü, Besaida -me -nu, ka -bha -yö -wëësü; -a -gen -mü □dhe "dhabhliwön "gblügblü -nu 'a- -kē ka -go 'pö- -nu 'gü bha a- -kē Tii- -dhe waa- Sidon -dhe -nu ('ö- 'gü -me -nu gun bhokoyaame □në- 'ka yi 'bha 'ka bha □në- 'gü 'nu, kö □wa wo zuë" slëë- Atanna "piü -a yi □ya □gwëë. Kö □wa bhoo so -da wo -bha 'nu □wa "yuu do wo -ta kö -wa -zön □dhe -yö wo "piü □dhe 'wo wo bo 'wön yaa kē -sü 'ka kö 'wo wo zuë" slëë- Atanna "piü.

²² Yö □në- -wön 'gü 'yö 'a- pö ka -dhe □dhe: Zadoyi 'ka, 'wön 'ö dho wo Tii -me -nu waa- Sidon -me -nu -ta, -yö -dho kē □zongsü ka -bha -bha.

²³ Kapεenaomö -me -nu, kaa -dī 'pö, -yö ka "piü 'ka kpea- kö ka -go -yö zun dhang- -bha -ee? Ka -dho 'dho -zian □në- wo "sia- 'ö 'ka dho

'ka -so 'ka □geebɔɔ -pəng 'gü. -A -gen -mü □dhe "dhabhliwɔn -nu 'ö -kē ka □plöö bha, □ya kē □dhe -yö -kē 'nu Sodɔmō -pö 'gü, (kö -wo -dho wo kwaa- wo kēwɔn yaa -nu -zü 'ö 'wo wo zuë" □slëë Atanna "piü,) kö Sodɔmō -pö -tun 'nu □dεε.

²⁴ (Ka -zē ka n -wɔ -ma, "kεε 'kaa ka kwaa- ka kē -song yaya -nu -zü kö 'ka ka zuë" slëë- Atanna "piü) 'wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö 'a- pö ka -dhe □dhe zadɔyi 'ka, 'wɔn 'ö -wɔ Sodɔmō -dheta -yö -dho kē 'dεdε ka -bha -bha bha 'yö bha.»

Yesu -bha mε -dhe ö "piü -ko -dhiang 'ö Matiö -ya zē

(Dhukö 10,21-22)

²⁵ -A "töng do bha □nē- 'gü 'yö Yesu -ya pö: «'A, n Dē, bhi 'ö 'i "sε waa- dhang- -nu -mε 'ka bha a i nuε" bho □dedewo 'pē 'ö -gblen 'kpɔ -sü 'ka -glengmε -nu waa- 'wɔndɔmε -nu -gɔ -a -zɔn 'i- wo ('mε 'ö pē draan- -dho -ya -nu -kē □dhe 'nē 'sεennē -nu 'dhö) -a -nu -dhe bha- -wɔn 'gü.

²⁶ □iin, n Dē, a i nuε" -bho, -a -gen -mü □dhe -yö -kē "dhü kö -ko 'i- -ya 'ka i zuë" "piü bha 'i- kē yö □nē- -ko -bha.»

²⁷ 'Yö Yesu -ya pö 'zü ö -bha □klang -nu -dhe 'ö- pö: «N Dē □ya pē □gban "pεpε dɔ n -ko 'ka. Mε 'bha 'yaa mang Atanna gbö -mε n dɔ kö 'yii kē n Dē 'ka, "εen mε 'bha 'yaa n Dē dɔ kö 'yii kē mang Atanna gbö -mε "εen 'zü 'mε 'ö n "piü 'a- -zɔn -nu -dhe -a -nu 'ka.

²⁸ -A -wɔn 'gü mε "pεpε 'ö □kwεε 'gbiin- 'dhö ka -ta, 'ö ka 'gü □ya ga -a 'sü -sü 'ka, -ka nu n "piü kö 'a "tεεpasü nu ka -dhe.

²⁹ -Ka □nëng ma 'tong- -bha kö 'ka ka kwaa- ka -dɪ -zü n -go, kö 'a ka draan- 'wɔn do -sü -bha; -a -gen -mü □dhe ma -zë ma 'wɔn- -së, 'ö n zuë" 'dhö -sɛa; □ya kë "dhö ka -dho -ya ka -dɪ 'flëë- 'gü.

³⁰ -A -gen -mü □dhe 'tong- -nu 'a dho nu ka -dhe kö 'ka- 'kun bha- -nu 'kundhe 'yaa "gbɪ-, □ya 'go yö -zë 'gü □kwɛɛ- 'dhe 'a dho- nu ka -dhe bha 'pö -yö 'föö-.»

12

□Glooyi 'kun -ko -dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö Matiö -ya pö

(Makö 2,23-28; Dhukö 6,1-5)

¹ □Dhe 'ö "töng 'bha □ya ziö, 'yö Yesu 'dhö gun ziö sië -mlü suu 'wo 'bluu- -kë 'ka 'wo- ble -kë bha- -bhlää -nu 'gü Zuifö -nu □glooyi 'ka kö din- -ya -bha □klang -nu kë sië, 'yö 'wo zun -mlü bha- -kpaa 'bha -wo 'gü -sü -bha 'wo- "flɪ- bho 'wo- -bhö.

² □Dhe 'ö Fadhiziɛn -nu 'wo- -nu yö, 'yö 'wo- pö Yesu -dhe: «-Bhö -dhe -ga bha, pë 'ö kwa -bha 'tong- -ya pö 'kwa 'dho- kë □glooyi 'ka bha- -ga 'ö i -bha □klang -nu 'wo- kë sië ya!»

³ 'Yö Yesu -ya -yo bo- -nu -go 'ö- pö: «'Kii 'wɔn 'ö Davi -ya kë yi 'bha 'ka waa- ö □keng- -mɛ -nu 'dhö kö din- □yaa- -nu 'kun 'ö -bɛn zë -sü 'ka bha- -wu pö do -ee?

⁴ -Da 'ö- wo Atanna -go 'koodhö waa- ö □keng- -mɛ -nu 'dhö, ('ö 'wo 'bluu- 'wo Atanna -dhökë 'ka bha-) sü 'wo- -bhö, "kɛɛ kö- -dhe 'yaa- -bha kö -wa -bhö bha, 'kii- ma -ee? -A pö 'a- wo "dhö bha- 'kloo- -mü □dhe kwa -bha 'tong- -ya -pö "saa-

-bho Atanna -dhe -me -nu -di -slɔɔ ɲnë 'wo- -bhö -me 'ka.

⁵ "Ɛen 'zü, 'kii- -wɔ pö Moizö -bha 'tong- 'sëedhe 'gü do ɲdhe kwa -bha ɲglooyi 'ka "saa- -bho Atanna -dhe -me -nu 'ö yë 'dhö- -nu ɲkwɛɛ- Atanna -dhɔkëgükɔ 'gü, 'waa 'tong- 'ö -gban ɲglooyi -bha bha- 'kun, "kɛɛ Atanna 'yaa- -nu 'kun tëë 'ka -ee?

⁶ A- -pö ka -dhe tɛan- ɲdede 'ka ɲdhe: Pë do 'bha -yö -dhe ya- 'gü 'ö ɲbhlëësü 'ö -ziö Atanna -dhɔkëgükɔ -ta.

⁷ ɲYa kë ɲdhe pë 'ö -bɛn zë -sü 'ka, ka- 'gü -ma 'nu kö 'me 'ö 'wɔn 'bha 'yaa- -nu -bha bha, 'kii 'dho za dɔ- -nu -bha. -A -gɛn -mü ɲdhe -yö -bɛn zë -sü 'ka ɲdhe me -wëë -bha ka kë -sü ɲnë- "dhia 'dhö n 'gü, "kɛɛ "saa- -bho wü 'ka n -dhe -sü -zë -a "dhia 'yaa n 'gü 'gbɛ.

⁸ -A pö 'a- wo "dhü bha- -gɛn -mü ɲdhe mang Mɛgbömɛ ɲnë ma ɲglooyi 'dhö 'dhö. (-A -kë "dhü -sü bha- 'gü kö 'wɔn 'ö ma ɲklang -nu -wa -kë bha 'yaa 'wɔn yaa 'ka.)»

(Makö 3,1-6; Dhukö 6,6-11)

⁹ ɲDhe 'ö ɲya kë "dhü, 'yö Yesu -yö go -dhe 'dhe bha- 'gü 'yö dho Zuifö -nu -bha -yakwëëkëgükɔ do 'gü.

¹⁰ Gondë do 'ö- -kɔ do- gun ga -sü 'ka- -bha -yö -gun -dhe bha- 'gü, 'yö 'me 'wo gun mü bha 'wo Yesu dhɛɛ" kpɔ 'wo- pö: «-A -dhɛa -bha kö -wo me kë "klüüklü ɲglooyi 'ka "wɛ -ee?» -Wo Yesu dhɛɛ" -kpɔ "dhü kö -wa -gɛn ɲnë- mɔɔ-.

¹¹ 'Yö- -ya -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'ö- pö: «De -mü 'ka ka kpö 'gü 'yö- -bha "bhlaanë dosengseng 'ö- -gɔ, ɲya -pö -klɔng 'gü ɲglooyi 'ka 'yö dho- 'to mü?

¹² -A -wɔn 'gü a- -pö ka -dhɛ ɸdhɛ məbhüdhe
 "yaandhe -wɔn -zë 'waa waa- "bhlaanë -wɔn -a
 -nu -ya 'ko "dhiö. ɸYa kë "dhü kö 'wɔn -së -zë
 -wo -mɔɔ -bha 'wo- -kë ɸglooyi 'ka.»

¹³ ɸDhɛ 'ö ɸya kë "dhü 'yö Yesu -ya pö gɔndënë
 -gbe -ga -bha -sü bha- -dhɛ: «-Bhö i -gbe 'gü "pu!»
 'Yö- -pu, 'yö -kë -a -gbe do bha- bo -sü 'ka 'yö -kë
 ɸdhɛ- do 'dhɛ to -a 'dhö.

¹⁴ ɸDhɛ 'kö ɸya bo- kë -sü 'ka "dhü, Fadhizien
 -nu 'wo gun mü bha -wo zun ɸnë- wo "kpɛnng,
 'yö 'wo Yesu zë -wɔn -yakwëë -kë.

*Atanna -bha yëkëmə 'ö- -ya -a dɔ -kɔ -dhiang
 'ö Yesu -ya zë 'ö Matiö -ya pö*

¹⁵ ɸDhɛ 'ö ɸyaa- ma ɸdhɛ -wo ö zë -wɔn -ya
 'kwëë- kë sië, 'yö go -dhɛ bha- 'gü. -A 'dho -sü 'ka
 mə kpö 'gbe -wo -gun ɸkeng-. 'Yö "yuëdhi "pɛpɛ
 'wo gun 'mə 'wo bha- -nu kpö 'gü, 'yö- -nu -kë
 "klöüklü.

¹⁶ "Kë 'yö -dhio dɔ- -nu -ta glɔɔglɔdhö 'ö- pö
 'wa 'dho ö -kë Atanna Gbö 'ka -wɔn pö mə 'bha
 -dhɛ.

¹⁷ Kë "dhü kö -wu 'ö Atanna -wudhiüloomə Ezai
 -ya pö yi 'bha 'ka bha- 'gü -wɔn -yö kë; -a -gen -mü
 ɸdhɛ Ezai -yö ka- -pö 'ö- pö:

¹⁸ Atanna -ya -pö:

Ma yëkëmə 'a- -ya 'yö ya,

Yö ɸnë- -dho -yö n -kë,

'yö 'a n -gɔ -wɔn ɸgban "kplëng bho -sü 'ka i -bha.

Yö ɸnë 'a -dho ma 'Nii- "slöüslö -ya 'gü

kö -yö 'wɔn 'ö pö 'aa- -bha -a kë -sü -dhiang
 zë

"kpungtaamə -nu -dhɛ.

¹⁹ Waa- mə 'bha 'wii 'dho -dɔn bho,

"εεν 'yii 'dho "gbla me 'bha -ta,
 "εεν me 'bha -me 'bha 'yii 'dho- yö
 kö -yö "plüün bho sië 'ö □ziö- 'ka -kpinng "piü.
²⁰ -Kaadhüga 'dhe 'ö □klongsü 'ka
 'yii 'dho- -kpea "ye do,
 "εεν peng kpuu' 'dhe 'ö- "gbiën 'në 'bha -zë
 'ö -tun kö bhö, 'yii 'dho- -kpea "dhuu do.
 -Yö -dho 'to- -kë "dhü -sü -bha 'ö to- 'ka "dhü,
 'ö zun- 'ka Atanna -bha teanwön -to -bha -yi -bha,
²¹ 'ö "se "wεε □gban 'wo wo -zu yö- -dhe
 'yö 'wo "yan to- -gö.»
 ('Pë 'ö -kë 'yö Yesu gun- pö sië 'wa 'dho 'ö dö -kö
 pö me 'bha -dhe bha 'yö bha.)

*Za 'wo- dö Yesu -bha -a -yö 'ö- bö -a -dhiang 'ö
 Matiö -ya zë*

(Makö 3,22-30; Dhukö 11,14-23)

²² □Dhe 'ö □ya bo -kë -sü 'ka "dhü, 'yö 'wo nu
 "yanwlüme do 'ö "bhöbhü 'ka -a 'ka Yesu -dhe.
 'Me 'ö bha- kë "dhü -gen -mü □dhe kö "yina yaa
 -ya 'gü. □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö Yesu -yö göndënë
 bha- -kë "klüöklü, 'yö dhiang zë, 'yö -dhe yö.

²³ □Dhe 'ö □ya kë "dhü 'yö me kpö 'wo gun 'mü
 bha- 'wön -ya -nu kön 'yö 'wo- pö: «Kö -yö -dho
 kë Davi suu 'gü -në 'ö 'kwa -ya -gö bha- 'ka 'sa.»

²⁴ "Kεε □dhe 'ö Fadhizien -nu -wa -nu -wu bha-
 ma "dhü 'yö 'wo- pö: «'Me bha -yö "yina yaa -nu
 bha- -nu -kë "dhü "yina -nu -bha -gblüdë 'wo-
 Bεεzebidhö -kë bha □në- faan 'ka.»

²⁵ "Kεε □dhe 'ö -kë □dhe Yesu -ya -nu
 -zugöngüwön -nu bha- -dö bha, 'yö- -yö bö- -nu
 -gö 'ö- pö: «-Yö kë ka "yaan □dhe "se "bu "se 'ö-
 'gü -me -nu □wa -ya 'ko -zë wo "kwëë -sü -bha kö

"se 'dhe 'kö bha □ya 'wü □naa bha. "Een 'pödhē suu "uu suu "een 'kodhi suu "uu suu 'ö- 'gü -me -nu 'wo 'ko zē siē wo "kwēē kö □ya 'wü □naa bha.

²⁶ -Kɔ do bha- 'gü, □ya kē □dhe 'ka- pō Sotraan □nē "yina yaa -nu 'wo bɔ- 'ka bha- -nu kē siē bha kö 'yii -gblü gɔɔn ö -dɪ 'ka □naa bha -ee? Kö- bha -gblüdedhe 'yii "pɛ -ee? □Ya kē "dhü -a -bha -gblüdedhe -dho □gwēē -kɔ -kē □dhe?

²⁷ □Ya kē 'zū □dhe ma -zē 'ma "yina yaa kē Bεεzēbidhō faan 'ka bha -oo, 'yö ka -bha □klang -nu -zē □wɛ? -Wo wo -bha -kē de □nē- faan 'ka? Yö □nē- -wɔn 'gü 'yö 'a- pō ka -dhe □dhe ka -bha □klang -nu bha □nē 'wo dho ka zē za 'ka -dhe 'bha □kpao -yi -bha (Atanna wēēdhō, -a -gɛn -mü □dhe 'wii wo -bha bha- kē mɛ "wɛɛ 'bha faan 'ka kö 'yii kē Atanna -zē 'ka).

²⁸ "Kɛɛ -kaa 'wɔn dɔ □dhe a "yina yaa -nu -kē Atanna -bha 'Nii- □nē- faan 'ka, -Kaa 'wɔn dɔ 'pō □dhe □ya kē "dhü kö- -bha -gblüdedhe yōö yō- bha □nē- wo, 'yö- "zɔ □ya -wo ka -ta bha.

²⁹ "Een -yö ka 'gü □dhe mɛ 'bha -kɔ -mɔɔ -bha 'ö -da -kɛgbaan 'bha -gɔ 'kɔɔdhō 'ö -ya -bha □kwɛɛ- -nu -wlösü -bha kö 'yii- -lō -zē wo □kö -blɛɛsü -ee? "Fɔn kö □ya -kɛgbaan bha- -lō, 'yö- -kɔ gun -na □mɔɔ- -bha kö -ya -bha □kwɛɛ- -nu -wlō.

³⁰ -A -kē "dhü -sü bha- 'gü a- -pō ka -dhe □dhe: 'Mɛ 'ö 'yii bɔ n 'ka kö -yö -nu n -gɔ. 'Sa 'mɛ 'yii mɛ mɔɔ- -zē wo □dhe n 'dhō kö -yö nu- 'ka kö 'yi- □loo 'ko -ta, kö mɛ -kan n -bha -mɛ -mü.

³¹ Yö □nē- -wɔn 'gü 'yö 'a- pō ka -dhe □dhe: 'Mɛ 'ö Atanna -bha 'fang bho, (□ya bhɛa"- -dhe) -yö -dho -a -mawɔn 'to, 'mɛ 'ö 'wɔn yaa -kē, (□ya bhɛa"- -dhe) -yö -dho -a -mɛ -mawɔn 'to, "kɛɛ 'mɛ

'ö dho Atanna -bha 'Nii- -zë -bha 'fang bho, 'yii 'dho- -mε -mawɔn 'to tongtongdhö.

³² Mε "υυ mε 'ö dho mang Mεgböme n -bha 'fang bho, Atanna -dho -a -mε -mawɔn 'to, "kεε mε "υυ mε 'ö Atanna -bha 'Nii- "slüüslü -bha 'fang bho, 'yii 'dho- -mε -mawɔn 'to □dεε, 'yii 'dho- 'to dhia".»

*"Gwënnng 'ö Yesu -ya -da 'ö -gban "dhü bhe -bha -a -dhiang 'ö Matiö -ya zë
(Dhukö 6,43-45)*

³³ 'Yö go mü 'zü 'ö- pö: «'Bha "dhü -së ta 'yö bhe -së -ya, 'bha "dhü yaa ta -yö bhe yaa □në- -ya. "Dhü 'ö -së -wa -dɔ -a bhe □në- -bha.

³⁴ -Mawɔnyaame -nu, ka -dho dhiang -së zë -kɔ -kë □dhe kö ka suu 'yaa -së. -A -gen -mü □dhe 'pë 'ö mε zuë" "piü, 'yö -wo mε "dhi -ta.

³⁵ 'Mε 'ö- "klü 'dhö -së, 'ö- këwɔn 'dhö -së 'yö 'wɔn -së -yö -kë -mε zuë" "piü, 'yö dhiang -së zë. -Mawɔnyaame -dɪ 'pö, -a zuëpiüdhε -yö kë pa -sü 'ka 'wɔn yaa □në- 'ka. □Ya kë 'pö "dhü pë 'ö- "dhi -ya pö- □gbaan -kë pë yaa □në- 'ka.

³⁶ A- -pö ka -dhe □dhe: -Dhekpacyi 'ö Atanna dho za dɔ- 'ka mε "bhü- -bha bha, "wlaa- -dhiang "pepe 'wo- zë, -wo -dho ziö- □gban 'gü -a wëëdhö.

³⁷ -A -gen -mü □dhe i zë -dhiang -nu 'wo "kpong □taa yö bha □në 'wo dho za dɔ i -bha. 'Bha- -së zë i -dho dha, 'bha- yaa zë, Atanna -dho 'wɔn bho i 'gü.

*"Dhabhliwɔn 'ö Fadhizien -nu 'wo- -dhe Yesu -gɔ kö -ya kë 'ö Matiö -ya pö
(Makö 8,11-12; Dhukö 11,29-32)*

38 'Ö go- 'dhe bha- 'gü, 'yö Zuifö -nu -bha 'tonggome -nu 'bha -nu waa- Fadhizien -nu 'bha -nu 'wo- pö Yesu -dhe 'wo- pö: «Yi Dëme, -yö yi "piü □dhe 'i "dhabhliwön do 'bha kë kö yi "yan -yö -da -dhe 'gü (kö -ya -zön yi -dhe □dhe Atanna □në i bo □dedewo tean- 'ka)!»

39 'Yö Yesu -ya -yo bo- -nu -go 'ö- pö: «'Wönyaakëme -nu 'wo □dëe -yën ya- 'gü, 'ö 'waa 'to -kplü -sü 'ka Atanna -bha bha -wa "piü □dhe 'a "dhabhliwön do kë kö 'wo- -dhe yö, "këe "dhabhliwön -dee 'bha 'yii 'dho kë kö -yö kë -a -nu -bha 'wön 'suan- -bho -bha pë 'ka kö 'yii kë -a 'dhe 'kö -kë Atanna -wudhiüloomë Zonasö 'ka yi 'bha 'ka bha- 'ka.

40 -Kö do 'ö Zonasö -yö -dhekpacyi -yaaga waa- gbeng 'gü -yaaga -kë 'ka 'yuü- 'kpüi- do "gblüü- yi 'bha 'ka bha, mang Megböme a -dho -dhekpacyi -yaaga waa- gbeng 'gü -yaaga kë 'pö -kö do bha- 'gü "sëedhö.

41 Atanna -bha za bha- do -yi 'ka, a- -pö ka -dhe □dhe Ninivö -me -nu -dho "wlü Atanna -kuu "dhiü 'wo 'me 'ka □dëe ka zë za 'ka, -a -gen -mü □dhe □dhe 'ö Zonasö -yö dho 'ö Atanna -wu pö Ninivö -me -nu -dhe, -wo kë wo kwaa- wo këwön yaya -nu -zü, 'ö 'wo wo zuë" □slëe- "piü, "këe ka -zë me 'dhe 'kö- -due 'dhö 'kpüi- 'ö -ziö Zonasö -bha -ta, 'ö ka kpö 'gü □dëe bha □ya Atanna -wu pö ka -dhe, 'kaa "wı- -bha kö 'ka ka zuë" slëe- Atanna "piü.

42 -Gblüdedhe 'ö go "sëgo 'wo- Seba -së -kë bha- 'gü bha -yö -dho "wlü 'pö 'ö 'me 'ka □dëe bha ka zë za 'ka zadöyi bha- 'ka. -A -gen -mü □dhe -yö kë -go ö -go "sëgo □gbleen bha- 'gü, 'ö nu 'ö

"tu to Sadhomɔ -bha dhiang -nu 'ö gun- zë sië
'wondodhe -bha bha- -bha. 'Sa a- -pö ka -dhe
□dhe 'me 'ö- -due 'dhö 'kpii- 'ö -ziö Sadhomɔ -bha
-ta, -yö ka kpö 'gü yö, "kεε 'kaa ka "tu 'to- -wu
-bha.»

*"Yina yaa 'ö go me 'gü -a yee kë -ko -dhiang 'ö
Yesu -ya zë 'ö Matiö -ya pö
(Dhukö 11,24-26)*

⁴³ 'Yö Yesu -yö dhiang zë 'zü 'ö- pö: «□Ya kë
□dhe "yina yaa □ya 'go me 'gü, 'yö dho "tung -ta
ö -yεa mɔɔ-, "kεε 'yii- -dhe yö 'yö- pö ö -dī □dhe:

⁴⁴ <-Ka 'go 'a n yee kë 'a 'dho -dhe 'a go- 'gü bha-
'gü.> □Ya ö yee kë yö -zë 'gü kö -yö nu kö me 'bha
'yaa- □yëë "dhiü -ko bha- 'gü, "kεε kö -a -dhe -yö
-gblö -sü 'ka, kö pë -sengbo -nu 'wo 'kɔɔ -dhe -dhi
waa- -nu do 'kɔɔdhö 'mü,

⁴⁵ 'yö ö yee -dee 'bha -kë 'yö dho -a me 'dhe 'wo
-nenesü 'wo -ziö yö -zë -ta bha- -nu "saople mɔɔ-
-dhe 'gü 'yö- -nu -dhe 'yö 'wo nu 'wo -ya mü. □Ya
bo kë -sü 'ka "dhü 'yö- -me 'dhö -kë -wëesü 'ö -ziö
'ka -blesü -bha -ta. □Dεε -me -nu 'wo 'won yaa
kë -zian -ta bha- -nu -bha -dho kë -ko do bha □në-
'gü.

*'Me 'ö Yesu -ya -nu -dhe ö dhe waa- ö dheeb-
hang -nu 'ö Matiö -ya pö
(Makö 3,31-35; Dhukö 8,19-21)*

⁴⁶ Yesu -yö -to dhiang zë -dhe 'gü me kpö bha-
-nu -dhe, 'yö- dhe waa- dheebhang -nu 'wo nu.
-Yö -gun -nu "piü □dhe 'wo dhiang zë- -dhe, "kεε
kö -wo do sië 'kodhi "dhiü "kpenng.

⁴⁷ 'Yö me "wεε do 'bha -ya pö Yesu -dhe 'ö- pö:
«-Bhö -dhe -ga, i dhe waa- i 'zlaabo -nu □wa nu,

-wo do sië i -go "kpenngdhö, -ya -nu "piü □dhe
'wo dhiang 'bha zë i -dhe.»

⁴⁸ 'Yö Yesu -ya -yo bo 'me 'ö dhiang "dhiü □loo-
-bha bha- -go 'ö- pö: «N dhe □në de 'ka? "Een n
dheebhang -nu □në 'wo 'me?»

⁴⁹ □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö ö -ko -zon ö -bha
□klang -nu 'ka 'ö- pö: «-Bhö -dhe -ga, n dhe waa-
n dheebhang -nu -ga 'wo ya!

⁵⁰ -A -gen -mü □dhe 'me 'ö n Dë 'ö -ya -sü
'ka dhang- -nu 'gü bha- -dhidhewon -kë bha kö-
-me □në n dheebhang dhebhö, "Een n dheebhang
göon- "Een n dhe -nu □gban 'ka.

13

*Pë ta "gwënnng 'ö Yesu -ya -da 'ö Matiö -ya pö
(Makö 4,1-9; Dhukö 8,4-8)*

¹ -A yi 'ö "dhü bha- 'ka 'yö Yesu -yö go 'koodhö
'yö dho 'yö -ya "yitagbea bha- "kpung "dhiü kö 'ö
me -nu □klang kë.

² 'Yö mebhudhe -yö bho "dhuu 'yö 'wo □klëen-
-zü. □Dhe 'ö -genziödhe 'bha 'yaa 'dhö 'zü
mebhudhe -go, 'yö -da "yitago 'gü 'yö -ya mü. 'Yö
'me 'wo bha 'wo to "yi "kpung "dhiü,

³ 'yö zun 'won 'gbe 'kloo- -pö -nu -dhe "gwënnng
'gü -sü -bha 'ö- pö: «Yi do 'ka 'yö me do 'bha -yö
□wlü 'yö dho pë ta -dhe 'gü ö -go 'bhlaa.

⁴ □Dhe 'ö □ya zun 'pë 'ö dho- ta bha- ga □wënnng
-sü -bha, 'yö- ga 'bha -nu 'wo □wënnng zian -gloo
-ta ('yö 'wii 'dho "sëdhö), 'yö -maa -nu 'wo nu
'wo- -bhö.

⁵ 'Yö- ga 'bha -nu 'wo -pö -gwë 'saa- 'ö "së 'yaa-
-ta 'gbe -a "dhiü, 'yö 'wo to 'wo bhö, -a -gen -mü

□dhe "se 'ö waa- -gwë -nu -a -nu □zinng 'gü 'yaa 'gbe.

⁶ □Dhe 'ö 'yënnng- □ya -ya 'bhü -sü -bha, 'yö- "plüün □gban "pɛpɛ -yö ga, -a yun 'dho -dhe 'ö 'yaa gun bha- -wɔn 'gü.

⁷ 'Yö- ga 'bha -nu 'wo -pö "glɛɛn -kpɔɔ 'gü. □Dhe 'ö □wa bhɔ, 'yö -kpɔɔ -yö -da -nu -ta 'yö- zë.

⁸ "Kɛɛ 'yö- ga 'bha -nu 'wo -pö "se -së 'gü, 'yö 'wo -da □nii 'gü 'yö 'wo dho 'wo -wo 'gü, 'yö- 'bha -nu ga -yö -kë ö -kpaa -bha këng do, 'yö- -kpaa 'bha -nu bha ga- -kë -kaɔng "saɔdo, 'yö- 'bha -nu -bha -yö -kë -kaɔng -yaaga.»

⁹ □Dhe 'ö □ya bo- -pö "dhü -sü 'ka 'yö- pö- -nu -dhe: «'Mɛ 'i 'wɔn 'gü ma -mɛ 'ka, kö a- zë i -dhe, (-bhö i "tu 'to -së 'ka 'kii- 'gü ma).»

Yesu -bha dhiang -zë 'gwënnng 'gü -gen 'ö- pö -a -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Makö 4,10-12; Dhukö 8,9-10)

¹⁰ Yö □në- -wɔn 'gü 'yö- -bha □klangdhiü -nu -wo -yɔɔn "sɔɔ, 'yö 'wo- dhɛɛ" kpɔ 'wo- pö: «-Më □në -kë 'yö 'i dhiang □gban "pɛpɛ zë- -nu -dhe "gwënnng □në- 'gü ya?»

¹¹ 'Yö- -yɔ bo- -nu -gɔ 'ö- pö: «-A kë 'a- wo "dhü bha- -gen -mü □dhe 'wɔn 'ö -gban Atanna -bha -gblüdédhe -bha bha, □ya "dhe bho- -ta ka -zë ka -dhe. "Kɛɛ 'yaa- -ta "pu -sü 'ka wo -zë -a -nu -dhe.

¹² -A -gen -mü □dhe 'mɛ 'ö pë 'dhö- -gɔ 'ö- -ziö 'gü -ziö □në 'wo dho- taa kë, 'yö- -bha -yö -kë 'gbe "kɛɛ 'mɛ 'kö pë 'bhaa- -gɔ -a 'dɛdɛ 'në 'dhe yaa- -kë -gɔ, "kɛɛ 'ö 'yaa- -ziö 'gü -zë ziö bha -wo -dho -a 'sü -zian □në- wo- -mɛ -gɔ.

13 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö 'a dhiang zë- -nu -dhe
 "gwënnng 'gü bha yö bha; -a -gen -mü □dhe 'wɔn
 -nu 'ö- -nu "yan 'dhö dɔ- 'gü bha 'waa- yö. 'Wɔn
 'wo- ma -nu wo bha 'waa- 'kloo- dɔ.

14 "Kεε -yö -kë "dhü kö 'pë 'ö Atanna
 -wɔdhiüloomε Ezai -ya pö yi 'bha 'ka bha □në- 'gü
 -wɔn -yö kë. -A -gen -mü □dhe Ezai -yö dhiang
 -zë -a -nu -dhe yi 'bha 'ka 'ö- pö:

«Ka 'tu- -dho 'wɔn ma, "kεε 'kii 'dho- 'kloo- dɔ,
 ka -dho -dhe -ga 'kpakpadhö, "kεε 'kii 'dho -dhe
 yö.

15 -A -gen -mü □dhe "sε ya- 'gü -mε -nu zuë" □ya
 kë "glooɔlo,

□wa wo "tu ta kö 'wa 'dho 'wɔn 'bha ma,

□wa wo "yan ta kö 'wa 'dho -dhe yö,

kë "dhü kö 'wa 'dho 'wɔn 'gü ma

'ö 'wo wo zuë" □slëë n "piü 'ö 'a- -nu dha.»

16 "Kεε ka -zë ka -bha -së, -a -gen -mü □dhe ka
 "yan -yö -dhe -yö 'ö ka "tu -yö 'wɔn ma.

17 A- -pö ka -dhe tεan- □dede 'ka □dhe Atanna
 -wɔdhiüloomε 'gbε □dede zuë" -gun -bha waa-
 dhooɔbhaawɔn këmε -nu 'dhö, □dhe wo "yan -yö
 dɔ 'wɔn 'ka- -dhe yö sië □dεε ya- 'gü kö 'wɔn -nu
 'ka- ma sië ya 'wo- ma 'pö, "kεε 'wii- -dhe yö "εen
 'wii- ma.»

*"Gwënnng 'ö -gban pë ta -sü -bha -a 'kloo- 'ö
 Yesu -ya pö -a -dhiang 'ö Matiö -ya zë*

(Makö 4,13-20; Dhukö 8,11-15)

18 'Yö- pö: «-A -wɔn 'gü ka -zë -ka ka "tu 'to
 "gwënnng 'a- -da 'ö -gban pëtame -bha bha- 'kloo-
 -bha.

19 'Mε 'ö Atanna -bha -gblüdeddhe bha- -dhiang
 ma 'ö -ziö -mε "tu 'gü -gen 'ka 'ö 'yaa- 'gü ma bha

kö- me □nē □dhe zian -gloo -ta -dhe 'ö -mlüga -yö -pö 'gü bha- 'dhö. "Yina yaa □ya nu 'yö Atanna -wu 'dhe 'ö- -da -me zuē" "piü bha- bho 'mü □dhe -ko do 'ö -maa -nu 'wo -mlüga 'ö □wenng zian -gloo "piü bha- -bhö 'ka bha- 'dhö.

²⁰ Me 'dhe 'ö- -nu -bha -yö bho -mlüga 'dhe 'ö □wenng -gwē 'saa- "dhiü bha- -bha bha wo □nē □wa Atanna -wu ma -dhe 'ö- 'gü, 'yö 'wo to 'mü 'wo -wı -bha 'yı 'ka,

²¹ "kēē 'waa wo kwaa- -zü kö- yun -yö ziö- -nu 'gü, 'yö 'wōn "gbı- □ya -da -nu -ta Atanna -wu 'wo- ma bha- -wōn 'gü, 'yö 'wo wo -ko -kan "dhiü.

²² 'Yö- me 'bha -nu -dı 'pö 'wo -kē □dhe "glēēn -kpōō 'ö tapē ga -yö -pö 'gü bha- 'dhö. 'Yö □wa Atanna -wu ma 'wo 'dhang bho- "dhiü, "kēē 'yö 'waa -ya yö -zē -wōn zuēn -ta. 'Yö -zu -gon "kpong □taa -wōn -nu 'ka -sü waa- □nao -dho -nu 'wo- -nu -go 'gü □see, 'yö- -nu □trōōn 'yaa kē Atanna -bha.

²³ "Kēē 'yö- me 'bha -nu -dı 'pö -a -nu -bha -yö -kē □dhe -mlüga 'dhe 'ö -pö "sē -sē 'gü bha- 'dhö. 'Yö □wa Atanna -wu ma 'yö 'wo 'dhang bho- "dhiü, 'yö 'wo □trōōn -kē -dhe 'yö- -nu □trōōn -yö -wo zian □gban 'ka □dhe tapē 'dhe 'ö- -kpaaga do ga -yö -kē kēng do "ēēn -kaōng "saodo "ēēn -kaōng -yaaga bha- 'dhö.»

"Gwēnng 'ö Yesu -ya -da 'ö -gban blēē yaa -bha -a -dhiang 'ö Matiö -ya zē

²⁴ □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö go mü 'ö "gwēnng -dee 'bha -da -nu -dhe 'ö- pö: «Atanna -bha -gblüdedhe bha- "sinma -yö -kē □dhe me do 'bha 'ö 'ö -bha -bhöpē ta -a 'dhö.

²⁵ □Dhe 'ö □ya -bhöpë ta ö -gɔ -dhe bha- 'gü 'ö gɓeng □ya □loo kö mɛ □gbaan yi zë, 'yö- 'yaɔ- 'yö nu 'yö blëë yaa ga -pɛn -a -gɔ 'bhlaadhe bha- 'gü 'yö- to 'yö -ziö.

²⁶ □Dhe 'ö tapë bha □ya bho 'ö □ya -ya -wo 'gü -sü -bha, 'yö blëë bha yöö -dɪ 'pö 'ö -ya -da -sü -bha.

²⁷ 'Yö 'bhlaadhe bha- dëmɛ -bha yëkëmɛ -nu 'wo nu 'wo- pö- -dhe: «Yi dëmɛ, gun 'kwa- wo ya, -bhöpë -dɪ -slɔɔ 'aa mü 'i- bɔ i -bha -dhe ya 'gü 'nu ya "wɛ -ee? 'Yö blëë yaa 'kö ya -yö go 'mɛ 'yö bho- 'gü "dhü?»

²⁸ 'Yö- 'yɔ bɔ- -nu -gɔ 'ö- pö: «N 'yaɔ- □në bho bha.» 'Yö 'wo- -slëë -ta -kë 'pö- -gɔ 'wo- pö: □Dhe 'ö "dhü 'sa kö -bhö dɔ kö 'yi 'dho kö 'yi- 'gü bho kö 'yi- blëë yaa -nu bha- □gban -wo "pɛɛpɛdhö -dhe.»

²⁹ "Kɛɛ 'yö- pö- -nu -dhe: «-Abin, -kaa 'to "dhü "sɛnngdhö, -a -gɛn -mü □dhe 'ka- pö 'ka- 'gü bho "tüng ya- 'gü, ka -dho -bhöpë -gɔ □nëng blëë -gɔ -bha 'ka- -wo 'ka.

³⁰ "Kɛɛ -ka ka kwaa- -nu -zü kö -wo kpɛa- wo "kwëë kö tapë bha- "kan "tüng -yö □loo! □Ya kë □dhe -a "tüng □ya □loo, 'yö 'a- pö- "kanmɛ -nu -dhe: «-Ka blëë yaa -nu -wo □kö kö 'ka- -nu -be kë, kö 'ka- -nu "gü! Kö 'ka -bhöpë -zë 'dhu n -gɔ □gbaandhö.»

"Gwënnɔ 'ö -gban "dhü 'wo- mutaadö -kë -a -bha 'ö Yesu -ya -da 'ö Matiö -ya pö

(Makö 4,30-32; Dhukö 13,18-19)

³¹ □Dhe 'ö □ya kë "dhü 'yö "gwënnɔ do 'bha -da 'zü- -nu -dhe 'ö- pö: «'Wɔn -taɔng -së 'ö -gban Atanna -bha -gblüdëdhe -bha bha -yö -bho "dhü

'wo- seneve -kë bha- ga □në- -bha. "Dhüga bha □në mε do -ya sü yi do 'ka 'yö- ta ö -go 'bhlaa.

³² Yö □në tapë 'kö 'wo- ta -a ga □gban "pεpε suu 'dεdε -sü 'ka, "kεε □ya kpεa- -yö -ziö tapë -zë □gban "pεpε -ta, 'ö □ya do 'mü kö -maa -nu -wo wo 'kō -nu do sië- kwεε" -nu 'gü.»

"Gwënnng 'ö Yesu -ya -da 'ö -gban "sεkε -bha -a -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Dhukö 13,20-21)

³³ Yö "gwënnng "wεε 'bha -da 'zü- -nu -dhε 'ö- pö: «'Wōn -taong -së 'ö -gban Atanna -bha -gblüdëdhε -bha bha -yö -kë □dhε "sεkε 'wo- -da 'bluubi -bha □sië bha □në- 'dhö. □Waa- -bi 'në 'bha 'sü kö -wa -da 'bluubi 'gbe "piü kö -wa "yi bho 'yö -da, 'yö- -büü -yö 'pë 'wo- -ma 'gü bha- pa.»

(Makö 4,33-34)

³⁴ Yesu -yö dhiang "pεpε bha- □gban -zë mε kpö bha- -nu -dhε "gwënnng □në- 'gü, 'yii- 'bha zë- -nu -dhε "wεεwεε.

³⁵ Kë "dhü kö 'pë 'ö Atanna -wōdhiüloomε do 'bha -ya pö yi 'bha 'ka bha- 'gü -wōn -yö kë: «□Dhε a -dho dhiang zë- -nu -dhε "gwënnng □në- 'gü

kö pë -nu 'wo -bin -sü 'ka

'ö go- 'ka "kpungtaadhε kë -yi -bha

'ö nu 'ö zun- 'ka □dεε -bha bha 'a- -ta "pu- -nu -dhε.»

"Gwënnng 'ö -gban blëë yaa -bha bha- 'klō- 'ö Yesu -ya pö -a -dhiang 'ö Matiö -ya zë

³⁶ □Dhε 'ö □ya kë "dhü 'yö Yesu -yö -kan mε kpö bha- -nu -bha 'yö dho 'kōodhō. □Dhε 'ö □wa

'dho □wa -wo 'kɔɔdhö 'yö- -bha □klang -nu 'wo □yɔɔn- "sɔɔ 'yö 'wo- pö- -dhe: «"Gwënnng 'i -da □diö 'ö -gban blëe yaa 'ö gɔndë 'yaɔ- -ya ta- -gɔ 'bhlaa bha- -bha bha- 'klɔɔ- pö yi -dhe!»

³⁷ 'Yö Yesu -ya pö- -nu -dhe 'ö- pö: «Mang Mëgbömë ma □në 'a -bhöpë bha- tamë 'ka.

³⁸ "Kpungtaadhe □në □dhe 'bhlaadhe 'a tapë bha ta- 'gü bha- 'dhö, 'yö më □wa kë Atanna -bha -gblüdedhe 'gü -më -nu 'ka bha 'wo □dhe 'pö □dhe tapë bha- 'dhö, 'yö 'më 'wo Sotraan -bha -gɔ 'gü bha 'wo □dhe 'pö □dhe blëe yaa bha- 'dhö.

³⁹ 'Yö- 'yaɔ- 'ö blëe yaa bha- ta "dhü bha, 'yö -kë -a Sotraan □dede bha- 'ka, -a -bhöpë "kan "tüng bha yö -mü "kpungtaadhe yën "tüng □në- 'ka. Atanna -bha "kië -nu bha 'pö □në 'wo -bhöpë bha- "kanmë -nu 'ka.

⁴⁰ "Kpungtaadhe "dhiütöy 'ka -kɔ do 'wo blëe yaa bha -wo 'ka 'wo- -zuö pëng 'gü bha -yö -dho kë 'pö "dhü.

⁴¹ -A 'yi bha- 'ka, mang Mëgbömë a -dho Atanna -bha "kië -nu 'wo -ya -sü 'ka ma -ya 'gü bha- -nu bɔ 'ö 'wo 'më 'wo më -nu -pö sië 'wɔn yaa 'gü bha waa- 'wɔnyaakëmë -nu "pɛpɛ □gban bho ma -gblüdedhekëdhe 'gü,

⁴² 'ö 'wo- -nu -zuö pëng 'gü, -wo -dho -wëë -gbu bɔ -dhe bha □në- 'gü 'yö 'wo wo "sɔn zun- 'ka 'ko "dhiö "küüküüdhö.

⁴³ "Kë më 'dhe 'kö 'wo to Atanna dhɔɔbhaa -zian -ta bha, -a -nu 'bhü -dho bho □dhe 'yënnng- 'bhü 'dhö bho □sië -kɔ 'ö- 'gü bha- 'dhö -a -nu Dë -bha -gblüdedhekëdhe bha- 'gü.» 'Yö- pö- -nu -dhe: «'Wɔn 'gü ma -tu 'dhö 'më 'ö i -gɔ -bha kö yö □në 'a- pö bha (i "tu 'to- -bha -së 'ka 'kii- 'gü

ma).»

"Gwënnng 'ö Yesu -ya -da 'ö -gban ꞑnao 'ö -bin -sü 'ka -a -bha -a -dhiang 'ö Matiö -ya zë

⁴⁴ 'Yö go mü 'ö- pö: «-A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloo- -mü ꞑdhe Atanna -bha -gblüdedhe bha -yö ꞑdhe ꞑnao 'ö -bin -sü 'ka 'bhlaadhe do 'bha 'gü ꞑnë- 'dhö. 'Me ꞑyaa- yö, 'yaa ö "dhi -wo -ta me 'bha -dhe, "këë -a -dhi -dhe -ko yaa bha- -wön 'gü, -yö 'dho ꞑnë wo 'yö ö ꞑslöopë ꞑgban "pëpë "dhoo do 'yö nu 'yö 'bhlaadhe bha- dhö.»

"Gwënnng 'ö Yesu -ya -da 'ö -gban -zlöö ꞑbhlëesü -bha 'ö Matiö -ya pö

⁴⁵ 'Yö- pö: «-A -gen -mü 'zü ꞑdhe Atanna -bha -gblüdedhe bha -yö ꞑdhe -zlöö ꞑbhlëesü "dhöödomë 'ö- möo- sië ꞑnë- 'dhö. ꞑYaa- 'dhe 'ö- song 'dhö "gbu- -a yö,

⁴⁶ 'yö dho 'yö ö ꞑkwengpë ꞑgban "dhoo do 'yö nu 'yö- dhö.»

"Gwënnng 'dhe 'ö Yesu -ya -da 'ö -gban "nuu -zuö -sü -bha 'ö Matiö -ya pö

⁴⁷ 'Yö- pö: «-A pö 'a- wo "dhü bha- -gen 'bha -mü 'zü ꞑdhe Atanna -bha -gblüdedhe bha -yö ꞑdhe "nuu 'wo- -zuö "yi ꞑgblü 'kpüi- -ta 'ö 'yuü- ꞑgban "pëpë suu 'do 'do sü bha ꞑnë- 'dhö.

⁴⁸ ꞑYa kë ꞑdhe ꞑwaa- -zuö bha- wo "dhü ꞑya pa, 'yö- "nuuzuöme -nu 'wo- -gan 'wo dho- 'ka "kpung ꞑtaa 'yö 'wo- -zë 'gü -kë, 'yö- 'dhe 'ö- -zun "dhiü -bhlöö 'yaa 'dhö bha 'wo- ꞑwënnng "yi ꞑbhaa.

⁴⁹ -Yö -dho kë -ko do bha ꞑnë- 'gü "kpungtaadhe yën -yi 'ka. Atanna -bha "kië -nu -dho nu 'ö

'wo 'wonsëkëme -nu waa- 'wonyaakëme -nu -kan 'kwëë-.

⁵⁰ 'Yö 'wo 'wonyaakëme -nu -da peng 'gü. -Dhe bha □në 'wo dho -wëë -gbu bɔ- 'gü 'ö- -nu "son -yö zun- 'ka 'ko "dhiü "küüköüdhö.»

⁵¹ 'Yö Yesu -ya -nu dheε" kpɔ 'ö- pö: «'Ka- 'gü ma 'kpakpadhö -ee? 'Yö 'wo- pö: «□lin, 'ya- 'gü ma.»

⁵² 'Yö- pö 'zü- -nu -dhe -deewo □dhe: «-A -kë "dhü -sü 'gü, 'tonggɔme "pepe 'wo 'wɔn 'ö -gban Atanna -bha -gblüdëdhe -bha bha- dɔ 'kpakpadhö bha, -wo □dhe □naɔme dɔ 'ö pë -dee waa- pë zizi -nu sü ö -bha □naɔ 'gü 'ö- 'gü □gblü me -nu -ta □në- 'dhö.»

Yesu -bha -wo Nazadhetö -sü -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Makö 6,1-6; Dhukö 4,16-30)

⁵³ □Dhe 'ö Yesu □ya ö bo "gwënnɔ -nu bha- -nu 'klɔɔ- -pö -nu -dhe -sü 'ka, 'yö go -dhe 'dhe bha- 'gü,

⁵⁴ 'yö dho 'pödhe 'dhe 'ö 'nëdhe -kë 'gü bha- 'gü, 'yö dho Zuifö -nu -bha -yakwëëkëgükɔ 'gü 'yö -ya me draan- -sü -bha mü. 'Yö- 'wɔn -yö me "pepe 'wo gun 'mü -a -nu □gban kɔn, 'yö 'wo -ya pö -sü -bha: «'Wɔndɔdhe suu 'kö ya -yö -go -a 'ka 'me? "Dhabhliwɔn -nu 'ö- kë sië ya -ya -nu -draan 'me?»

⁵⁵ "Een "dhüyënme gbö (dɔ "wε 'ö me □gban 'kwa- dɔ) ya 'yaa -mü -ee? "Een Madhi gbö ya 'yaa kë □ni -ee? "Een -a 'zlaabɔ -nu 'waa -mü Zakö, Zosefu, Simɔ waa- Zudë -nu 'ka -ee?

⁵⁶ "Ξεν -a 'zlaa- dhong -nu 'waa mü 'wo kwa
 "piü -dhe ya- 'gü ya -ee? 'Wɔn "gblügbü -nu 'ö-
 kë sië ya -yö -go kë -faan 'ka 'mε 'sa?»

⁵⁷ -A -kë "dhü -sü -wɔn 'gü 'wii 'dhang bho Yesu
 "dhiü. Yesu -ya -pö yö □në- -wɔn 'gü -a -nu -dhe
 'ö- pö: «-Wo Atanna -wɔdhiüloomε □bhlëë -ya
 'pödhε "wεε □gban 'gü, "kεε 'waa- □bhlëë -ya
 -a -dɪ -go 'pödhε waa- -dɪ -go 'kɔɔdhε □në- 'gü
 tongtongdhö.»

⁵⁸ 'Mε 'wo bha- -nu -bha gɔɔgbudhe 'ö 'dhang
 -bho Yesu "dhiü -sü 'yaa gun- -nu -go bha- -wɔn
 'gü 'yii "dhabhliwɔn 'gbε 'bha kë mü.

14

*Zan Mezumε ga -kɔ -dhiang 'ö Matiö -ya zë
 (Makö 6,14-29; Dhukö 9,7-9)*

¹ -A "töng bha- 'gü kö Edhodö □në -gblüdë 'ka
 Gadhidhe -sε 'gü, 'yö Yesu -wɔn ma.

² 'Yö- pö ö -bha gwëëzë -nu -dhe □dhe Zan
 Mezumε □në □ya 'go ga 'gü 'ö □ya -bö. Yö □në-
 -wɔn 'gü 'yö "sɪ 'dhö- -dhe 'yö "dhabhliwɔn -nu
 kë sië bha.

³ -A pö 'ö- wo "dhü bha- -gɛn -mü □dhe 'ö gun
 "dhü kö □yaa- pö 'nu ö -bha gwëëzë -nu bha- -nu
 -dhe □dhe -wo Zan kun kö -wa -da -kaso 'gü. Kö
 □waa- 'kun □waa- -lö □waa- -da -kaso 'gü. 'Ö gun
 "dhü kö Edhodö □ya ö dheebhang Fidhipö -bha
 dhebhɔ 'wo- -dhe Edhodiadö bha- 'sü- -go.

⁴ Kö Zan □yaa- pö- -dhe □dhe 'yaa -së kö -a
 dheebhang -bha dhebhɔ -zë -yö -ya -go.

⁵ Kö -a pö 'ö Zan -ya wo "dhü bha □ya □sië
 Edhodö -dhe kö -ya "piü □dhe 'ö- zë, "kεε kö -yö

"suö sië Zuifö -nu -gɔ, -a -gen -mü □dhe kö -a -nu □gban "pepe -wo Zan -dɔ Atanna -wudhiüloomε 'ka.

⁶ "Kεε □dhe 'ö Edhodö bho "tüng bha- trookëyi □ya □loo, 'ö Edhodiadö 'dhu 'dhö "tan kë sië 'mε 'wo nu troo -ta bha- -nu -kuu "dhiü, 'yö -dhi Edhodö -dhe yaa 'gü yaa wo.

⁷ 'Yö -sö -bhö 'në bha- -dhe 'ö- pö: «Pë "bu pë 'ö dho- -wɔn pö ö -dhe ö -dho -a nu- -dhe.

⁸ 'Ö "dhü bha kö 'në bha- dhe □ya -wu 'kpɔ- bha kö □yaa- pö -yö Zan Mezumε -gɔ □në -wɔn pö. 'Yö 'në bha 'ö dɔ ö dhe -wu bha- -ta 'yö- pö Edhodö -dhe -yö Zan -gɔ -ya 'tea- do 'gü kö -yö ö gba- 'ka.

⁹ -A pö 'ö 'në bha -ya wo "dhü bha 'yii dhi -gblüdë Edhodö -dhe, "kεε □dhe 'ö -kë □dhe □ya "plüün bho 'mε 'ö- -nu -dhe troo -ta bha- -nu wëedhö 'ö □ya -sö -nu □gban -bhö bha- -wɔn 'gü, 'yö- pö ö -bha gwëë" -nu -dhe □dhe -wo 'dho kö -wo nu Zan Mezumε -gɔ 'ka- -dhe.

¹⁰ 'Yö mε do bɔ kö -yö 'dho Zan -gɔ "kan -dhe 'gü -kaso 'kɔ 'gü.

¹¹ 'Yö 'mε bha 'ö dho 'yö Zan -gɔ -kan 'yö -da 'tea- do 'gü 'yö nu- 'ka 'nëdhiëngnë bha- -dhe, 'yö dho- 'ka ö dhe -dhe.

¹² 'Yö Zan -bha □klangdhiü -nu 'wo nu 'wo- □gee sü 'wo dho- 'ka 'wo- bun bho, 'yö 'wo dho 'wo -ziö -gen 'gü Yesu -dhe.

Yesu -bha mε "gblü "sɔɔdhu "dhiü gba -kɔ -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Makö 6,33-44; Dhukö 9,10-17; Zan 6,1-14)

13 □Dhe 'ö Yesu □ya 'wɔn bha- ma, 'yö -da "kplagɔnë 'gü ö do 'ka 'yö dho -dhe "dhiü □nëng -dhe 'bha 'gü.

"Kεε □dhe 'ö me kpö 'gbε □waa- 'wɔn -dɔ, 'yö 'wo go 'pö- -nu 'gü 'wo -ta wo -gen -ta "yi "piü "yεεdhö 'wo dho- "gblɔɔ □keng-.

14 Yesu -bha -go "kplagɔnë 'gü -sü kö -yö zun "sia- kö me "dhaa -yö □klëen -sü 'ka -dhe bha- 'gü, 'yö- -nu -wëë -ya -kë, 'yö "yuëdhi -nu "pepe 'wo gun- -nu kpö 'gü mü bha- -nu -kë "klüöklü.

15 □Dhe 'ö dhɔng □ya -da, 'yö- -bha □klang -nu 'wo □yɔɔn- "sɔɔ 'wo- pö- -dhe: «"Bin □ya 'ma □ya bo, "kεε 'sa -dhe 'kwa- -bha ya -dhe "dhiü □nëng -dhe -mü, -bhöpë 'bha 'yaa □slɔɔ mü, □dhe 'ö "dhü -bhö -a pö 'me 'wo ya- -nu -dhe -wo 'dho 'pö- -nu 'gü kö -wo woo- -bhöpë -nu mɔɔ-!»

16 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'ö- pö: «'Aa bhoo, -a -dhe 'yaa- -bha kö -wo 'dho "dhü, ka □në -kaa -nu gba -bhöpë 'ka!»

17 "Kεε 'yö 'wo- -yɔ bɔ- -gɔ 'wo- pö: «-Bhöpë 'kö □ya 'to yi -gɔ yö □ya 'to 'bluu- bhe "sɔɔdhu waa- 'yuü- □ple.»

18 'Yö- pö- -nu -dhe: «-Ka nu- 'ka n -dhe yö!»

19 □Dhe 'ö □ya kë "dhü 'yö- pö 'me 'wo bha- -nu -dhe -wo -ya 'kpaa- -ta. □Dhe 'ö- -nu □gban "pepe □wa 'yaanu, 'yö ö -kɔ -da 'bluu- bhe "sɔɔdhu waa- 'yuü- □ple bha- 'gü, 'yö ö "yan "dhiü □wlü dhang- 'gü 'yö □bheə Atanna -dhe 'yö- nuε" bho 'yö- "kplükplü bho 'yö- nu ö -bha □klang -nu -dhe, 'yö 'wo- 'gü -gblü 'me 'wo bha- -nu -ta.

20 'Yö 'me 'wo bha 'wo pë -bhö 'wo kën, 'yö -bhöpë 'bha -yö to, 'yö- 'dhe 'ö to bha 'wo- □loo

'ko -ta, 'yö -kë 'bluu- "kplü töö -yan -kaong do ga
 ☐ple 'ka.

²¹ 'Mε 'ö Yesu -ya -nu "dhi gba "dhü bha- gɔɔn-
 -nu -dɪ -sloo kö 'wii 'nä -nu waa- dhong -nu
 dhung, -wo -moo mε "gblü "sɔɔdhu -nu -bha.»

*Yesu "ta -sü 'yi -ta -kɔ -dhiang 'ö Matiö -ya zë
 (Makö 6,45-52; Zan 6,15-21)*

²² -A -nu -bö pë -bhö -sü 'ka -sü oo, 'yö Yesu -yö
 to 'ö- pö ö -bha ☐klang -nu -dhe -wo -da "kplagɔnë
 'gü "vaandhö kö -wo "yi "kan, "sanni ö -bo -wu
 -kpɔ 'mε bha- -nu -bha -sü kö -wo dho wo -gɔ
 'pö- -nu 'gü -sü ☐zinng 'gü.

²³ ☐Dhe 'ö ☐ya bo ö -wu -kpɔ mε kpö bha- -nu
 -bha -sü 'ka, 'yö -da -tɔn 'nä 'bha bha- ☐gbin- kö
 -yö bhea" Atanna -dhe 'mü. -Yö -to -tɔn ☐gbin-
 mü ö do 'ka 'yö "bin -yö ma.

²⁴ "Töng 'ö kë sië- 'ka "dhü bha kö- -bha ☐klang
 -nu -zë ☐wa -gen -yan kpö "ta sü "yi -ta, "kεε kö
 "tεε "gbɪ- -yö ziö sië, 'ö go- -nu 'dho -zian 'ka, kö
 "yi -yö ☐bang "bang kë sië 'ö "yi kpö -nu 'wo -ma
 "yitagɔ bha- -bha.

²⁵ ☐Dhe 'ö -dhekpao "dhiü ☐ya ☐loo, 'wo dho
 -dhe -ga kö Yesu -yö "ta sië "yi -ta "wε tuaa ☐tuaa
 tuaadhö 'ö nu- -nu -zian 'ka.

²⁶ "Kεε ☐dhe 'wo wo "yan -kpan -bha kö -yö nu
 sië ☐dhe -kɔ bha- 'dhö "yi -ta, 'yö "suö 'dhö -da
 -nu 'gü, 'yö 'wo -ya "gbla -sü -bha 'wo- pö: «Mε
 -zii -mü!» 'Yö 'wo -ya "ta bhoo -da -sü -bha.

²⁷ "Kεε 'yö Yesu -yö to 'ö- pö- -nu -dhe: «-Ka ka
 zuë" kë -sɛa, 'ka 'dho "suö, ma -mü!»

28 'Yö Piëdhö -ya pö- -dhε: «N Dëmε, □ya kē i 'ka □dedewo tεan- 'ka kö -bhö dɔ kö mang -dɪ 'pö 'a "ta "yi -ta □dhε i 'dhö kö 'a nu i -dhε 'gü!»

29 'Yö Yesu -ya pö- -dhε: «-Bhö nu!»

'Yö Piëdhö -yö go "yitagɔ 'gü 'yö -da "yi -ta 'yö gun 'dho sië Yesu "piü.

30 "Kεε 'ö 'dho sië "dhü kö "tεε -yö ziö sië "gbu- 'ka "dhü -kpεawo, 'yö "suö 'dhö -da Piëdhö 'gü, 'yö -ya 'pö -dho "yi □wlöö -sü -bha, "kεε 'yö □gbla 'ö- pö: «N Dëmε, -bhö n dha!»

31 'Yö to 'yö Yesu -yö ö -gbe 'gü -pu -a "tüng 'ka 'yö- sën- -kɔ -bha 'yö- pö- -dhε: «"Eke, i -bha -zu -yö n -dhε -sü -yö 'dεdε □tɔn -kεε, Piëdhö! -Më □nē -kē 'yö 'i 'zēē- 'zē -kē?»

32 □Dhε 'ö- -nu □gban □ple □wa -da "yitagɔ 'gü, 'yö "tεε -yö bo ziö -sü 'ka.

33 'Yö- -bha □klang -nu 'dhε 'wo to "yitagɔ 'gü 'wo zun- -dhε wo kpiö 'gü 'wo- pö: «'Aa, yi Dëmε, Atanna Gbö -mü i 'ka □dedewo tεan- 'ka!»

Yesu -bha 'yuëdhi 'gbε -dha Zenezadhe -sε 'gü -kɔ -dhiang 'ö Matiö -ya zē

(Makö 6,53-56)

34 □Dhε 'ö □wa "yi bha- "kan □wa zun "sia- Zenezadhe -sε 'gü,

35 'mε 'wo "pεan bha- "piü -wo -to -mü 'wo Yesu dɔ, 'yö 'wo -ya -a nu -wɔn -dhεa "dhiü bho -sü -bha "sε 'gü -dhε □gban 'gü 'yö 'wo nu woo- "yuëdhi -nu 'ka- -dhε.

36 'Yö 'wo □bhεa- -dhε kö "yuëdhi -nu bha -wo wo -kɔ "fiëfiëdē -zē 'pa- -bha -sɔ "zɔ 'ka (kē "dhü kö -wo dha). 'Yö 'mε 'wo wo -kɔ pa- -dasɔ "zɔ 'ka "dhü bha- □gban "pεpε 'wo -kē "klüöklü.

15

'Wluu- -nu 'ö Fadhizien -nu -wa -ya waa-
Atanna -bha 'tong- -nu -dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö
Matiö -ya pö

(Makö 7,1-13)

¹ □Dhe 'ö □ya kë "dhü 'yö Fadhizien -nu
waa- Zuifö -nu -bha 'tonggome -nu 'wo go Zed-
hizadhemo 'wo nu Yesu "piü, 'yö 'wo- dhe" kpo
'wo- pö:

² «-Më □në -kë 'yö 'wluu- 'ö kwa "bhema -nu
-wa -ya bha, i -bha □klang -nu 'waa- -yaki -ya?
-A -gen -mü □dhe □waa- pö 'wo pë -bhö 'waa wo
-ko "zu □dhe -ko 'kwa- -kë 'ka kwa wo -ko 'gü -a
'dhö.»

³ 'Yö Yesu -ya -yo bo- -nu -go 'ö- pö: «Kaa -di
'pö □we, -më □në -kë 'yö 'kaa Atanna -bha 'tong-
-nu -yaki -ya ka -bha 'wluu- -nu 'won 'gü?

⁴ -A -gen -mü □dhe Atanna -ya -pö 'ö- pö:
«-Bhö i dë waa- i dhe -a -nu □bhlëë -ya»

□ya 'go mü 'zü:

«'Më 'ö □ya dhiang yaa zë ö 'kpome -nu -bha -wa
-më zë.»

⁵ "Kë 'yö ka -zë 'ka më -nu □draan 'ka- pö: «'Në
□yaa- pö ö dë waa- ö dhe -a -nu -dhe □dhe: 'Pë 'ö
gun n "piü □dhe 'a ka -ta 'kun- 'ka bha 'ma- -ya
Atanna -bha 'ka» kö -më -ya -kë -së □naa bha, kö-
'kpome -nu -bha tée 'yaa- -bha.

⁶ 'Sa 'ka- kë "dhü kö ka Atanna -wu 'ma □në 'wo
sië -zukplü -bha kaa- 'wluu- -nu -won 'gü bha.

⁷ □Flüme -nu! □Ya kë "dhü kö teanwon -gun Ezai
"piü Atanna -wu 'ö- pö ka -dhe yi 'bha 'ka 'ö- pö
□dhe:

⁸ «Atanna -ya -pö:

"Se ya- 'gü -mε -nu 'wo ya -wo n -dhiang zē wo
 -ben "dhiü "wεεwεε,
 n -dhɔ 'yaa- -nu zuē" -zē -bha,
 9 -a -wɔn 'gü n -dhɔ 'wo- -kē bha -wa -kē "wεεwεε;
 -a -gεn -mü □dhe -wo mε -nu -draan 'wluu- -nu
 'wo go mε "bhı- -nu 'gü bha □nē- 'ka □dhe
 'pē 'ö go ma □nē n 'gü -a 'dhö» bha- 'gü.»

*'Pē 'ö mε -kē -dhiisü Atanna wēēdhö 'ö Yesu -ya
 pö -a -dhiang 'ö Matiö -ya zē
 (Makö 7,14-23)*

10 □Dhe 'ö Yesu □ya ö bo- -pö -nu -dhe "dhü -sü
 'ka, 'yö mε kpö 'wo gun 'mü bha- -nu -dhe 'yö-
 pö- -nu -dhe: «-Ka ka "tu 'to kö dhiang 'ö maa zē
 bha 'ka- 'gü ma -sē 'ka!»

11 'Yö- pö- -nu -dhe: «'Pē 'ö -da mε "dhi 'gü yö
 -zē 'yaa mε kē -dhiisü Atanna wēēdhö, "kεε 'pē
 'ö go mε "dhi bha □nē mε -kē -dhiisü.»

12 □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö- -bha □klang -nu
 'wo □yɔɔn- "soɔ 'yö 'wo- pö- -dhe: «'Bhaa- 'wɔn
 □nē- dɔ □dhe -wɔ -nu 'i- pö siē bha -yö "ye siē
 Fadhizien -nu -bha -ee?»

13 'Yö- -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'ö- pö: «Pē "pεpε 'dhe 'kö
 -kē □dhe n Dē 'ö -ya -sü 'ka dhang- 'gü 'yii- ta, -a
 □gban "pεpε -dho bho "sεε.

14 -Kaa -nu 'to "dhü. "Yanwlüme -nu □nē
 'wo zian bho siē "yanwlüme -nu 'ka bha! "Kεε
 "yanwlüme -zē □ya zian bho "yanwlüme 'ka, □wa
 'dho -a -naa -mü -a -nu -pö -gblüga 'gü -sü 'ka.»

15 □Dhe □yaa- pö "dhü, 'yö Pıēdhö -ya pö- -dhe
 'ö- pö: «-Bhö "gwēnng 'i- -da bha- -ta "pu yi -dhe!»

16 'Yö Yesu -ya pö: «Kaa -dı 'pö 'kii 'wɔn 'gü ma
 □nē wo □kö -ee?

17 "Ξεν 'kaa- 'wɔn ɲnē- do ɲdhe pē 'kō mε -ya -bhō bha yō -zē -yō -bo mε "gblüü- 'ö -wo zang -ta,

18 "kεε -wɔ 'ö go mε zuē" 'gü 'ö bo mε "dhi bha ɲnē mε -kē -dhiisü Atanna wëëdhö -ee? A- -pō ka -dhe ɲdhe mε -wɔ bha ɲnē mε -dhii kun Atanna wëëdhö.

19 -A pō 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü ɲdhe -dhe 'ö mε zuē" "piü bha ɲnē -zɔgɔndhe yaya -nu 'wo go- 'gü, 'yō 'wo- -mε zü ɲyɔɔn mε zē -sü -nu oo, -da dhe "piü -sü "Ξεν -ziö mε -nu -bha gɔn ɲkeng- -sü -nu oo, -zua zē -sü -nu oo, ɲkwaan bho -sü -nu, ɲsua kē -sü -nu waa- mε -nu -dhiang yaa zē -sü -nu -bha.

20 Pē -nu 'wo mε -dhii kun ɲnē 'wo bha, "kεε pē -bhō -sü 'kō kō 'wii wo -kɔ "zu ɲdhe -kɔ 'ö kwa "bhema -nu -wa 'wluu- -ya 'ka -a 'dhö bha yō -zē 'yaa mε -dhii 'kun.»

-Dhebhɔnē do 'bha 'ö 'yaa Zuifö 'ka -a 'dhang -bho Yesu "dhiü -kɔ -dhiang 'ö Matiö -ya zē (Makö 7,24-30)

21 ɲDhe 'ö ɲya kē "dhü 'yō Yesu -yō go -dhe bha- 'gü 'yō dho Tii -pō waa- Sidon -pō -nu 'gü waa- bha ɲklang -nu 'dhö.

22 ɲDhe 'ö ɲwa ɲloo mü, 'yō dhebhɔnē do 'bha 'ö 'yaa Zuifö 'ka 'ö go Kanaa -sε 'gü 'ö -ya -sü 'ka "sε bha- 'gü bha 'ö nu "gbla -sü 'ka "gbu 'ka Yesu "piü 'ö- pō: «N Dēmε, Davi Gbö, -bhō "ta n -dhe n -wëë -bha -dhe! "Yina yaa 'ö n 'dhu 'gü ya -ya -wëë -dhe wo siē "gbu- -wa!»

23 "Kεε 'yō Yesu 'yii- -yɔ bo, 'yō- -bha ɲklang -nu 'wo ɲyɔɔn- "sɔɔ 'wo- pō- -dhe: «-Bhö dhebhɔnē

ya- "piü kē kö -yö ziö, -a -wü □ya kē -fæssü "gbła 'ö- wo siē 'ö -ziö 'ka kwa □keng- bha- -wön 'gü.»

²⁴ 'Yö Yesu -ya -yö bö- -nu -gö 'ö- pö: «-Ka -dhe -ga, Atanna -yö n -bö 'mε 'wo □dhe "bhlaa -tuö -nu 'ö □wa □dheng -a 'dhö Izraedhö -se ya- 'gü bha □nē- -nu -dhe.»

²⁵ "Kεε 'yö dhebhönē bha 'ö nu 'ö zun ö kpiö 'gü Yesu □wlöö 'ö- pö: «N Dēmε, -bhö "ta □nē wo n -dhe -wa!»

²⁶ 'Yö Yesu -ya pö- -dhe: «-A -dhe 'yaa- -bha kö -wo 'nē -nu -bhöpē 'sü -wa nu 'gben- -nu -dhe.»

²⁷ "Kεε 'yö dhebhönē bha 'ö- -yö bö 'pö Yesu -gö 'ö- pö: «-Yö "dhü tean- 'ka, n Dēmε, "kεε -a □blün 'dhe 'kö kön 'gben- -mε -nu -kö 'ka 'ö □wenng 'gben- -nu -wa yö -zē -bhö.»

²⁸ 'Yö Yesu -ya pö- -dhe: «'Aa dhebho 'i ya! i 'dhang bho Atanna "dhiü □dedewo -kεε! -Bhö 'dho, -yö -dho kē i -dhe □dhe -kö 'i- □moo- 'ka bha- 'dhö!» -A "tüng □dede bha- 'gü, 'yö- 'dhu 'dhö -kē "klüöklü.

Yesu -bha 'yuēdhi 'gbe dha -kö -dhiang 'ö Matiö -ya zē

²⁹ □Dhe 'ö □ya kē "dhü 'yö Yesu -yö go bha 'zü 'yö dho "yitagbea 'ö Gadhidhe -dhe "soo bha- "kpong "dhiü, 'yö -da -tön do □gbin- 'yö -ya mü.

³⁰ 'Yö -mε 'gbe -ta -gbe 'wo nu- "piü woo- -ta 'bebedhö -mε -nu oo, "yanwlümε -nu oo, □niöömε -nu oo, "bhübhü -nu waa- "yuēdhi 'gbe □dede 'ka, 'yö- -nu □gban "pεpε dha.

³¹ □Dhe 'ö 'mε 'wo bha □waa- -dhe yö kö "bhübhü -nu -wo "wü siē 'ö □niöömε -nu 'wo -kē "klüöklü 'ö -ta 'bebedhö -mε -nu 'wo do □zinng

'gü, 'ö "yanwölümε -nu 'wo -dhe yö, 'yö- 'wɔn -ya -nu kɔn □dedewo, 'yö 'wo -ya Izraedhö -mε -nu -bha Atanna 'tɔ bhɔ -sü -bha.

*Yesu -bha mε "gblü -yiisiö "dhiü gba -kɔ -dhiang 'ö Matiö -ya zë
(Makö 8,1-10)*

³² □Dhe 'ö □ya kē "dhü 'yö Yesu -yö ö -bha □klang -nu -dhe 'yö- pö- -nu -dhe 'ö- pö: «Ka -dhe -ga! 'Mε 'wo ya- -nu -wëë -yö n kē sië, -a -gen -mü □dhe 'wo -da n □keng- -a -dhekpaoyi -yaaga -naa □nē 'kεε kö -bhöpē 'bha 'yaa- -nu -gɔ, "kεε 'yaa n "piü 'pö □dhe 'a -wɔ 'kpɔ- -nu -bha kö 'wii pē 'bha -bhö, -a -gen -mü □dhe -a -nu faan -ya yën, kē "dhü kö "yiyaadhe 'ya 'dho- -nu bho 'ö 'wo -pö zian- kö -wo 'dho sië.»

³³ 'Yö- -bha □klang -nu 'wo- -yɔ bɔ- -gɔ 'wo- pö: «Mε -tu "tu 'wo ya -dhe -mεε □nē 'kwa dho- -nu -bhöpē □slɔɔ- -bha "tɔngtadhe ya- 'gü □zɔɔ?»

³⁴ 'Yö Yesu -ya -nu dheε" kpɔ 'ö- pö: «'Bluu- bhe □dhe □nē ka -gɔ?» 'Yö 'wo- pö- -dhe: «'Bluu- bhe "saɔple waa- 'yuü- 'nēsensennē 'bha □nē yi -gɔ.»

³⁵ □Dhe 'wo- pö "dhü 'yö- pö mε kpö bha- -nu -dhe -wo -ya "sia- 'dɔɔɔndhö.

³⁶ 'Yö 'bluu- bhe "saɔple waa- 'yuü- 'nē -nu bha- -nu sü 'yö Atanna nuε" bho- -wɔn 'gü 'yö- -nu "kplükplü bho, 'yö- nu ö -bha □klang -nu -dhe 'yö 'wo- 'gü -gblü 'mε 'wo bha- -nu -ta.

³⁷ 'Yö- -nu □gban 'wo pē -bhö 'wo kën. 'Yö- -kpεa -yö to, 'yö- -bha □klang -nu 'wo dho 'yö 'wo- "kplükplü -nu 'wo to -a -nu □loo 'ko -ta, 'yö kē töö -yan "saɔple 'ka.

38 'Mε 'wo 'bluu- -bhö "dhö bha- goon- -nu -dɪ -sloo -kpaa 'kwëë- -sü kö 'wii dhong -nu waa- 'në -nu -a -nu dhong, 'yö 'wo -kë mε "gblü -yiisiö.

39 □Dhe 'ö □wa 'wo bo pë -bhö -sü 'ka "dhö, 'yö ö -wu kpö- -nu -bha, 'yö yöö -dɪ 'pö 'ö -da "kplagonë 'gü 'yö dho Magadan -se 'gü.

16

"Dhabhliwön do 'ö Fadhizien -nu waa-Sadusien -nu 'wo- -dhe Yesu -gö kö -ya kë -a -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Makö 8,1-13; Dhukö 12,54-56)

1 Yi do 'ka 'yö Fadhizien -nu waa- Sadusien -nu 'wo nu Yesu "piü -a 'gü dan -dhe 'gü, 'yö 'wo- pö- -dhe □dhe -yö "dhabhliwön do kë wo "yaan kö -ya -zön wo -dhe □dhe Atanna □në- bo □dedewo tean- 'ka.

2 "Kεε 'yö Yesu -ya -yö bo- -nu -gö 'ö- pö: «□Ya kë □dhe 'yënn- -gö □ya bho -pö -dhe -bha kö dhang- -bha -dhe -yö -gblö -sü 'ka 'kaa- pö □dhe -dhe -dho □kpao -së 'ka dhia" -ee?

3 "Een 'zü -dhe □ya □kpao kö dhang- -bha -dhe -yö 'gbiin-, 'kaa- pö dha- -dho ban □dεε -ee? 'Wön -nu 'kö 'wo bha ka -kö -moö wo -zë -a -nu 'suan- bho -sü -bha dhang- 'gü □dhe -kö bha- 'dhö, "kεε 'wön 'suan- -bho -bha -wön -nu 'kö 'wo kë sië □dεε -yën ya- 'gü ya 'kaa □moö yö -zë 'suan- bho -sü -bha -oo?

4 Suu yaa -mε -nu 'wo □dεε -yën ya- 'gü 'ö 'waa 'to wo -wu -ta Atanna -dhe bha -ya -nu "piü □dhe 'wo "dhabhliwön -dhe yö, "kεε 'wii 'dho "dhabhliwön "wεε 'bha -dhe yö kö 'yii kë- suu

'ö -kë Zonasö 'ka yi 'bha 'ka bha- 'ka.» □Dhe 'ö
□yaa- pö "dhü, 'yö- -nu to 'mü 'ö -ziö.

*Fadhizien -nu waa- Sadusien -nu -bha me
□klang kë -ko -dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö Matiö -ya
pö*

(Makö 8,14-21)

⁵ Yesu waa- ö -bha □klang -nu 'dho -sü 'ka kö
-wo "yi "kan -wo 'dho "yi □taama, -a -bha □klang
-nu -zu -yö -bho 'bluu- 'sü -wön 'ka. □Dhe 'ö □wa
"yi "kan □wa bo "yi □taama,

⁶ 'yö Yesu -ya pö- -nu -dhe: «-Ka ka -dı 'kun
"seke 'ö Fadhizien -nu waa- Sadusien -nu -go bha-
-go!»

⁷ 'Yö- -bha □klang -nu 'wo -ya zaokpadhe -da
-sü -bha □dhe: «-Yö kë 'ö- wo □dhe 'kwii 'bluu-
'sü bha 'yö -kë 'yö- pö sië "dhü bha.»

⁸ □Dhe 'ö Yesu □yaa- 'wön do □dhe -wo zaodhe
-da sië wo "kwëë 'yö- pö- -nu -dhe: «-Më □në -kë
'yö 'ka -ya 'bluu- 'sü -sü zuën -ta? Ka -bha 'dhang
-bho n "dhiö -sü -yö 'dëdë -këë!

⁹ "Eën 'wön 'gü □dede □në 'kii ma □kö "dhü bha
-ee? "Eën ka -zu □në □ya 'to □ya bho 'bluu- bhe
"soodhu 'a- 'gü -gblü me "gblü "soodhu -ta 'ö- töö
-yan -kpëa -yö to bha- -wön 'ka "dhü bha -ee?

¹⁰ "Eën 'zü 'bluu- bhe "saople 'a- 'gü -gblü me
"gblü -yiisio -ta 'ö- töö -yan -kpëa -yö to bha ka
-zu □në □ya 'to □ya bho- -wön 'ka "dhü bha -ee?

¹¹ "Eën -yö kë -ko -kë □dhe 'yö 'ka ka -zu gon
□dhe a -wı 'bluu- □dede □në- 'ka? A- -pö ka -dhe
□dhe 'ka ka -dı 'kun Fadhizien -nu waa- Sadusien
-nu -bha □gong bha- -go.»

¹² □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö 'wo- 'wön dö □dhe 'yii "wı "seke □dede 'wo- -da 'bluu- -bha bha- 'ka, "keε -yö -wı Fadhizien -nu waa- Sadusien -nu -bha me draan- -ko □nē- 'ka.

Piedhö -bha Yesu -dö Atanna -bha -Yame 'ka -kö -dhiang 'ö Matiö -ya zē

(Makö 8,27-30; Dhukö 9,18-21)

¹³ □Dhe 'ö Yesu □ya 'dho □ya □loo "sego 'ö Fidhipö -bha Sezadhe -dhe -züzü bha- 'gü, 'yö ö -bha □klang -nu dheε" kpo 'ö- pö: «Ka- -ma me -nu -ta □dhe de suu □nē mang Megböme n 'ka?»

¹⁴ 'Yö 'wo- -yo bo- -go 'wo- pö: «Me 'bha -nu -wa -pö i -bha □dhe Zan Mezume -mü i 'ka, 'ö me 'bha -nu -wa pö (Atanna -wudhiüloomε) Edhi 'ö gun yi 'bha 'ka bha yö -mü i 'ka, 'ö me 'bha -nu -dı 'pö 'wo- pö -a me 'dhe 'wo- Zedhemi -kē bha yö -mü i 'ka, kö me 'bha -nu -wa pö siē 'zü Atanna -wudhiüloomε "wεε 'bha -mü i 'ka.»

¹⁵ 'Yö Yesu -ya pö- -nu -dhe 'ö- pö: «'Yö ka -zē □wε, ka ka -bha -pö □dhe?»

¹⁶ 'Yö Simo Piedhö -ya pö- -dhe 'ö- pö: Atanna -bha -Yame 'ö- bo yö -mü i 'ka! Atanna "yaandhe Gbö -mü i 'ka!»

¹⁷ □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö Yesu -ya pö- -dhe: «Simö, Zan gbö, i -bha -sē! -A -gen -mü □dhe teanwön 'dhe 'kö 'i- pö bha 'yii 'go mebhüdhε 'gü, n Dē Atanna 'ö -ya -sü 'ka dhang- 'gü bha □nē- -zon i -dhe.

¹⁸ -A -kē "dhü -sü bha- 'gü mang -dı 'pö a- -pö i -dhe □dhe -wo i -dhe Piedhö (□waa- pö "dhü kö -wa -pö -gwē). -Gwē 'i- suu 'ka bha, bhi □nē 'i dho kē □dhe -gwē 'wo 'ko "kpan -ya -ta bha n -bha 'dhö, (bhi □nē 'i dho Atanna -bha me -nu

-loo 'ko -ta -sü bha- zü bho), 'me 'wo "dhü bha ga -ko 'yii 'dho □moo- -nu -bha.

¹⁹ A -dho Atanna -bha -gblüdëdhë -dhaklı nu i -dhë, kö 'bha- "dhiü ta me "uu 'me 'ö- -go "kpung □taa yö kö -yö kë ta -sü 'ka- -me -go dhang- 'gü, "ëen kö 'bha- "pu 'pö me "uu 'me 'ö- -go "kpung □taa yö kö -yö kë "pu -sü 'ka- -me -go dhang- 'gü.»

²⁰ □Dhe 'ö □ya kë "dhü 'yö Yesu -yö -dhio dö -nu -ta glöwglödhö □dhe 'wa 'dho- pö me 'bha -dhë □dhe Atanna -bha -Yame 'ö- bo yö -mü ö 'ka.

*Yesu -bha ö ga -wön waa- ö -bö -wön -dhiang
'ö- zë 'ö Matiö -ya pö*

(Makö 8,31-38; 9,1; Dhukö 9,22-27)

²¹ □Dhe 'ö □yaa- pö- -nu -dhë "dhü, 'ö sü- 'yi bha -bha 'ö dho- 'ka "dhiü, 'yö zun ö -dı -wön -ta "pu -sü -bha ö -bha □klang -nu -dhë 'ö- pö: «N -dho Zedhizadhemö -wön -yö -dhö kö -kweagbö -nu waa- "saabhome -nu -gome -nu waa- Zuifö -nu -bha 'tonggome -nu -wo n -wëëdhë □dede bho. -Wo -dho n zë 'ö 'a- bo -a -dhekpaoyi -yaaga -naa 'ka.»

²² □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö Piëdhö -ya sü □ple 'gü, 'yö -ya -dön -bho 'ka -sü -bha. 'Ö- pö: «'Aa n Dëme, -më -dhiang □në 'i- zë "dhü, -a 'dhë 'kö bha Atanna -ya dö i 'ka □gbleen.»

²³ "Këë 'yö Yesu -yö □slëë ö 'gü, 'ö- pö Piëdhö -dhë: «-Bhö bho n 'ka taa- □gbleen, Sotraan! -Yö i "piü □dhe 'i n -da Atanna "dhiü, -a -gen -mü □dhe këng ka -zugöngüwön 'yaa do, i i -zu -gön □dhe me "bhı- -nu 'dhö.

²⁴ □Dhe 'ö □ya kë "dhü 'yö Yesu -ya pö ö -bha □klang -nu -dhë 'ö- pö: «'Ö me "uu me 'ö- "piü

□dhe 'ö ziö n □keng-, -a -me -yö bo -ya ö -dɪ -wɔn zuën -ta -sü 'ka kö -yö sēēbhodhe 'ö n -wɔn "glɔɔ "piü 'ö □dhe -a -me -dɔ -bha "dhü 'dhö bha- 'sü kö -yö ziö- 'ka n □keng-.

²⁵ -A -gɛn -mü □dhe 'me 'ö- "piü 'ö ö -dɪ dha -a -me -gɔ -dho 'to- 'gü, "kɛɛ 'me 'ö- -gɔ -yö to n -wɔn -bha, -a me -dho dha.

²⁶ "ɛɛn □ya kē □dhe me 'bha "kpungtaapē □gban "pɛpɛ suu □slɔɔ "kɛɛ kö i 'nii- -zē -yö □dhɛng Atanna "piü bha -oo, kö- □trɔɔn -mü -mē 'ka? "ɛɛn -mē □nē me- dho □mɔɔ- -bha kö -ya nu Atanna -dhe ö 'nii- -gotadhöpē 'ka.

²⁷ -Ka -dhe -ga, mang Mɛgböme -a -dho nu n Dē -bha 'tɔbhodhe bha- 'gü yaa- ma "kiē -nu -dhö, 'yö 'a 'me 'dhe "dhü -a □saa bho -a -tosɛa kē -kɔ -bha.

²⁸ A- -pö ka -dhe tɛan- □dede 'ka □dhe 'me 'wo -dhe ya- 'gü -a me 'gbɛ 'wii 'dho ga kö 'wii mang Mɛgböme ma -gblüdédhe nu -dhe yö.

17

Yesu -bha ö 'gü "gla -kɔ -dhiang 'ö Matiö -ya zē (Makö 9,2-13; Dhukö 9,28-36)

¹ □Dhe 'ö -dhekpacyi "saɔdo □ya ziö, 'yö Yesu -yö Piɛdhö 'dhö, Zakö waa- Zan 'ö -kē Zakö dheebhang 'ka bha- -nu -dhe 'yö 'wo dho -tɔn □gblɛɛn do □gbin-.

² 'Yö- -gla -a -nu "yaan mü, 'yö- wēédhe 'gü 'dhö -ya 'bhü -sü -bha □dhe 'yēnng- 'dhö, 'yö- -bha -sɔ 'bhü 'dhö -ya bho -sü -bha 'yö -dhe -pɔ -a -zü.

³ 'Yö- -bha □klangdhiü -nu -yaaga bha 'wo wo "yan -kpan Moizö waa- Edhi -a -nu -bha (kö □wa

'go dhang- 'gü □wa nu) kö waa- Yesu -nu -wo dhiang zë sië wo 'ko -dhε.

⁴ 'Yö Piεdhö -ya pö Yesu -dhε 'ö- pö: «N Dëmε, 'kwa -ya yö -yö -dho kë -së "dhε! -Bhö dɔ 'sa kö 'a sɔ 'kɔ 'në -nu -yaaga dɔ 'yö kö- do- kë i -bha 'ka, kö- do- kë Moizö -bha 'ka, kö- do 'dhε 'ö to -yö kë Edhi -bha 'ka -dhe!

⁵ Piεdhö -yö -to dhiang bha- zë -dhε 'gü, 'yö "dhuu kpö "yan bhɔ -sü 'bha -yö nu 'yö sɔ- -nu -ta, 'yö -wɔ do -yö bɔ "dhuu kpö bha- 'gü 'ö- pö: «N Gbö (do 'ö n -gɔ) 'yö ya -a -dhɔ -yö n -kë □dedewo, 'a n -gɔ -wɔn "pɛpɛ □gban □loo -sü 'ka yö □në- □kwεε-. □Ya 'pë 'ö- pö ka -dhε -kaa kë.»

⁶ □Dhe 'wo -wɔ bha- ma, 'yö "suü 'dhö -da -nu 'gü 'yö 'wo zun wo kpiö 'gü 'yö 'wo wo -gɔ "gblëenu Yesu -dhε.

⁷ 'Yö Yesu -yö □yɔɔn- -nu "sɔɔ, 'yö ö -kɔ -yε -a -nu -bha 'ö- pö: «-Ka "wlü, "suü 'ya 'dho ka kë!»

⁸ 'Wo dho wo "yan "dhiü "wlü kö Yesu yöö do □në □ya 'to mü.

⁹ □Dhe 'ö □wa zun -tɔn lɔɔ- -sü -bha, 'yö Yesu -yö -dhio dɔ- -nu -ta glɔglɔdhö 'ö- pö: «'Wɔn ka "yan 'dhö -da 'gü bha, 'ma 'dho- ma ka "dhi tongtongdhö kö ka- -gɛn dɔ sië mε 'bha -dhε "dhε! -Yö 'to ka zuë" "piü -yö 'to- ka "dhü -yö zun- 'ka mang Mεgbömε n -bö -yi -bha.»

¹⁰ □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö- -bha □klang -nu 'wo- dhεε" kpɔ 'wo- pö: «"Kεε -a pö 'ö kwa -bha 'tɔnggɔmε -nu -wa wo 'sa □dhε Edhi -dho nu □kö -blεsü, 'yö Atanna -bha -Yamε -yö gun -na nu ya- -gɛn -mü -më 'ka?»

¹¹ 'Yö- -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'ö- pö: «-A pö 'wo- wo "dhü bha tɛan- -mü, -a -gɛn -mü □dhε Edhi -dho

nu kö -yö Atanna -wɔn ɔgban -ya -yɛa 'gü -deewo ("pɛpɛdhö, 'yö -a -bha -Yamɛ gun -na nu).

¹² "Kɛɛ a- -pö ka -dhe ɔdhe Edhi ɔya nu 'nu, "kɛɛ 'wii wo "tu kɛwɔn -bha 'wɔn 'ö -dhi -nu -dhe ɔnɛ 'wo- -wɔ -ta. -Kɔ do 'wo Edhi -wɛɛdhe bho- 'ka bha ɔnɛ 'wo dho mang Mɛgböme n -wɛɛdhe bho- 'ka 'pö.

¹³ ɔDhe 'ö Yesu ɔyaa- pö "dhü, 'yö- 'wɔn to 'ö -da -bha ɔklang -nu "yaan ɔdhe -yö "wɪ siɛ Zan Mɛzumɛ ɔnɛ- 'ka bha.

Yesu -bha 'yina yaa -nɛ do -kɛ "klööklö -kɔ -dhiang 'ö Matiö -ya zɛ

(Makö 9,14-29; Dhukö 9,37-43a)

¹⁴ ɔDhe 'ö ɔwa nu ɔwa ɔloo -dhe 'wo mɛ "dhaa to- -bha bha- 'gü, 'yö gɔndɛ do 'bha bha 'ö ɔyɔɔn Yesu 'sɔɔ, 'yö zun ö kpiö 'gü- -dhe.

¹⁵ 'Yö- pö: «N Dɛmɛ, -bhö n gbö ya- -wɛɛ -ga -dhe. Gloɔ "dhe -yua 'ö- 'gü ya -ya -wɛɛ -kɛ wo siɛ "gbɪ- -wa. (-A "su yaa ɔya bho,) -ya -pö pɛng "dhiü -dhe -nu waa- "yi ɔbhaa -dhe -nu 'gü "kwɛɛ klö klö ɔdedewo.

¹⁶ A kɛ -nu 'nu- 'ka i -bha ɔklang -nu ɔnɛ- -nu -dhe kö -wa dha n -dhe, "kɛɛ 'wii ɔmɔɔ- -bha.»

¹⁷ ɔDhe 'ö 'mɛ bha ɔya bo- -pö "dhü -sü 'ka, 'yö Yesu -ya pö ö -bha ɔklang -nu -dhe 'ö- pö: «Gɔɔgbumɛ -nu, suuyaame -nu 'ka ya! -Dhekpaɔyi ɔdhe ɔnɛ 'a dho 'sü 'zü -deewo kö 'a- kɛ ka "piü? "Ɛɛn a -dho ka -kwɛɛ bun 'zü -dhekpaɔyi ɔdhe ɔnɛ 'ka -deewo kö 'ka gun -na 'wɔn 'gü ma kö 'ka 'dhang bho n "dhiü? 'Yö- pö -ka nu n -dhe 'nɛ bha- 'ka!»

18 □Dhe 'wo nu- 'ka, 'yö □gbla "yina yaa 'ö gun-bha- 'gü bha- -ta. -Yö -to -dhe do bha- 'gü 'ö go- 'gü 'yö -kë "klüöklü.

19 □Dhe 'ö □ya kë "dhü 'yö- -bha □klang -nu bha 'wo- -dhe -dɪ -wɔn "dhiü 'yö 'wo- dheε" kpɔ 'wo- pö: «Yi -ko 'ö 'yii □mɔɔ "yina yaa 'dhe ya- -bha bha- -gen -mü -më 'ka?»

20 'Yö- -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'ö- pö: «-A -gen -mü □dhe 'kaa 'dhang □në- bho Atanna "dhiü. A- -pö ka -dhe tɛan- □dede 'ka □dhe: □Ya kë □dhe ka -bha -zɔ -yö Atanna -dhe -sü □blünga □ya kë □dhe kplɔɔ" ga -zian □në- 'dhö, ka -dho □mɔɔ- -bha 'ka- pö -tɔn -dhe: <-Bhö 'go i "gblɔɔ bha- 'gü 'i 'dho -dhe ya- 'gü!» 'ö -kë □dhe -ko bha- 'dhö. Ka -fiëbhawɔn 'yii dho kë.»

21 ["Kεε "yina yaa suu 'dhe 'kö bha- -kë mε 'gü -sü -faan -yö -slɔɔ -bheα Atanna -dhe -sü waa- 'sunng- 'ma -sü □në- 'gü.]

Yesu -bha ö ga -wɔn waa- ö -bö -wɔn -dhiang -dee 'ö- zë 'ö Matiö -ya pö (Makö 9,30-32; Dhukö 9,43-45)

22 □Dhe 'ö yi do 'ka kö waa- -bha □klang "dhiü -nu □gban "pepe -wo -dhe do 'gü Gadhidhe -se 'gü, 'yö Yesu -ya pö- -nu -dhe 'zü 'ö- pö: «-Wo -dho mang Megböme n "dhiü dɔ mε "bhɪ- -nu -dhe

23 'ö 'wo n zë. "Kεε -a -dhekpɔɔyi -yaaga -naa bha, a -dho -bö 'ka.» □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö -wëë -yö bɔ- -bha □klang -nu bha- -nu -ta □dedewo.

'Nii- song bho -sü 'ö Atanna -gɔ 'kɔɔdhö -a -dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö Matiö -ya pö

24 □Dhe 'ö Yesu waa- ö -bha □klang -nu □wa 'dho □wa □loo Kapεεnaomö -pö 'gü, 'yö Atanna -dhokëgüko 'niisongkunme -nu 'wo □yoon Piedhö "soo 'yö 'wo- dheε" kpo 'wo- pö: «Ka -gomε -yö Atanna -dhokëgüko 'nii- song -bho "weε -ee?»

25 'Yö Piedhö -ya pö: «□iin, -ya -bho.» □Dhe 'ö Piedhö □yaa- pö "dhü, 'ö -da sië 'koodhö, Yesu □në dhiang zë- dhe -bleblesü 'ö- pö: «Simö, 'nii- song bho -sü -nu waa- pë bho -sü -nu 'ö "kpong □taa -gblüdë -nu -dhe bha i i -bha -pö 'gü □dhe? -A -dheε -bha kö de -nu □në -wa bho, -a -nu gbö -nu -ee, "εεn me "weε -nu -ee?»

26 'Yö Piedhö -ya pö: «-A -dhe 'yaa- -bha kö -gblüdë gbö -nu -zë -wa bho.» 'Yö Yesu -ya -yo bo Piedhö -go 'ö- pö: «-Yö "dhü tean- 'ka, -a -dhe 'yaa- -bha kö -gblüdë gbö -nu -zë -wa bho (□ya kë "dhü kö- dhe 'yaa- -bha □dhe 'a- -bho 'pö).»

27 "Kεε yö □në- □gban 'gü, 'kwa 'dho 'me 'wo ya- -nu -siödhewon kë, □dhe 'ö "dhü, -bhö 'dho "yi "kpong "dhiü kö 'i piü" -da, 'yuü- -blesü 'ö bhaa- -sü bha 'i- "dhi "pu kö 'i -dhe -ga -a "dhieng 'gü, i -dho "tanmaga do 'ö □moo kweng koo- 'nii- song -bha -a yö 'mü kö 'i- 'sü 'i nu- 'ka kö 'i koo 'nii- song bho- 'ka -a -nu -dhe.

18

*'Me 'ö- -due 'dhö 'kpüi- Atanna -bha -gblüedhe
'gü 'ö Yesu -ya pö -a -dhiang 'ö Matiö -ya zë
(Makö 9,33-37; Dhukö 9,46-48)*

¹ Yesu -bha □klang -nu -wo -yoon "soo -a "tüng □dede bha □në- 'gü 'yö 'wo- dheε" kpo 'wo- pö: «'Me 'yi i □keng-ya de □në -due 'dhö 'kpüi- Atanna

-bha -gblüdëdhëkëdhë 'ö dhang- 'gü bha- 'gü, yi Dëmë?»

² □Dhë 'ö □waa- dhë" bha- 'kpö "dhö, 'yö Yesu -yö 'në 'në 'dëdë 'në do -dhë, 'yö- dö- -nu wëëdhö 'yö- pö:

³ «-Ka -dhë -ga, a- -pö ka -dhë tēan- □dede 'ka □dhë kö 'kii ka zuë" slëë- kö 'ka "wı 'wōn -bha □dhë 'në 'sensēn 'në -nu 'dhö 'kii 'dho ka -duë -zian □slōō Atanna -bha -gblüdëdhëpö 'ö dhang- 'gü bha- 'gü.

⁴ -A -gēn -mü □dhë 'mē 'ö- -duë 'dhö 'kpīi- Atanna -bha -gblüdëdhë bha- 'gü, yö -mü 'mē 'ö- "tu 'yaa kē ö -dı -wōn -bha □dhë 'në 'ö ya- 'dhö bha □nē- 'ka.

⁵ 'Mē 'ö dho 'në -nu 'ö- -nu suu 'dhö ya- -nu -dhēng bun n -wōn 'gü, kö -yö ma □nē n -dhēng bun bha.»

(*Makö 9,42-48; Dhukö 17,1-2*)

⁶ 'Yö- pö: «Mē "uu 'mē 'ö dho kē 'në -nu 'wo 'dhang bho n "dhiü "dhü bha- mē do -zian -pö 'wōn yaa 'gü -mē 'ka, -a fië- -to kö -wo -gwë kpö 'gbiin- do dun- -mē bhö -bha kö □wa -zuö 'ka □weeyi □bhaa kö -ya zë ('wōn 'ö Atanna dho- wō- ta bha- -bha).

⁷ "Kpungtaame -nu -bha -yö -wëësü, -a -gēn -mü □dhë 'wōn -nu 'wo dho mē -nu -da 'wōn yaa kē -sü 'gü "dhü bha -wo -dhö. -A -wōn 'gü -wo -dho 'to kē -sü -bha -kpëawo, "këë 'mē 'kö dho kē -a kē -mē 'ka bha □nē- -mē -bha 'dhö -wëësü!

⁸ □Ya kē □dhë i -ko waa- i -gēn □wa kē i -da 'wōn yaa 'gü -pë 'ka, -bhö -a -nu "kan i -bha kö 'i- -nu -zuö -dhë □gblëēn 'gü ("tūng 'ö 'bhii- kē □kö bha- 'ka). -A -gēn -mü □dhë -da i -ko waa- i -gēn "kplü

'ka -sü 'ö Atanna -bha -gblüedëdhëkëdhë 'gü, -a fië- -dhö i -ko waa- i -gën □gban -to i -bha -sü 'ö 'wo i -zuö 'ka peng 'ö 'yaa "dhuu -a 'gü -sü -ta.

⁹ □Ya kë □dhë i "yanga do □ya kë i -da 'wön yaa 'gü -pë 'ka, -bhö -a bho 'mü kö 'i- -zuö -dhë □gblëen 'gü ("töng 'ö 'bhii- kë □kö bha- 'ka), -a -gën -mü □dhë i -da Atanna -bha -gblüedëdhëkëdhë 'gü -sü 'ö i "yanga do 'ka, -a fië- -dhö 'ö -ziö 'ka i "yanga □gban □plë -to mü -sü 'ö 'wo i -zuö 'ka peng 'ö 'yaa "dhuu -a 'gü -sü -ta.»

*"Gwënnng 'ö Yesu -ya -da 'ö -gban "bhlaa 'ö
□dhëng 'wo- yö -a -bha 'ö Matiö -ya pö
(Dhukö 15,3-7)*

¹⁰ 'Yö go mü 'ö- pö: «-Ka ka -dı 'kun 'në -nu 'wo ya- mē do -zian -zë "dhiisü -bha! -A -gën -mü □dhë 'a- pö ka -dhë tēan- □dede 'ka □dhë: Atanna -bha "kië -nu 'wo dhang- 'gü □në 'wo "yan -to -nu -bha -mē -nu 'ka, 'yö 'wo do -sü 'ka n Dë 'ö dhang- 'gü -a wëedhö "töng □gban 'gü (kö -wa -nu -bha za do).

¹¹ [-A -gën -mü □dhë mang Mëgböme a -nu 'mē 'wo □dhëng -sü 'ka □në- -nu dha -dhë 'gü.]

¹² "Eën □ya kë □dhë "bhlaa këng do □ya kë mē do -go kö -a do -yö □dhëng, 'yii 'dho- -kaong "sueisiö ga "sueisiö -kpëa 'ö to- 'to -tön □gbin- 'ö dho -a 'dhë 'ö □dhëng bha- mōo- -dhë 'gü -ee? "Eën 'yaa "dhü -ee?

¹³ A- -pö ka -dhë tēan- □dede 'ka □dhë: □Yaa- yö, -a zuë" □nii -yö -da "bhlaa doseng bha- yö -wön 'gü, 'ö -ziö 'ka -a -kaong "sueisiö ga "sueisiö 'ö 'wii □dhëng bha- -ta.

14 Ka Dë 'ö -ya -sü 'ka dhang- -nu 'gü bha, 'yaa-
 'piü □dhe 'me 'wo (bɔ ö 'ka 'wo) □dhe 'në -nu ya
 'dhö bha- me doseng -zian -yö □dheng -kɔ do bha
 □në- 'gü.»

*I dheebhang □ya 'wɔn yaa kē -a 'kun -kɔ
 -dhiang 'ö Yesu -ya zē 'ö Matiö -ya pö*

15 'Yö go mü 'zü 'ö- pö: □Ya kē □dhe i dheebhang
 □ya 'wɔn yaa kē, -bhö 'dho- "piü kö 'pē 'ö- -kē 'ö
 'ya- bha 'i- -zɔn -dhe, "kɛɛ 'ka kē 'mü □ple. □Ya kē
 □dhe □ya "wɪ i -wɔ -bha kö 'bha- dha □naa bha.

16 □Ya kē 'zü □dhe 'yii "wɪ i -wɔ -bha, -bhö 'dho
 'i me do "ɛɛn me □ple -dhe kö -wo □nɛng i -bha
 kö 'ka 'dho mü. Kē "dhü kö pē "ɔɔ pē 'ö 'ka dho-
 pö 'mü bha kö 'ka- pö me □ple "ɛɛn me -yaaga
 "yaan kö -wo kē ka "sɛɛ- 'ka □dhe -kɔ 'ö Atanna
 -wɔ -ya pö- 'ka- 'dhö.

17 □Ya kē 'zü □dhe 'yii "wɪ me -yaaga bha ka -wɔ
 -bha, -bhö Atanna -bha me -nu □loo 'ko -ta kö 'i-
 -da -nu -dhe. □Ya kē □dhe 'yii ö "tɔ 'to me 'wo bha-
 -nu -wɔ -bha tongtongdhö, -bhö -a -ga □taamasü
 'gü □dhe 'me 'yaa Atanna dɔ □në- 'dhö.»

18 'Yö- pö: «A- -pö ka -dhe tɛan- □dede 'ka □dhe:
 Me "ɔɔ me 'ö ka dho- 'tong- -ya -ta Atanna -bha
 zian -ta "kpung □taa yö, 'tong- -dho kē- -me -ta
 dhang- 'gü. "ɛɛn me "ɔɔ me 'ka dho- -mawɔn 'to
 "kpung □taa yö, Atanna -dho -a -me -mawɔn 'to
 dhang- 'gü.

19 A- -pö ka -dhe 'pö □dhe: Kö me □ple -wɔ -yö
 kē 'wɔn 'gü do ka kpö 'gü "kpung □taa yö, kö -wo
 bhɛa" n Dë Atanna -dhe pē "ɔɔ pē 'kö- -wɔn 'gü,
 yö 'ö -ya -sü 'ka dhang- -nu 'gü bha, -yö -dho -a
 nu- -nu -dhe.

20 -A -gen -mü □dhe -dhe 'ö me □ple "εen me -yaaga 'wo -ya -sü 'ka wo kpö 'ka- -bha n 'to 'gü, kö a- -nu kpö 'gü.

"Gwënnng 'ö Yesu -ya -da 'ö -gban gwëëmi 'ö 'yaa me 'bha -mawon 'to -a -bha 'ö Matiö -ya pö

21 □Dhe 'ö Yesu □yaa- pö "dhü, 'yö Piεdhö -yö □yoon- "soo 'ö- dheε" kpö 'ö- pö: «N Dëme, n dheebhang 'ö 'won yaa -kë n 'ka -kpeawo, a -dho -a -bha 'won yaa -mawon 'to -gen -yan 'ka □dhe? "Een 'a- kë "dhü -gen -yan 'ka "saople -ee?»

22 'Yö Yesu -ya pö- dhe 'ö- pö: «-Abin! 'Mii- pö i -dhe -gen -yan 'ka "saople, "këε -gen -yan -kaong "saople -gao "saople.

23 (□Ya kë "dhü kö- "dhiütodhe 'yaa 'dhö □naa bha.) 'Yö □në- -won 'gü, 'yö 'a dho- pö ka -dhe □dhe: Atanna -bha -gblüädēdhe bha -yö -bho -gblüädē do 'bha -bha 'won -bha.

-Gblüädē 'bha bha □në- pö ö -bha gwëëzē -nu -dhe yi do 'ka □dhe: «Ma □nao "pepe 'ö ka -go bha, -ka nu- 'ka kö 'kwa- dhung!»

24 □Dhe 'ö □wa nu □nao bha- 'ka, 'ö □wa zun- dhung -sü -bha -sē 'ka, 'yö 'wo -wo me do 'ö- -bha 'wëë- "gblü këng drun "po -yö gun- -bha bha- 'ka, 'yö 'wo nu- 'ka- -dhe.

25 'Ö gun "dhü kö gōndēnē bha pē "uu pē 'bha 'yaa- -go kö -yö "po bha- bho- 'ka. □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö- dëme -ya pö- 'dhö, -a -bha dhebho 'dhö, -a -bha 'nē -nu 'dhö, -wa nu 'go □dhuëng 'ka waa- □sloöpē □gban 'dhö kö ö -bha 'wëëga bha -yö □sloo.

26 □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö- -bha gwëëmi bha 'ö zun ö kpiö 'gü- dhe 'yö □bhea 'ö- pö: «N Dëme,

-bhö i zuë" kē -sea n "piü kö 'a i -bha "pɔ pē bha-mɔɔ- -dhe!»

²⁷ □Dhe □yaa- pō "dhü, 'yö- -wëë 'dhö -gblüdē bha- -kē 'yö- pō- -dhe: «'Ma i -mawɔn 'to, -bhö 'dho!»

²⁸ □Dhe 'ö gɔndënë 'ö -gblüdē -ya -mawɔn 'to bha □ya zun "kpenng, 'yö -kpan ö yëkëyɔɔ 'ö weng 'wo yë -kē -gblüdē do bha- "piü, "kεε 'ö yö -zē -a -bha 'wëë- kēng □ple -nu "sinma "pɔ 'dhö- -bha bha- -bha. 'Yö sa- -ta, 'yö kun bhea" kpenngkpenngdhö 'yö- pō- -dhe: «-Bhö ma 'wëëga bha- nu!»

²⁹ 'Yö- yëkëyɔɔ bha 'ö zun- -dhe kpiö 'gü, 'yö □bhea 'ö- pō: «-Bhö do "gbu- kö 'i i zuë" kē -sea n "piü kö 'a i bha "pɔ pē 'ö bha- mɔɔ-!»

³⁰ "Kεε 'yö yö -zē 'yii "wɪ- -bha, 'yö- kun 'ö- -da -kaso 'gü 'yö dho ö zun- 'ka -a -bha "pɔ bha- □gban bho -sü -bha.

³¹ □Dhe 'ö- "tεabo -nu 'wo 'wɔn bha- -dhe yö, 'yö -wëë -yö bɔ- -nu -ta □dedewo, 'yö 'wo dho 'wo -ziö 'gü wo -gɔmε -dhe.

³² □Dhe 'ö- -nu -gɔmε -yö 'wɔn bha- ma, 'yö ö -bha gwëëmi bha- -dhe 'yö- pō- -dhe: «Gwëë" "klv yaasü! Bhea" □nē 'i- wo n -dhe ma 'wëëga 'ö i -bha bha- -wɔn 'gü 'yö 'a- □gbao i -gɔ.

³³ □Ya kē "dhü -a -dhea bha 'nu kö i "tεado bha- -wëë -yö i kē 'pō □dhe -kɔ 'ö i -wëë -yö n -kē 'ka bha- 'dhö, "kεε 'yö 'bhii yö -zē kē.»

³⁴ 'Wɔn bha- -siö -gɔmε bha- -bha -kɔ yaa bha- -wɔn 'gü, 'yö- kun 'pō 'ö- -da -kaso 'gü kö -wa -wëë -kē wo □dedewo -yö 'dho -yö zun- 'ka -a -bha "pɔ bha- □gban bho -sü -bha.

³⁵ 'Yö Yesu -ya pö ö -bha □klang -nu -dhe: «□Ya kë □dhe 'me 'ka "dhü 'do 'do 'ka 'kii ka dheebhang -mawon 'to ka zuë" □gban 'ka, n Dë 'ö -ya -sü 'ka dhang- -nu 'gü, -yö -dho ka kë -ko do bha □në- 'gü.

19

*Yesu -bha me draan- -wu 'ö -gban dhe -bho "bü -sü -bha -a -dhiang 'ö Matiö -ya zë
(Makö 10,1-12)*

¹ □Dhe 'ö Yesu □ya bo -a -nu □klang kë -sü 'ka 'wön -nu bha- 'ka, 'yö go Gadhidhe -se 'gü 'yö dho Zude -se "pean 'dhe 'ö bo "yi 'wo- Zuuden -kë bha- □taama bha- 'gü.

² Me kpö 'gbe □dede -wo -dho 'zü- □keng- mü 'ö- -nu dha -a -nu -bha "yua -nu -go.

³ -Dhe bha □në Fadhizien -nu ga 'bha 'wo nu Yesu -gen moo- -dhe 'gü mü, 'yö 'wo- dhe "kpö 'wo- pö: «'Me i -bha dhebho □ya i -siödhewon kë bha -oo, 'kö 'zü 'ö -kë 'wön suu "bu suu 'ö- 'ka, -yö -së kö- -me -ya -bha dhebho bha- bho "bü -ee?

⁴ 'Yö Yesu -ya -yo bo- -nu -go 'ö- pö: «'Pë 'ö -ben zë -sü 'ka Atanna -wu 'gü 'kaa- do □në wo -ee? <-A zübhoyi 'ka Atanna -yö goon- waa- dhebho □në- -nu -da.>

⁵ 'Yö go mü 'ö- pö: <-A -kë "dhü -sü 'gü, goon- -dho "kan ö dë waa- ö dhe -a -nu -bha, 'yö waa- -bha dhebho 'wo -tosea -kë, 'yö weng 'wo -kë pë do 'ka.>

⁶ □Ya kë "dhü kö dhe waa- gon 'wo bha 'waa me □ple 'ka 'zü, kö □wa kë pë do □në- 'ka. -A -kë "dhü

-sü 'gü kö 'pë 'ö Atanna □yaa- □nëng 'kwëë- bha, me 'bha 'ya 'dho- pö 'ö- "kan 'kwëë-»

⁷ 'Yö Fadhizien -nu -wa dhεε" kpɔ 'zü 'wo- pö: «-Yö -kë 'sa □dhε 'yö Moizö -zë 'ö- pö me "uu me 'ö □yaa- pö 'ö dhe bho "bü, -a -me -ya -bho "bü 'sëedhε kë kö -ya □nëng- -bha?»

⁸ 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'ö- pö: «Kaa- gɔɔgbɪdhε bha □në- -kë 'yö Moizö -ya pö "dhü, "kεε 'yaa gun "dhü -blεsü.

⁹ A- -pö ka -dhε □dhε: Me "uu me 'ö ö -bha dhebhɔ bho "bü, kö- -gen 'yii kë- zuazëwɔn -zë 'ka, kö -yö 'dho -yö dhe "wεε 'sü, kö- -me -yö -da □në wo me -nu -bha dhe "piü bha.»

¹⁰ 'Yö- -bha □klang -nu 'wo □yɔɔn- "sɔɔ 'wo- pö- dhε: «□Ya kë "dhü yö -zë 'gü kö -to -kiegbao 'ka -sü fië- -dhö 'sa -dhe.»

¹¹ 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'ö- pö: «-Wu 'dhε 'kö 'a go- pö bha me □gban 'wii 'dho yö -zë 'gü ma, kö 'yii kë me 'dhε 'kö Atanna -ya 'gü ma -sü nu- -nu -dhε -a -nu 'ka.

¹² 'Wɔn -gen 'gbε -yö -dhö 'ö me 'gbε 'waa □mɔɔ- -bha kö -wo dhe 'sü- -wɔn 'gü. Me 'bha -nu -wo -bhɔ wo -bha 'ka, 'ö me 'bha -nu -dɪ 'pö me "bhɪ- -nu □në 'wo- -nu -kë "dhü. 'Yö- me 'bha -nu -dɪ 'pö, -a -nu -to -kegbao 'ka -wɔn -gen 'dhö -gban Atanna -bha -gblüeddhε -wɔn -bha. Kë "dhü kö 'wo- -bha yë kë woo- -tosεa □gban 'ka. 'Ma- pö "dhü, -a 'gü ma -me -ya ma!»

*Yesu -bha 'dhuë- -kë 'në -nu -bha -kɔ -dhiang 'ö
Matiö -ya pö*

(Makö 10,13-16; Dhukö 18,15-17)

¹³ □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö me -nu -wo nu 'në 'sεennë -nu 'ka- -dhε kö -yö ö -kɔ kpa -a -nu -ta

kö -yö bhea" Atanna -dhe -a -nu -won 'gü, "kεε 'yö- -bha □klang -nu 'wo -ya -ya 'me 'wo bha- -nu "yan 'gü -sü -bha.

¹⁴ 'Yö Yesu -ya pö- -nu -dhe: «-Ka ka kwaa- 'nēseennē -nu -zü kö -wo nu n "piü 'ka 'dho -a -nu "piü kē, -a -gen -mü □dhe Atanna -bha -gblüdedhe -yö 'me 'wo bho 'nē -nu ya- -nu -bha □nē- -nu -bha 'ka.»

¹⁵ 'Yö ö -ko -ya -nu □gbin-, 'yö 'dhuē- -kē -nu -bha 'yö -ziö.

*□Naome do yee kē Yesu □keng- -ko -dhiang 'ö
Matiö -ya zē*

(Makö 10,17-31; Dhukö 18,18-30)

¹⁶ □Dhe 'ö dho 'ö □loo -dhe 'bha bha- 'gü, 'yö 'nēglönnē do 'bha bha 'ö nu- "piü 'yö- dheε" kpo 'ö- pö: «N Dēmε, -mē -won -sē □nē 'ma- kē 'yö 'a dho □sii 'ö 'yaa yēn -a □slö?»

¹⁷ 'Yö Yesu -ya pö- -dhe 'ö- pö: «I n dheε" -kpo 'won 'ö -gban 'won -sē -bha -a -won 'ka -mē -won 'gü? Atanna yöö do □nē- kēwon 'dhö -sē. □Ya kē □dhe □sii 'ö 'yaa yēn bha- -dho □ya kē i -bha kö -bhö i 'gü do "gbu- kö 'i Atanna -bha 'tong- -nu □nē- □bhlēē -ya!»

¹⁸ 'Yö- pö Yesu -dhe 'ö- pö: «'Tong- -mεε?» 'Yö Yesu -ya -yo bo- -go 'ö- pö: «'Tong- 'ö- pö □dhe:

<'Bha 'dho mε zē,

'bha 'dho -da mε -nu -bha dhe "piü,

'bha 'dho □kwaan bho,

'bha 'dho □sua -ya mε 'bha -bha,

¹⁹ -bhö i dē waa- i dhe- -nu -ya □bhlēē 'gü,

i këyö -dho -yö i kē □dhe i -dı 'dhö bha- yö.»

20 'Yö 'nëglöønnë bha 'ö- pö Yesu -dhë: «'Tong-dhë 'kö bha 'ma- gban 'kun, -a -mëë në ya 'to?»

21 'Yö Yesu -ya pö -dhë: «'Bha- pö- "dhiü -yö pa Atanna wëëdhö, -bhö 'dho kö pë "pëpë 'ö i -gö 'i- gban 'go, kö 'i- song bha- gbaö "flëëmë -nu -gö kö 'i nu 'i -da n keng-. 'Bha- kë "dhü i -dho naö 'dhë 'ö dhang- 'gü -a slö.»

22 "Këë dhë 'ö 'nëglöønnë bha 'ö -wü -nu bha- ma, 'yö ö wë 'gü -siö, 'yö -ziö 'ö dho, -a -gën -mü dhë naö- -gun -gö dedewo, (-a -wön 'gü, 'yaa gun- "piü dhë 'ö ö -kö bho- 'gü).

23 Dhë 'ö ya 'dho, 'yö Yesu -ya pö ö -bha klang -nu -dhë 'ö- pö: «A- -pö ka -dhë tēan- dede 'ka dhë: Naömë -nu -bha -da Atanna -bha -gblüdedhë 'gü -dhë -dho kë "gbü-.

24 'Ö 'a- pö 'zü ka -dhë dhë: -Yöönmëa -bha bö -sedha -yë 'ka -dhë -yö 'ya-, "këë naömë -nu -bha -da Atanna -bha -gblüdedhë 'gü -sü -yö "gbü- 'ö -ziö -yöönmëa -bha -ziö -sedha -yë 'ka -sü -ta.»

25 Dhë 'ö- -bha klangdhiü -nu 'wo -wü bha- ma, 'yö- 'wön -ya -nu kön dedewo 'yö 'wo- pö- dhë: «Ya kë "dhü yö -zë 'gü 'sa kö 'dee dho dha?»

26 'Yö Yesu -ya -nu -ga "senngdhö, 'yö- pö: «Më "bhü- -zë -kö 'yaa mōō- -bha, "këë Atanna -zë -fiëbhawön 'yaa 'dhö.»

27 'Yö Piëdhö -ya pö Yesu -dhë 'ö- pö: «'Yö 'më 'kö yi -zë 'ya yii- pë gban -pë gban 'to, 'ö 'ya -da i keng- 'sa ya wë, -më në dho kë yi -zë yi -dhë?»

28 'Yö Yesu -ya pö -nu -dhë 'ö- pö: «A- -pö ka -dhë tēan- dede 'ka dhë mang Mëgbömë 'a dho -ya ma -gblüdedhë -gbloo bhleësü bha- 'gü

"kpuṅṅtaadhε -dee bha- 'gü -dhekpaoyi 'ö- 'ka, me -kaong do ga ꞑple 'ka -ziö n ꞑkeng- bha, kaa -di 'pö ka -dho -ya -gblüdeddhe -gbloo -nu -ta kö 'ka za do Izraedhö "sego -kaong do ga ꞑple bha- 'gü -me -nu -bha yi 'ö bha ꞑnē- 'ka.

²⁹ ꞑYa 'go mü me "pepe 'wo dho woo- 'kō -nu waa- wo dheebhang goon- -nu waa- dhong -nu, wo dē -nu, wo dhe -nu waa- woo- dhebhō -nu, woo- 'nē -nu "εεn woo- 'bhlaa- -nu 'to n -wōn 'gü, -wo -dho -a "dhiü -ziö -ta ꞑslōō, 'ö 'wo dho 'wo ꞑsii 'ö 'yaa yēn bha- ꞑslōō.

³⁰ "Kεε 'me 'wo me -blεεsü -nu 'ka "tūng ya- 'gü bha, -a me 'gbε -dhe -dho 'to ꞑtaama, 'ö 'me 'wo ꞑtaama 'pö "tūng ya- 'gü bha- me 'gbε 'wo bō "dhiü.»

20

"Gwēnnḡ 'ö Yesu -ya -da 'ö -gban yēkēmε -nu -bha -a -dhiang 'ö Matiö -ya zē

¹ 'Yö Yesu -ya pō: «-A pō 'a- wo "dhü bha- -gen -mü ꞑdhe Atanna -bha -gblüdeddhe -yö ꞑdhe göndē do 'ö yēkēmε -da ö -go 'bhlaa- kö -ya ꞑsaa bho ꞑnē- 'dhö. Göndēnē bha -dhekpao tii 'gü yi do 'ka 'yö dho me mōō- -dhe 'gü kö -wo yē kē ö -go -drōō -dhü -bhlaa 'gü.

² 'Yö 'wo ꞑmōō- ꞑsaa "dhi 'gü -suga do -dhekpaoyi do, 'yö- -nu bō yē kē -dhe 'gü.

³ ꞑDhe 'ö 'yēnnḡ- "tεε ꞑya -wo -sē 'ka, 'yö dho 'zü me 'bha mōō- -dhe 'gü. 'Yö dho 'yö -kpan me kpō 'bha -bha kö -wo do siē "dheedhö kö yē 'yaa- -nu -go

⁴ 'yö- pö- -nu -dhε: Kaa -dɪ 'pö -ka 'dho n -gɔ -drɔɔdhε 'gü kö 'ka yē kē 'mü, a -dho ka □saa bho- bho -kɔ 'ka.»

⁵ □Dhe 'ö- pö- -nu -dhε "dhü, 'yö 'mε 'wo bha 'pö 'wo -ziö 'wo dho. □Dhe 'ö 'yēnng- -ya -mε -gɔ □zinng 'gü "tüng bha □ya □loo, 'yö -drɔɔ -bhlaa dēmε bha 'ö dho 'zü mε 'bha mɔɔ- -dhε 'gü, 'yö 'dho 'bha wo kö 'yēnng- □ya 'kpɔ mε -gɔ 'ka, 'yö -kpan 'zü mε 'bha -nu -bha, 'yö -wɔ do bha- pö- -nu -dhε 'yö 'wo dho 'pö.

⁶ □Dhe 'ö 'yēnng- -gɔ □ya -ya -tɔn -ta, 'yö dho 'bha wo 'yö -kpan mε kpö 'bha -bha 'zü kö -wo dɔ siē "dhεɛdhε bha- 'gü, 'yö- -nu dhεɛ" kpɔ 'ö- pö: «-Mē -wɔn 'ö mü 'yö 'ka dɔ -dhε ya- 'gü "wεεwεε 'yö 'kii yē 'bha kē □dεε?»

⁷ 'Yö 'wo- -yɔ bɔ- -gɔ 'wo- pö: «'Mε 'ö dho yi 'sü □nē- -mε 'yaa 'dhö -wa!» 'Yö- pö- -nu -dhε: «□Dhe 'ö "dhü kö -ka 'dho kö 'ka yē kē n -gɔ -drɔɔ -bhlaa 'gü!» 'Yö 'wo dho 'pö.

⁸ □Dhe 'ö "bin □ya 'ma, 'yö 'bhlaadē -ya pö ö -kɔdhiümε -dhε 'ö- pö: «-Bhö yēkēmε -nu bha- -nu -dhε 'kii- -nu □saa bho, "kεε -a zü bho 'mε 'wo nu □taama bha □nē- -nu -ta kö 'i- "dhiü ta 'mε 'wo nu -blēsü bha- -nu -ta!»

⁹ □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö 'mε 'wo nu yē "dhiü kö 'yēnng- -gɔ □ya -ya -tɔn -ta bha 'wo nu 'yö 'wo- -nu □saa bho -suga 'do 'do 'ka.

¹⁰ 'Yö 'mε 'ö woo -dɪ 'pö, 'wo -da yē 'gü -blēsü bha 'wo nu. -Yö -kē -nu 'gü □dhε -a -nu -bha -dho ziö 'mε 'wo nu □taama bha- -nu -bha -ta, "kεε 'yö 'wo -suga 'do 'do -gblü -a -nu -ta 'pö.

¹¹ □Dhe 'wo -suga 'do 'do bha- sü 'yö 'wo -ya -dɔn bho -sü -bha wo yun 'gü -drɔɔdhε dēmε bha-

'ka

¹² 'wo- pö: «'Mε 'wo -da yē 'gü kö "bin □ya ma ya, i- -nu □saa -bho 'pö □dhe 'mε yi -zē 'yi yē -kē 'yēnng- 'ka 'yi □gloo -bha yō yi 'dhö □dhe?»

¹³ 'Yö- -yɔ bɔ mε do -gɔ 'ö- pö: «N "taongdē, 'mii "kpēnng- kē ka -gɔ -wa, "εεn 'kwii □mɔɔ -suga do □nē -wɔn 'gü, 'yö 'ka gun -na yē zü bho -ee?»

¹⁴ □Dhe 'ö "dhü, -ka kaa- 'dho wo ka □saa bha- 'ka, mε 'dhe 'wo nu □taama bha- -nu □saa -bho "dhü -wɔn -yö -ga ma □nē n 'gü 'yö 'a- bho "dhü.

¹⁵ "Eεn n -dɪ -bha □naɔ 'yaa -mü, pē 'ö -dhi n -dhe 'maa □mɔɔ- -bha 'kaa- -kē 'ka -ee? "Eεn n "klɔ -kē -sē -wɔn □nē -siö ka -dhe -ee?»

¹⁶ 'Yö Yesu -ya pö: «'Pē 'ö -kē 'yö 'a- pö ka -dhe □dhe (Atanna -bha 'wɔn kē -kɔ waa- mε "bhü- -bha 'waa do, -a -wɔn 'gü) 'mε 'ö nu -bleesü waa- 'mε 'ö nu □taama -a -nu □saa- -dho kē do bha 'yö bha.»

*Yesu -bha ö ga -wɔn waa- ö -bö -wɔn pö -kɔ -yaaga -naa 'ö- pö -a -dhiang 'ö Matiö -ya zē
(Makö 10,32-34; Dhukö 18,31-34)*

¹⁷ 'Ö gun kö Yesu -yö 'dho siē Zedhizadhēmö, waa- ö -bha □klang -nu 'yö mε -kaɔng do ga □ple bha- -nu -dhe □ple 'gü "ta -zian bha- -ta 'yö- pö- -nu -dhe:

¹⁸ «-Ka -dhe -ga, 'dho do 'kwa- wo siē Zed- hizadhēmö ya, -wo -dho mang Mεgböme n □gbao "saabhome -nu -gɔme -nu waa- Zuifö -nu -bha 'tɔnggɔme -nu -gɔ 'ö 'wo n zē za 'ka,

¹⁹ 'yö 'wo n -dɔ 'mε 'waa Zuifö 'ka- -nu -gɔ, 'yö 'wo □wεε dɔ n -bha, 'yö 'wo n -ma -sabhlü 'ka, 'yö 'wo n dɔ "dhü -bha 'yö 'a ga 'yö- -dhekpaoyi -yaaga -naa 'ka 'a -bö.

*Gba 'ö Zan waa- Zakö -nu dhe -ya -dhe Yesu
-gɔ -a -dhiang 'ö Matiö -ya zë
(Makö 10,35-45)*

²⁰ □Dhe 'ö go yö -zë 'gü, 'yö Zebede -bha dhebhɔ
-yö □yɔɔn Yesu "sɔɔ 'waa- ö gbö -nu 'wo gun-
□keng- -a -bha □klangdhiü 'ka bha- -nu 'dhö 'yö
zun ö kpiö 'gü- -dhe -bheä -dhe kian 'ka.

²¹ 'Yö Yesu -yö to 'ö- dheε" kpɔ 'ö- pö: «-Yö i
"piü □dhe 'a kē i -dhe □dhe? 'Yö dhebhɔ bha 'ö-
pö: «-Bhö dɔ "gbɪ-, n dēmε, kō n gbö -nu □ple
ya, -due 'ö i "piü dhang- 'gü bha- □bhlëesü □dede
'ö- 'gü bha 'i- nu- -nu -dhe i -bha -gblüdēdhe -yö
-bha -yi 'ka -dhe!»

²² 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ 'ö- pö: «Pē -nu 'ka- pö siē
bha 'kaa- 'klɔɔ- dɔ. "εεn 'wɔn "gbɪ- 'ö maa- "yi
mü ya ka -mɔɔ -bha 'ka- mü -ee?» 'Yö 'wo- pö-
-dhe: «□līn, yi -mɔɔ -bha 'yi- mü.»

²³ 'Yö- pö 'zü- -nu -dhe: «-Yö "dhü -zë wo tēan-
'ka □dhe 'wɔn "gbɪ- dɔ 'ö maa- "yi mü bha ka
-dho ka -bha mü, "kεε -a 'dhe 'kö -gban -due 'ö n
"piü dhang- 'gü -a -blēesü -sü -wɔn -zë -bha bha,
ma -zë 'maa- -nu mε -dhe -mε 'ka, -a -gēn -mü
□dhe -yēa -nu 'wo "dhü bha 'mε 'ö n Dē -ya -ya -a
-nu -gɔ -ya wo □nē- -nu -bha 'ka.» (Yö □nē- -nu
-a -nu -dhe -mε 'ka).

²⁴ □Dhe 'ö- -bha □klang -nu bha- mε -kaɔng dɔ
'wo to 'wo 'wɔn bha- ma, 'yö -siö -nu -dhe mε
□ple 'dhe 'wo bha- -nu kwi -bha.

²⁵ 'Yö Yesu -ya pö- -nu -dhe: «Ka- 'wɔn -dɔ
'kpakpadhö □dhe "sɛgɔdhiümε -nu -wo -gbaɔn
woo- "sɛgümε -nu -ta, 'ö faanmε -nu 'wo faan
-dhe -wo mε -nu -ta.

26 "Kεε -a -dhε 'yaa- -bha kö ka -zε ka -bha -yö kē "dhü. Ka -zε ka -bha 'ka 'mε 'ö- "piü □dhε 'ö kē mε □bhlēēsü □dede 'ka Atanna 'gü bha- -dhεa -bha kö- -mε □nē -yö kē ka "dhiü -ziö wo -mε 'ka.

27 'Mε 'ö- "piü 'zü □dhε ö -duε kē 'kpii- (Atanna "piü), -a -dhεa -bha kö- -mε □nē -yö kē kaa- □dhueng 'ka.

28 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö mang Mεgböme 'mii nu kö -wo ma -zε n "dhiü -ziö wo, "kεε 'yö 'a -nu kö ma □nē 'a mε "bhı- -nu "dhiü -ziö wo kö 'a n -dı nu -a -nu dha -wɔn 'gü bha 'yö bha.»

Yesu -bha 'yanwlüme □ple -kē "klöüklö -kɔ -dhiang 'ö Matiö -ya zē

(Makö 10,46-52; Dhukö 18,35-43)

29 -A -nu 'dho -sü 'ka, □dhε 'ö □wa 'go Zedhiko, mε 'gbε □dede -wo -ziö 'zü Yesu □keng-.

30 "Yanwlüme □ple -wo -gun -ya -sü 'ka zian "göng "piü -dhε 'bha 'gü mü. □Dhε 'ö □waa- ma □dhε Yesu -yö ziö siē, 'yö 'wo -ya "gbla -sü -bha 'wo- pö: «Yi Dēme, Davi Gbö, -bhö "ta yi -dhε -dhe!»

31 'Yö mε kpö 'wo gun Yesu □keng- bha 'wo -ya "gbla -sü -bha -a -nu -ta 'wo- pö -wo wo "dhi ta. "Kεε 'yö 'wo wo -wu "dhiü □wlü 'pö "gbı- 'ka 'wo- pö: «Yi Dēme, Davi Gbö, -bhö "ta yi -dhε!»

32 'Yö Yesu -yö 'daɔnnu, 'yö- -nu -dhε, 'yö- -nu dhεε" kpö 'ö- pö: «Ka- -pö 'a- kē ka -dhε □dhε?»

33 'Yö 'wo- pö: «Yi Dēme, -bhö yi "yan "dhiü "pu!»

34 □Dhε 'ö □waa- pö "dhü 'yö -wēē -yö bɔ Yesu -ta, 'yö ö -kɔ -yε -a -nu "yan -bha, -wo -to -dhε do

bha- 'gü 'ö- -nu "yan "dhiü -yö -pu 'yö 'wo -dhe
yö, 'yö 'wo -ziö Yesu □keng-.

21

*Yesu -bha -da Zedhizadhemo -ko -dhiang 'ö
Matiö -ya zë*

(Makö 11,1-11; Dhukö 19,28-40; Zan 12,12-19)

¹ □Dhe 'ö □wa 'dho □wa □yɔɔn Zedhizadhemo
-dhe "sɔɔ, 'yö 'wo bɔ 'pödhɛ 'wo- -dhe Bɛtöfaze
'ö Odhivie -tɔn "pɛan "piü bha- 'gü. □Dhe 'ö □wa
□loo 'pö- bha- "saan "dhiü, 'yö Yesu -yö ö -bha
□klang -nu □plɛ bɔ, 'yö ö -wɔ kpɔ- -nu -bha 'ö-
pö:

² «-Ka 'dho 'pödhɛ 'ö -ya ka "dhiü bha- 'gü, 'ka
'dho ka -dho -kpan □soofɛng -dhee do waa- ö 'në
-a -nu -bha kö -wo -kplü -sü 'ka, kö 'ka- -nu "pu
'ka nu- -nu 'ka n -dhe!

³ □Ya kë □dhe □wa ka dhɛɛ" 'kpɔ -kaa pö- -mɛ
-dhe: <Yi Dɛmɛ -mawɔn -ya -bha>. Ka- pö "dhü
-yö -dho 'to -dhe do bha- 'gü 'ö ö -ko bho ka 'gü 'ö
'ka nu- nu 'ka n -dhe yö!

⁴⁻⁵ 'Pë 'ö Atanna -wudhiüloomɛ -ya pö 'ö- pö
□dhe:

<Siɔn -mɛ -nu, -ka -dhe -ga,
kaa- -gblüdë -yö nu sië ka "piü,
-a -bha -gblüdedhe -yö dhɔng -sü,
-yö -ya -sü 'ka □soofɛng do -ta,
"kɛɛ □soofɛng 'në "gbɔng -zian
'ö -tun ö dhe □keng- □në
'ö -ya -sü 'ka- -ta> bha- 'gü -wɔn -yö -kë -ko bha
□në- 'gü.

⁶ 'Yö □klang -nu □plɛ bha 'wo dho, 'yö 'wo- -kë
□dhe -ko 'ö Yesu -ya pö- 'ka- -nu -dhe bha- 'dhö.

⁷ 'Yö 'wo nu □soofëng -dhee waa- ö 'në bha- -nu 'ka Yesu -dhe. 'Yö 'wo woo- so -nu kpö- -nu -ta, 'yö Yesu -yö -ya □soofëng 'në bha- -ta.

⁸ □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö me kpö 'gbë bha 'wo -ya wo -bha -so -nu 'kpö -sü -bha zian -ta. 'Yö me 'bha -nu -dī 'pö 'wo "dhü kwëë" -nu -kan 'wo- -nu □loo -zian -ta -dhe □gban 'gü (-a "dhiama kian 'ka).

⁹ 'Me 'wo bha- -nu kpö 'bha- -gun Yesu "dhiü, 'yö- 'bha -yö gun- □taama, kö -wo 'dho sië "gëë kë -sü 'ka- -zü, 'ö 'wo -bhabhoo kun- -ta 'wo- pö: «"Sookwedhi, -bha -bha -bha, Davi Gbö 'to -yö bhöööö! 'Me 'ö nu kwa Dëmë 'to 'gü bha- 'to -yö bhööö, -yö -bho "kpung □taa! -Yö bho "dhü dhang- "güüü!

¹⁰ Yesu -bha -da Zedhizadhëmö -sü 'gü, -a -ting -yö -da 'ö 'wo -ya wo 'ko -nu dhëë" kpö -sü -bha 'wo- pö: «Dee ya!»

¹¹ □Waa- pö "dhü, 'yö me "dhaa 'wo gun- □keng- bha □waa- pö: «Atanna -wödhiüloomë 'wo- -dhe Yesu, 'ö go Nazadhetö Gadhidhe -së 'gü bha yö -mü.»

Yesu -bha □bhlëë -ya Atanna -dhökëgüko -bha -ko -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Makö 11,15-19; Dhukö 19,45-48; Zan 2,13-22)

¹² 'Yö Yesu -yö dho 'yö -da Atanna -dhökëgüko 'ö 'plöö mü bha- 'gü. 'Yö 'me 'wo gun "dhöö dö sië oo, 'me 'wo gun pë 'dho sië oo, 'yö -ya -a -nu kë -sü -bha, 'yö -ya 'me 'wo nu 'wëë- fië bho -dhe 'gü 'wëë- 'dhe 'ö Atanna -dhökëgüko 'gü mü bha- -bha bha- -nu -bha 'kpongpaä -nu 'wo gun 'wëë- fië bho sië- -ta bha- -nu "dhiü -züö -sü -bha, waa-

'me 'wo gun -tong -nu "dhoo do sië mü (kö -wo
 "saa- bho- 'ka bha-) -nu -ya -ta -gbloo -nu 'dhö.

13 □Dhe 'ö □ya ö bo 'yö- pö- -nu -dhe 'ö- pö: «-Yö
 -ben zë -sü 'ka Atanna -bha 'sëedhe 'gü □dhe:
 <-Wo -dho ma 'kō -dhe -bhea Atanna -dhe 'gü -kō>
 "këe ka -zë 'ka- kë □kwaanme -nu -ya 'gü -ye 'ka.»

14 □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö "yanwlümë -nu
 waa- -genloomë -nu 'wo nu Yesu "piü Atanna
 -dhökëgükō 'gü mü, 'yö- -nu dha -a -nu -bha "yua
 -nu -gō.

15 Yesu 'dhö gun 'wōn -sesengbō -nu bha- -nu
 kë sië "dhü kö 'në 'sëennë -nu -wo -zlöö bho sië-
 -zü Atanna -dhökëgükō 'gü 'wo- pö: «-A 'tō -yö
 bho! Davi Gbō 'tō -yö bho! □Dhe 'ö "saabhome
 -nu -gōmë -nu waa- Zuifö -nu -gōmë -nu 'wo- dhe
 yö "dhü, 'yö -siö -nu -dhe.

16 'Yö 'wo- pö Yesu -dhe 'wo- pö: «"Gbla -kō suu
 'wo- kë sië ya i- -dhe -yö -ee?» 'Yö Yesu -ya pö:
 «□Iin, a- -ma "këe 'yaa -ben zë -sü 'ka Atanna -gō
 'sëedhe 'gü □dhe:

<I 'tō bho -sü -dho 'go 'në 'sëennë -nu "dhi 'gü,
 waa- 'në "blë -dee -nu 'dhö -ee?>
 "Een 'kii- -wō pö do -ee?»

17 □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö go 'pödhe bha- 'gü
 'yö dho Betani 'yö -wō mü.

*Yesu -bha "dhang -da figö -dhü do 'bha -bha -kō
 -dhiang 'ö Matiö -ya zë*

(Makö 11,12-14.20-24)

18 □Dhe 'ö gun ö yee kë sië kö -yö 'dho
 Zedhizadhëmō -a -tadhëkpaōta dhia" "piü, 'yö
 din- -ya kun zian -ta.

19 'Yö dho 'ö -kpan figö -dhü do -bha zian 'ka,
 'yö □yōōn- "sōō kö- -kpō 'bha 'dhö mü kö 'ö- bho

'ö- -bhö, "kεε 'yö 'yii pē 'bha yö- 'gü, 'yö- "dhε -dī -slɔɔ □nē yö mü, (-a -gεn -mü □dhε 'ö gun "dhü kö figö -pē kē "tüng 'yii □loo □kö), -yö "dhang -da figö -dhü bha- -bha yö □nē- -wɔn 'gü 'ö- pö: «I bhε 'ya 'dho -ya i 'gü 'zü tongtongdhö!» Figö -dhü bha -yö -to -dhε do bha- 'gü 'ö ga.

²⁰ □Dhε 'ö- -bha □klang -nu bha 'wo- -dhε yö "dhü, 'yö- 'wɔn -ya -nu kɔn □dedewo 'yö 'wo- pö Yesu -dhε: «-Yö kē -kɔ -kē □dhε 'yö figö -dhü 'kö ya 'ö ga 'gü klöö- -bha "dhü?»

²¹ 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'ö- pö: «A- -pö ka -dhε tεan- □dede 'ka □dhε: □Ya kē □dhε kö -zü -yö Atanna -dhε -sü -yö kē ka -gɔ kö 'kömüdhe 'yii kē- "piü, 'wɔn 'a- -kē figö -dhü bha- 'ka bha, ka -dho -a kē 'ö ka -ya mü 'ka- pö -tɔn -zian -dhε: <-Bhö 'go i "gblɔɔ bha- 'gü kö 'i dho -pö □weeyi □bhaa!> 'ö -kē "dhü ka -wɔ "dhü».

²² □Ya kē □dhε 'ka ka -zü yö Atanna -dhε, pē "pεpε 'ka dho- -gbadhε -a -gɔ ka -bha bhεa" -sü 'gü, -yö -dho -a kē ka -dhε.»

Yesu -bha -to -bha -sü -gεngodhε -dhiang 'ö- zē 'ö Matiö -ya pö

(Makö 11,27-33; Dhukö 20,1-8)

²³ □Dhε 'ö □wa 'dho "dhü □wa □loo Zed-hizadhεmö, 'yö Yesu -yö -da 'zü -deewo Atanna -dhökëgüko 'gü, 'yö -ya mε draan- -sü -bha mü. 'Yö "saabhεmε -nu -gɔmε -nu waa- -kwεagbö -nu 'wo "sε 'gü, 'wo nu 'yö 'wo- pö- -dhε: «'Wɔn -nu 'i- -kē -nu wo ya, i- -kē de □nē- -bha kē 'gü? "Eεn de □nē- pö 'i- kē "dhü?»

²⁴ 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ 'pö- -nu -gɔ 'ö- pö: «A -dho ka dhεε" do 'kpɔ 'pö, □ya kē □dhε 'ka- -yɔ bɔ n

-gɔ kö mang -dɪ 'pö 'a 'wɔn -nu bha- kē 'mɛ 'ö-
-bha kē 'gü kö 'a- -mɛ pö ka -dhɛ.

²⁵ De □nē Zan bɔ kö -yö mɛ "zu? Atanna -ee,
"εεν mɛ "bhɪ- -nu -ee?» □Dhɛ 'ö □yaa- pö "dhü,
'yö 'wo -ya -a -pö wo 'ko -dhɛ -sü -bha 'wo- pö:
«□Ya kē □dhɛ 'kwa- pö- -dhɛ □dhɛ Atanna -mü,
-yö -dho kwa dhɛε" 'kpɔ 'zü 'ö- pö: <"Kεε -yö -kē
-mü □dhɛ 'yö 'kii 'dhang bho -wɔ 'ö- pö n -bu 'gü
bha- "dhiö?».

²⁶ 'Kwii kē- pö "dhü 'zü 'kwa- pö: <Mɛ "bhɪ-
-nu -mü> 'kwa -kpla "sɛgümɛ -nu -gɔ, -a -gɛn -mü
□dhɛ mɛ □gban "pɛpɛ -wa 'wɔn -dɔ □dhɛ Atanna
-wɔdhiöloomɛ □nē gun Zan 'ka.»

²⁷ □Dhɛ 'ö □ya kē "dhü, 'yö 'wo- -yɔ bɔ Yesu -gɔ
'wo- pö: «'Yaa- -mɛ dɔ.» 'Yö Yesu -ya pö- -nu -dhɛ
'pö 'ö- pö: «-εε, kö mang -dɪ 'pö 'mii 'dho n -bha
-gɛn pö ka -dhɛ.»

*Yesu -da "gwënnɔg 'ö -gban dheebhangzë -nu
□plɛ -bha 'ö Matiö -ya pö*

²⁸ □Dhɛ 'ö Yesu □ya ö bo- -pö -nu -dhɛ "dhü -sü
'ka, 'yö- pö: «"Gwënnɔg 'ö maa -da bha, 'ka ka
-bha 'sü- 'gü!» 'Yö- pö: «Gɔndënë do 'bha bha-
gbö -nu -wo -gun □plɛ. Yi do 'ka 'yö- pö- mɛ
-blɛsü -dhɛ: «Gɔnnë, -bhö 'dho □dɛε -zë 'gü n
-gɔ 'bhlaa- kö 'i yë kē 'mü!»

²⁹ 'Yö 'në bha 'ö- pö ö dë -dhɛ: «N dë, 'mii 'dho
'dho.» "Kεε □dhɛ 'ö □yaa- pö "dhü, 'ö □ya ö "tɛε
'në 'bha 'pa 'ö □ya ö -zɔ 'gɔn, 'yö -ziö 'yö dho mü.

³⁰ -A mɛ 'dhɛ 'ö to bha 'yö- dë -ya pö 'pö- -dhɛ
□dhɛ -kɔ do 'ö- pö- 'ka mɛ -blɛsü -dhɛ bha- 'dhö.
'Yö yö -zë 'ö- pö: «-A □oo, n dë, 'bha- pö "dhü 'ma-
ma.» "Kεε 'yö 'yii 'dho.

³¹ □Ya kë "dhü kö me □ple bha- de -sü 'pö kë ö dë -wu -ya □bhlëë 'gü?» 'Yö 'wo- pö- -dhe: «-A me -bleesü.»

'Yö Yesu -ya pö- -nu -dhe 'ö- pö: «A- -pö ka -dhe tean- □dede 'ka □dhe: □Flümε -nu 'wo -kë 'niisongkunme -nu 'ka bha waa- -zuadhe -nu -wo -dho -da Atanna -go -gblüdedhe 'gü ka "dhiü.

³² -A -gen -mü □dhe Zan kë -nu 'ö zian 'ö- du 'yaa -bha -a -zon ka -dhe, "kεε 'kii 'dhang bho- -wu "dhiü, "kεε 'sa 'niisongkunme -nu 'kö 'wo bha waa- -zuadhe -nu -zë -wo kë 'dhang bho- -wu "dhiü, 'ö- -kë "dhü -sü □gban waa- -bha -bha, ka zuë" 'yii slëë- tongtongdhö kö 'ka 'dhang bho- -wu "dhiü.»

"Gwënnng 'ö Yesu -ya -da 'ö -gban buzankëme -mawon yaa -nu -bha 'ö Matiö -ya pö

(Makö 12,1-12; Dhukö 20,9-19)

³³ □Dhe 'ö □ya kë "dhü 'yö Yesu -ya pö 'zü- -nu -dhe -deewo 'ö- pö: «-Ka ka "tu 'to "gwënnng 'ö maa- -da bha- -bha!» 'Yö- pö: «Gondënë do □në gun, 'yö -droo -bhlaa -yö gun- -go. 'Yö- -zü □klëën, 'yö -droo "yi -bho 'gü -ye do pon, 'yö dho 'yö 'kə 'në do do kö -yö -nu kë -dhe bha- -maa -kë □wlöö -kö 'ka. 'Yö ö -bha 'bhlaadhe bha- -da buzan 'gü, 'yö dho "ta 'gü.

³⁴ □Dhe 'ö- -ga □dhe -droo ga bho "tüng □ya □loo, 'yö ö -bha gwëëzë -nu bo kö buzankëme -nu bha -wo ö -bha 'ö □slöö -a do- -nu -go kö -wo nu- 'ka ö -dhe.

³⁵ "Kεε 'yö 'me 'wo bha 'wo gwëëzë -nu bha- -nu kun 'yö 'wo- me do -ma tëëtëëdhö, 'yö 'wo- me do zë, 'yö 'wo- me -yaaga -naa -zuö -gwë 'ka 'yö to- "dhiü 'ö ga 'pö.

36 'Yö 'bhlaa dëmε -yö dɔ 'zü 'yö- mε 'bha bɔ, 'yö mε 'dhε 'wo bha 'wo -kë 'gbε 'ö -ziö 'mε 'wo gun -blɛsü -a -nu -ta, "kεε 'yö buzankëmε -nu bha 'wo- -nu -kë 'zü □dhε -kɔ dɔ 'wo mε -blɛsü -nu -kë 'ka bha- 'dhö.

37 □Dhε 'ö □ya kë "dhü, 'yö 'bhlaa- dëmε bha 'ö ö -zu gon □dhε -yö kë 'ö- wo gwëëzë -nu 'ka 'yö -kë. 'Yö ö gbö bɔ.

38 "Kεε □dhε 'ö buzankëmε -nu bha 'wo- gbö bha- yö, 'yö 'wo- pö wo 'ko -dhε 'wo- pö: «'Mε 'ö yöö kë 'bhlaa- ya- -mε 'ka yiplɛɛbha 'yö bha, -ka kwaa- 'kun 'kwa- zë kö -dhε bha -yö 'to kwa -go!»

39 'Yö 'wo- kun 'yö 'wo- sü 'wo go- 'ka -drɔɔ -bhlaa 'gü, 'yö 'wo- zë.

40 'Yö Yesu -yö 'mε 'wo "tu 'to sië- -wɔ -bha bha- -nu dhεε" kpɔ 'ö- pö: «Ka ka -zu -gon □dhε 'bhlaadhε bha- -mε bha □ya nu, -yö -dho buzankëmε -nu bha- -nu kë □dhε?»

41 'Yö 'wo- -yo bɔ- go 'wo- pö: «Mε -mawɔn yaa -nu bha -yö -dho -a -nu 'kun □në- wo 'ö- -nu zë, -a -nu -wëë 'yii 'dho- kë, 'yö ö -bha -dhε bha- sü 'ö -dɔ mε "wεε -nu 'ö □waa- -yë kë 'wo dho- -bha nu- -dhε -a -nu "tüng -bha bha- -nu -dhε.»

42 'Yö Yesu -ya pö- -nu -dhε 'ö- pö: «Pë 'ö -bɛn zë -sü 'ka Atanna -wɔ 'gü □dhε:
<-Gwë 'ö 'kɔdɔmε -nu 'wo wo □kwaa- -zü bha □në, kë -kë 'kɔ "kpaa -ya -ta -gwë 'ka» bha 'kii- ma dɔ -ee?

"Eɛn 'yaa -bɛn zë -sü 'ka "dhü -ee?

<Kë 'ö- wo "dhü bha -yö -go kwa Dëmε □në- 'gü, -yö "dhabhliwɔn 'ka kwa -zë kwa "yan 'gü.»

43 'Yö- pö- -nu -dhε 'zü 'ö- pö: «Yö □në -wɔn 'gü 'yö 'a- pö ka -dhε □dhε: Atanna -dho ö -bha

-gblüedðhe bha- 'sü (Zuifö -nu) ka -go 'ö- nu me
 "wεε -nu 'wo □moo- -bha 'wo- □troon -së -kë -a
 -dhe bha- -nu -dhe.

⁴⁴ -A -gen -mü □dhe -gwë 'ö 'kodome -nu -wo
 wo □kwaa- -zü "dhü bha 'me 'ö dho -pö -ta, -a -me
 -dho "ye, 'sa yö -zë yaa- -pö 'me 'ö- -ta -a -me -dho
 -böü bho.»

⁴⁵ Yesu 'dhö "gwënnng -nu 'ö -da "dhü bha □dhe
 'ö "saabhome -nu -gome -nu waa- Fadhizien -nu
 'wo- ma, -wo kë- 'won -do □dhe -yö -wı wo □në
 wo 'ka.

⁴⁶ 'Yö 'wo -ya -a "slë moo- -sü -bha kö 'wo- 'kun,
 "kεε kö -wo "suö sië me kpö bha- -nu -go, -a -gen
 -mü □dhe kö wo -zë -wo Yesu 'sü sië □dhe Atanna
 -wudhiüloome □në- 'dhö.

22

*Troo 'kpüi- 'ö -gban dhe 'sü -sü -bha -a kë
 "gwënnng 'ö Yesu -ya -da 'ö Matiö -ya pö
 (Dhukö 14,15-24)*

¹ □Dhe 'ö □ya kë "dhü 'yö Yesu -yö dhiang 'bha
 zë 'zü "tu -to ö -wu -bha -me -nu -dhe 'ö- pö:

² «Atanna -bha -gblüedðhe bha- □teni -kë □dhe
 -gblüedë do 'ö ö gbö -bha dhe 'sü -sü troo yi kpö
 □në- 'dhö.

³ □Dhe 'ö troo bha- yi □ya □loo, 'yö ö -bha
 gwëëzë -nu bo 'me 'ö- -nu -dhe troo bha- -ta bha-
 -nu -dhe -dhe 'gü, "kεε 'yö 'me 'ö- -nu -dhe bha
 'wo -kö.

⁴ 'Yö -ya mü 'zü 'ö me 'bha bo 'yö- pö- -nu -dhe:
 «-Ka 'dho 'ka- pö- 'me 'a- -nu -dhe bha- -nu -dhe
 □dhe -bhöpë □gbaan ma, 'ma ma -du -nu waa-
 ma -tuö "wεε -nu 'ö □wa "yon kë -a □gban zë, -a

-gbo □ya 'go peng -ta, -wo nu kö 'kwa dhe do -pë bha- -bhö.»

⁵ "Kεε 'yö 'mε 'ö- -nu -dhe bha 'wii wo "tu kë -a -bha □dhiowu bha- -bha, 'yö 'wo dho wo -mawon -nu kë -dhe 'gü. -A mε 'bha □ya "wlü 'yö dho ö -go 'bhlaa-, 'yö- mε 'bha -yö □wlü 'yö dho ö -bha "dhoo do -zian 'ka.

⁶ 'Yö- mε 'bha -nu -dī 'pö 'wo gwëëzë -nu bha- -nu kun 'wo- -nu -wëédhe bho 'yö 'wo- -nu zë.

⁷ -A kë 'wo- wo "dhü bha, 'pu 'ö- wo -gblüdë bha- -bha -a -naa 'yii kë. 'Yö ö bha "sodha -nu bo 'yö 'wo dho 'wo mezëmε -nu bha- -nu zë, 'yö 'wo- -nu -bha 'pö- -nu -gü.

⁸ □Dhe 'ö go mü, 'yö- pö ö -bha gwëëzë -nu -dhe □dhe: «-Dhokëpë ya □ya ma, "kεε mε -blëesü -nu 'a- -nu -dhe bha 'waa gun- □bhlëë 'gü -mε 'ka.

⁹ □Dhe 'ö "dhü, -ka 'dho zian -gloo -ta -dhe -nu 'gü 'dooondhö, kö mε "pepe 'ka dho -kpan -a -nu -bha kö 'ka- -nu -dhe!»

¹⁰ □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö- -bha gwëëzë -nu bha 'wo dho zian -gloo -ta -dhe -nu 'gü 'yö 'wo 'wonsëkëmε -nu oo, 'wonyaakëmε -nu oo, mε "pepe kö 'wo -kpan -bha, 'yö 'wo- -nu -dhe, 'yö -dhokédhe -kë 'gü -ko bha 'ö pa.

¹¹ □Dhe 'ö mε □ya 'ko pa □dhe -ko bha- 'dhö, 'yö -gblüdë -yö nu kö 'ö ö "yan -kpan 'mε 'wo nu ö -bha □dhiowu -bha bha- -nu -bha. □Dhe 'ö □ya -da 'koodhö, 'yö ö "yan -kpan göndë do 'bha -bha mü kö -dhokédhe bha- -ta -so ('ö- -pë -kë -a -yan -ta kö 'ö- □gbao 'mε 'wo dho -da 'ko bha- 'gü -a -nu -go □dhe -ko 'wo- -kë 'ka wo wo -ko 'gü -a 'dhö 'ö 'yaa 'mε 'ö- -go 'yaa -da -dhokédhe -kë 'gü -ko 'gü bha) 'yaa- -bha,

12 'yö- dhεε" kpɔ 'ö- pö: «N "taɔngdë, i -da 'kɔ ya- 'gü- kɔ- kē □dhε kō -dhɔkëdhe -ta -sɔ 'kō ya 'yaa i -bha? "Kεε dhεε" kpɔ 'ö bha- -yɔ 'yii- □slɔɔ 'mε bha- -gɔ.

13 'Yö -gblüdë -ya pö ö -bha gwëëzë -nu -dhε 'ö- pö: «-Kaa 'kun 'ka- -kɔ waa- -gɛn -nu -lō kpɛnngkpɛnngdhö kō 'ka- -zuö -dhɛtiidhe 'gü "kpɛnngdhö kō -yö -wëë -gbɔ bɔ kō -yö ö "sɔn "dhiü -bhö 'ka klöklödhö.

14 □Dhε 'ö Yesu □yaa- pö "dhü, 'yö ö -wɔ "zɔ dɔ 'ö- pö: «-A pö 'a- wo "dhü bha- -gɛn -mü □dhε mε 'ö Atanna -ya -nu -dhε kō -wo -ya ö -bha -ya 'gü bha- wo 'gbε "dhü tɛan- 'ka, "kεε mε 'dhe 'wo dho kē -a dhɔɔbhaamε □dede 'ka ö 'wo dho 'to- -bha 'to 'gü □në 'waa 'gbε.

'Nii- song -bho Wlɔmö -mε -nu -bha -gblüdë -dhε -sü -dhian 'ö Yesu -ya zë 'ö Matiö -ya pö (Makö 12,13-17; Dhukö 20,20-26)

15 □Dhε 'ö Yesu □ya bo- -pö "dhü -sü 'ka, 'yö Fadhizien -nu 'wo zun -a "slë mɔɔ- -sü -bha kō 'wo- 'kun -a -dɪ -wɔ -bha, 'yö 'wo- -ya 'kwëë- -kē.

16 'Yö 'wo woo- □klangdhiü -nu 'bha -nu waa- Edhodö -bha mε 'bha -nu bɔ Yesu "piü, 'yö 'wo- dhεε" kpɔ 'wo- pö: «Yi Dëmε, yi- 'wɔn -dɔ □dhε i tɛanwɔn □në- pö, 'ö 'i mε □klang -nu -kē tɛanwɔn 'ö zian 'ö dho Atanna "piü □në- -zɔn mε -dhε -a 'ka, 'bhaa "suü mε "bhɪ- -nu -gɔ, -a -gɛn -mü □dhε 'bhaa -kpla mε 'bha -gɔ -a -bha kē -tiandhö -sü -bha.

17 -A -kē "dhü -sü bha- 'gü, 'nii- song 'yi- bho sië Wlɔmö -mε -nu -bha -gblüdë 'kpɪi- -dhε ya -yö kēwɔn 'ka, "εɛn 'yaa kēwɔn 'ka? i -bha 'ö 'i i -zɔ gɔn- 'ka -a pö yi -dhε!»

18 "Κεε 'ö gun "dhü kö Yesu -ya -nu zuëpiüwön -do, 'yö- -yö bö- -nu -gö 'ö- pö: «□Flüme -nu 'ka ya, 'wön 'ö ka -zu "piü 'yaa kë "dhü, n 'gü □në 'ka nu- dan.»

19 'Yö- pö: «-Ka 'wëëga 'wo 'nii- song bho- 'ka bha- do -zön n -dhε!» 'Yö 'wo "tanmaga do nu- dhε.

20 'Yö- -nu dhεε" kpö 'ö- pö: «De □në- -gö "blεen- waa- -a 'to 'wo 'wëëga ya- -ta ya?» 'Yö 'wo- pö- dhε:

21 «Wlömö -mε -nu -bha -gblüdë 'kpii- -mü.» 'Yö- pö- -nu -dhε 'ö- pö: «Kö -ka 'pë 'ö- -bha 'ka -a nu- -dhε kö 'ka- 'dhε 'ö Atanna -bha 'ka -a nu Atanna -dhε!»

22 □Dhε 'ö 'mε 'wo bha 'wo dhiang -yö 'ö Yesu -ya bö bha- ma, 'yö- 'wön -ya -nu kön 'yö 'wo- to 'mü 'wo -ziö.

Dhεε" 'ö -gban -go ga 'gü -sü -bha 'ö Sadusien -nu 'wo- kpö Yesu -gö -a -dhiang 'ö Matiö -ya zë (Makö 12,18-27; Dhukö 20,27-40)

23 -A yi do bha- 'ka 'yö 'mε 'wo -kë 'pö Sadusien -nu 'ka 'ö 'wo- pö 'mε □ya ga 'yaa -bö 'zü bha 'yö- mε ga 'bha 'wo nu Yesu "piü 'wo- dhεε" kpö 'wo- pö:

24 «Yi Dëmε, Moizö -ya -pö yi 'bha 'ka □dhε □ya kë □dhε mε 'bha □ya ga kö 'në 'yaa- -mε -gö, -a -dhεa -bha kö- -mε 'zlaa- -ya -mε -bha dhebho bha- 'sü kö weng -wo 'në 'kpö -a □dhoo 'ö ga bha- -bha 'kpö 'gü kö -yö kë- □dhoo bha- 'to 'ka.

25 "Κεε 'sa dheebhangzë -nu 'saöplε 'bha -wo -gun yi kpö 'gü yi 'bha 'ka, 'yö- mε 'kpiisü -yö dhe sü 'yö dho 'ö ga kö 'wii 'në 'bha 'kpö. □Dhε 'ö -kë

□dhe 'wii 'në 'kpo bha 'yö- -bha dhebho bha 'ö -ya -a 'zlaa- -go.

²⁶ -A me □ple -naa bha 'zü waa- dhebho bha 'wii 'në 'kpo 'yö ga, 'yö- me -yaaga -naa -bha 'dhö -kë 'pö "dhü 'yö 'wo dho- 'ka "dhü "dhü "dhü, 'yö dho 'ö zun- me "saople -naa -bha, 'yö ga kö 'wii 'në 'kpo do.

²⁷ □Dhe 'ö- -nu □gban □wa ga, 'yö dhebhönë bha yöö -di 'pö 'ö ga.

²⁸ □Ya kë "dhü, yi 'ö 'me □wa ga 'wo dho -bö 'ka bha □ya □loo bha -oo, -a dhebho bha- -dho kë me "saople bha- de -sü □në- -bha dhebho 'ka kpenngdhö? Dheε" 'yi- kpo "dhü bha- -gen -mü □dhe -a -nu □gban -wo kë- -sü dhe 'ka!»

²⁹ 'Yö Yesu -ya -yo bo- -nu -go 'ö- pö: «'Ka ka -di -pö, -a -gen -mü □dhe 'kaa 'pë 'ö -ben zë -sü 'ka Atanna -bha 'sëedhe 'gü bha- do. □Ya 'go mü 'zü 'kaa Atanna -bha 'gügbudhe do.

³⁰ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klo- -mü □dhe 'me □wa ga -a -nu -bö -yi bha- 'ka, dhe 'sü -wön 'yii 'dho kë, "εen gwaan- 'kpo -wön 'yii 'dho kë, me □gban- -dho -tosea kë □dhe Atanna -bha "kië -nu 'wo dhang- 'gü bha □në- 'dhö.

³¹ -A 'dhe 'ö -gban 'me □wa ga -a -nu -bö -sü -bha 'pö bha, 'pë 'ö Atanna -ya pö ka -dhe -a -bu 'gü 'kii- ma □në wo do -ee?

³² Atanna -ya -pö:

<Ma □në 'a Ablaamö -bha Atanna 'ka,
'a Izaakö -bha Atanna 'ka,
'yö 'a Zakobö -bha Atanna 'ka.>

A- -pö ka -dhe □dhe □ya kë 'nu □dhe 'me □ya ga kö □ya ga 'yaa -bö 'zü, kö -a pö 'ö Atanna -ya wo "dhü bha- -gen 'yaa 'dhö, "kεε -yö kë ka "yaan

□dhe me 'yaa ga kö me- 'to- 'gü, 'me □wa ga bha -wo "yaan, 'wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'ö- -nu 'tɔ pö ö -bha bha 'yö bha, ('yaa "dhü 'nu kö -yö -dho -a pö ma □nē 'a gun- -nu -bha Atanna 'ka).

³³ 'Wɔn bha- -yɔ 'ö Yesu -ya bɔ "dhü bha, 'me 'wo- ma -wo -gun kpö 'ka, "kɛɛ -a 'wɔn □nē- -nu kɔn -zianwo.

*Atanna -bha 'tɔng- □gban "pepe □bhlēēsü 'ö- 'gü 'ö Yesu -ya pö -a -dhiang 'ö Matiö -ya zē
(Makö 12,28-34; Dhukö 10,25-28)*

³⁴ □Dhe 'ö Fadhizien -nu waa- ma □dhe dhiang -yɔ 'ö Yesu -ya bɔ Sadusien -nu -gɔ bha yaa- -nu "dhi ta □wa 'dho, 'yö 'wo □loo 'ko -ta.

³⁵ 'Yö- -nu -bha me do 'ö kē Atanna -bha 'sēēdhɛ do me 'kpīi- 'ka, 'yö Yesu dhɛɛ" kpɔ -a 'gü dan kian 'ka 'ö- pö:

³⁶ «N Dēmɛ, Atanna -bha 'tɔng- -nu 'wo- -gɔ 'sēēdhɛ 'gü bha- -mɛɛ -sü □dede □nē- □bhlēēsü 'ka?»

³⁷ □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü 'yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -gɔ 'ö- pö: «'Tɔng- -nu bha- □bhlēēsü □dede 'ö- 'gü yö -mü □dhɛ: -A -dhɛa -bha kö i Dēmɛ i -bha Atanna bha a- -dhɔ -yö i kē 'böbödho, kö 'i- -wɔn 'kun i 'nii- 'ka klöklödho, kö -dhɔ bha □nē -yö kē i -zɔgɔngüwɔn □gban "pepe -gɛn -gban -dhɛ 'ka bha- 'ka.

³⁸ Atanna -bha 'tɔng- -nu bha- 'dhɛ 'ö- -wɔn 'dhö 'gbɪ- 'ö -ziö -a □gban "pepe -ta 'yö bha.

³⁹ -A □plɛ -naa 'ö dɔ- 'dhɛ bha- 'piü, "kɛɛ 'ö wɛng 'wo do yö -mü □dhɛ: I këyɔɔ -dhɔ -yö i kē □dhɛ -kɔ 'ö i -dɪ -dhɔ -yö i -dɪ kē- 'ka bha- 'dhö.

40 -Wɔ ɲple bha ɲnë Moizö -bha 'sëedhɛ
ɲgban "pɛpɛ waa- Atanna -wudhiüloome -nu
-bha ɲgban zü -gban 'gü 'ka.

*'Wɔn 'ö -gban Atanna -bha -Yamɛ waa- Davi -a
-nu -bha -a -dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö Matiö -ya pö
(Makö 12,35-37; Dhukö 20,41-44)*

41 'Ö gun kö Fadhiziɛn -nu ɲwa ɲloo 'ko -ta, 'yö
Yesu -yö dhɛɛ" 'kpɔ do -kë -nu -gɔ 'ö- pö:

42 «Ka ka -zɔ -gɔn Atanna bha -Yamɛ bha- -wɔn
'gü -kɔ kë ɲdhɛ? Ka ka -zɔ -gɔn ɲdhɛ -yö -dho 'go
de ɲnë- suu 'gü?»

43 'Yö 'wo- -yɔ bɔ- -gɔ 'wo- pö: «-Yö -dho 'go Davi
ɲnë- suu 'gü.» 'Yö Yesu -ya pö- -nu -dhɛ: "Kɛɛ -yö
-kë -mü ɲdhɛ 'sa 'yö Davi -zë 'ö- -dhɛ Atanna -bha
'Nii- "slüöslü -kɔ 'ka, n Dëmɛ? -A -gɛn -mü ɲdhɛ
Davi -ya -pö yö ɲnë- -bu 'gü yi 'bha 'ka 'ö- pö:

44 <Atanna -ya -pö n Dëmɛ -dhɛ:

-Bhö -ya -yɛa ɲbhlëësü ya- 'gü

-yö 'dho- 'ka "dhü -yö zun- 'ka yi

'a dho i 'yaɔ- -nu -da 'ka i -gɛn ɲwlöö bha- -bha!>

45 -A -kë "dhü -sü 'gü 'mɛ 'kö Davi -zë 'ö- -dhɛ ö
Dëmɛ, -yö -mɔɔ -bha 'ö -kë yö -zë bhaanë 'ka -kɔ
-kë ɲdhɛ?

46 Dhɛɛ" 'kpɔ 'ö Yesu -ya wo "dhü bha- -yɔ 'yii
ɲslöö mɛ do -zian -gɔ 'mɛ bha- -nu kpö 'gü kö -ya
bɔ- -gɔ. -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, 'ö sü yi 'dhɛ 'kö
bha- -bha 'ö dho- 'ka "dhiö, -a -nu 'bha 'wii- dhɛɛ"
'kpɔ 'zü.

23

Yesu -bha 'tonggome -nu waa- Fadhizien -nu -bha -zv -to wo -di 'gü -ko -dhiang 'ö- zë 'ö Matiö -ya pö

(Makö 12,38-39; Dhukö 11,43.46; Dhukö 20,45-46)

¹ □Dhe 'ö □ya kë "dhü 'yö Yesu -yö zun dhiang -zë ö -bha □klang -nu -dhe -sü -bha waa- me kpö 'wo gun mü bha- -nu 'dhö 'ö- pö:

² «Zuifö -nu -bha 'tonggome -nu waa- Fadhizien -nu -wo do sië Moizö -due □në- 'gü bha kö -wa -bha 'tong- -zon ka -dhe.

³ □Dhe 'ö "dhü pë "pepe 'wo dho- pö ka -dhe -kaa kë! "Kee keng- -nu ka "ta -ko -zë 'ya 'dho kë do, -a -gen -mü □dhe -wo me -nu □klang -kë 'ka "kee wo -zë 'waa- kë.

⁴ Wo -zë -a -nu -bha 'tong- -zon -sü bha -yö -kë □dhe □kwë 'gbiin- dhu -sü kö -wa -ya me □gbin- bha □në- 'dhö. -Wo me -nu do □në- bho- 'ka, "kee 'waa "wɪ- -bha kö wo -zë -wo wo kongga do -zian -ya -bha.

⁵ -Wo wo -bha 'wɔn □gban -wɔn □gban -kë kö me "bhɪ- -nu □në -wa -nu yö. Yö □në- -wɔn 'gü 'yö 'wo Atanna -wɔ "kplükplü -nu -ben zë 'sëedhe -ta, 'yö 'wo- -da wü kwi "gbeagbea -nu 'gü, 'yö 'wo- -ya wo -kpong "dhiü -dhe -nu waa- wo -gbe -bha -dhe -nu 'gü, 'yö- -nu -bha □gbauu- -nu "sëe 'dhö -kë □gblëengblëen.

⁶ 'Yö 'wo -yea □bhlëesü -nu □në- □mɔɔ -dhɔkëdhe -ta -dhe -nu 'gü, 'yö 'wo -yea -sesengbo -nu □në- □mɔɔ kö 'wo -ya 'gü Zuifö -nu -bha -yakwëekëgüko -nu 'gü,

⁷ 'yö- -nu "piü □dhe -wo wo □nē wo □bhlēē -ya
"tūng □gban "pεpε 'gü "dheεdhe -nu 'gü kö me
□gban "pεpε -wo wo -dhe <n Dēme> bha,

⁸ "kεε ka -zē 'ka 'dho "wı- -bha 'wo ka -dhe wo
Dēme, -a -gen -mü □dhe dheebhangzē -nu -mü
me □gban ka 'ka. □Ya 'go mü 'zü ka Dēme 'ö 'dhö
-yö dosengseng.

⁹ Me 'bha 'ya dho- pö 'ka ö -dhe "kpung □taa yö
ka dē -a □bhlēē -ya -wɔn 'gü 'ö 'ka -wı- -bha, -a
-gen -mü □dhe ka Dē -yö doseng, yö □nē dhang-
'gü.

¹⁰ 'Ka 'dho "wı- -bha 'zü 'wo ka -dhe wo dēme,
-a -gen -mü □dhe ka Dēme -yö doseng, yö -mü
Atanna -bha -Yame bha □nē- 'ka.

¹¹ 'Me 'ö- "piü □dhe 'ö -due 'kpıi- □slɔɔ ka kpö
'gü, -a -dheε -bha kö- -me □nē -yö kē yē -kē ka
-dhe -me 'ka.

¹² -A -gen -mü □dhe 'me 'ö dho- pö 'ö ö -dı fiē-
bho ö "teabo -nu -bha, Atanna -dho -a -me -da
-a "teabo -nu □wlöö. "Kεε 'me 'ö dho "wı- -bha
kö -yö ö -dı -da ö "teabo -nu □gban □wlöö bha,
Atanna -dho -a -me gba -due 'kpıi- 'ka.

*Yesu -bha Zuifö -nu -bha 'tonggome -nu waa-
Fadhizien -nu kēwɔn -nu -dhiang 'ö- zē 'ö Matiö
-ya pö*

*(Makö 12,40; Dhukö 11,39-42.44.52; Dhukö
20,47)*

¹³ □Dhe 'ö □ya kē "dhü 'yö Yesu -ya pö Zuifö -nu
-bha 'tonggome -nu waa- Fadhizien -nu -dhe 'ö-
pö: «'Tonggome -nu kaa- Fadhizien -nu, ka -bha
-yö -wēesü, □flüme -nu! -A -gen -mü □dhe ka
Atanna -bha -gblüdedhe "dhiü □nē- ta me -nu -go.
Kaa □dede 'kaa "wı- -bha kö -yö kē kaa- -gblüde

'ka, "kεε 'sa 'kaa "wɪ- -bha kö- -dhɔ 'dhö 'mε 'kö-
-nu -bha -yö kē- -nu -bha -gblüdē 'ka.

¹⁴ ['Tɔnggɔmε -nu kaa- Fadhizien -nu, ka -bha
-yö -wēēsü, ɸflümε -nu, -a -gɛn -mü ɸdhε ka
ɸnē 'ka ɸgεandhe -nu -tabhö -sü -gɔ -bha, "kεε
'ka 'go mü 'sa 'yö 'ka -bhεa Atanna -dhε -kɔ 'gü
ɸgblεεngblεen -nu bha- -kē, kē "dhü kö -wo ka
yö 'dhang -bho "dhiü -mε -nu 'ka. Yö ɸnē- -wɔn
'gü, 'yö 'wɔn 'ö Atanna dho- wɔ ka -ta 'yö dho kē
-ziisü.]

¹⁵ Ka -bha -yö -wēēsü, 'tɔnggɔmε -nu kaa-
Fadhizien -nu, "gblüödhɛtiimε -nu, -a -gɛn -mü
ɸdhε ka "ta -kpɔ "kpɔngtaadhe ɸgban "pɛpɛ 'gü,
"εen ɸweeyi -ta -dhε -nu 'gü kö 'mε 'yaa Zuifö
'ka, "kεε 'ö- "piü ɸdhε 'ö -da Zuifö -nu -bha -bhεa
Atanna -dhε -kɔ 'gü bha 'ka- yö, kö 'ka- kē -dho
pɛng -kaso 'ö ɸgeebɔɔ -a 'gü -mε 'ka, 'yö 'ka- -kē
'yö- -mε -bha -kē pē yaa 'ka -sü "dhiü -yö -ziö ka
-bha -zē -ta -gɛn -yan 'ka ɸdhε pē ɸplε 'dhö.

¹⁶ Zian -bho mε 'ka -mε "yan 'wü -sü -nu, ka
-bha -yö -wēēsü! -A -gɛn -mü ɸdhε ka- -pö ɸdhε:
Mε ɸya -sö -bhö Atanna -dhɔkägükɔ 'tɔ 'gü kö -sö
-bhö -sü 'yaa "dhü, "kεε 'mε 'ö -sö -bhö "sɛnng 'ö-
-dhɔkägükɔ 'gü bha ɸnē- 'tɔ 'gü kö ɸya -sö -bhö
ɸdedewo.»

¹⁷ -Gɔgütiimε -nu, "yanwlümε -nu! Pē ɸplε
bha- -mεε ɸnē- ɸbhlēē 'dhö 'kpüi-? -A "sɛnng
bha "εen -a Atanna -dhɔkägükɔ 'kö- "sɛnng -kē
"slüöslü bha- yö -mü -ee?

¹⁸ 'Ka 'go mü 'zü, 'yö 'ka- pö ɸdhε: 'Mε 'ö -sö
-bhö "saa- -bho -ta -pē 'tɔ 'gü kö 'yii -sö -bhö. "Kεε
'mε 'ö- -bhö "saapē 'ö "saabhotapē -ta bha ɸnē- 'tɔ
'gü kö ɸya -sö ɸdede -bhö.

19 -Gəgütiime -nu! Pë ɲple bha- -mɛɛ ɲnë ɲhlëəsü? "Saabhodhe -ee ɛɛn "saapë -ee? 'Sa "saabhodhe ɲnë "saapë -kë ɲhlëəsü.

20 A- pö ka -dhe ɲdhe mɛ 'ö -sö -bhö "saabhodhe 'to 'gü kö -ya -bhö "saapë -nu ɲgban ɲnë- 'to 'gü bha.

21 'Mɛ 'ö -sö -bhö 'zü Atanna -dhəkëgüko 'to 'gü, kö -ya -bhö Atanna 'ö- 'koodhö -mü bha ɲnë- ɲgban 'to 'gü bha.

22 'Mɛ 'ö -sö -bhö dhang- 'to 'gü kö -ya -bhö Atanna -bha -gblüdədhe -gblooa- yö 'ö- -yɛa 'dhö -mü bha ɲnë- -nu 'to 'gü bha.

23 Fadhizien -nu kaa- 'tonggomɛ -nu, ka -bha -yö -wëəsü, ɲflümɛ -nu! -A -gɛn -mü ɲdhe pë -nu -zian 'ö- -zun "dhiü -bhlɔɔ 'yaa 'dhö ɲdhe kpieng -nu, "dhungbhɛɛ -nu, "ɛɛn sionng" ga -nu 'dhö bha ka wo -zë ɲgban "pɛpɛ 'nii- -bho Atanna -dhe, "kɛɛ 'yö 'ka ka -ta yö mɛ draan- -wɔ 'kö- -wɔn 'dhö 'gbɪ-, 'ö -kë Atanna -bha 'tong- 'ka ɲdhe, -kë kpengdhö -sü -nu oo, "klusədhe -nu oo, -to -wɔ -ta -sü -nu 'dhö bha wo -zë -a -nu -bha, "kɛɛ 'sa kö yö ɲnë kë -pë 'ka -blɛəsü 'yö- -kpɛa -yö gun -na do- "piü.

24 Zian -bho mɛ 'ka -mɛ "yan 'wü -sü -nu! Ka 'ö 'ka ka mü -we -ziö -pee 'gü kë "dhö kö ɲflanflannë -zian 'ya 'dho 'to- ɲbhaa 'ö 'ka- mü- 'ka bha, "kɛɛ 'sa ka pë "gblüglbü -zë -mëng!

25 Ka -bha -yö -wëəsü, 'tonggomɛ -nu, Fadhizien -nu, ɲflümɛ -nu! -A -gɛn -mü ɲdhe ka ɲdhe 'mɛ 'ö "yitakɔɔ -nu waa- pë -bhö 'gü -tɛa -nu kwi -bha -dhe -zë -zu, "kɛɛ 'ö- 'gü -zian -zë to "dhö ɲnë- 'dhö. (Ka 'wɔn 'në sɛɛnnë -nu 'kö bha- -kë ɲdhe -ko bha- 'dhö kë "dhö kö 'ka bho mɛ -nu

'gü Atanna □bhlëëyame -nu -bha "këë kö) ka 'koo -zian -zë -yö pa -sü 'ka kaa- □kwaanpë -nu waa-pë yaya -nu 'ö ka zuë" -yö bhö- -bha bha □në- 'ka.

²⁶ Fadhizien -nu, "yanwlüme -nu! -Ka kaa- pë -bhö 'gü -tea -nu 'gü -dhe "zu □kö -blëësü kö 'ka gun -na -bha -dhe "zu kö -yö kë "puu!

²⁷ Ka -bha -yö -wëësü, Fadhizien -nu kaa- 'tonggome -nu, "gblüüdhetiime -nu! -A -gen -mü □dhe ka -bhö bun ö □wa "yoo "puu -da -bha □në- -bha. 'Bha- kwi -bha -dhe yö i- pö pë -së -zë 'bha □ne, "këë kö- 'gü -zian -zë -yö pa -sü 'ka me ga zloo" waa- pë "busü -dī -sloo □në- 'ka.

²⁸ -Kö do bha □në 'ka- -bha, □wa ka -ga ka kwi -bha ka -bhö me -nu 'gü 'me ö pö 'aa- -bha -a -bha, "këë ka "gblüüdhe -zë -yö pa -sü 'ka "kpënnng- -kë me -nu -gö -sü waa- 'wön yaa "wëë gbe □në- 'ka.»

'Wön 'ö Atanna yöö- wö 'me 'wo bha- -nu -ta -a -dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö Matiö -ya pö (Dhukö 11,47-51)

²⁹ 'Yö go mü 'ö- pö: «Ka -bha -yö -wëësü, 'tonggome -nu kaa- Fadhizien -nu, "gblüüdhetiime -nu! -A -gen -mü □dhe ka Atanna -wudhiüloomë -nu bun -nu -pë -kë -së 'ka, 'ö 'ka 'me ö pö 'aa- -nu -bha -tosëa -bha 'pö □dhe -a -nu 'dhö bha- -nu bun -pë -kë -së 'ka.

³⁰ 'Ö 'ka- pö □dhe: <□Ya kë 'nu □dhe yi -tosëa -kë yi "bhëma -nu -bha "tüng 'gü kö yi -wu 'yii 'dho kë- -nu -bha "piö Atanna -wudhiüloomë -nu zë -wön 'gü.>

³¹ □Ya kë "dhü kö kaa □dede ka- 'wön -dö □dhe 'me 'wo Atanna -wudhiüloomë -nu zë bha- -nu 'gü -në -nu -mü ka 'ka.

³² □Dhe 'ö "dhü kö -ka ka 'gü dɔ "gbɪ- kö yē 'ö ka "bhema -nu -wa zü bho bha 'ka- "dhiü -ya!

³³ □Flümε -nu 'ka ya! □Ya kē "dhü ka -dho dha -kɔ kē □dhe -wēēdhε bhodhe 'ö □geebɔɔ pəng 'gü bha- -gɔ?

³⁴ □Dhe 'ö "dhü -ka ka "tɔ to, a -dho Atanna -wɔdhiüloomε -nu bɔ ka -dhe waa- mε □kpaɔsü -nu waa- 'wɔndɔmε -nu 'dhö. Ka -dho mε 'bha -nu zē 'ö 'ka- mε 'bha -nu dɔ "dhü -bha 'ö 'ka dho 'ka- mε 'bha -nu -ma -nu wo □klangga 'ka kaa- -yakwēēkägükɔ -nu 'gü 'ö 'ka- -nu -wēēdhε bho 'pö- -nu 'gü 'ka -ziö 'ka.

³⁵ Kē "dhü kö Atanna -bha mε -nu 'wo- -nu zē "wlaa- 'gü "wεεwεε 'wo -bhɔ 'ka yi 'bha 'ka 'ö- zü -yö bho Abɛdhö 'ö pö 'aa gun- -bha bha- -ta 'ö dho 'ö zun- 'ka Zakadhi 'ö -kē Badhasi gbö 'ka 'ö 'ka- zē Atanna -dhɔkägükɔ 'gü, "saabhodhe waa- Atanna -dhɔkēdhε □dede -a -nu □zinng 'gü bha- -bha bha- "dhang -yö ka □nē ka 'kun.

³⁶ A- -pö ka -dhe tɛan- □dede 'ka □dhe: 'Mε 'wo- -nu zē 'dɔɔndhö "dhü bha- 'gü -wɔn -dho nu 'mε 'wo "tüng ya- 'gü ya □nē- -nu -ta.»

*"Gbɪ 'ö Yesu -ya bɔ Zedhizadhεmö -mε -nu -bha -a -dhiang 'ö Matiö -ya zē
(Dhukö 13,34-35)*

³⁷ 'Yö Yesu -ya pö: «Zedhizadhεmö -mε -nu, Zedhizadhεmö -mε -nu, ka 'ö 'ka Atanna -wɔdhiüloomε -nu zē siē 'ö 'ka- mε 'bha -nu -zuö siē -gwē 'ka 'ka- -nu zē- 'ka bha, 'ma- "slē mɔɔ- -kɔ □gban -kɔ □gban 'gü kö 'a ka □loo 'ko -ta □dhe -kɔ 'ö -tɔ -dheε -yö ö 'nē -nu □loo- 'ka ö gban □wlöö bha- 'dhö, "kεε 'kiü- -yɔ bɔ n -gɔ!

³⁸ -Ka -dhe -ga, a -dho n kwaa- ka -wɔn -zü 'ö ka -yeabhaadhe -yö to "fië.

³⁹ -Ka -dhe -ga! A- pö ka -dhe ɔdhe 'ö sü "tüng ya- -bha 'ö dho 'ö zun- 'ka "tüng 'ka dho- pö- 'ka ɔdhe 'dhuë- -yö 'to 'mɛ 'ö dho nu kwa Dëmɛ 'to 'gü bha- -ta bha- -bha, 'kii 'dho n yö 'zü.

24

Yesu -bha Atanna -dhökëgükö 'wü -wɔn -dhiang 'ö- zë 'ö Matiö -ya pö

(Makö 13,1-2; Dhukö 21,5-6)

¹ ɔDhe 'ö Yesu -ya ö bo dhiang -nu bha- -nu zë -sü 'ka, 'yö go Atanna -dhökëgükö bha- 'gü 'yö dho. ɔDhe 'ö 'dho sië 'yö- -bha ɔklang -nu 'wo ɔyɔɔn- "sɔɔ, 'yö 'wo- pö- -dhe 'wo- pö: «Yi Dëmɛ, Atanna -dhökëgükö ya i "yan -ya -bha "wɛ -ee? -A dhi -kö bha- -ga bha!»

² "Kɛɛ ɔdhe ɔwaa- pö "dhü, 'yö- -yɔ bɔ- -nu -gɔ 'ö- pö: «Ka "yan -yö pë -nu bha- -nu -bha -ee? -Ka -dhe -ga! A- -pö ka -dhe tɛan- ɔdede 'ka ɔdhe: 'Kɔ 'ka- -ga sië bha- -gwë kpö do -zian 'yii 'dho 'to 'ko -ta "dhüng 'gü, -a ɔgban -dho 'wü trëtrëndhö.»

-Wëewɔn -nu 'wo dho kë kö "kpɔngtaadhe -yö gun -na yën -a -dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö Matiö -ya pö

(Makö 13,3-13; Dhukö 21,7-19)

³ ɔDhe 'ö ɔwa 'dho ɔwa ɔloo Odhivie -tɔn ɔgbɪn-, 'yö Yesu -yö dho "sia- 'yö 'yaanu, 'yö- -bha ɔklang -nu 'wo ɔyɔɔn- "sɔɔ ɔplɛ 'gü 'yö 'wo- dhɛɛ" kpö 'wo- pö: «Yi Dëmɛ, 'wɔn -nu 'i go- -pö yi -dhe -dhe 'gü ya, -wo -dho kë "dhü -më "tüng ɔnë- 'gü, "ɛɛn ɔya kë ɔdhe 'bha 'dho dhang- 'gü i "dhiü yee

kë -sü waa- "se "dhiütoyi -nu bha, yi -dho -a -nu 'suan- bho -më -nu □në- -bha?»

⁴ 'Yö Yesu -ya -yö bö- -nu -go 'ö- pö: «-Ka -dhe -ga, -ka ka -zö kë ka -dī "piü kö me 'bha 'ya 'dho "kpënn- kë ka -go.

⁵ -A -gen -mü □dhe me 'gbe- -dho nu n 'to 'gü 'ö 'wo- pö □dhe wo □në 'wo Atanna -bha -Yame bha- 'ka. -Wo -dho "kpënn- kë me 'gbe -go 'ö 'wo- -nu -kan Atanna -bha.

⁶ □Ya 'go yö -zë 'gü, ka -dho -gblü -da -wön -nu ma ka -züzü -dhe -nu 'gü 'ö 'ka- -taong -nu ma -dhe □gblæn 'gü, "këë □ya kë "dhö ka "gblüdhë 'ya 'dho "muu bho, -ka ka -zö -gban, -a -gen -mü □dhe 'wön -nu 'bha -wo -dho kë gbonggbongdhö 'yii 'dho 'to- 'gü, "këë 'sa kö "kpungtaadhë "dhiütoyi 'yii □loo □kö.

⁷ "Sëgo 'bha- -dho "wlü 'ö -pö "sëgo 'bha- -ta 'ö 'wo -gblü göön, 'ö -gblüdë 'bha -yö □wlü 'ö dho 'ö -gblü -da -gblüdë 'bha -ta, 'ö "vüü -yö -da, 'ö "se -yö □zii "sëgo 'bha -nu 'gü.

⁸ "Këë yö -zë □gban -dho kë □dhe 'në 'kpö "gblükë zü bho -sü □në- 'dhö.

⁹ □Ya 'go yö -zë 'gü, ka -san -dho me "bhü- -nu kë 'ö 'wo ka "dhiü dö -gömë -nu -dhe, 'ö 'wo ka -wëë -kë wo 'ö 'wo ka zë -nu wo n -wön 'gü.

¹⁰ Me 'gbe □dede -dho 'go Atanna -bha zian -ta -a "töng bha □në- 'gü 'ö 'wo wo 'ko -nu -san -kë 'ö 'wo -da wo 'ko -nu -dhe pë "piü.

¹¹ 'Ö Atanna -wödhüloomë □flüsü -nu 'wo nu 'wo- "kpënn- -kë me 'gbe -go 'ö 'wo- -nu -kan Atanna -bha.

¹² 'Wön yaa kë -sü -dho kë □dhe "yi 'dhö 'ö pa, 'ö "sanni -yö dö 'mü kö pë 'wo- -dhe -dho, me 'bhaa-

do 'zü.

¹³ "Κεε 'με 'ö dho ö 'gü do "gbu- 'ö 'dho 'ö zun-
"dhiütodhe -bha -yö -dho dha.

¹⁴ 'Wɔn -taɔng -së 'ö -gban Atanna -bha
-gblüdedhe -wɔn -bha bha -wo -dho -a -dhiang
zë "se ɔgban "pepe 'gü kö me ɔgban "pepe "tu
-yö -da n -wɔn 'gü. Yö ɔnë ɔya bo -kë "dhü -sü
'ka "pepeðhö, 'yö "kpɔngtaadhe "dhiü yöö 'to 'yö
gun -na 'to.»

*Atanna ɔbhlëë -siö -pë yaa -yënnngsü -dhiang
'ö Yesu -ya zë 'ö Matiö -ya pö*

(Makö 13,14-23; Dhukö 21,20-24)

¹⁵ 'Yö- pö: «"Se yën "tüng bha 'ö 'to sië klöö"
"tüng 'ö- 'gü, ka "yan- -dho -da pë yaa -yënnng
-yënnngsü 'ö Atanna -wɔdhiüloomɛ Daniɛ -ya
-dhiang zë yi 'bha 'ka, Atanna ɔbhlëë -siö -pë 'ka
bha- -bha kö -yö -ya sië- -dhökëdhe "slöüslö 'ö
'yaa- -yɛa 'ka bha- 'gü. ('Yö Matiö -ya pö) 'me 'ö
dho 'sëedhe ya- -wɔ pö, -a -me -ya 'gü ma ö 'klɔɔ-
'ka!

¹⁶ -A "tüng bha- 'gü, 'me 'wo dho kë Zude -se
'gü ɔwaa- pö 'wo ziö -beang 'ka -a -dheɛ -bha kö
-wo wo wë do -tɔn -gbeng 'gü -zian ɔnë- 'ka kö
-wo 'dho wo -gblen 'kpɔ mü.

¹⁷ -A "tüng bha yaa- wo 'me 'ö- -bha kö -yö
"kpɛnnng, 'ya 'dho- pö 'ö 'dho pë 'bha 'sü ö -go
'kɔðhö.

¹⁸ -Ξε 'me 'ö yaa- kë 'zü ö -go 'bhlaa-, 'ya 'dho-
pö 'ö ö yee kë kö 'ö 'dho ö -bha ɔgbauu- 'sü -dhe
'gü 'pöðhö.

¹⁹ -A "tüng bha- 'gü, dhong -nu 'ö waa- -kë
'gbiödhe 'ka, "εɛn 'ö 'në ɔyaa- -kë -a -nu -go 'yon
-bha -a -nu -bha -dho kë -wëësü ɔdedewo!

20 -Ka bhεa" Atanna -dhe kö ka -bha □dua -sü -gen 'ya 'dho -ya "nenε yi -bha "εen Atanna -bha □glooyi -bha!

21 -A -gen -mü □dhe -wëëwɔn -nu 'wo dho kë "töng bha- 'gü bha, -yö -dho kë -ziisü □dedewo. 'Ö sü "kpongtaadhe kë -yi -bha 'ö nu 'ö zun- 'ka □dεε -bha, -a suu 'yii kë do, 'sa -a -bho -bha 'yii 'dho kë 'pö 'zü 'ö to- -bha.

22 □Ya kë □dhe Atanna 'yii -dhekpaoyi bha- 'bha "kan- "dhiü 'nu -zianwo kö -dha 'wɔn bha- -go -me 'yii 'dho □sɔɔ. "Kεε -kë -së "kë "së, Atanna □yaa- 'bha bho- "dhiü 'me 'ö- -nu sü ö -bha 'ka bha- -nu -wɔn 'gü.

23 -A "töng bha □ya □loo, me "ɔɔ me 'ö- pö ka -dhe □dhe: <Atanna -bha -Yame bha -yö yö!> "εen <-Yö -dhe 'bha 'gü tii- -dhe!> 'ka 'dho 'dhang bho- "dhiü!

24 -A -gen -mü □dhe a- -pö ka -dhe □dhe 'me 'wo dho- pö wo -dɪ -dhe □dhe wo □në 'wo Atanna -bha -Yame bha- 'ka, waa- Atanna -wɔdhiüloomε □flüsü -nu -dho nu "töng bha- 'gü, 'ö 'wo "slë "gblögblö -nu -kë 'ö 'wo "dhabhliwɔn -nu -kë, kë "dhü kö aa" □ni 'me 'ö Atanna -ya -nu sü ö -bha 'ka bha, -a -nu -kɔ -zë □ya □mɔɔ- -bha kö -wa -nu "kan Atanna -bha.

25 -Ka -dhe -ga! 'Wɔn bha 'ma- 'to mü □gblεen 'ma- pö ka -dhe.

26 -A -kë "dhü -sü 'gü, kö 'zü □ya kë □dhe me -zian □në □ya nu □yaa- pö ka -dhe □dhe <Atanna -bha -Yame bha □ya nu, -yö "tongtadhe ya- 'gü!> "εen <-Yö -dhe 'ö -kë □ni- 'gü!> 'ka 'dho 'dhang bho- "dhiü tongtongdhö "εen 'ka 'dho 'dho mü.

27 -A -gen -mü □dhe mang Megböme n nu -sü

-zë -yö -dho kë □dhe -ko do 'ö dha -yö "yan kun-
'ka dhang- 'gü, 'ö -gban 'yënn- -wo -zian 'ka, 'ö
"dhiü ta 'yënn- -pö -zian 'ka bha □në- 'dhö, 'yii
'dho -bin me 'bha -go.

²⁸ -A -gen -mü □dhe -ko do 'ö pë □gee 'dhö -dhe
'ö- -bha -a -dhe yö -sü 'yaa □gbaon "gblëe- -nu -ta
bha, □në mang Mëgbömë n nu -sü dho kë- -bha.»

(Makö 13,24-27; Dhukö 21,25-28)

²⁹ 'Yö- pö: «"Kεε -wëewon "nenegasü 'a- -dhi-
ang zë ka -dhe bha- -dhekpasyi ya bo zun -sü
'ka 'ko "dhiü, 'yënn- -dho 'to -dhe do bha- 'gü 'ö
□tröö -blünblündhö, 'ö "su -yö ö bo 'bhü -sü 'ka,
'ö "susëngga -nu 'wo dhang- -bha 'wo go 'mü 'wo
□wenng. 'Ö -ta "mlüü bo -pë -nu 'wo dhang- 'gü
'wo go "gblüü-.

³⁰ Yö □në □ya kë "dhü, 'yö 'won 'suan- -bho
-bha -pë 'ö dho- -zon -dhe mang Mëgbömë n nu
"tüng □ya □loo bha 'ö -wo "yëa- dhang- -bha, 'yö
"sëgo "pëpë 'wo "kpung □taa -a 'gü -më -nu □gban
"pëpë 'wo -ya -wu 'kpo -sü -bha □ton, kö -wo wo
-kuu -ta -ma sië "gbu 'ka, 'yö 'wo wo "yan -kpan
mang Mëgbömë n -bha kö a nu sië dha 'kpong-
-ta dhang- 'gü, 'gügbudhe waa- 'töbhödhe -ziisü
'ka.

³¹ "Truu 'kpüi- bha -yö -dho "wı 'yi bha □në- 'ka,
'yö 'a ma "kië -nu bo "kpungtaadhe □gban "pëpë
'gü, 'yö 'wo 'më 'a- -nu sü n -bha 'ka bha- -nu sü
-dhe "pëpë bha- □gban 'gü, 'yö 'wo- -nu □loo 'ko
-ta -dhe do 'gü.»

*Yesu -bha me draan- -wu 'ö -gban figö -dhü
-bha -a -dhiang 'ö Matiö -ya pö*

(Makö 13,28-31; Dhukö 21,29-33)

32 'Yö 'go mü 'ö- pö: «-Ka 'wɔn 'suan- bho 'wɔn -zɔn 'ka 'ö maa- -zɔn ka -dhe bha ɲnë- -bha. Yö -mü ɲdhe "tüng 'ö figö -dhü 'dhö ö -gbeng -dee do sië, 'ö ö "dhe -dee -ya sië kö 'ka- 'wɔn do ɲdhe blea" ɲya ziö, -nɛɛ 'gü ɲya ɲloo.

33 -Kɔ do bha- 'gü, ka "yan 'dhö -da sië 'wɔn -nu 'a -ziö 'gü bha- -nu 'gü, -kaa 'wɔn do ɲdhe -a "tüng ɲya ɲtäng, ɲdhe 'ma -ya "saan -bha.

34 A- -pö ka -dhe tɛan- ɲdede 'ka ɲdhe 'mɛ 'wo "yaan ɲdɛɛ -yën ya- 'gü ya, -a -nu ɲgban 'wii 'dho ga 'ö 'wɔn 'a- pö sië ka -dhe bha- ɲgban 'gü -wɔn -yö -kë.

35 -Yö kë ka "yaan ɲdhe "sɛ waa- dhang- -wo -dho ziö, "kɛɛ n -wɔ -zë do 'yii 'dho 'go 'gblɔɔ tongtongdhö.»

"Kpɔngtaadhe "dhiütöyi -dhiang 'ö Yesu -ya zë 'ö Matiö -ya pö

(Makö 13,32-37; Dhukö 17,26-30.34-36)

36 'Yö go mü 'ö- pö: «ɲYa 'go yö -zë 'gü, -a 'dhe 'kö -gban n nu -yi waa- n nu "tüng ɲdede -zë -bha bha, Atanna -bha "kië -nu oo, -a mang -zian 'a- Gbö 'ka 'a "wɪ sië ka -dhe ya mɛ 'bha 'yaa yö -zë do kö 'yii kë n Dë Atanna -zë 'ka.

37 'Wɔn do 'ö -kë Noe -bha "tüng 'gü ɲnë dho kë mang Megböme n nu -yi 'ka.

38 'Ö gun "tüng bha- 'gü, kö "yi 'kpɪi- bha 'yii pa ɲkö mɛ "bhɪ- -nu "tɔ 'yaa gun Atanna -wɔn -bha, -wo -gun pë ɲnë- -bhö sië, 'wo we mü, 'wo dhe sü, 'wo 'në -nu do gwaan- -bha 'ö dho- 'ka "dhö 'ö zun- 'ka yi 'ö Noe -yö -da 'ka "yitagɔ 'gü bha- -bha.

39 -A -nu "tu 'yaa gun 'wɔn "wɛɛ 'bha -bha -a 'dhe 'kö bha- zian 'gü 'ö 'to- 'ka "dhü 'ö zun- 'ka dha 'kpii- 'ö ban 'ö "yi -yö "kpungtaadhɛ bho bha-ban -yi -bha, 'ö "yi -yö nu 'ö sɔ- -nu -ta. -Yö -dho kē 'pö -kɔ do bha ɲnē- 'gü mang Mɛgbömɛ n nu -yi 'ka.

40 A- -pö ka -dhe ɲdhe -a 'yi bha- 'ka, gɔɔn- -nu ɲplɛ 'wo dho kē 'bhlaa- do 'gü, -a mɛ 'dhe 'ö 'dhang bho n "dhiü -yö -dho 'dho 'ö- mɛ do -yö to.

41 Dhong -nu ɲplɛ 'wo dho kē pē zɔn -dhe 'gü "wlü do 'gü, -a mɛ 'ö 'dhang bho n "dhiü -yö -dho 'dho 'ö- mɛ do -yö to.

42 -A -kē "dhü -sü bha- 'gü, -ka -ya ka "yaan, -a -gɛn -mü ɲdhe yi 'ö ka Dēmɛ dho nu- 'ka 'kaa- dɔ.

43 -Yö kē ka "yaan ɲdhe 'kɔdēmɛ -yö "tüng 'ö ɲkwaanmɛ dho nu- 'ka gbeng -a -dɔ 'nu kö -yö -dho -ya ö "yaan 'ö 'waa- -bha 'kɔ 'wü.

44 Yö ɲnē- -wɔn 'gü 'yö kaa -dɪ 'pö ɲdhe 'ö -kē ɲdhe 'kaa n nu "tüng dɔ bha, 'yö ka -dho -ya ka "yaan; -a -gɛn -mü ɲdhe "tüng 'ö ka -zɔ 'yaa 'ka ɲdhe mang Mɛgbömɛ a -dho nu bha ɲnē 'a dho "kan- 'ka ka 'gü.»

"Gwënnng 'ö Yesu -ya -da 'ö -gban gwëëzë "klusë waa- mɛ 'dhe "klv 'dhö 'ya- -nu -bha -a -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Dhukö 12,41-48)

45 ɲDhe 'ö Yesu ɲya dhiang -nu bha- zë "dhü, 'yö "gwënnng do 'bha -da -nu -dhe 'ö- pö: «ɲYa kē "dhü yö -zë 'gü kö 'mɛ 'ka bha 'dee dho kē gwëë" "klusë 'ö 'wɔn dɔ -a 'ka? Gwëë" "klusë 'ö "dhü bha ɲnē- dēmɛ -ya -ya -a "tɛabɔ -nu -gɔ "dhiü kö -yö -bhöpë nu- -nu -dhe -a nu "tüng -bha 'yö nu

'yö -kpan -bha kö -ya kë sië □dhe -ko 'wo -wu kpo
'ka- -bha bha- 'dhö.

⁴⁶ -A me 'dhe 'kö "dhü bha kö- -bha □ya kë -së.

⁴⁷ A- -pö ka -dhe tean- □dede 'ka □dhe: «Me 'ö
"dhü bha- dëme □ya nu, -yö -dho -a -ya ö □sloope
□gban "pepe -go "dhiü.

⁴⁸ "Kee □ya kë □dhe gwëemi bha- "klu □ya kë
'ya-, -yö -dho -a pö ö -d- -dhe □dhe: «'Dho 'ö n
dëme -ya wo ya, -yö -dho nu -më yi 'ka?»

⁴⁹ 'Yö -ya ö "teabo -nu -ma -sü -bha, 'yö -ya pë
-bhö -sü waa- we mü -sü -bha we mü -dudu -nu
"piü.

⁵⁰ -Yö -dho 'to- -kë "dhü -sü -bha, 'yö- dëme -yö
nu 'yö -kan 'gü "töng □dede 'ö- -zu 'yaa- -bha bha-
'ka.

⁵¹ Me 'dhe 'kö bha kö- -bha □ya kë -wëesü, -a
-gen -mü □dhe -a -gome -dho 'wön wo- -ta 'ö -kë
-ziizisü, 'yö 'wön suu 'wo dho- wo □flüme -nu -ta
bha, 'yö 'wo- -wo -ta 'pö. -Yö -dho "gbu bo -dhe
bha □në- 'gü 'yö ö "son "dhiü -bhö 'ka klöklödhö.»

25

*"Gwënnng 'ö Yesu -ya -da 'ö -gban 'nëdhiëng -nu
-kaong do 'wo dho dhesütroo -ta -a -bha 'ö Matiö
-ya pö*

¹ □Dhe 'ö Yesu □yaa- pö "dhü 'yö "gwënnng
do 'bha -da -nu -dhe 'zü 'ö- pö: «Atanna -bha
-gblüdedhe kë "töng- -dho kë □dhe 'nëdhiëng -nu
-kaong do 'wo woo- -dhangbha -nu sü 'wo dho
dhedo troo -ta -a -nu -bha 'wön 'dhö.

² 'Nëdhiëng -nu -kaong do bha- me "soodhu
'waa gun □kpaosü, 'yö- me "soodhu 'dhe 'wo to
wo -zë 'wo gun -glengme 'ka.

³ -A me "soodhu 'dhe 'wo gun -taamasü 'ka bha, 'yö 'wo woo- -dhangbha -nu sü "këë 'yö 'wii peng "yi -zë 'bha kun wo -ko "piü.

⁴ 'Yö- me 'dhe wo -zë 'wo gun -glengsü bha, 'yö wo -zë 'wo- -kë "dhü.

⁵ □Dhe 'ö □wa 'dho □wa □gwëë mü 'ö dhesügon bha 'yaa nu sië, 'yö yi -yö -da -nu "yan -bha, -pling 'yö 'wo -da yi 'gü.

⁶ □Dhe 'ö gbeng □zinng 'gü □ya □loo, 'yö 'wo me do 'bha -wu ma kö -yö "gbla sië 'ö- pö: «Dhesügon □ya nu bhoo! Dhesügon □ya nu bhoo! -Ka 'dho do- -go zian- bhoo! -Ka 'dho do- -go zian- bhoo!»

⁷ 'Yö 'nëdhiëngnë -nu bha 'wo -bö 'me bha- -wu 'ka, 'yö 'wo woo- -dhangbha -nu -pë -kë, 'yö 'wo zun "kpenng.

⁸ -A me 'dhe 'waa □kpaosü 'ö 'wii peng "yi 'bha 'kun wo -ko "piü bha 'wo dho -dhe -ga kö -a -nu -bha -dhangbha -nu -wo 'dho sië "sia- "wë -yondhö 'yö 'wo- pö 'me 'dhe 'wo □kpaosü bha- -nu -dhe 'wo- pö: «-Ka yi -bha peng "yi 'në 'dëdë 'në 'bha nu -dhe, yii- -dhangbha -yö "dhuu sië -wa!»

⁹ 'Yö 'wo- pö- -nu -dhe: «'Aa bhoo! Yi -bha ya □ya bhö- -bha □dhe 'pë 'yii 'dho □moo- 'dhö, -ka 'dho peng "yi "dhöödome -nu "piü kö 'ka ka -bha taa 'dhö!»

¹⁰ □Dhe 'ö □waa- pö- -nu -dhe "dhü, 'yö 'me bha 'wo -ziö 'wo dho woo- peng "yi moo- -dhe 'gü kö 'wo- 'dhö. -Wo -to peng "yi moo- -zian 'ka 'yö dhesügon -yö nu, 'yö ö -ko -da me 'dhe 'wo gun wo baa- -sü 'ka bha- -nu 'gü 'yö 'wo -da 'köödhö, 'yö 'wo "kwëë ta 'wo "dhü -ziö 'gü.

¹¹ □Dhe 'ö □wa -da 'koodhö 'ö- yi 'nē 'bha □ya □gwëë, 'yö- me "soodhu 'dhe 'wo gun □taama bha 'wo nu, 'yö 'wo zun "gbla -sü -bha 'wo- pö: «Yi dëme, yi dëme, -bhö dö "gbu- kö i "kwëë "pu yi -gö -dhe!»

¹² "Këë 'yö dhesügön -yö bö 'koodhö 'ö- pö- -nu -dhe: «A- pö ka -dhe tean- □dede 'ka □dhe 'maa ka dö!»

¹³ □Dhe 'ö Yesu -yö "gwënnng bha- -da -nu -dhe □dhe -kö bha- 'dhö, -a "dhiütodhe bha 'yö- pö- -nu -dhe 'ö- pö: «-Ka -ya ka "yaan! -A -gen -mü □dhe yi 'a dho nu- 'ka "ëen "tüng 'a dho nu- 'ka 'kaa- dö!»

*Yesu -bha "gwënnng do 'bha 'ö- -da 'zü 'ö -gban yëkëme -nu -yaaga -bha 'ö Matiö -ya pö
(Dhukö 19,11-27)*

¹⁴ 'Yö- pö 'zü- -nu -dhe 'ö- pö: «Atanna -bha -gblüedhe bha -yö -dho kë 'zü □dhe göndënë do 'bha 'ö dho "ta 'gü -a -bha 'wön 'dhö. □Dhe 'ö yöö 'dho 'yö ö -bha gwëëzë -nu -dhe 'yö ö □slöopë □gban sü 'yö- -kefama bho- -nu -bha.

¹⁵ 'Yö "sënnng kpö këng "soodhu nu me do -dhe, 'yö dho 'yö- këng □ple nu me □ple -naa -dhe, 'yö dho 'yö- këng do nu me -yaaga -naa -dhe. □Dhe 'ö □yaa- dan, 'ö 'me 'dhö- -bha 'ö- -kö dho □möö- -ziö 'gü ziö -sü -bha □yaa- nu- -dhe 'yö dho.

¹⁶ □Dhe 'ö □ya 'dho 'yö me 'dhe 'ö "sënnnga këng "soodhu □slöö bha, 'yö dho 'yö- -ziö 'gü -ziö 'yö dho 'yö- kpö këng "soodhu 'bha □slöö 'yö- -da -ta.

¹⁷ 'Yö me 'dhe 'ö- këng □ple □slöö 'pö bha, 'yö dho 'yö- -ziö 'gü -ziö, 'yö- këng □ple 'bha -yö -da 'gü.

18 "Kεε 'yö 'mε 'kö- -bha gun këng do bha 'yö dho 'yö "sε pɔn, 'yö ö dēmε bha "sënngga bha-
□loo mü, 'yö "sε kpa- -ta.

19 □Dhe 'ö "tüng 'bha □ya ziö 'ö- yi □ya □gwëë, 'yö- -nu dēmε bha 'ö nu 'yö- pö- -nu -dhe mε 'ö "dhü -yö nu kö -yö ö "kplëng bho ö -dhe.

20 'Yö- mε -blēsü 'ö "sënngga këng "sɔɔdhu nu- -dhe bha 'ö nu. 'Yö- 'dhe 'wo- nu- -dhe bha- këng "sɔɔdhu 'bha □nëng- -bha 'yö- pö ö dēmε -dhe 'ö- pö: «N dēmε, "sënng kpö këng "sɔɔdhu 'i- nu n -dhe bha- këng "sɔɔdhu □në 'a □slɔɔ i zian 'gü 'yö 'a- □nëng- -bha, yö □nε!»

21 'Yö- dēmε -ya pö- -dhe 'ö- pö: «□Ya dhi n -dhe, ma gwëëmi, i këwɔn -yö -së. 'Wlɔɔ- -mü i 'ka, i -to i -wu -ta. □Dhe 'kö 'bha kë 'wlɔɔ- 'ka pë 'në 'dɛdɛ 'a- to i "piü bha- -wɔn 'gü bha, -a -dho i 'sü 'a i -ya -a 'kpiki -kpiki -go "dhiü. □Dhe 'ö "dhü, -bhö nu kö 'kwa kwa "dhia bho.

22 □Dhe 'ö 'mε 'dhe bha □ya ziö 'yö- mε □plε -naa 'ö- dēmε -yö "sënngga këng □plε nu- -dhe bha 'yö nu. 'Yö- pö ö -gɔmε -dhe 'ö- pö: «N dēmε, "sënngga këng □plε 'i- to n -go bha- këng □plε □në 'a- □slɔɔ i zian 'gü 'yö -da -ta, yö □nε!»

23 'Yö- dēmε -ya pö- -dhe 'ö- pö: «□Ya dhi n -dhe, i këwɔn -yö -së, 'wlɔɔ- -mü i 'ka, i -to i -wu -ta. □Dhe 'ö 'bha 'wlɔɔ- -dhe kë pë 'në 'dɛdɛ 'a- to i -go bha- -wɔn 'gü bha, a -dho i 'sü 'a i -ya -a 'kpiki -kpiki -go "dhiü. □Dhe 'ö "dhü, -bhö nu kö 'kwa- 'gü "dhia bho.

24 'Yö dho 'yö zun 'mε 'dhe 'ö "sënngga këng do nu- -dhe bha- -bha. 'Yö □yɔɔn 'pö ö dēmε "sɔɔ kö 'ö ö "kplëng bho. 'Yö- pö ö dēmε -dhe: «N dēmε, a- 'wɔn -dɔ □dhe i -bha 'wɔn kë -dhe 'yaa -së. A-

'wɔn -do ɲdɛ 'bhii pɛ ta -dɛ 'ö- bha i- -bho mü,
 'ö 'bhii pɛ 'kpɔ ɲdɛ 'ö 'gü 'i dho 'i pɛ -wlö mü.

25 'Wɔn 'ö- "suö -yö n -kɛ 'yö 'mii i -bha
 "sɛnnnga 'i- to n -go bha- -ziö 'gü ziö bha 'yö bha.
 A ka -dho 'a- -da "sɛɛdhö 'yö 'a "sɛ kpa- -ta, -a yö
 ɲɛ.»

26 'Yö- -gɔmɛ -ya pö- -dɛ 'ö- pö: «'Bha- pö
 "dhü 'ma- ma. Gwëëmi -mawɔn yaasü, "fiame,
 mangga i- -pö i- 'wɔn -do ɲdɛ 'mii pɛ ta -dɛ 'ö-
 'gü -a -bho mü, 'ö 'mii pɛ 'kpɔ -dɛ 'ö- 'gü, 'a- -wlö
 mü -kɛɛ? "ɛɛn 'bhii- pö "dhü -ee?

27 ɲdɛ 'ö -kɛ ɲdɛ i- 'wɔn -do "dhü bha, -mɛ
 ɲɛ -kɛ 'sa 'yö 'bhii ma ɲnao bha- -due bho 'wëë-
 -ko 'gü kö "sanni 'a n "dhiü yee kɛ kö -a ɲtrɔɔn
 ɲya -da -ta kö 'a ma pɛ 'sü.»

28 'Yö- pö ö -bha gwëëzɛ -nu -dɛ 'ö- pö: «-Ka
 "sɛnnnga kɛng do 'ö- -go bha- 'sü- -go kö 'ka- do
 mɛ 'ö- "gblü do 'dhö- -go bha- -go.

29 -A -gɛn -mü ɲdɛ pɛ ɲya kɛ 'mɛ 'ö- -go 'ö- -ziö
 'gü -ziö bha ɲɛ 'wo dho- mɛ taa kɛ 'yö- -bha 'dhö
 -kɛ 'gbɛ, "kɛɛ mɛ 'dɛ 'kö pɛ -tiandhö 'bha 'yaa-
 -go, "kɛɛ 'ö- 'dɛ 'ö- -go 'yaa- -ziö 'gü -zɛ ziö bha,
 -a 'dɛ 'nɛ -zian 'ö dho kɛ- -go ɲɛ 'wo dho- 'sü-
 -mɛ -go.

30 ɲYa 'go yö -zɛ 'gü gwëëmi 'dɛ 'ö- ɲtrɔɔn
 'yaa 'dhö 'ö do bha, -kaa 'kun 'ka- -zuö "kpɛnn
 -dɛtiidɛ 'gü, -yö -dho "gbu bɔ -dɛ bha ɲɛ-
 'gü, 'yö ö "son "dhiü -bhö klöklödhö.»

*Za 'kpɛi- do -yi -dhiang 'ö Yesu -ya zɛ 'ö Matiö
 -ya pö*

31 'Yö go mü 'zü 'ö- pö: «Mang Mɛgböme 'a
 dhiang zɛ siɛ ka -dɛ ya, dho 'ö maa- wo ya, n

"dhiü yee kë -yi 'ka, a -dho nu ma -gblüdedhe 'gü kö Atanna -bha "kië -nu "pepe gban -wo n keng-, 'yö 'a -ya ma -gblüdedhe -gbloo 'gü.

³² -A 'yi bha nē- 'ka 'yö "sɛgo gban "pepe 'gü -mɛ -nu dho loo 'ko -ta n wëedhö, 'yö 'a- -nu bho 'koo dhe -ko 'ö -tuü -gɔdhiümɛ -yö "bhlaa -nu waa- -bhu -nu bho- 'ka 'koo -a 'dhö.

³³ 'Mɛ 'wo dho kë dhe "bhlaa -nu 'dhö, a -dho -a -nu bo n -ko -sɛ 'gü, 'yö 'mɛ 'wo dho kë dhe -bhu -nu 'dhö, 'a- -nu bo n kwaa- 'gü.

³⁴ 'Ma bo -a -nu -kan 'koo -sü 'ka dhe -ko bha- 'dhö, 'yö 'a- pö 'mɛ 'wo dho kë n -ko -sɛ 'gü bha- -nu -dhe 'mɛ 'ö n Dë Atanna bha 'dhuë- 'dhö ka 'kun -sü 'ka bha, -ka nu -yɛa 'ö n Dë -ya -pɛ -kɛ ö -bha -gblüdedhekɛdhe 'ka yi 'bha 'ka bha kö 'ka -ya 'gü.

³⁵ -A -gɛn -mü dhe din- 'dhö gun n kë sië "tüng 'ö- 'gü ka kë -bhöpɛ -nu n -dhe, 'ö dhe 'ö "yi mü -dho -ya n 'kun 'ka "yi nu n -dhe. 'A -kɛ -dɛng 'ka "tüng 'ö- 'gü bha ka nē 'ka n yëë bho.

³⁶ Yi 'a gun- 'ka n 'kpee- -ka bha ka nē 'ka so -da n -bha. "Tüng 'ö- 'ka 'ö n 'gü 'yaa gun -sɛ bha, ka nē 'ka nu 'ka -wo n -bha. Yi 'a gun- 'ka -kaso 'gü bha ka nē 'ka nu zun n -dhe 'gü.»

³⁷ 'Yö mɛ 'ö pö 'aa- -nu -bha bha 'wo- dɛɛ" kpɔ 'wo- pö: «Yi dɛmɛ, yi -mɛɛ nē 'yi -kpan 'ka i -bha kö din- -yö i -bha, 'yö 'yi i gba -bhöpɛ 'ka? "ɛɛn yi -mɛɛ nē "yi mü -dho -yö gun- 'ka i -bha 'yö yi "yi nu i -dhe?

³⁸ Yi -mɛɛ nē 'yi -kpan 'ka i -bha kö i -dɛng 'ka, 'yö 'yi i yëë bho "ɛɛn kö i 'kpee- 'ka 'yö 'yi so -da i -bha?

³⁹ Yi -mεε □nē i 'gü 'yaa gun- 'ka -sē, 'yö 'yi nu 'yi -wo i -bha, "εεν 'zü kö i -kaso 'gü, 'yö 'yi -wo i -bha?»

⁴⁰ -Gblüdē -dho pō- -nu -dhε yō □nē- 'gü 'ö- pō: «A- -pō ka -dhε tεan- □dede 'ka □dhε mε -wēēsü -nu 'ö- -nu □bhlēē 'bha 'yaa 'dhō mε 'bha wēēdhō, 'ö 'wo n dheebhang 'ka, 'ka 'wōn -sē -kē mε do -zian 'ö- -dhε bha kö ka- -kē ma □nē n -dhε bha.»

⁴¹ □Ya 'go mü 'yö- pō 'mε 'wo- □kwaa- 'gü bha- -nu -dhε 'ö- pō: «"Dhang -mε -nu! -Ka 'go n -bha bha! Pεng 'wo- -ya Sotraan waa- ö -bha "kiē -nu -dhε bha ka -zē kaa 'dho yō □nē- 'gü.

⁴² -A -gεn -mü □dhε "tüng 'ö din- 'dhō gun n kē siē- 'ka, 'kii -bhöpē nu n -dhε, "yi mü -dhō 'dhō n kun 'kii "yi nu n -dhε,

⁴³ 'a gun -dhεng 'ka 'kii n □yēē bho, 'a gun n 'kpee- 'ka 'kii so -da n -bha, n 'gü 'yaa gun -sē, a -gun -kaso 'gü 'kii □mōo- -bha kö 'ka -wo n -dhε 'gü.»

⁴⁴ -Wo -dho -yō bo- -gō 'pō 'wo- pō: «Yi Dēmε, yi -kpan i -bha 'mε kö din- -yō i -bha, "εεν kö "yi mü -dhō -yō i -bha "εεν 'zü kö i -dhεng 'ka "εεν 'zü kö i i 'kpee- 'ka "εεν kö i 'gü 'yaa -sē, yi -mεε □nē 'yi -kpan 'ka i -bha 'zü kö i -kaso 'gü, 'yö 'yii "ta i -dhε?»

⁴⁵ 'Yö- -yō bo 'pō- -nu -gō 'ö- pō: «A- -pō ka -dhε tεan- □dede 'ka □dhε: N dheebhang -nu 'ö- -nu □bhlēē 'bha 'yaa gun mε -nu wēēdhō bha, 'kii- kē- mε do -zian -dhε. □Ya kē "dhü kö 'kii- kē ma □nē n -dhε bha.»

⁴⁶ □Dhε 'ö- pō- -nu -dhε "dhü 'yö- -ta yō 'ö- pō: «'Mε 'wo "dhü bha -dhε 'ö Atanna dho 'wōn wō mε -ta -a 'gü, 'ö- "dhiü 'to -dhε 'yii 'dho kē

tongtongdhö bha -wo -dho 'dho yö □nē- 'gü, 'yö 'mē 'ö pö 'aa- -nu -bha bha 'wo dho □sii 'ö 'yaa yēn 'ö Atanna "piö bha- kē -dhē 'gü.

26

Zuifö -nu -gɔmɛ -nu -bha yang -ya Yesu -bha -ko -dhiang 'ö Matiö -ya zē

(Makö 14,1-2; Dhukö 22,1-2; Zan 11,45-53)

¹ □Dhē 'ö Yesu □ya ö bo 'wɔn -nu bha- -nu pö -sü 'ka, 'yö- pö ö -bha □klang -nu -dhē 'ö- pö:

² «Ka- 'wɔn -do □dhē -dhɛkpaɔyi □ya 'to do -a □plɛ -naa bha □nē dho kē Pakö yi 'ka, -a yi 'ö bha □nē dho kē mang Mɛgböme n -da pē □kwɛɛ- -yi 'ka kö -wo n -do "dhü -bha.»

³ □Dhē 'ö □ya kē "dhü 'yö "saabhómɛ -nu waa- -kwɛagbö -nu 'wo "sɛ bha- 'gü, 'wo □loo 'ko -ta "saabhómɛ 'kpɪi- 'wo- Kaifö -kē bha- -go 'kɔɔdhö.

⁴ 'Yö -ko 'wo dho- kē- -bha kö 'wo Yesu 'kun -gleng 'gü 'wo- zē bha 'wo- -ya 'kwëë- -kē -dhē bha- 'gü, 'yö- -nu -wɔ -yö to- bha do □dhē:

⁵ «'Kwa 'dho- 'kun Pakö yi 'ka, -a -gɛn -mü □dhē 'kwa- kē "dhü mɛ 'wo dho nu Pakö -ta bha -wo -dho "wlü kwa "piö.»

Dhebhɔnē do 'bha -bha -dhasiklɔɔ 'yi -wɛnng Yesu -ta -ko -dhiang 'ö Matiö -ya zē

(Makö 14,3-9; Zan 12,1-8)

⁶⁻⁷ 'Ö gun kö Yesu -yö Simɔ 'ö □wee -yua -yö gun- -bha bha- -go 'kɔɔdhö Betani, kö -wo pē -bhö siē, 'yö dhebhɔ 'nē do 'bha bha 'ö □yɔɔn- "sɔɔ kö -sangdhe suu 'bha 'wo- -kē gɛnnɔg' -gwë 'ka bha- do 'ö -dhasiklɔɔ 'yi 'bha 'ö- sɔɔn 'dhö "gbɪ- 'ka □dhē pē 'bha 'dhö bha -ya 'gü, kö -yö dhebhɔ bha-

-gɔ. Dhebhɔ bha -yö Yesu -to pë -bhö -dhe 'gü mü, 'yö pë 'yi bha- ɸwɛnnɔ- ɸgbɪn-.

⁸ 'Wɔn bha ɸdhe 'ö- -bha ɸklang -nu 'wo- -dhe yö, 'yö -siö -nu -dhe 'yö 'wo- pö: «Pë 'gü see- -kɔ suu -mɛɛ ɸnë ɸni? -A kē 'ö- wo "dhü ya- ɸtrɔɔn -mü -më 'ka?

⁹ ɸYa kē ɸdhe -dhasiklɔɔ "yi ɸfi -së ya- "dhɔɔ ɸnë 'yi- dɔ 'nu song "gbɪ- bha, 'ö yi- 'wëëga bha- sü 'yi- ɸgbɔɔ -wëëmɛ -nu -gɔ kö ɸtrɔɔn 'yaa- 'gü -ee!»

¹⁰ 'Yö Yesu "tv 'dhö -da dhiang 'wo- zë bha- 'gü 'yö- pö- -nu -dhe 'ö- pö: «Ka dhebhɔnë bha- -dɪn -yën "dhü -më -wɔn 'gü? 'Kaa- 'wɔn dɔ ɸdhe 'wɔn -së ɸnë 'ö- kē n -dhe bha -ee?

¹¹ -Ka -dhe -ga, "flɛɛmɛ -nu, "ɛɛn -wëëmɛ -nu -zë -wo ka "piü yö -kpɛawo, "kɛɛ ma -zë 'mii 'dho kē ka "piü yö yi ɸgbɪn 'ka.

¹² -A -kē "dhü -sü bha- 'gü, dhebhɔnë bha 'ö pë "yi 'ö- ɸwɛnnɔ n -ta bha, dhasiklɔɔ "yi 'ö 'wo dho- ziö n ɸgee -bha 'wo n -wɛɛ bho- 'ka bha ɸnë ɸyaa- 'to "dhiü 'yö yaa- kē bha.

¹³ A- pö ka -dhe tɛan- ɸdede 'ka ɸdhe: 'Wɔn 'ö dhebhɔnë bha 'ö- -kē bha, -dhe "pɛpɛ 'wo dho 'wɔn -taɔng -së ya- pö- -bha "kpɔng ɸtaa, -wo -dho -a -dhiang zë mü kö mɛ 'bha -zv 'ya 'dho bhɔ- 'ka.»

Zuda -bha Yesu "dhiü dɔ -kɔ -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Makö 14,10-11; Dhukö 22,3-6)

¹⁴ ɸDhe 'ö ɸya kē "dhü 'yö Yesu -bha ɸklang -nu -kaɔng dɔ ga ɸplɛ bha- mɛ 'dhe 'wo- -dhe Zuda Isikadhiɔtö bha 'yö ɸwlü 'yö dho "saabhɔmɛ -nu -gɔmɛ -nu "piü,

15 'yö- pö- -nu -dhε 'ö- pö: «□Ya kē □dhε 'ma Yesu nu ka -dhε, ka -dho n gba -mē □nē- 'ka?» □Dhε 'ö □yaa- pö "dhü, 'yö 'mε 'wo bha 'wo 'wëë- "puu ga -kaong -yaaga □dhung 'yö 'wo- nu Zuda -dhε.

16 □Dhε 'ö 'wɔn bha □ya kē "dhü, 'yö Zuda -yö zun -kɔ 'ö dho- kē 'ka kō 'ö Yesu "dhiü do 'mε bha- nu -gɔ -a "slē mɔɔ- -sü -bha.

Yesu waa- ö -bha □klang -nu -a -nu -bha Pakö -bhöpē -bhö -kɔ -dhiang 'ö Matiö -ya zē

(Makö 14,12-21; Dhukö 22,7-14.21-23; Zan 13,21-30)

17 □Dhε 'ö "dhɔɔgɔ 'ö 'bluu- 'ö "sεkε 'yaa- -bha 'wo- -bhö 'ka 'wo- Pakö -kē bha- -dhεkpaɔyi -blεsü □ya □loo, 'yö Yesu -bha □klang -nu 'wo- dhεε" kpɔ 'wo- pö: «-Yö i "piü □dhε 'yi Pakö -bhöpē ya- -kpa i -dhε -dhε -mεε □nē- 'gü?»

18 'Yö Yesu -ya pö- -nu -dhε: «-Ka 'dho 'pödhε 'ö -ya ka "dhiü bha- 'gü kō'ka 'dho 'mε 'ö □ni bha- -gɔ 'kɔɔdhö kō 'ka- pö- -dhε: «Yi Dēmε -ya -pö ö -bha "tüng □ya □loo, "kεε yöö Pakö -bhöpē ya ö -bha -bhö i -gɔ 'kɔɔdhε □nē- 'gü waa- ö bha □klang -nu 'dhö.»

19 □Dhε 'ö □ya ö -wɔ 'kpɔ- -nu -bha -dhε -kɔ bha- 'dhö, 'yö 'wo dho 'wo- -kē □dhε -kɔ 'ö- pö- 'ka- -nu -dhε bha- 'dhö, 'yö 'wo Pakö -pē bha- -kpa mü.

20 □Dhε 'ö "bin □ya 'ma, 'yö Yesu waa- ö -bha □klang -nu -kaong do ga □plε bha 'wo dho pē -bhö -dhε 'gü.

21 □Dhε 'wo pē -bhö siē 'yö- pö ö -bha □klang -nu -dhε 'ö- pö: «-Ka -dhε -ga! A- -pö ka -dhε

tean- □dede 'ka □dhe 'me 'ka bha me do- dho n
"dhiü do n 'yao- -nu -go.

²² "Kee □dhe 'ö □yaa- pö "dhü 'yö -siö -a -bha
□klang -nu bha- -nu -dhe □dedewo 'yö 'wo wo
wë 'gü -siö, 'yö 'me □ya do 'yö- dhe" kpo 'ö- pö:
«Me kpo 'yi ya de -mü, n Dëme? "Een ma -mü
-ee?

²³ 'Yö Yesu -ya -yo bo 'ö- pö: «'Me 'ö yeng 'yi
yi -ko -da sië 'tea- 'gü ya □në dho -da n -dhe pë
"piü.» 'Yö ö -wu -ta -yo 'ö- pö:

²⁴ «-Yö "dhü tean- 'ka □dhe mang Megböme a
-dho ga □dhe -ko 'ö -ben zë -sü 'ka- 'ka n -bu
'gü Atanna -bha 'sëedhe 'gü □në- 'dhö, "kee 'me
'ö yaa- -kë ö -bha 'wön 'ka □në- -me -bha 'dhö
-wëesü. -Yö -së -zianwo -me -bha 'ka 'nu kö 'ya
'dho bho.»

²⁵ □Dhe 'ö Yesu □yaa- pö "dhü, 'yö Zuda □dede
'ö yöö- "dhiü do bha 'ö- dhe" kpo 'pö 'ö- pö: «N
Dëme, "Een ma -mü -ee?» 'Yö Yesu -ya pö- dhe
'ö- pö: «'Bha yö □në- pö bha.»

*Atanna -bha -bhöpë -bhö -sü zü bho -ko
-dhiang 'ö Matiö -ya zë*

*(Makö 14,22-26; Dhukö 22,15-20; 1 Kodhengtö
11,23-25)*

²⁶ □Dhe 'wo pë -bhö sië 'yö Yesu -yö 'bluu-
sü. □Dhe 'ö □ya Atanna nuë" bho- -wön 'gü, 'yö-
"kplükplü bho 'yö- nu ö -bha □klang -nu -dhe 'yö-
pö: «-Ka -dhe -ga, n kwi "blëen- □në. -Kaa 'sü kö
'ka- -bhö.»

²⁷ □Dhe 'ö □ya ö bo 'yö we -koo -yan do sü 'yö
Atanna nuë" bho- -wön 'gü, 'yö- nu- -nu -dhe
'ö- pö: «Me □gban "pepe -ka ka -ben -ya -ta
'doondhö,

28 -a 'dhe 'ö bha n □yɔɔn "blɛɛn- □nɛ bha. N □yɔɔn bha □nɛ dho □wɛnnɔ mɛ kpö 'gbɛ □dede -wɔn 'gü, kö Atanna -ya -nu -mawɔn 'to. Yöö do bha □nɛ -mlɛɛ 'ö maa- -da waa- mɛ "bhɪ- -nu -a -nu □zinng 'gü bha- zü -bho -dhe 'ka.

29 A- -pö ka -dhe tɛan- □dede 'ka □dhe: «-Drɔɔ ya, □ya 'go □dɛɛ 'gü, 'mii 'dho- mü 'zü 'ö dho 'ö zun- 'ka yi 'ö kweng- -nu 'kwa dho- -dee mü- 'ka n Dɛ -bha -gblüdɛdhe 'gü bha- -bha.»

(*Makö 14,27-31; Dhukö 22,31-34; Zan 13,36-38*)

30 □Dhe 'ö □ya ö bo- -pö "dhü -sü 'ka, 'yö 'wo troo 'ö kɛ Pakö troo 'ka bha- -ta "tan -nu 'wo Atanna 'to bho "tan -nu 'ka bha- bho, 'yö 'wo -ziö 'wo dho Odhivie -tɔn □gbɪn-.

Yesu -bha Piɛdhö -bha ö -wɔn zao -sü -to "dhiü kö -ya -dhiang zɛ -kö 'ö Matiö -ya pö

31 □Dhe 'wo 'dho siɛ 'yö Yesu -ya pö- -nu -dhe 'ö- pö: «A -dho kɛ ka -gɛn "dhiü -zuö -bha -pɛ 'ka gbeng do 'ö □dɛɛ- 'gü. -A -gɛn -mü □dhe -yö -bɛn zɛ -sü 'ka Atanna -wɔ 'sɛɛdhe 'gü □dhe:

«A -dho -tuö -gɔdhiüme -ma

'yö- -bha -tuö -nu 'wo do bunnggɛɛdhö.»

32 "Kɛɛ 'ma -bö kö 'a 'go ga 'gü, a -dho -da ka "dhiü 'a dho Gadhidhe.»

33 □Dhe 'ö □yaa- pö "dhü 'yö Piɛdhö -ya pö- -dhe 'ö- pö: «'Kö 'zü 'mɛ 'yi ya mɛ "pɛpɛ □gban woo "kan i -bha, "kɛɛ ma -zɛ 'mii 'dho "kan i -bha tongtongdhö, n Dɛmɛ.»

34 "Kɛɛ 'yö Yesu -ya pö- -dhe 'ö- pö: «A- -pö i -dhe tɛan- □dede 'ka, Piɛdhö, □dhe gbeng do 'ö □dɛɛ- 'gü, "sanni -wa pö □dhe -tɔgɔn □ya "wɪ kö 'bha n -wɔn zao- -gɛn -yan 'ka -yaaga.»

35 'Yö Piédhö -ya pö- -dhε 'ö- pö: «'Kö 'zü 'ö -kē n -gō -to 'gü -wōn 'ka, kö n -gō □nē dho 'to- 'gü, "kεε 'mii 'dho i -wōn -zē zao- 'ö to- -bha. 'Yö- -bha □klang -nu bha- □gban "pεpε 'wo- pö 'pö "dhü.

(Makö 14,32-42; Dhukö 22,39-46)

36 'Yö Yesu waa- -bha □klang -nu bha 'wo dho "dhü 'wo □loo -dhε do 'bha 'wo- Zesemane -dhε -kē bha- 'gü. □Dhε 'ö □wa □loo mü 'yö Yesu -ya pö- -nu -dhε: «-Ka -ya yö kö ma -zē 'a bho 'nē 'bha wo taa- kö 'a 'dho bhεa" Atanna -dhε.»

37 'Yö -ziö 'yö Piédhö 'dhö, Zebede gbö -nu □plε 'dhö, 'yö- -nu sü 'yö 'wo dho, "kεε kö "suü □ya -da 'gü, kö "nenεga -sεa □ya -ya bha -sü -bha -a -bha, kö -wēē -yö bō siē- -ta □dedewo.

38 □Dhε 'ö □wa bho 'nē 'bha wo 'mε 'wo bha- -nu -dhε taa-, 'yö- pö 'mε 'wo gun- □keng- bha- -nu -dhε: «-Ka -ya yö kö 'kwa -toyaan kē, -a -gēn -mü □dhε ga -zii □ya kpa n -ta.»

39 □Dhε 'ö □yaa- pö "dhü 'yö bho 'nē 'bha wo -a -nu 'ka taa- 'bleng -bleng, 'yö "gblēēnu 'yö □bhεa Atanna -dhε 'ö- pö: «N Dē, 'ö □ya kē □dhε 'ö dho kē -mōo "kwēē -wōn 'ka kö -bhö do "gbu- kö 'wōn "gbu- 'ö maa- "yi mü ya 'i- bho n -bha, "kεε yö -zē □gban 'gü, -yö n "piü □dhε -yö kē bhi □nē i dhōobhaa 'ka 'ya 'dho 'to ma -zē n -bha -bha.»

40 □Dhε □ya ö bo -bhεa Atanna -dhε -sü 'ka □dhε -kō bha- 'dhö, 'yö -ziö 'ö dho zun ö -bha □klang -nu -yaaga 'dhε 'wo nu "kwēē bha- -nu -dhε 'gü, 'ö dho 'ö □loo mü kö -wo yi zē siē (□dhε 'ö □ya 'pa- -nu -bha). 'Yö- pö Piédhö -dhε: «Piédhö, yi -zian □nē- 'ka- zē siē, 'kii □mōo- -bha kö 'ka "tüng do -zian -to "yaan kē n "piü -wa?

⁴¹ A- -pö 'ka -ya ka "yaan kö 'ka bhëa" kö Sotraan -bha "kpënnng- -ko 'ya 'dho □moo ka -bha, -a -gen -mü □dhë -yö me 'nii- 'kö me 'gü bha- "piü □dhë 'ö Atanna -dhidhewon □në kē yi □gban 'ka, "këë "sü 'yaa me kwi □në- -dhë.»

⁴² □Dhë 'ö □yaa- pö "dhü 'yö- -nu to 'zü □plë -naa wo, 'yö dho -bhëa Atanna -dhë -dhë 'gü 'ö-pö: «N Dë, 'ö □ya kē □dhë 'won "gbu- 'ö yöö wo n -ta bha, -a -bho n -ta -won 'yii 'dho kē -moo "kwëë -won 'ka kö -a 'dhë 'ö -dhi i -dhë □në -yö 'to- -bha.»

⁴³ □Dhë 'ö □ya ö bo, 'yö ö yee -kē 'zü -deewo 'ö dho ö -bha □klang -nu bha- -nu -dhë 'gü, 'yö -kpan 'zü- -nu -bha -dee 'bha wo kö □wa yi zë, -a -gen -mü □dhë 'ö gun "dhü kö- -nu "yanko □gbaan kē 'gbiin- yi kao.

⁴⁴ 'Yö Yesu -yö -kan 'zü- -nu -bha -deewo 'yö dho 'yö bhëa" -ko -yaaga -naa 'bha wo 'zü Atanna -dhë -wu do bha- 'gü.

⁴⁵ 'Yö ö yee -kē 'ö nu ö -bha □klang -nu bha- -nu "piü -dee 'bha wo ('yö pa- -nu -bha) 'yö- pö- -nu -dhë: «Ka -zë yi □në 'ka zë sië □zoo 'yö 'ka ka 'gü □dhië sië- 'ka -wa! -Ka -dhë -ga, "töng 'a gun- -dhiang zë sië ka -dhë bha □ya □loo, mang Megböme n "dhiü -do 'wonyaakëme -nu -go "töng bha □ya □loo.

⁴⁶ -Ka "wlü kö 'kwa 'dho! 'Më yöö -da n -dhë pë "piü bha □ya □tëng kwa -ta.»

Yesu 'kun -ko -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Makö 14,43-50; Dhukö 22,47-53; Zan 18,3-12)

⁴⁷ Dhiang bha -yö -to Yesu "dhi 'yö Zuda 'ö -kē -bha □klang -nu -kaong do ga □plë bha- me do

'ka bha 'ö -wo kö me kpö 'gbε 'ö "dhü "kpla -nu oo, -siang -nu 'wo- -nu □kwεε- 'ö Zuifö -nu -bha "saabhomé -nu -gómε -nu waa- -kwεagbö -nu 'wo "sé bha- 'gü 'wo- -nu bɔ bha kö -wa □keng- "wε -dungdhö.

48 'Ö gun "dhü kö Zuda 'ö -da Yesu -dhε pē "piü bha □ya ö -wɔ 'kpɔ- -nu -bha 'nu kö □yaa- pō: «□Ya kē □dhε 'kwa □loo mü, 'mé 'a dho- □loo- -bha bha kö 'mé bha 'yö bha, kö 'ka- 'kun.»

49 □Dhε 'ö □wa 'dho □wa □loo mü 'yö Zuda -yö -yɔɔn Yesu "sɔɔ 'yö- pō- -dhε: «N Dēmε, 'bha □boo mü!» □Dhε 'ö □ya ö bo- -pō "dhü -sü 'ka, 'yö □loo- -bha.

50 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -gɔ 'ö- pō: «N "taɔngdē, 'wɔn 'i nu- kē -bhö i bha pē kē wo i -ta "puu 'ka!»

□Dhε 'ö □ya ö bo- -pō "dhü -sü 'ka 'yö 'mé 'wo bha 'wo □yɔɔn- -bha 'yö 'wo- kun.

51 □Dhε 'ö □waa- 'kun 'yö 'mé 'wo gun Yesu □keng- bha- mé do 'dhö ö -bha -siang bho ö -kpee 'gü, 'yö "saabhomé 'kpīi- -bha gwēēmi zē- 'ka- "tu kpö -bha "wε "beidhö 'yö- bho mü.

52 'Yö Yesu -ya pō- -dhε 'ö- pō: «N "taɔngdē, -bhö i -bha -dhaa bha- -da -kpee 'gü, -a -gɛn -mü □dhε mé "ʋʋ mé 'ö dho -piö 'si mé "piü, -a -mé -dho 'to -piö □nē- -gɔ.

53 "Ɛɛn 'bhaa- 'wɔn □nē- dɔ □dhε a -mɔɔ -bha 'a "tabhoo -da n Dē Atanna -dhε 'ö ö -bha "kiē -nu 'wo- -bha "sɔdha 'ka 'ö mé 'yaa □mɔɔ- -bha kö mé -ya a "dhi dɔ bha- -nu bɔ n -dhε kö 'wo n -ta -gblü gɔɔn -ee?

54 "Kεε □ya kē □dhε 'ma- kē "dhü kö 'pē 'ö -ben zē -sü 'ka Atanna -gɔ 'sēēdhε 'gü bha- 'gü -wɔn

-dho kē -ko -kē □dhe "kēē kö- -dheä -bha □dhe -yö kē □dhe -ko bha □nē- 'dhö?»

⁵⁵ □Dhe 'ö □ya kē "dhü 'yö Yesu -ya pö me kpö bha- -nu -dhe 'ö- pö: «Ka -nu n 'kun -dhe 'gü "dhü "kpla -nu waa- -siang -nu 'ka □dhe me- dö 'wonyaakēme 'bha 'ka -mē -wön □nē- 'gü "kēē kö a -gun 'dho siē ka kpö 'gü Atanna -dhökēgükö 'gü yi □gban "pepe 'ka 'ö 'a me -nu □klang -nu kē mü 'yö 'kii n 'kun yö -zē 'bha 'gü!

⁵⁶ "Kēē -yö -kē "dhü kö 'pē 'ö Atanna -wudhiüloomē -nu -wa pö n -bu 'gü bha- 'gü -wön □nē -yö kē. □Dhe 'ö □ya kē "dhü, 'yö- -bha □klang -nu □gban "pepe 'wo -kan -zü 'kwēē- 'wo dho.

Yesu -bha -wo zagobhome -kuu "dhiü -ko -dhiang 'ö Matiö -ya zē

(Makö 14,53-65; Dhukö 22,54-55.63-71; Zan 18,13-14.19-24)

⁵⁷ □Dhe 'ö □wa Yesu 'kun, 'yö 'wo dho- 'ka "saabhome -nu -gome 'kpīi- 'wo- Kaifö -kē bha- -kuu "dhiü, 'yö Zuifö -nu -bha 'tonggome -nu waa- -nu -bha -kweagbö -nu 'wo □loo 'ko -ta -dhe bha- 'gü.

⁵⁸ 'Wo gun 'dho siē Yesu 'ka "dhü kö Piedhö -ya □keng- "klängklängdhö 'wön 'suan- bho -sü 'ka, 'ö 'wo dho- 'ka "dhü 'wo □loo- 'ka "saabhome -gome 'kpīi- bha- -gö "kweandhö. □Dhe 'ö □wa -da "kweandhe bha- 'gü, 'yö Piedhö -yö dho 'yö -ya "yan-to 'ko -bha -me -nu kpö 'gü kö 'wön bha- "dhiü- dho -ya -ko 'kö- -bha -zē wo 'ö- dö.

⁵⁹ 'Ö gun "dhü kö 'me 'wo -kē "saabhome -nu -gome -nu 'ka waa- 'me 'wo -kē zagobhome -nu 'ka waa- Zuifö -nu -bha -kweagbö -nu 'dhe 'wo to

kö 'pë 'wo dho- pö Yesu -bha, 'kö 'zü 'ö -kë □sua 'ka "këë 'ö dho kë- zë -gen -zë 'ka bha -wa mɔɔ-sië.

⁶⁰ "Këë kö më 'gbë □dede □waa- dan kö 'wo □sua -za -nu mɔɔ- kö 'wo- -ya -bha kö □waa- dan □wa □fië- -bha. □Dhë 'ö më kpö 'gbë □wa ziö mü, 'ö- 'bha -bha 'yii 'to- -bha, 'yö më □plë 'bha bha 'wo □wlü 'wo- pö:

⁶¹ «'Më 'ö dɔ bha □në- pö, Atanna -dhɔkëgükɔ bha ö -dho 'wü 'ö- -dee dɔ -dhëkpaɔyi -yaaga 'ka.»

⁶² □Dhë 'ö □waa- pö "dhü 'yö "saabhómë -nu -gómë 'kpíi- bha 'ö □wlü 'ö- pö Yesu -dhë: «'Wɔn 'ö 'më 'wo ya 'wo- pö sië i -bha ya, 'bhaa- ma □në- wo 'yö 'bhaa- -yɔ bɔ -ee?»

⁶³ "Këë 'yö Yesu -yö ö "dhi ta 'yö 'yii "wɪ. 'Yö "saabhómë -nu -gómë 'kpíi- bha 'ö- pö 'zü- -dhë -deewo 'ö- pö: «'I- -zë Atanna "yaandhe □dede -dhë, □sii □dede -ta, bhi □në 'i- -bha -Yamë 'ö- Gbö 'ka bha- 'ka -ee? 'Ö □ya kë □dhë bhi □në 'i- 'ka tɛan- □dede 'ka, -bhö -a pö yi -dhë!»

⁶⁴ 'Yö Yesu -ya -yɔ bɔ- -gɔ 'ö- pö: «□lin, ma -mü, "këë yö -zë □gban 'gü a- -pö ka -dhë □dhë 'ö sü □dɛɛ -bha 'ö dho- 'ka "dhiü ka "yan- -dho -kpan mang Mëgbömë n -bha kö a -ya -sü 'ka Atanna 'ö- 'gü 'dhö "gbɪ- 'ö pë 'bha 'yaa □mɔɔ- 'ka bha- "sɔɔ -dhë □bhlëësü 'ö dhang- 'gü bha- 'gü. □Ya 'go mü 'zü ka -dho n "dhiü yee kë -sü yö kö a nu sië dha 'kpong- -ta dhang- 'gü.»

⁶⁵ □Dhë □yaa- pö "dhü 'yö -siö "saabhómë 'kpíi- bha- -dhë □dedewo 'yö ö -bha -sɔ -nu -pɛ 'yö- pö: «"Sɛɛ- -wɔn -zian 'yaa- 'gü 'zü, □ya "si bho Atanna -go! "ɛɛn dhiang 'ö- zë bha 'kii- ma -ee?

⁶⁶ Ka ka -bha -pö 'wɔn bha- 'gü □dhë? □Dhë 'ö

□yaa- pö "dhü, 'yö 'wo- -yɔ bɔ- -gɔ 'wo- pö: «-A zë □në -yö wo!»

⁶⁷ -Wo -to -wɔ bha □në- -ta, 'yö 'wo "dhidhi -suü -a wëëdhö kö -wa zë sië -kɔ kpö -nu 'ka ('yö 'wo sɔ "pɛn -kplü -a "yan "dhiü).

⁶⁸ 'yö mɛ bha -nu 'wo- "tɔ -nu -ma kö -wa pö sië 'wo- pö: «Atanna -bha -Yamɛ, (bhii- pö i -dɪ -dɛ -a -wɔdhiüloomɛ -mü i 'ka -ee) i- -zë "dhü de në i -ma bha?»

*Piëdhö -bha Yesu -wɔn zɔɔ- -kɔ -dhiang 'ö
Matiö -ya zë*

(Makö 14,66-72; Dhukö 22,56-62; Zan 18,15-18,25-27)

⁶⁹ 'Wo gun- -bha "dhü "tüng 'ö- 'gü bha kö Piëdhö -zë -yö -ya sië "kpɛnnɔ "kwɛandhö mü. 'Yö gwëëdhɛ do -yö □yɔɔn- "sɔɔ 'yö- pö □dhɛ: «Bhi 'i ya □ya bɔɔ- -bha □dhɛ i -gun 'pö Yesu 'ö go Gadhidhe bha- □keng- "dhɛ?»

⁷⁰ "Kɛɛ 'yö Piëdhö -ya □zɔɔ mɛ "pɛpɛ 'wo gun mü bha- -nu "yan "dhiü mü 'ö- pö: «'Wɔn 'dhɛ 'kö 'i- pö sië bha -yö "yɛ i -ta -wa.»

⁷¹ □Dhɛ 'ö □ya kɛ "dhü 'yö Piëdhö -yö □wlü 'yö ö wë dɔ "kwɛɛ "dhi -zian 'ka. 'Yö gwëëdhɛ -nu bha- mɛ "wɛɛ do 'bha -ya yö kö -yö 'dho sië 'yö- pö 'mɛ 'wo gun 'mü bha- -nu -dhɛ 'ö- pö: «'Mɛ 'ö 'dho sië ya -yö -gun 'pö Yesu 'ö go Nazadhetö bha- □keng-!»

⁷² 'Yö Piëdhö -ya □zɔɔ 'zü -deewo, 'yö -sö -bhö 'ö- pö: «('A- zë Atanna -dhɛ) a- -pö ka -dhɛ 'maa 'mɛ bha- dɔ! (□Ya kɛ □dhɛ -a pö 'a- wo sië bha □ya kɛ □sua 'ka 'a ga).»

⁷³ □Dhɛ 'ö "tüng 'në 'bha □ya ziö 'zü, 'ö 'mɛ 'wo gun mü bha □wa □yɔɔn Piëdhö "sɔɔ 'yö 'wo- pö-

-dhe 'wo- pö: «'Wɔn 'wo- pö sië i bha ya tɛan-mü, 'mɛ 'ö ya- -bha mɛ -nu bha- mɛ do -mü i 'ka, -a zaɔ- -dhe 'bha 'yaa 'dhö, -a -gɛn -mü □dhe i -wɔ -zian 'ö i "dhi bha -yö -bho 'mɛ 'wo bha □nɛ-nu -wɔ -bha.»

⁷⁴ □Dhe 'ö □waa- pö "dhü, 'yö Piɛdhö -ya pö: «Dhiang 'a- zë sië ka -dhe bha □ya kɛ □sua 'ka 'a ga. A- -pö ka -dhe □dhe 'maa 'mɛ bha- do tongtongdhö.» -A -pö "dhü -sü -yö -to Piɛdhö "dhi 'yö -tɔgɔn -yö -wɪ.

⁷⁵ 'Yö Piɛdhö -dɪ 'pö- -zɔ 'dhö to 'ö -bö -wɔ 'ö Yesu -ya pö- -dhe □dhe <"sanni -tɔgɔn -yö "wɪ □dɛɛ kɔ 'bha n -wɔn zaɔ- -gɛn -yan 'ka -yaaga> bha- 'ka. □Dhe 'ö □ya kɛ "dhü 'ö Piɛdhö □ya zun "kpɛnng 'yö -ya "gbɔ bo -sü -bha □dedewo 'yö -kɛ -wëëwëësü 'ka □ni.

27

*Yesu -dho Pidhatö -kuu "dhiü -kɔ -dhiang 'ö
Matiö -ya zë*

(Makö 15,1; Dhukö 23,1-2; Zan 18,28-32)

¹ □Dhe 'ö □ya kɛ "dhü 'ö- -tadhe □ya □kpao, 'yö "saabhɔmɛ -nu -gɔmɛ -nu waa- -kwɛagbö -nu bha 'wo -suü 'wo dho "slɛn 'gü, 'yö 'wo Yesu zë -wɔn -ya 'kwëë- -kɛ 'yö- -nu -wɔ -yö to- -bha do.

² 'Yö 'wo dho 'wo Yesu -lö, 'yö 'wo dho- 'ka Wlɔmö -mɛ -nu 'wo 'mɛ 'ö- -ya "sɛdɛ 'ka Zuifö -nu -gɔ "dhiü 'wo- Pidhatö -kɛ bha- -dhe.

(Këwɔn -nu 1,18-19)

³ □Dhe 'ö Zuda 'ö -da Yesu -dhe pɛ "piü bha □yaa- 'wɔn do □dhe 'wɔn bha □ya kɛ Yesu -gotogüwɔn 'ka, 'yö -da 'gü -zinngdhö, 'yö- zuë" 'dhö -ya za -do -bha -sü -bha, 'yö -ya -a "slɛ mɔɔ-

-sü -bha kö 'ö ö "gbluu -ta baa-. 'Yö "tanma -kaong -yaaga 'ö "Saabhomé -nu -gómé -nu waa- -kweagbö -nu 'wo- nu- -dhé bha- sü 'yö dho- 'ka- nu -dhé

⁴ 'yö- pö: «'Ma 'wón yaa kë, -a -gen -mü □dhé 'mé 'a- "dhiü dö ka -dhé bha 'wón yaa 'bha kö yöö- kë kö 'a- dö 'yaa 'dhö.» 'Yö 'wo- -yo bö- -gö 'wo- pö: «'Yö -yö -dö yi -zë yi -gö 'mé? I -ta -wón □né yö -zë 'ka.

⁵ 'Yö Zuda -yö 'wëë- "puu ga -kaong -yaaga bha- □wenng Atanna -dhökëgüko 'gü mü, 'yö -ziö 'yö dho 'yö ö -dú dun.

⁶ □Dhé 'ö Zuda □ya bo 'dho -sü 'ka, 'yö "saab- homé -nu -gómé -nu bha 'wo 'wëë- bha- -wlö. □Dhé 'ö □wa wo bo- -wlö -sü 'ka 'yö 'wo- pö: «'Yaa -së kö 'kwa 'wëëga 'ö- suu 'dhö ya -da Atanna -bha □nao -pë 'gü, -a -gen -mü □dhé mé zë 'wëë- mü.

⁷ □Dhé 'ö □wa wo bo- -ya 'kwëë- kë -sü 'ka, 'yö 'wo dho 'wo gbodomé -bha 'bhlaa- dhö- 'wëë- bha- 'ka kö 'wo -dhé kë -dheng -nu bun bho -dhé 'ka.

⁸ 'Wón 'ö- -wón 'gü 'yö go- 'yi bha- -bha 'ö nu 'ö zun- 'ka □dëé -bha, 'yö 'wo- 'bhlaadhé bha- -dhé <mé □yoon soon -bhlaa> bha 'yö bha.

⁹ "Këé 'sa yö □né -kë 'pö -wu 'ö Atanna -wudhiüloomé Zedhemi -ya pö yi 'bha 'ka 'ö- pö □dhé:

<'Wëë- "tanmaga -kaong -yaaga, 'wëëga 'ö Izraedhö -mé -nu 'wo □moo- 'gü kö -wa nu mé □bhlëesü bha- -wón 'gü bha -wa -sü

¹⁰ 'yö 'wo gbodomé -bha 'bhlaadhé dhö- 'ka

□dhe -kɔ 'ö kwa Dëmɛ -ya pö- 'ka n -dhe -a 'dhö
bha- 'gü -wɔn kē -kɔ 'ka.»

*Pidhatö -bha za -dɔ Yesu -bha -kɔ -dhiang 'ö
Matiö -ya zë*

(Makö 15,2-5; Dhukö 23,3-5; Zan 18,33-38)

¹¹ □Dhe 'ö □ya kē "dhü, 'yö Yesu -yö dho 'ö
□loo Pidhatö -kuu "dhiü. □Dhe 'ö 'mɛ 'wo dho-
'ka "sɛdē -kuu "dhiü bha □waa- -gɛn bho- -dhe
'kpakpadhö, 'yö Yesu dhɛɛ" kpɔ 'ö- pö: «Bhi □nē
'i Zuifö -nu -bha -gblüdē 'wo -wɪ 'ka bha- 'ka -ee?»
'Yö- pö- -dhe 'ö- pö: «□lin, ma -mü.»

¹² "Kɛɛ -a pö 'ö- wo "dhü bha za 'kö "saabhómɛ
-nu -gómɛ -nu waa- -kwɛagbö -nu 'wo dɔ- -bha
□suasua -dhiang -nu 'ka bha 'yii yö -zē 'bha -yɔ
bɔ.

¹³ Pidhatö -ya -pö -dhe yö □nē- -wɔn 'gü 'ö- pö:
«Dhiang 'gbɛ 'wo- zē siē i bha ya 'bhaa- ma □nē-
wo -ee?»

¹⁴ "Kɛɛ Yesu 'yii- "wɪ- -bha kö -ya 'bha -yɔ bɔ,
yö □nē- 'wɔn -yö -gblüdē Pidhatö kɔn □dedewo.

*Pidhatö -bha Yesu -nu -a zë -mɛ -nu -dhe -kɔ
-dhiang 'ö Matiö -ya zë*

*(Makö 15,6-15; Dhukö 23,13-25; Zan 18,39-
19,1-16)*

¹⁵ -A "tüng bha- 'gü kö Pakö yi □ya □loo -kɔ 'ö-
-bha 'do 'do, 'yö -gblüdē □ya 'mɛ 'wo -kaso 'gü
bha- mɛ 'dhe Zuifö -nu -wo wo -kɔ -yɛ -bha bha-
bho -kaso 'gü -a -nu -dhe.

¹⁶ "Tüng 'wo Yesu kun- 'ka "dhü bha, kö
"gasagɔn do 'bha 'ö mɛ □gbɔn "pɛpɛ 'wo- dɔ -a
këwɔn yaa -nu -bha 'wo- -dhe Badhabasö bha -yö
-kaso 'gü.

17 □Dhe 'ö Pidhatö -yö me kpö bha- yö □dhe -ko bha- 'dhö, 'yö- -nu dheε" kpö 'ö- pö: «Me □ple 'wo ya- de -sü □nē 'ka- "piü □dhe 'a- bho -kaso 'gü ka -dhe -kwe ya- 'ka? Badhabasö -ee? "Eεn -a me 'dhe 'wo- -dhe Yesu Klisi ya -ee?»

18 -A pö 'ö- wo "dhü bha- -gen -mü □dhe 'ö gun "dhü kö -ya 'wön -do 'kpakpadhö □dhe gblēen" □nē -da -nu 'gü 'yö 'wo- "piü □dhe 'wo Yesu zē bha.

19 Pidhatö -yö -to 'wön -nu bha □nē- -nu kē -sü -bha zadodhe 'gü mü "dhü, 'yö- -bha dhebhö -yö nao bo- -dhe 'ö- pö: «'Ka 'dho -kaa pö Pidhatö -dhe -yö ö -di 'kun kö- -ko □ya 'dho -da 'me bha- zē -wön 'gü, -a -gen -mü □dhe □song 'bha 'yaa- -bha. "Kεε 'mii yi zē □dεε gbeng 'me bha- -wön 'gü, 'yεen 'a- bho □dεε -yö -gban 'me bha □nē- -bha, "kεε -yö -ziisü.»

20 "Kεε kö Zuifö -nu -bha -kweagbö -nu waa- "saabhome -nu -gome -nu -zē -wo -wu □nē- 'ma siē me "dhaa 'wo gun mü bha- -nu "tuu, 'wo -da -nu -go 'gü kö -wa pö -gblüdedhe □dhe -yö Badhabasö □nē- loo- wo -dhe kö -yö Yesu -zē zē.

21 □Dhe 'ö □ya kē "dhü 'yö -gblüde -ya -nu dheε" 'bha kpö 'ö- pö: «Ka- -pö 'a me □ple ya- de -sü □nē loo- ka -dhe!» 'Yö 'wo- -yo bo- -go 'wo- pö: «Badhabasö.»

22 'Yö Pidhatö -ya pö- -nu -dhe: «□Dhe 'ö "dhü -yö ka "piü □dhe 'a Yesu 'wo- -dhe Klisi ya- kē □dhe?» 'Yö- -nu □gban "pepe -wa pö: «-Bhö -a do "dhü -bha! (-Bhö -a do "dhü -bha!))»

23 'Yö -gblüde bha 'ö- pö: «-Yö -mē -wön yaa □nē- -kē?» "Kεε 'yö 'wo □gbang do -yuudhö "gbu-

'ka 'wo- pö: «Bhi -zë, -bhö -a dɔ -zë wo "dhü -bha
 □zɔɔ!»

²⁴ □Dhe 'ö Pidhatö □yaa- 'wɔn dɔ □dhe 'ya
 □nëng 'wɔn bha- 'gü kö yöö 'to 'mɛ bha- -nu
 "yënnɔ "wɛɛwɛɛ, kö -wo □gbang □në- dɔ sië dɔ
 'wo dho- 'ka 'waa "tu -zian -dɔ ö -wu -bha, 'yö
 "yi sü, 'yö ö -kɔ -zu 'ka 'mɛ 'wo bha- □gban "pɛpɛ
 "yan "dhiü mü 'yö- pö: «'Mɛ 'ö □song 'bha 'yaa-
 -bha -a zë -wɔn 'ka dɔ- 'ka bha ma -zë n -kɔ 'yaa-
 'gü, -yö 'to kaa dɔ kaa 'wɔn 'ka.

²⁵ 'Yö mɛ "pɛpɛ bha- □gban 'wo- pö: «□lin, -yö
 kɛ "dhü, -yö 'to yaa yii- 'në -nu yii- 'wɔn 'ka!»

²⁶ □Dhe 'ö □waa- pö Pidhatö -dhe "dhü, 'yö ö -kɔ
 bho- -nu -dhe Badhabasö 'gü. 'Yö "sɔdha -nu -ya
 Yesu -zë -bha kö -wa -ma -sablüga 'ka kö -wa dɔ
 "dhü bha.

*"Sɔdha -nu -bha □wɛɛ -dɔ Yesu -bha -kɔ
 -dhiang 'ö Matiö -ya zë*

(Makö 15,16-20; Zan 19,2-3)

²⁷ □Dhe 'ö □ya kɛ "dhü, 'yö Pidhatö -bha "sɔdha
 -nu 'wo Yesu sü 'wo dho- 'ka Pidhatö -gɔ 'kɔɔdhö,
 'yö "sɔdha -nu bha- □gban 'wo □klëen- -zü mü.

²⁸ 'Yö 'wo- -bha sɔ bho- -bha, 'yö 'wo -tɔyang
 -zaɔndhö dɔ -da -bha,

²⁹ 'Yö 'wo "glɛɛn -kloo dɔ "kɛɛga -kɛ 'yö 'wo -ya
 -gɔ -bha □dhe- -bha -gblüdeddhe 'faan- 'dhö. ('Yö
 'wo -kaadhü dɔ -da -a -kɔ -së 'gü □dhe -gblüde -nu
 -bha -taadhü 'dhö.) □Dhe 'ö □waa- kɛ "dhü, 'yö
 'wo zun wo kpiö 'gü -a wëëdhö 'wo- pö: «Zuifö
 -nu -bha -gblüde, 'bha □boo mü!» 'Yö 'wo □wɛɛ
 dɔ- 'ka- -bha.

³⁰ 'Yö 'wo wo "dhidhi -nu -suü -bha, 'yö 'wo
 -kaadhüga -nu sü 'wo- -ma 'ka- □gbin-.

³¹ □Dhe 'ö □wa wo bo □wεε -dɔ -bha -sü 'ka, 'yö 'wo -tɔyang 'wo- -da -bha bha- bho- -bha, 'yö 'wo- -bha sɔ -da -bha 'zü -deewo 'yö 'wo dho- 'ka kö -wa dɔ "dhü -bha.

Yesu -dɔ "dhü -bha -kɔ -dhiang 'ö Matiö -ya zë (Makö 15,21-32; Dhukö 23,26-43; Zan 19,17-27)

³² □Dhe 'wo 'go sië 'pödhö kö -wo 'dho- -dɔ "dhü -bha -dhe 'gü, 'yö 'wo -kpan göndë do 'wo- -dhe Simɔ, 'ö go 'pödhε 'wo- -dhe Sidhenö -a 'gü bha- -bha. 'Yö 'wo faandhe -wɔ 'mε bha- -ta 'wo- pö -yö Yesu -dɔ -bha "dhü bha- 'sü

³³ 'Yö 'wo dho 'wo □loo -dhe 'bha 'wo- -dhe eblö -wɔ 'gü Gɔgota bha- 'gü (□waa- pö "dhü kö -wa -pö <mε -gɔ "kpεa -ton>).

³⁴ □Dhe 'ö □wa 'dho □wa □loo mü, 'yö 'wo nu -drɔɔ suu 'bha 'ö □wa wü "këë wü- □bhaa bha- 'ka Yesu -dhe kö -ya mü (kë "dhü kö pë -nεε -ma 'ka -sü bha -yö 'dho 'në 'bha wo "sia-). "Kεε □dhe 'ö ö -ben -ya -ta, 'yö -kɔ -a mü -sü 'ka.

³⁵ □Dhe 'ö □wa wo bo- -dɔ "dhü -bha -sü 'ka, 'ö □wa "pɔni -gban -a -kɔ waa- -gen -nu -ta, 'yö 'wo- -bha sɔ -nu 'gü -gblü wo 'ko -ta zë "kpüü kë -sü 'ka [kë "dhü kö -wɔ 'ö Atanna -wɔdhiüloomε do 'bha -ya pö yi 'bha 'ka 'ö- pö □dhe:

«-Wo kë n -dasɔ -nu 'gü -gblü wo 'ko -ta, 'ö 'wo zë "kpüü -kë ma -da sɔ □wlöö -sɔ -ta» bha- 'gü -wɔn -yö kë].

³⁶ □Dhe 'ö □wa wo bo, 'yö 'wo -ya -a -maa -gɔ.

³⁷ 'Yö 'wo pë -ben zë -a -dɔ -bha "dhü bha- -bha -a -gɔ -ta "dhüng 'gü 'wo- pö: «Yesu, Zuifö -nu -bha -gblüde bha yö □ne!» Kë "dhü kö 'mε □ya □loo mü -ya zë -gen dɔ.

38 -Dhe 'wo Yesu do "dhü -bha 'gü bha, 'yö 'wo dho 'wo mezëme ðple do "dhü -bha 'pö- "soo mü. 'Yö 'wo me do do- -ko -së 'gü, 'yö 'wo me do do- ðkwaa 'gü.

39 'Me 'wo gun zian ziö sië 'pö Yesu -do "dhü -bha -dhe bha- 'gü, ðwa -kpan -bha 'yö 'wo wo -go 'gü zë- -dhe, 'wo "si bho- -go 'wo- pö:

40 «Bhi 'ö 'i- pö i -mo- -bha 'i Atanna -dhokëgükö wü 'i- do -dhekpaoyi -yaaga 'ka bha, bhi 'aa mü i do bha -ee? -Bhö i -dì dha -dhe! ðYa kë ðdhe 'i Atanna Gbö 'ka ðdedewo tean- 'ka, -bhö 'go "dhü bha- -bha kö 'i zun "sia-!»

41 Kö 'me 'wo -kë "saabhöme -nu -göme -nu 'ka oo, 'tonggöme -nu oo, -kweagbö -nu bha -wo ðwee do sië- -bha 'pö 'wo- pö:

42 «ðYa me "wee -nu dha "këe 'yaa ðmo- -bha kö -yö ö -dì -zë dha! 'Yii- pö ö -dì -dhe Izraedhö -me -nu -bha -gblüde -mü ö 'ka -ee? ðYa kë ðdhe 'ö "dhü tean- 'ka, -yö 'go "dhü bha- -bha kö -yö zun "sia- kö 'yi- -dhe yö, ðya kë "dhü kö 'ya 'dhang bho- "dhiü!

43 -Ee, 'ö ö -zu yö 'zü Atanna 'ö- -dhe bha, ðya kë ðdhe -a -dho 'dhö- -kë ðdedewo, -yö nu kö -ya bho "dhü bha- -bha! 'Yaa gun- pö sië ö -dì -dhe ðdhe Atanna Gbö -mü ö 'ka -ee?»

44 Kö mezëme -nu 'wo- -nu do 'pö "dhü -bha -a "soo mü bha, -wo "si bho sië- -go 'pö -ko do bha- 'gü.

Yesu ga -ko waa- -wee bho -ko -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Makö 15,33-41; Dhukö 23,44-49; Zan 19,28-30)

45 (ðDhe 'ö Yesu ga "tüng ðya ðteng) 'ö sü 'yënn- -ya me -go ðzinng 'gü "tüng bha- -bha,

'ö dho 'ö zun- 'ka "wɔ "ye -yën -bha, -dhe 'gü- kē -tröö "kpungtaadhe ɲgban 'gü gb luungdhö.

⁴⁶ ɲDhe 'ö 'yënnɔ- ɲya 'kpɔ mɛ -gɔ 'ka -sɛ 'ka, 'ö "töng -yaaga -naa ö yɛn" "piü bha ɲya ɲloo, 'yö Yesu -yö ɲgbɩa "gbɩ- 'ka eblö -wɔ 'gü 'ö- pö: Edhi, Edhi, dhama sabatami!» ɲWaa- pö "dhü kö -wa -pö: «Ma Atanna, ma Atanna, -më ɲnë -kë 'yö 'i i -kɔ -kan n "dhiü "dhü?»

⁴⁷ ɲDhe 'ö ɲya kē "dhü, 'yö 'mɛ 'wo gun mü bha- mɛ 'bha -nu 'wo -ya pö -sü -bha ɲdhe: «-Yö (Atanna -wɔdhiüloomɛ Edhi 'ö gun yi 'bha 'ka bha-) -dhe sië -wa!»

⁴⁸ ɲDhe 'ö ɲwaa- pö "dhü, 'yö mɛ do -yö -bɛang sü 'ö dho -fuu 'sü, 'yö dho- 'ka 'ö- -da -drɔɔ 'wangwang 'bha bha- ɲbhaa, 'yö- -ya -kaadhü "dhiü 'yö- nu- -dhe kö -ya mü.

⁴⁹ "Kɛɛ kö mɛ -kpɛa -zë -wa pö sië -dhe: «-Bhö kwaa- -zü ɲkö, 'bha mü "dhü Edhi -dho nu 'ö- dha.»

⁵⁰ ɲDhe 'ö ɲya kē "dhü 'yö Yesu -yö "gbɩa do 'bha wo 'zü "gbɩ- 'ka, 'yö- 'nii- 'dhö -pö.

⁵¹ ɲDhe 'ö ɲya kē "dhü, "töng ɲdede 'ö Yesu 'nii- 'dhö -pö 'ka bha 'yö sɔ 'ö gun Atanna -dhɔkägükɔ 'ö Zedhizadhemö -a 'gü -kan 'gü -sɔ 'ka bha, 'ö -pɛ 'gü ɲzinng 'gü gbanngdhö 'ö- zü -yö bho -a "zo "dhiü "dhüng 'gü 'ö zun- 'ka "sia- (kö -ya -zɔn ɲdhe ɲzinng 'yaa Atanna waa- mɛ "bhɩ- -nu -a -nu ɲzinng 'gü 'zü Yesu Klisi 'saa- 'gü). 'Yö "sɛ 'dhö ɲzii 'yö -gwë -tɔn -nu 'wo -pɛ -nu wo.

⁵² 'Yö mɛ bun -nu 'wo wü, 'yö 'mɛ 'wo -kë Atanna -bha mɛ -nu 'ka 'ö ɲwa ga 'nu zii, 'yö- mɛ 'gbɛ 'wo -bö.

⁵³ ɲDhe 'ö 'mɛ 'wo bha -wa 'go ga 'gü, 'ö ɲwa -bö

-nu wo □dhe -ko bha- 'dhö, 'ö Yesu □ya 'go ga 'gü 'pö □ya -bö, 'yö 'wo dho 'wo -da Zedhizadhemo -pö 'ö -kë Atanna -bha 'pö- 'ka bha- 'gü, 'yö me 'gbε □dede 'wo wo "yan -kpan -nu -bha.

54 □Dhe 'ö "sodha -gome 'ö waa- ö -bha "sodha -nu 'wo gun -ya -sü 'ka Yesu -maa -go bha □wa "se 'ö □zii bha waa- "dhabhliwon -nu 'ö -kë bha- -dhe yö, 'yö "suü 'dhö -da -nu 'gü □dedewo 'yö 'wo- pö: «'Me 'ö ya Atanna Gbö □në gun- 'ka □dedewo, -a zao -dhe 'bhaa 'dhö 'zü.»

55 'Ö gun "dhü kö dhong -nu 'ö waa- Yesu -nu 'wo go wo "kwëë Gadhidhe 'wo gun- "dhiü -ziö wo sië bha -wo do sië □gbleen 'wo- -dhe -ga.

56 Madhi 'ö go Madadha bha waa- Madhi 'dhe 'ö -kë Zakö waa- Zosefu -a -nu dhe 'ka bha, waa- Zebede gbö -nu 'ö 'wo gun Yesu □keng- bha- -nu dhe -nu -wo -gun dhong -nu bha- -nu kpö 'gü.

(*Makö 15,42-47; Dhukö 23,50-56; Zan 19,38-42*)

57 □Dhe 'ö "bin □ya 'ma, 'yö göndë do 'ö -kë □naome 'ka 'ö go Adhimate -pö 'gü 'wo- -dhe Zosefu, 'ö -kë 'pö Yesu bha □klangdhiü do 'ka bha 'ö nu.

58 'Yö göndënë bha 'ö dho Pidhatö "piü 'yö Yesu □gee -gbadhe -go. 'Yö Pidhatö -ya pö -wa do- -go,

59 'yö Zosefu -yö Yesu □gee bha- sü 'yö so "puu bo- -bha

60 'yö dho- 'ka 'ö- -da -a -di -bha me -weε bho -dhe -dee 'wo- pon- -dhe -gwë -ton 'gü bha- 'gü, 'yö -gwë gon 'kpüi- do □glün 'ö- -ya -ye bha- "dhiü 'yö dho.

61 'Ö "dhü bha kö Madhi 'ö go Madadha bha waa- Madhi 'dhe 'ö bha -wo -ya sië "güng -ta bunbhodhe bha- "soo mü.

Yesu bun -maa kë -ko -dhiang 'ö Matiö -ya zë

⁶² (-Wo Yesu -zë Zuifö -nu -bha □glooyi yëan" "piü 'ka.) □Dhe 'ö- -tadhe □ya □kpaɔ -a -nu □glooyi □dede bha- 'ka, 'yö "saabhomé -nu -gómé -nu 'wo dho Pidhatö "piü waa- Fadhizien -nu 'dhö

⁶³ 'yö 'wo- pö- -dhe: «Yi dëmé, 'wón do 'bha -yö -dhö. Yö -mü □dhe 'ö gun kö □suakëmé bha -yö -tun "yaan, -yö kë- -pö 'ö- pö □dhe: «'Ma ga yi 'ö- 'ka, a -dho -bö kö -dhekpaoyi □plé □ya ziö, -a -yaaga -naa bha- 'ka.

⁶⁴ □Dhe 'ö "dhü, -bhö mé bɔ kö -wo -ya bun bha- -maa -gɔ kö -yö 'dho- 'ka "dhü -yö zun- 'ka- -dhekpaoyi -yaaga -naa bha- -bha kö -a -bha □klang -nu 'wa 'dho nu 'wo- □gee □kwaan 'wo dho 'wo □sua -kë "sëgümé -nu -dhe □dhe □ya -bö □ya 'go ga 'gü, -a -gën -mü □dhe kö- -nu -ko -yö -mɔɔ 'wón 'dhe 'kö bha- kë -sü -bha, -a 'gü □sua 'wo dho- kë -yö -dho kë -ziisü 'ö -ziö -blëesü -bha -zë -ta.

⁶⁵ 'Yö Pidhatö -ya pö- -nu -dhe: «-Ka 'iin, -ka "sɔdha -nu 'kun kö -wo 'dho kö -wa -maa kë -ko 'ö -dhi ka -dhe -a 'ka.»

⁶⁶ 'Yö 'wo -ziö 'wo dho. □Dhe 'ö □wa □loo mü, 'yö 'wo 'klëë- kpɔ- bun bha- -bha kö mé □yaa- "dhiü "pɔ kö -wa -dhe yö, 'yö 'wo "sɔdha -nu bha- -nu -ya -a -gɔ "dhiü kö -wo wo "yan 'to- -bha.

28

Yesu -bö -ko -dhiang 'ö Matiö -ya zë

(Makö 16,1-10; Dhukö 24,1-12; Zan 20,1-10)

¹ □Dhe 'ö Zuifö -nu □glooyi bha □ya ziö 'ö- -tadhe □ya □kpaɔ, 'yö Madhi 'ö go Madadha bha

waa- Madhi 'dhe 'ö 'dhö 'wo -suö 'piö- 'yö 'wo dho wo bhoo" bho Yesu bun -bha.

² -Wo -to mü 'yö "se 'dhö -ya □zii -sü -bha □dhe me- -më -kë. "Se 'ö □zii -ziisü 'ka "dhü bha- -gen -mü □dhe 'ö gun "dhü kö Atanna -bha "kië do □ya 'go dhang- 'gü □ya nu kö □ya -gwë 'ö gun Yesu bun "dhiü bha- bho 'mü kö □yaa- glün- □ya -ya -ta.

³ Atanna -bha "kië bha- 'bhü- -gun □dhe dha 'ö "yaan kun- 'dhö, 'yö- -bha -so -yö -flü -papadhö.

⁴ 'Yö 'me 'wo gun bun -maa kë sië bha "suö 'dhö -da -nu 'gü, 'yö 'wo -ya □zii -sü -bha 'yö 'wo -pö "sia- 'yö 'wo -kë □dhe 'pë □wa ga □në- wo 'dhö.

⁵ "Kee 'yö Atanna -bha "kië bha 'ö dhiang zë dhong -nu 'kö 'wo bha- -nu -dhe 'ö- pö: «"Suö 'ya 'dho ka -zë ka kë, -a -gen -mü □dhe a- 'won -do □dhe Yesu 'wo- do "dhü -bha bha □në 'ka nu-moo- -dhe 'gü yö.

⁶ "Kee 'yaa yö 'zü □ya 'go ga 'gü □ya -bö □dhe -ko 'ö- pö- 'ka ka -dhe kö 'yii ga □kö bha- 'dhö. -Ka nu kö -dhe 'ö gun wo sië- -bha bha 'ka- -dhe -ga,

⁷ kö 'ka 'dho 'ka- pö- -bha □klang -nu -dhe □dhe □ya -bö, □ya -da ka "dhiü □ya 'dho Gadhidhe. Ka -dho -kpan -bha mü □naa. 'Won 'ö gun n "piü 'a- pö ka -dhe 'yö bha.»

⁸ 'Yö 'wo do -beang -bha 'wo dho kö "suö -ya -nu kë sië, "kee kö -a -nu □nii -yö -da sië 'pö □dedewo. 'Yö 'wo dho kö 'wo- -gen do Yesu -bha □klang -nu bha- -nu -dhe.

⁹ □Dhe 'wo 'dho sië 'wo dho "kan wo -ta kö Yesu □ya nu do- -nu -go zian- □yaa- pö- -nu -dhe: «'Ka □boo mü!» □Dhe 'ö □waa- yö, 'yö 'wo dho 'wo zun wo kpiö 'gü- -dhe.

10 □Dhe 'ö □ya kë "dhü, 'yö Yesu -ya pö- -nu -dhe 'ö- pö: «"Suü 'ya 'dho ka kë, -ka 'dho 'ka- pö n dheebhang -nu -dhe □dhe -wo 'dho Gadhidhe -se 'gü, -wo -dho -kpan n -bha -dhe bha □në- 'gü.»

"Saabhome -nu -gome -nu waa- -kweagbö -nu -bha -wv -ma Yesu bun -maakeme -nu "tvv -ko -dhiang 'ö Matiö -ya zè

11 "Tüng 'ö dhong -nu bha 'wo 'dho sië- 'ka 'wön bha- -gen dɔ -dhe 'gü Yesu -bha □klang -nu -dhe bha, kö bun -maakeme -nu -dɪ 'pö- me 'bha -nu -wo -da sië 'plöö 'wo -ziö Yesu -bö -ko zü bho -ko waa- "dhiü -ya -ko □gban 'gü "saabhome -nu -gome -nu bha- -nu -dhe.

12 'Me 'wo bha □dhe 'ö □wa ziö 'wön bha- -gen 'gü- -nu -dhe "pɛɛpɛdhö, 'yö 'wo dho "slèn 'gü, 'yö 'wo wo -bha -ya 'kwëë- -kë waa- -kweagbö -nu 'dhö. □Dhe 'ö- -nu -wv □ya 'to do, 'yö 'wo nu 'wo 'wëë- 'gbɛ □dede sü 'wo- nu "sodha -nu bha- -nu -dhe.

13 'Yö 'wo- pö- -nu -dhe 'wo- pö: «-Kaa pö 'ö gun kö yi yi zè sië gbeng, 'yö- -bha □klang -nu 'wo nu 'wo- □kwaan, 'yö 'wo dho- 'ka.»

14 □Ya kë □dhe "sɛdë □ya 'wön bha- ma kö -ya pö 'ö 'wön 'bha kë ka 'ka -a -wön 'gü, yi □në 'yi dho kpa- -zv -ta, 'yö 'yaa ka kë -ko 'bha 'gü.

15 □Dhe 'ö □waa- pö "sodha -nu bha- -nu -dhe "dhü, 'yö 'wo wo -ko -da 'wëë- bha- 'gü, 'yö 'wo- -kë □dhe -ko 'wo -wv kpɔ- 'ka- -nu -bha bha- 'dhö. "Kɛɛ 'yö -wv 'ö -gome -nu -wa kpɔ bun -maakeme -nu -bha bha- -wv -yö sɔ "sɛ bha- 'gü -dhe □gban "pɛpɛ 'gü, 'ö nu 'ö zun- 'ka □dɛɛ -bha.

*Yesu -bha ö -dɪ -zɔn ö -bha ɲklang -nu -dɛ -kɔ
-dhiang 'ö Matiö -ya zë*

*(Makö 16,14-18; Dhukö 24,36-49; Zan 20,19-23;
Këwɔn -nu 1,6-8)*

¹⁶ ɲDɛ 'ö Yesu -bha ɲklang -nu bha ɲwa 'wɔn
bha- ma, 'yö 'wo dho Gadhidhe -sɛ 'gü, -tɔn 'ö
Yesu -ya -dɛ -zɔn -nu -dɛ bha- ɲgbin-.

¹⁷ ɲDɛ 'ö ɲwa 'dho ɲwa ɲloo mü, 'yö 'wo -kpan
-bha, 'yö 'wo zun- -dɛ wo kpiö 'gü, "kɛɛ yö -zë
ɲgban 'gü, 'mɛ 'wo bha- mɛ 'bha -nu -gun mü 'ö
'waa gun 'dhang bho sië Yesu -go ga 'gü -wɔn bha-
"dhiö.

¹⁸ ɲDɛ 'ö ɲwa zun- -dɛ kpiö 'gü "dhü, 'yö Yesu
-yö ɲyɔɔn- -nu "sɔɔ 'yö ö -wɔ kpɔ- -nu -bha 'ö- pö:
«-Kɔ -ziö "sɛ waa- dhang- -nu 'gü -pë ɲgban "pɛpɛ
-gɔ -faan bha Atanna ɲyaa- nu n -dɛ.

¹⁹ ɲDɛ 'ö "dhü -ka 'dho 'ka n -wɔn -dhiang zë
"sɛ "pɛpɛ ɲgban 'gü mɛ -nu -dɛ kö -wo wo zuë"
slëë- n "piö kö 'ka- -nu -bɔ n 'ka -zu bho n Dë 'tɔ
'gü, -a Gbö 'tɔ 'gü, -a -bha 'Nii- "slöüslö 'tɔ 'gü.

²⁰ Kö 'ka- -nu ɲklang kë -zɔ -kë pë "pɛpɛ 'a- -bɛn
zë 'a- to ka -gɔ bha- "piö -sü 'ka. -Yö kë ka "yaan
ɲdɛ a ka "piö yi ɲgban 'ka 'ö to- 'ka "dhü 'ö zun-
'ka "sɛ "dhiütoyɪ -bha.»

NAO -SĚ 'SĚĚDHĚ
Dan: NAO -SĚ 'SĚĚDHĚ New Testament
Dan Nouveau Testament

copyright © 1991 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Dan

Dialect: Eastern

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2021-07-12

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 19 Dec 2025 from source
files dated 29 Jan 2022

b0d5029a-c700-5b99-a67b-bae5c5f3b14c